

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

RINKIMŲ ORGANIZATORIAUS KNYGA

RENGIANT IR VYKDANT

2016 M. SPALIO 9 D.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUS

2016

UDK 324(474.5)„2016“
Ri-106

Rinkimų organizatoriaus knyga rengiant ir vykdant 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus

ISBN 978-9955-769-24-8
© Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, 2016

TURINYS

1. ĮVADAS 7

2. 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ORGANIZAVIMO GRAFIKAS 9

3. RINKIMŲ KOMISIJŲ SUDARYMAS IR DARBO TVARKA 16
3.1. Rinkimų komisijos nario veiklos rekomendacijos 16
3.2. 2016 m. Seimo rinkimų apylinkių rinkimų komisijų sudarymo lentelė 19
3.3. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarkos aprašas 25
3.4. Rinkimų stebėtojų pažymėjimų išrašymo, išdavimo, naudojimo ir netekimo tvarkos aprašas 27
3.5. Rinkėjų parašų rinkimų lapų pildymo, perdavimo ir tikrinimo rekomendacijos 29
3.6. Kandidatų sąrašų ir kandidatų rinkimų programų spausdinimo tvarkos aprašas 36
3.7. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų darbo organizuojant rinkėjų informavimą apie rinkimų apygardų ir apylinkių ribas, būstines, darbo laiką, balsavimo patalpas ir kitais klausimais tvarkos aprašas 38
3.8. Balsavimo patalpos įrengimas ir saugojimas 40
3.8.1. Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašas 40
3.8.2. Balsavimo patalpos perdavimo saugoti policijai akto forma 44
3.9. Apygardos rinkimų komisijos posėdžio protokolo pavyzdys 45
3.10. Apygardos rinkimų komisijos rašto formos pavyzdys 46
3.11. Kompiuterinių programų naudojimas rinkimuose 47

4. RINKIMŲ AGITACIJA, REKLAMA, STEBĖSENA, RINKĖJŲ PAPIRKIMAS 51
4.1. Draudimas papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis 51
4.1.1. Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas galimo rinkėjų papirkimo faktų tyrimas 51
4.1.2. Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašas 52
4.1.3. Informacijos apie galimą rinkėjų papirkimą. Registracijos kortelė forma 59
4.1.4. Apygardos rinkimų komisijos sudarytos tyrimo grupės išvados forma 60
4.2. Politinės reklamos sklaida ir stebėsena 62
4.2.1. Rekomendacijos dėl politinės reklamos 62
4.2.2. Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašas 67
4.2.3. Politinės reklamos stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas 2016 m. spalio 9 d. Seimo rinkimams 71
4.2.4. Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos forma 75

5. RINKIMAMS SKIRIAMŲ LĖŠŲ IR DARBO LAIKO APSKAITA 77
5.1. Lėšų, skiriamų apygardų rinkimų komisijoms, planavimo, skyrimo, apskaitos ir atsiskaitymo tvarkos aprašas 77
5.2. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo tvarkos aprašas 84

6. RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR RINKĖJO KORTELĖ 86
6.1. Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo ir naudojimo 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose atmintinė 86
6.2. Apylinkių, į kurių rinkėjų sąrašus įtraukiami nedeklaravę gyvenamosios vietos ir įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą rinkėjai, sąrašas 90
6.3. Darbo su rinkėjų sąrašais grafikas 93
6.4. Formos, naudojamos darbe su rinkėjų sąrašais 94
6.4.1. Išankstinis rinkėjų sąrašas, naudojamas apylinkės rinkimų komisijoje supažindinti rinkėjus su apylinkės rinkėjų sąrašu, tvarkyti rinkėjo kortelių įteikimo ir prašymų balsuoti namuose P6 apskaitą 94
6.4.2. Išankstinio rinkėjų sąrašo priedas su adresais rinkėjų, kurie yra pareiški nesutikimų, kad jų gyvenamosios vietos adresas būtų viešai skelbiamas apylinkės rinkėjų sąraše (S2 forma) .. 96
6.4.3. Pagalbinis išankstinis rinkėjų sąrašas naudojamas įteikiant rinkėjo korteles, sudarant namuose balsuojančiųjų sąrašus (S3 forma) 98
6.4.4. Galutinis rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašas (S4 forma) 100
6.4.5. Galutinio rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedas su adresais rinkėjų, kurie yra pareiškų nesutikimų, kad jų gyvenamosios vietos adresas būtų viešai skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše (S5 forma) 102
6.4.6. Papildomas rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašas (S6 forma) 103
6.4.7. Rinkėjų gautų prašymų įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašų (F5) apskaitos rinkimų apylinkėje žiniaraštis (S7 forma) 104
6.4.8. Prašymas įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą (F5 forma) 106
6.4.9. Pasižadėjimas saugoti asmens duomenų paslaptį (forma) 108
6.4.10. Liudijimas dėl rinkėjo asmens tapatybės (pavyzdys) 109
6.4.11. Rinkėjų sąrašų tikslinimo Vyriausios rinkimų komisijos informacinės sistemos posistemėje „RINKĖJAI“ tvarkos aprašas 110
6.5. Rinkėjo kortelės įteikimo tvarkos aprašas 120
6.5.1. Rinkėjo kortelė (forma) 123
6.5.2. Nevardinis kvietimas atvykti balsuoti (forma) 125
6.5.3. Rinkėjo kortelė, spausdinama elektroninių ryšių priemonėmis (forma) 126

7. IŠANKSTINIS BALSAVIMAS 128
7.1. Išankstinis balsavimas (bendroji dalis) 128
7.1.1. Išankstinio balsavimo tvarkos aprašas, iliustruotas nuotraukomis 128
7.1.2. Išankstinio balsavimo lakštas (forma) 132
7.1.3. Lipdukų „Aš balsavau! 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai“ ir „Kai užaugsiu, aš balsuosiu! 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai“ naudojimas 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose 134
7.2. Balsavimas iš anksto (savivaldybėse) 135
7.2.1. Balsavimo iš anksto (savivaldybėje) organizavimo ir vykdymo rekomendacijos 135
7.2.2. Savivaldybių, kuriose apygardų rinkimų komisijos organizuoja balsavimų iš anksto, sąrašas (lentelė) 138
7.2.3. Užpildytų išorinių balsavimo paštu vokų apskaita (P9(A) forma) 141
7.2.4. Priėmimo–perdavimo aktas (P4(A) forma) 142
7.2.5. Siuntų sąrašas (PP1 forma) 143

7.2.6. Balsavimo iš anksto sustabdymo tvarkos aprašas 144
7.3. Balsavimas namuose 145
7.3.1. 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų balsavimo namuose organizavimo ir vykdymo rekomendacijos 145
7.3.2. Rinkėjo prašymas balsuoti namuose (P6 forma) 148
7.3.3. Rinkėjų, balsuojančių namuose, sąrašas (P1 forma) 149
7.3.4. Rinkėjų, balsuojančių namuose, laikinai apsistojusių rinkimų teritorijai priskirtu adresu ir neįrašytų į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, sąrašas (P1b forma) 150
7.3.5. Rinkėjų, kurių prašymai balsuoti namuose netenkinami, sąrašas (P1a forma) 151
7.3.6. Rinkimų dokumentų perdavimo aktas (P4 forma) 152
7.3.7. Vykimo pas rinkėjus, balsuojančius namuose, grafikas (P7 forma). 154

8. PASIRENGIMAS RINKIMŲ DIENAI IR BALSŲ SKAIČIAVIMAS 155
8.1. Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo naudojant „rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarkos aprašas 155
8.1.1. Rinkimų apylinkės vienmandatės apygardos balsų skaičiavimo protokolas – F1S 162
8.1.2. Rinkimų apylinkės daugiamandatės apygardos balsų skaičiavimo protokolas – F2S 165
8.1.3. Rinkimų apylinkės daugiamandatės apygardos pirmumo balsų skaičiavimo protokolas (II dalies bendrasis skyrius) – F3S 168
8.1.4. Rinkimų apylinkės daugiamandatės apygardos pirmumo balsų skaičiavimo protokolas (II dalies skyrius) – F4S 170
8.1.5. Rinkimų apygardos vienmandatės apygardos balsų skaičiavimo protokolas – F5S 171
8.1.6. Rinkimų apygardos daugiamandatės apygardos balsų skaičiavimo protokolas – F6S 173
8.1.7. Rinkimų apygardos daugiamandatės apygardos pirmumo balsų skaičiavimo protokolas – F8S 174
8.2. Pirmumo balsų perskaičiavimo tvarkos aprašas 176
8.2.1. Balsų perskaičiavimas pagal apygardas 177
8.2.2. Balsų perskaičiavimo protokolas – F4pS 179
8.2.3. Balsų perskaičiavimo suvestinė (forma) 180
8.2.4. Suskaičiuotų biuletenių skirtukas (forma) 181

9. KITA INFORMACIJA 182
9.1. Kandidatų sąrašo arba kandidato parėmimo elektroniniu būdu tvarkos aprašas 182
9.2. Rinkimų apylinkės dokumentų pateikimas apygardos rinkimų komisijai (vaizdinė medžiaga) 184
9.3. Apygardos rinkimų komisijai maiše Nr. 1 pateikiamų dokumentų aprašas 185
9.4. Apygardos rinkimų komisijai maiše Nr. 2 pateikiamų dokumentų aprašas 186
9.5. Rinkimų biuletenių perdavimo Vyriausiajai rinkimų komisijai aktas 187
9.6. Rinkimų komisijų narių atestavimo metodiniai nurodymai 188
9.7. Apygardos komisijos nario veiklos vertinimo ataskaita 190
9.8. Apylinkės komisijos nario veiklos vertinimo ataskaita 192
9.9. Administracinių teisės pažeidimų protokolo forma 194
9.10. Informacija apie Vyriausiąją rinkimų komisiją 196
9.11. Vyriausiosios rinkimų komisijos narių 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose kuruojamos rinkimų apygardos 199

1. ĮVADAS

Lietuvos Respublikos Prezidentas, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 57 straipsnio 1 dalimi, 84 straipsnio 20 punktu ir Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi, dekretu „Dėl eilinių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ paskelbė eilinius Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus 2016 m. spalio 9 d. Dekretas įsigaliojo 2016 m. balandžio 9 d. ir nuo balandžio 9-osios prasidėjo šių rinkimų politinė kampanija.

2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai organizuojami ir vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymu ir Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos priimtais šiuos įstatymus įgyvendinančiais sprendimais.

Šis leidinys skiriamas rinkimų komisijų nariams, rinkimų stebėtojams, kandidatams, jų atstovams ir tiems, kurie domisi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimais. Leidinyje pateikiami 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų organizavimo ir vykdymo grafikas, rinkimų organizavimo priemonių vykdymo tvarkų aprašai, rinkimuose naudojamų dokumentų formos. **Šiame leidinyje pateikti dokumentai ir jų formos gali būti kopijuojami ir naudojami rinkimų komisijų narių tiesioginėms funkcijoms atlikti.**

2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose yra keletas naujovių, į kurias rinkimų komisijos, vykdydamos ir organizuodamos šiuos rinkimus, turi atkreipti dėmesį.

Atnaujinta Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinė sistema

Vyriausioji rinkimų komisija Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus pasitinka su atnaujinta informacine sistema, kuri, tikimės, palengvins rinkimų komisijų narių darbą. Atnaujinta Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinė sistema nuosekliai plėtoja jau praktikoje pasiteisinusias rinkimų organizavimo programines priemones: atvykusiųjų balsuoti rinkėjų žymėjimą, sudarant galimybes rinkėjams rinkimų apygardos ribose balsuoti bet kurioje rinkimų apylinkėje, gauti visų balsavusiųjų iki rinkimų dienos rinkėjų sąrašą, sudarys sąlygas apygardoms planuoti rinkimųa biuletenių poreikius specialiuose paštuose; kandidatų sąrašuose esančių kandidatų pirmumo balsų surašymas visuose biuleteniuose leis ne tik automatiškai suskaičiuoti reitingo balsus, bet bus gerokai lengviau patikrinti, ar teisingai suskaičiuoti pirmumo balsai. *Rinkimų dienos vedlys* turėtų palengvinti rinkimo komisijų darbą skaičiuojant balsus.

Atnaujinta informacinė sistema – integrali ir vieninga informacinė sistema, suderinta su portalu „Rinkėjo puslapis“. Portale „Rinkėjo puslapis“ (www.rinkejopuslapis.lt) ir toliau bus galima naudotis įvairiomis elektroninėmis paslaugomis, skirtomis rinkėjams, rinkimų organizatoriams ir kandidatams: rinkėjo rinkimų apylinkės ir rinkimų apygardos paieška; rinkėjo kortelės ar išankstinio balsavimo lakšto spausdinimas; pasirašymas remiant kandidato iškėlimą; elektroninių rinkimų dalyvio dokumentų pateikimas; pažymų užsakymas ir gavimas; prašymų balsuoti namuose ar kitoje rinkimų apylinkėje pateikimas; rinkėjų sąrašų tvarkymas iki rinkimų dienos ir atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas rinkimų dieną. Papildomai portale pradės veikti: įstaigų, kuriuose bus sudaromi specialūs paštai ir vykdomas išankstinis balsavimas, sąrašo sudarymas: rinkėjų, turinčių teisę balsuoti specialiuose paštuose, sąrašo sudarymas; vardinio išankstinio balsavimo lakšto spausdinimas ir kiti funkcionalumai. Portale aktyviai registruojasi rinkėjai, esantys užsienyje ir norintys balsuoti Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose.

Labai svarbu pasirūpinti tinkamu rinkimų apylinkių įrengimu

Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintame Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos apraše nustatyti balsavimo patalpų įrengimo reikalavimai, taikomi balsavimo patalpas pritaikant judėjimo negalią turintiems bei senyvo amžiaus rinkėjams. Todėl bent viena balsavimo kabina turi būti pritaikyta rinkėjams su negalia ir įrengta taip, kad rinkėjas rinkimų biuletenį galėtų užpildyti sėdėdamas kėdėje ar neįgaliojo vežimėlyje.

Siekiant užkirsti kelią įvairioms rinkimų korupcijos apraiškoms, balsavimo kabinos turi būti be užuolaidų ir įrengtos taip, kad rinkimų komisijų nariai ir stebėtojai galėtų matyti, ar rinkėjas neatlieka neteisėtų veiksmų, tačiau kartu turi būti užtikrinta, kad negalima būtų matyti, kokias žymas biuletenyje daro rinkėjas. Turint omenyje, kad ne visi rinkėjai gali greitai persiorientuoti prie šios naujovės, bent viena balsavimo kabina turi išlikti su užuolaida.

Naujovės organizuojant rinkimų komisijų darbą

Kovojant su įvairiomis korupcijos apraiškomis išankstinio balsavimo metu, bus naudojamas naujas privalomasis dokumentas – išankstinis balsavimo lakštas. Išankstinio balsavimo lakštas – dokumentas, kuris rinkėjui, balsuojančiam ne rinkimų dieną, turės būti atspausdinamas rinkimų komisijos iš informacinės sistemos.

Dar viena iš naujovių – *Rinkimų dienos vedlys* – skirtas rinkimų komisijoms surašyti balsų skaičiavimo protokolus, juos atspausdinti, internetinio ryšio priemonėmis perduoti protokolų duomenis ir kitą sukauptą informaciją Vyriausiajai rinkimų komisijai ir savo apygardos rinkimų komisijoms. Naudojantis *Rinkimų dienos vedliu*, bus sudaroma galimybė apygardos rinkimų komisijai stebėti savo apygardos rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolų pildymo eigą, sudaryti ir atspausdinti apygardos balsų skaičiavimo protokolus bei organizuoti ir vykdyti pirmumo balsų perskaičiavimą, taip pat nustatyti, ar internetu perduoti balsų skaičiavimo protokolų duomenys atitinka komisijos narių bei stebėtojų pasirašytus ir apygardos rinkimų komisijai perduotų protokolų duomenis. Rinkimų dienos vedlio pagalba turės būti vykdoma balsavimo biuletenių apskaita, stebėtojų registravimas, pirmumo balsų skaičiavimas.

Priemonės prieš rinkėjų papirkimą

Rinkimų komisijoms, tiriant informaciją apie rinkėjų papirkimą, būtina turėti omenyje, kad Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatyme, priešingai nei kituose nacionalinius rinkimus reglamentuojančiuose įstatymuose, **neleidžiama rinkėjams įteikti mažareikšmių daiktų**, tai yra rinkėjams galima dalyti tik spausdintą medžiagą (veiklos ar rinkimų programą, biografiją ar kitokius informacinio turinio lankstinukus, kalendorius, atvirukus, lipdukus), pažymėtą politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatu į Seimo narius, simbolika.

Politinė reklama

Atkreiptinas dėmesys į išorinės politinės reklamos skleidimo reikalavimus ir į tai, kad per Seimo rinkimus ją galima įrengti ir skleisti laikantis toje savivaldybėje nustatytų bendrųjų reklamos sklaidos reikalavimų bei Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnyje įtvirtintų tam tikrų ribojimų ir draudimų. Būtina stebėti visos politinės reklamos žymėjimą nustatyta tvarka ir tinkamai bei laiku reaguoti, jei tokio būtino žymėjimo nėra.

Komisijų narių atestavimas

Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatyme yra numatytas rinkimų komisijų narių atestavimas. Atestavimas vyks rinkimų komisijų nariams baigiant visus darbus. Apylinkių rinkimų komisijų narius atestuos apygardų rinkimų komisijos, o apygardų rinkimų komisijas – Vyriausioji rinkimų komisija. Kituose rinkimuose į rinkimų komisijos sudėtį negalės būti įtraukti asmenys, kurie dėl netinkamo pareigų atlikimo nebuvo atestuoti.

Ypač prašome atkreipti dėmesį į Jūsų jau turimą gerąją rinkimų organizavimo ir vykdymo praktiką bei keisti tai, kas praėjusiuose rinkimuose trukdė tinkamam komisijų darbui.

Vyriausioji rinkimų komisija tikisi, kad šis dokumentų rinkinys bus naudingas rinkimų komisijų nariams rengiantis rinkimams, panaudojant įgytas ir turimas žinias, užtikrinant tinkamą rinkimų procesą jų dalyviams, ypač rinkėjams ir kandidatams. Šį dokumentų rinkinį bus galima rasti Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje (www.vrk.lt).

Dokumentus leidiniui rengė Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai ir Sekretoriato darbuotojai.

Pastabas ir pasiūlymus dėl leidinio prašome siųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai, adresu Gynėjų g. 8, Vilnius, arba elektroninio pašto adresu komunikacija@vrk.lt.

Papildomą ir aktualią informaciją apie vykstančius rinkimus Vyriausiosios rinkimų komisijos veiklą galite rasti interneto puslapiuose www.vrk.lt ir www.rinkejopuslapis.lt.

2. 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ORGANIZAVIMO GRAFIKAS

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
1		**SEIMO RINKIMŲ ORGANIZAVIMO GRAFIKAS**						
1.1	SRĮ, 37.1	Rinkimuose dalyvauja tik iki šios dienos Teisingumo ministerijoje registruotos partijos				-185		2016.04.07
1.2	PKFFK, 4	Politinės kampanijos pradžia. Prasideda Respublikos Prezidentui paskelbus rinkimų datą	-183		2016.04.09	121		2017.02.07
1.3	SRĮ, 10.4	Savivaldybės administracijos direktorius VRK pateikia pakeitimus apie rinkimų apylinkių ribas (naujai atsiradusias, išnykusiais), balsavimo patalpų adresus				-110		2016.06.21
1.4	SRĮ, 10.4	Prireikus VRK keičia rinkimų apylinkių ribas, balsavimo patalpų adresus				-100		2016.07.01
1.5	**PKFFK, 5**	**POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIŲ REGISTRAVIMAS. Neužsiregistravusieji negali keltis kandidatais ar kelti kandidatų sąrašų**	**-183**		**2016.04.09**	**-85**		**2016.07.16**
1.6	SRĮ, 15	Partijos, teisingumo ministras, Lietuvos teisininkų draugija ir savivaldybių administracijų direktoriai teikia VRK kandidatūras į apygardų rinkimų komisijas				-100		2016.07.01
1.7	SRĮ, 15	VRK sudaro apygardų rinkimų komisijas. Komisijų nariai per 15 dienų nuo paskyrimo dienos duoda rašytinį pasižadėjimą				-85		2016.07.16
1.8	**SRĮ, 38.4**	**PAREIŠKINIŲ DOKUMENTŲ PATEIKIMAS. Partijos dokumentus pateikia VRK, save išsikėlę kandidatai - apygardos rinkimų komisijai**	**-85**		**2016.07.16**	**-65**	**17**	**2016.08.05**
1.9	SRĮ, 17.1	Apygardos rinkimų komisija nustato kiekvienos apylinkės rinkimų komisijos narių skaičių				-65		2016.08.05
1.10	SRĮ, 43	Kelios partijos gali sujungti savo kandidatų sąrašus				-65	17	2016.08.05

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
1.11	SRĮ, 17.4	Partijos, turinčios teisę, pateikia kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas sąrašus				-48		2016.08.22
1.12	SRĮ, 17.5	Apygardos rinkimų komisija sudaro apylinkių rinkimų komisijas. Komisijų nariai per 15 dienų nuo paskyrimo dienos duoda rašytinį pasižadėjimą				-45		2016.08.25
1.13	SRĮ, 38.6	Pilietis, išsikėlęs kandidatu, partijos tik vienmandatėje rinkimų apygardoje iškeltas kandidatas, grąžina parašų rinkimo lapus apygardos rinkimų komisijai. Gavusi parašų lapus, rinkimų komisija juos patikrina per 10 dienų.				-40		2016.08.30
1.14	SRĮ, 27	VRK sudaro išankstinį rinkėjų sąrašą ir el. ryšio priemonėmis perduoda apygardos rinkimų komisijai				-39		2016.08.31
1.15	SRĮ, 39.4	Paskutinė diena VRK priimti sprendimą dėl kandidato (kandidatų sąrašo) registravimo				-31		2016.09.08
1.16	SRĮ, 45	VRK paskelbia rinkimuose dalyvaujančių partijų ir koalicijų kandidatų sąrašus, sąrašams burtais suteiktus rinkimų numerius, kandidatų rinkimų numerius, vienmandatėse apygardose iškeltus kandidatus				-30		2016.09.09
1.17	SRĮ, 44.1	Partija ar rinkimų koalicija, kandidatas gali atšaukti rinkimų pareiškinius dokumentus				-28		2016.09.11
1.18	SRĮ, 28	Apygardos rinkimų komisija rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą perduoda apylinkės rinkimų komisijai				-26		2016.09.13
1.19	SRĮ, 29.1	Apylinkės rinkimų komisija, diplomatinė atstovybė sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su apylinkės rinkėjų sąrašu				-25		2016.09.14
1.20	SRĮ, 36.1	Rinkėjas arba atstovas rinkimams skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai	-25		2016.09.14	-7		2016.10.02
1.21	SRĮ, 71.2	Apygardos rinkimų komisija sudaro specialių paštų sąrašą				-15		2016.09.24

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
1.22	SRĮ, 59.2	Laivuose turi būti laisvai prieinamas biuletenių tekstas				-15		2016.09.24
1.23	SRĮ, 33.2	LR diplomatinės atstovybės (konsulatai) perduoda VRK sudarytus rinkėjų sąrašus ir duomenis apie jų patikslinimą				-15		2016.09.24
1.24	SRĮ, 77.6	VRK nustato konkrečią biuletenių ir balsų skaičiavimo tvarką				-14		2016.09.25
1.25	SRĮ, 52.1	Paskutinė diena skelbti kandidatą ar partiją, iškėlusią kandidatų sąrašą, kompromituojančią medžiagą visuomenės informavimo priemonėse, kurios leidžiamos ne daugiau kaip 3 kartus per savaitę				-10		2016.09.29
1.26	PKFFK, 16.7,22	Teikiamos viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos. Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos				-10		2016.09.29
1.27	SRĮ, 31.3	Baigiamas rinkėjo kortelių įteikimas rinkėjams. Kartu su rinkėjo kortele rinkėjui įteikiama informacinė medžiaga apie rinkimus, kandidatų ir kandidatų sąrašų rinkimų programos				-8		2016.10.01
1.28	SRĮ, 26.4	VRK tvirtina galutinius rinkėjų sąrašus				-7		2016.10.02
1.29	SRĮ, 78.4	VRK nustato konkrečią pirmumo balsų skaičiavimo tvarką				-7		2016.10.02
1.30	SRĮ, 59.1	Apygardų rinkimų komisijos centriniams pašto skyriams pateikia rinkimų dokumentus				-6		2016.10.03
1.31	SRĮ, 52.1	Paskutinė diena skelbti kandidatą ar partiją, iškėlusią kandidatų sąrašą, kompromituojančią medžiagą visuomenės informavimo priemonėse, kurios leidžiamos daugiau kaip 3 kartus per savaitę				-5		2016.10.04
1.32	**SRĮ, 67(1).2**	**BALSAVIMAS IŠ ANKSTO. Balsavimas iš anksto vyksta savivaldybės pastate**	**-4**	**8**	**2016.10.05**	**-3**	**20**	**2016.10.06**
1.33	SRĮ, 67(1).7	Apylinkės rinkimų komisija sudaro ir tvirtina atvykimo pas namuose balsuojančius rinkėjus grafiką	-4		2016.10.05	-3	12	2016.10.06

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
1.34	**SRĮ, 67.1**	**BALSAVIMAS SPECIALIUOSE PAŠTUOSE. Balsuoti paštu galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose, kariniuose vienetuose, bausmių vykdymo įstaigose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) jų darbo laiku**	**-4**		**2016.10.05**	**-2**		**2016.10.07**
1.35	**SRĮ, 67(1).6**	**BALSAVIMAS NAMUOSE. Balsuoja rinkėjai, įrašyti į namuose balsuojančiųjų rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą**	**-3**	**8**	**2016.10.06**	**-3**	**20**	**2016.10.06**
1.36	**SRĮ, 67(1).6**	**BALSAVIMAS NAMUOSE. Balsuoja rinkėjai, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai**	**-2**	**8**	**2016.10.07**	**-1**	**20**	**2016.10.08**
1.37	SRĮ, 56.1	Draudžiama rinkimų agitacija	-1	1	2016.10.08	0	20	2016.10.09
1.38	SRĮ, 74.2	Pašto skyriaus vadovas ar jo įgaliotas asmuo grąžina nepanaudotus vokus ir rinkimų biuletenius apygardos rinkimų komisijai	-1		2016.10.08	-1		2016.10.08
1.39	SRĮ, 59.1	Biuleteniai pateikiami rinkimų apylinkei				-1	19	2016.10.08
1.40	SRĮ, 60.1	Parengiama balsavimo patalpa. Surašomas nustatytos formos aktas ir patalpa perduodama saugoti policijai				-1	19	2016.10.08
1.41	**SRĮ, 62**	**RINKIMŲ DIENA. Balsavimas rinkimų apylinkėse**	**0**	**7**	**2016.10.09**	**0**	**20**	**2016.10.09**
1.42	SRĮ, 74.4	Pašto skyrių vadovas ar jo įgaliotas asmuo įteikia apygardos rinkimų komisijai balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais. Apygardų rinkimų komisija perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos				0	11	2016.10.09
1.43	SRĮ, 35.1	Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje ir kitur nebalsavę asmenys	0	7	2016.10.09	0	18	2016.10.09

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
1.44	SRĮ, 35.2	Rinkimų dieną rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali VRK nustatyta tvarka balsuoti kitoje savo vienmandatės apygardos rinkimų apylinkėje, jei abi šios apygardos rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jei bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas	0	7	2016.10.09	0	20	2016.10.09
1.45	SRĮ, 93.2	VRK skelbia galutinius rinkimų rezultatus daugiamandatėje rinkimų apygardoje ir pirmojo turo rezultatus vienmandatėse rinkimų apygardose				7		2016.10.16
2	**SRĮ, 94.1**	**GALIMAS PAKARTOTINIS BALSAVIMAS**						
2.1	SRĮ, 59.1	Apygardų rinkimų komisijos centriniams pašto skyriams pateikia rinkimų dokumentus				-6		2016.10.17
2.2	PKFFK, 16.7,22	Teikiamos viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos. Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos				-5		2016.10.18
2.3	**SRĮ, 67(1).2**	**BALSAVIMAS IŠ ANKSTO. Balsavimas iš anksto vyksta savivaldybės pastate**	**-4**	**8**	**2016.10.19**	**-3**	**20**	**2016.10.20**
2.4	SRĮ, 67(1).7	Apylinkės rinkimų komisija tvirtina atvykimo pas namuose balsuojančius rinkėjus grafiką	-4		2016.10.19	-3	12	2016.10.20
2.5	**SRĮ, 67.1**	**BALSAVIMAS SPECIALIUOSE PAŠTUOSE. Balsuoti paštu galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose, kariniuose vienetuose, bausmių vykdymo įstaigose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) jų darbo laiku**	**-4**		**2016.10.19**	**-2**		**2016.10.21**
2.6	**SRĮ, 67(1).6**	**BALSAVIMAS NAMUOSE. Balsuoja rinkėjai, įrašyti į namuose balsuojančiųjų rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą**	**-3**	**8**	**2016.10.20**	**-3**	**20**	**2016.10.20**

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
2.7	**SRĮ, 67(1).6**	**BALSAVIMAS NAMUOSE. Balsuoja rinkėjai, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai**	**-2**	**8**	**2016.10.21**	**-1**	**20**	**2016.10.22**
2.8	SRĮ, 56.1	Draudžiama rinkimų agitacija	-1	1	2016.10.22	0	20	2016.10.23
2.9	SRĮ, 74.2	Pašto skyriaus vadovas grąžina nepanaudotus vokus ir rinkimų biuletenius apygardos rinkimų komisijai	-1		2016.10.22	-1		2016.10.22
2.10	SRĮ, 59.1	Biuleteniai pateikiami rinkimų apylinkei				-1	19	2016.10.22
2.11	SRĮ, 60.1	Parengiama balsavimo patalpa. Surašomas nustatytos formos aktas ir patalpa perduodama saugoti policijai				-1	19	2016.10.22
2.12	**SRĮ, 62**	**RINKIMŲ DIENA.** **Balsavimas rinkimų apylinkėse**	**0**	**7**	**2016.10.23**	**0**	**20**	**2016.10.23**
2.13	SRĮ, 74.4	Balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto skyrių vadovai ar jų įgalioti asmenys įteikia apygardų rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 valandos, o apygardų rinkimų komisijos perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos	0	7	2016.10.23	0	11	2016.10.23
2.14	SRĮ, 35.1	Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje, ir kitur nebalsavę asmenys	0	7	2016.10.23	0	18	2016.10.23
2.15	SRĮ, 93.2	VRK skelbia galutinius pakartotinio balsavimo vienmandatėse rinkimų apygardose rezultatus				7		2016.10.30
2.16	SRĮ, 94.1	VRK išrinktiems kandidatams įteikia Seimo nario pažymėjimus				10		2016.11.02
2.17	SRĮ, 40.1	Pasibaigia atstovo rinkimams įgaliojimai				27		2016.11.19

Eil. Nr.	Įstatymo* straipsnis, dalis	Turinys	Intervalo pradžia	Intervalo pradžia (val.)	Data nuo	Intervalo pabaiga	Intervalo pabaiga (val.)	Data iki
2.18	PKFFK, 16.7	Teikiamos viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos (per 25 dienas nuo rinkimų galutinių rezultatų paskelbimo dienos)				32		2016.11.24
2.19	PKFFK, 17.4.5	Teikiamos politinės kampanijos finansavimo ataskaitos, jos priedai ir visi dokumentai, per 25 dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) galutinių rezultatų paskelbimo dienos, jei politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo mažiau nei 70 VMDU, tai yra 52 990 Eur pajamų				32		2016.11.24
2.20	PKFFK, 20.1.1	Teikiamas su audito įmone sudarytos politinės kampanijos dalyvio patikrinimo sutarties nuorašas, jei politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo daugiau nei 70 VMDU, tai yra 52 990 Eur pajamų iš politinės kampanijos finansavimo šaltinių				32		2016.11.24
2.21	PKFFK, 22	Teikiamos politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos ir medžiaga				32		2016.11.24
2.22	PKFFK, 17.4.6	Teikiamos politinės kampanijos finansavimo ataskaitos, jos priedai ir visi dokumentai, jei politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo daugiau nei 70 VMDU, tai yra 52 990 Eur pajamų iš politinės kampanijos finansavimo šaltinių				92		2017.01.23
2.23	SRĮ, 93.3	VRK išleidžia knygą apie rinkimų rezultatus	7		2016.10.30	97		2017.01.28
2.24	PKFFK, 4.3	Baigiamasis (ataskaitų) politinės kampanijos laikotarpio etapas. Politinė kampanija baigiasi praėjus 100 d. nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) galutinių rezultatų paskelbimo dienos	7		2016.10.30	107		2017.02.07
2.25	SRĮ, 93.3	VRK perduoda rinkimų dokumentus saugoti valstybės archyvui	7		2016.10.30	127		2017.02.27
2.26	SRĮ, 41.4	Pasibaigus politinės kampanijos laikotarpiui, VRK per 40 dienų grąžina rinkimų užstatą jį sumokėjusiai partijai arba asmeniui	107		2017.02.07	147		2017.03.19

Panaudoti sutrumpinimai:

SRĮ – Seimo rinkimų įstatymas

PKFFK – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas

3. RINKIMŲ KOMISIJŲ SUDARYMAS IR DARBO TVARKA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 16 d. sprendimu Nr. Sp-95

RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO VEIKLOS REKOMENDACIJOS

1. Rinkimų komisijos nario veikos rekomendacijos pateikia pasiūlymus dėl apylinkės, apygardos, savivaldybės rinkimų komisijos nario statuso ir veiklos. Savo veikloje rinkimų komisijos narys vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, kitais teisės aktais, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimais, išaiškinimais, metodiniais nurodymais ir kitais teisės aktais.

2. Rinkimų komisijos nariu gali būti tik nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, kuris nesusijęs priesaika ar pasižadėjimu su užsienio valstybe, rinkimų dieną yra ne jaunesnis kaip 18 metų bei nuolat gyvena Lietuvoje ir nebuvo per paskutinius trejus Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimus arba referendumą atleistas iš rinkimų arba referendumo komisijos už Seimo, Respublikos Prezidento, Savivaldybių tarybų rinkimų ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymų ar Referendumo įstatymo pažeidimą ar dėl jo netinkamo pareigų atlikimo nebuvo atestuotas apygardos rinkimų komisijos arba Vyriausiosios rinkimų komisijos.

3. Rinkimų komisijos narys tuo pačiu metu negali būti kandidatu, atstovu rinkimams, rinkimų stebėtoju. Rinkimų komisijos narys, jeigu jis pageidauja būti kandidatu, prieš duodamas sutikimą tapti kandidatu ar pradėdamas rinkti piliečių parašus, privalo ne vėliau kaip prieš 10 dienų raštu atsisakyti rinkimų komisijos nario pareigų. Jeigu rinkimų komisijos narys to nepadaro, jis gali būti šalinamas iš rinkimų komisijos ir neregistruojamas kandidatu ar iš jų išbraukiamas.

4. Rinkimų komisijos narys nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikalstamą veiką ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) atleistas iš skiriamų arba renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, pareigūno vardo pažeminimo ir nuo atleidimo iš pareigų dienos arba sprendimo panaikinti mandatą įsigaliojimo dienos nepraėjo treji metai;

3) atleistas iš darbo, pareigų ar praradęs teisę verstis atitinkama veikla už neatitiktį įstatymuose keliamiems nepriekaištingos reputacijos reikalavimams ir teisės aktuose nustatytų etikos normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla praradimo dienos nepraėjo treji metai;

4) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

5. Apylinkių ir apygardų rinkimų komisijų narių atestavimo tvarka nustatyta Vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-46 „Dėl rinkimų komisijų narių atestavimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ Nr. Sp-46.

6. Rinkimų komisijos narys, pirmininkas pareigas rinkimų komisijoje pradeda eiti davę rašytinį pasižadėjimą. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarka yra nustatyta Vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-47 „Dėl apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Rinkimus reglamentuojančiuose įstatymuose yra nustatyti šie rinkimų komisijos nario, pirmininko rašytinio pasižadėjimo tekstai:

1) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.

Tepadeda man Dievas.“;

2) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.“

Davęs rašytinį pasižadėjimą asmuo po rašytinio pasižadėjimo tekstu pasirašo. Rašytinio pasižadėjimo tekstas negali būti keičiamas. Rašytinis pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laikotarpį. Rinkimų komisijos narių, pirmininkų rašytinius pasižadėjimus saugo juos paskyrusios rinkimų komisijos. Rinkimų komisija, skirdama rinkimų komisijos narį, nustato laiką, kada jis privalo duoti rašytinį pasižadėjimą. Asmuo, nedavęs rašytinio pasižadėjimo per 15 dienų nuo paskyrimo, negali pradėti eiti pareigų rinkimų komisijoje.

7. Davęs rašytinį pasižadėjimą rinkimų komisijos narys įsipareigoja:

7.1. būti ištikimas Lietuvos Respublikai;

7.2. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų;

7.3. sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje;

7.4. susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.

8. Rinkimų komisijos nariai prilyginami pareigūnams pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą – tai asmenys, atliekantys viešojo administravimo funkcijas ir pagal įstatymus turintys įgaliojimus duoti nepavaldiems asmenims teisės aktų nustatytus privalomus vykdyti nurodymus.

9. Rinkimų komisijų nariai vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais viešojo administravimo principais:

1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešojo administravimo funkcijas turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs;

3) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus tikslus;

4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų;

5) tarnybinės pagalbos. Šis principas reiškia, kad rinkimų komisijų nariai, rengdami sprendimus, prireikus teikia vienas kitam reikalingą informacinę ir kitokią pagalbą;

6) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad rinkimų komisijų nariai, priimdami ir įgyvendindami sprendimus, jiems skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis;

7) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi;

8) „vieno langelio“. Šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas, skundas ar pranešimas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje.

9) lygiateisiškumo. Šis principas reiškia, kad rinkimų komisijos nariai, priimdami sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs, ir negali varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, išsilavinimo, religinių ar politinių pažiūrų, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių;

10) skaidrumo. Šis principas reiškia, kad rinkimų komisijų narių veikla turi būti vieša, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus;

11) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad rinkimų komisijų nariai, priimdami sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už priimtų sprendimų sukeltus padarinius;

12) naujovių ir atvirumo permainoms principas. Šis principas reiškia, kad rinkimų komisijų nariai turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių.

10. Rinkimų komisijos nariai veikia kolegialiai, tarpusavio santykius grindžia abipuse pagarba, bendradarbiavimu, atvirumu ir įsipareigojimų vykdymu. Rinkimų komisijos nariai veikia neviršydami savo įgaliojimų pagal apygardos ir apylinkės rinkimų komisijos kompetenciją. Rinkimų komisijos nariai taip pat gali dirbti apygardų, apylinkių rinkimų sudarytose darbo grupėse arba individualiai atlikti jiems pavestas viešojo administravimo funkcijas.

11. Savo veikloje rinkimų komisijos nariai turi vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, kaip tai yra numatyta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatyme.

12. Rinkimų komisijos nariui draudžiama priimti dovanas, gauti nemokamų paslaugų už savo darbą rinkimų komisijoje. Apie gautas dovanas rinkimų komisijos narys praneša rinkimų komisijos pirmininkui. Pirmininkas privalo organizuoti gautų dovanų grąžinimą.

13. Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiems rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Rinkimų komisijos nariui draudžiama bet kokia forma reklamuoti partiją ar jos narį, platinti rinkiminei agitacijai skirtą medžiagą, įskaitant ir socialiniuose tinkluose, dalyvauti partijos renginiuose turint tikslą agituoti.

14. Rinkimų komisijos narys, vykdydamas pareigas, privalo elgtis dalykiškai: būti korektiškas, mandagus, laikytis bendravimo etikos taisyklių bei elgtis taip, kad jų veiksmai nepakenktų rinkimų komisijos reputacijai. Rinkimų komisijos narys privalo išmanyti teisės aktų reikalavimus rinkimų srityje, balsavimo procedūras ir gebėti paaiškinti juos rinkėjams. Rinkimų komisijos narys, vykdydamas pareigas, turi elgtis paslaugiai, paaiškinti apie jo atliekamus veiksmus, atsakyti į klausimus arba nurodyti asmenį, kuris yra atsakingas už atitinkamo klausimo sprendimą.

15. Rinkimų komisijos narys privalo padėti neįgaliam asmeniui patekti į balsavimo patalpas ir paaiškinti jam balsavimo tvarką.

16. Rinkimų komisijos nariui yra privaloma dalykinė apranga.

17. Kilus konfliktui tarp rinkimų komisijos nario ir rinkėjo, apie tai pranešama rinkimų komisijos pirmininkui. Konflikto nepavykus išspręsti taikiai ir rinkėjui nevykdant rinkimų komisijos narių ar pirmininko nurodymo, siūloma kreiptis į policiją.

18. Vykdydamas pareigas, rinkimų komisijos narys negali būti neblaivus ar apsvaigęs. Jeigu rinkimų komisijos narys negali vykdyti pareigų dėl neblaivumo, apsvaigimo ar kitų priežasčių, jis privalo nusišalinti nuo darbo rinkimų komisijoje. Apie nusišalinimą jis privalo pranešti rinkimų komisijos pirmininkui.

19. Rinkimų komisijų nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus ir Vyriausybės nustatytus tarifus pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis, neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių rinkimų komisijose pildymo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Už darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose pateiktų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas. Darbui rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo laiko trukmės apribojimai.

20. Rinkimų komisijos pirmininką ar narį iš pareigų komisijoje gali atleisti šios komisijos sudėtį patvirtinusi rinkimų komisija arba Vyriausioji rinkimų komisija. Rinkimų komisija gali svarstyti tik motyvuotą partijos ar koalicijos siūlymą atšaukti jos pačios pasiūlytą rinkimų komisijos narį.

2016 M. SEIMO RINKIMŲ APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ SUDARYMO LENTELĖ

Apygardos Nr.	**Apygardos pavadinimas**	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius Seimo rinkimų apylinkėse	**Partijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus**							**Partijos, partijų koalicijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus**							
			Darbo partija	„Drąsos kelias“	„Lietuvos lenkų rinkimų akcija“	„Lietuvos Respublikos liberalų sąjudis“	„Lietuvos socialdemokratų partija“	Partija tvarka ir teisingumas	„Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“	„Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija “ „Valdemaro Tomaševskio blokas“	„Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)“	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	„Žemaičių partija“	„Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“	„Lietuvos liaudies partija“	„Respublikonų partija“	„Lietuvos rusų sąjunga“
1	Naujamiesčio	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
2	Senamiesčio	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
3	Antakalnio	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
4	Žirmūnų	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
5	Fabijoniškių	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
6	Šeškinės	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
7	Justiniškių	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
8	Karoliniškių	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
9	Lazdynų	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
10	Naujosios Vilnios	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
11	Panerių	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
12	Verkių	10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
13	Centro-Žaliakalnio	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								
14	Šilainių	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								
15	Kalniečių	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								
16	Dainavos	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								
17	Petrašiūnų	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								
18	Panemunės	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								

Apygardos Nr.	**Apygardos pavadinimas**	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius Seimo rinkimų apylinkėse	**Partijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus**							**Partijos, partijų koalicijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus**							
			Darbo partija	„Drąsos kelias“	„Lietuvos lenkų rinkimų akcija“	„Lietuvos Respublikos liberalų sąjudis“	„Lietuvos socialdemokratų partija“	Partija tvarka ir teisingumas	„Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“	„Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija “ „Valdemaro Tomaševskio blokas“	„Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)“	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	„Žemaičių partija“	„Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“	„Lietuvos liaudies partija“	„Respublikonų partija“	„Lietuvos rusų sąjunga“
19	Aleksoto-Vilijampolės	7 (Kauno m.)	X	X	X	X	X	X	X								
20	Baltijos	8 (Klaipėdos m.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
21	Marių	8 (Klaipėdos m.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
22	Pajūrio	8 (Klaipėdos m.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
		8 (Neringa)	X	X	X	X	X	X	X		X						
23	Danės	8 (Klaipėdos m.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
		8 (Klaipėdos r.)	X	X	X	X	X	X	X				X				
24	Saulės	9 (Šiaulių m.)	X	X	X	X	X	X	X					X	X		
25	Aušros	9 (Šiaulių m.)	X	X	X	X	X	X	X					X	X		
26	Nevėžio	8 (Panevėžio m.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
27	Vakarinė	8 (Panevėžio m.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
28	Aukštaitijos	8 (Panevėžio m.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		8 (Panevėžio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
29	Marijampolės	8 (Marijampolė)	X	X	X	X	X	X	X					X			
30	Alytaus	7 (Alytaus m.)	X	X	X	X	X	X	X								
31	Gargždų	8 (Klaipėdos r.)	X	X	X	X	X	X	X				X				
32	Šilutės	9 (Šilutės r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
33	Pietų Žemaitijos	7 (Rietavas)	X	X	X	X	X	X	X								
		8 (Šilalės r.)	X	X	X	X	X	X	X		X						
		9 (Šilutės r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			

Apygardos Nr.	Apygardos pavadinimas	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius Seimo rinkimų apylinkėse	Partijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus							Partijos, partijų koalicijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus							
			Darbo partija	„Drąsos kelias“	„Lietuvos lenkų rinkimų akcija“	„Lietuvos Respublikos liberalų sąjudis“	„Lietuvos socialdemokratų partija“	Partija tvarka ir teisingumas	„Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“	„Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija “„Valdemaro Tomaševskio blokas“	„Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)‘‘	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	„Žemaičių partija“	„Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“	„Lietuvos liaudies partija“	„Respublikonų partija“	„Lietuvos rusų sąjunga“
34	Tauragės	8 (Tauragės r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
35	Plungės	8 (Plungės r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		7 (Rietavas)	X	X	X	X	X	X	X								
36	Kretingos-Palangos	7 (Kretingos r.)	X	X	X	X	X	X	X								
		7 (Palangos m.)	X	X	X	X	X	X	X								
37	Kuršo	7 (Kretingos r.)	X	X	X	X	X	X	X								
		8 (Skuodo r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
38	Mažeikių	8 (Mažeikių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
39	Akmenės-Mažeikių	8 (Akmenės r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		8 (Mažeikių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
40	Telšių	8 (Telšių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
41	Kelmės-Šiaulių	8 (Kelmės r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		8 (Šiaulių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
42	Raseinių-Kėdainių	9 (Kėdainių r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
		7 (Raseinių r.)	X	X	X	X	X	X	X								
43	Kėdainių	9 (Kėdainių r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
44	Radviliškio	8 (Radviliškio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
45	Kuršėnų-Dainų	9 (Šiaulių m.)	X	X	X	X	X	X	X					X	X		
		8 (Šiaulių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			

Apygardos Nr.	**Apygardos pavadinimas**	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius Seimo rinkimų apylinkėse	**Partijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus**							**Partijos, partijų koalicijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus**							
			Darbo partija	„Drąsos kelias“	„Lietuvos lenkų rinkimų akcija“	„Lietuvos Respublikos liberalų sąjudis“	„Lietuvos socialdemokratų partija“	Partija tvarka ir teisingumas	„Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“	„Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija “ „Valdemaro Tomaševskio blokas“	„Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)“	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	„Žemaičių partija“	„Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“	„Lietuvos liaudies partija“	„Respublikonų partija“	„Lietuvos rusų sąjunga“
46	Žiemgalos	9 (Joniškio r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
		9 (Pakruojo r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
		8 (Šiaulių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
47	Pasvalio-Pakruojo	9 (Pakruojo r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
		8 (Pasvalio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
48	Biržų-Kupiškio	9 (Biržų r.)	X	X	X	X	X	X	X					X		X	
		8 (Kupiškio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
49	Anykščių-Panevėžio	8 (Anykščių r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		8 (Panevežio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
50	Sėlos	8 (Kupiškio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		8 (Rokiškio r.)	X	X	X	X	X	X	X		X						
51	Utenos	9 (Utenos r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
52	Visagino-Zarasų	10 (Visaginas)	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X
		7 (Zarasų r.)	X	X	X	X	X	X	X								
53	Nalšios	8 (Ignalinos r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		10 (Švenčionių r.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X			
54	Molėtų-Širvintų	8 (Molėtų r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		9 (Širvintų r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
55	Nemenčinės	8 (Vilniaus r.)	X	X	X	X	X	X	X	X							

Apygardos Nr.	Apygardos pavadinimas	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius Seimo rinkimų apylinkėse	Partijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus							Partijos, partijų koalicijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus							
			Darbo partija	„Drąsos kelias“	„Lietuvos lenkų rinkimų akcija“	„Lietuvos Respublikos liberalų sąjudis“	„Lietuvos socialdemokratų partija“	Partija tvarka ir teisingumas	„Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“	„Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija “ „Valdemaro Tomaševskio blokas“	„Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)“	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	„Žemaičių partija“	„Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“	„Lietuvos liaudies partija“	„Respublikonų partija“	„Lietuvos rusų sąjunga“
56	Šalčininkų-Vilniaus	8 (Šalčininkų r.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
		8 (Vilniaus r.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
57	Medininkų	8 (Vilniaus r.)	X	X	X	X	X	X	X	X							
58	Trakų-Vievio	7 (Elektrėnai)	X	X	X	X	X	X	X								
		9 (Trakų r.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X						
		10 (Vilniaus m.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
59	Kaišiadorių-Elektrėnų	7 (Elektrėnai)	X	X	X	X	X	X	X								
		7 (Kaišiadorių r.)	X	X	X	X	X	X	X								
60	Jonavos	8 (Jonavos r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
61	Ukmergės	9 (Ukmergės r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
62	Jurbarko-Pagėgių	8 (Jurbarko r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		8 (Pagėgiai)	X	X	X	X	X	X	X					X			
63	Sūduvos	8 (Kalvarija)	X	X	X	X	X	X	X						X		
		8 (Kazlų Rūda)	X	X	X	X	X	X	X		X						
		8 (Marijampolė)	X	X	X	X	X	X	X					X			
64	Zanavykų	8 (Kauno r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		9 (Šakių r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
		8 (Vilkaviškio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
65	Raudondvario	8 (Kauno r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
66	Garliavos	8 (Kauno r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			

Apygardos Nr.	**Apygardos pavadinimas**	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius Seimo rinkimų apylinkėse	**Partijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus**							**Partijos, partijų koalicijos, turinčios teisę siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus**							
			Darbo partija	„Drąsos kelias“	„Lietuvos lenkų rinkimų akcija“	„Lietuvos Respublikos liberalų sąjudis“	„Lietuvos socialdemokratų partija“	Partija tvarka ir teisingumas	„Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“	„Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija “ „Valdemaro Tomaševskio blokas“	„Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)“	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	„Žemaičių partija“	„Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“	„Lietuvos liaudies partija“	„Respublikonų partija“	„Lietuvos rusų sąjunga“
67	Prienų-Birštono	8 (Alytaus r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
		7 (Birštonas)	X	X	X	X	X	X	X								
		9 (Prienų r.)	X	X	X	X	X	X	X		X			X			
68	Vilkaviškio	8 (Vilkaviškio r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
69	Dzūkijos	7 (Alytaus m.)	X	X	X	X	X	X	X								
		8 (Alytaus r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			
70	Varėnos-Trakų	9 (Trakų r.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X						
		7 (Varėnos r.)	X	X	X	X	X	X	X								
71	Lazdijų-Druskininkų	7 (Druskininkai)	X	X	X	X	X	X	X								
		8 (Lazdijų r.)	X	X	X	X	X	X	X					X			

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-47

APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ PIRMININKŲ, NARIŲ RAŠYTINIO PASIŽADĖJIMO DAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarkos apraše nustatoma apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarka. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 19 straipsniu.

2. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, nariai pareigas rinkimų komisijose pradeda eiti davę rašytinį pasižadėjimą, kurį duoda iki pirmojo apygardos ir apylinkės rinkimų komisijos posėdžio.

3. Rašytinį pasižadėjimą duoda:

3.1. apygardos rinkimų komisijos pirmininkas – Vilniuje, dalyvaujant Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui arba jo pavaduotojui ir dviem Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams;

3.2. apygardos rinkimų komisijos nariai – apygardos rinkimų komisijoje, pastate, kuriame yra apygardos rinkimų komisijos būstinė, dalyvaujant apygardos rinkimų komisijos pirmininkui, o jeigu jis dar nepradėjo eiti savo pareigų, – Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgaliotam asmeniui;

3.3. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai – apygardos rinkimų komisijoje, pastate, kuriame yra apygardos rinkimų komisijos būstinė, dalyvaujant apygardos rinkimų komisijos pirmininkui ir dviem apygardos rinkimų komisijos nariams;

3.4. apylinkių rinkimų komisijų nariai – apylinkės rinkimų komisijoje, pastate, kuriame yra apylinkės rinkimų komisijos būstinė arba balsavimo patalpa, dalyvaujant apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui, o jeigu jis dar nepradėjo eiti savo pareigų, – apygardos rinkimų komisijos pirmininko įgaliotam asmeniui.

4. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo laiką nustato juos paskyrusi komisija, priimdama sprendimą dėl jų skyrimo. Apie tai atitinkama komisija praneša asmenims, kurie turi duoti rašytinį pasižadėjimą, ir juos į šią komisiją pasiūliusioms partijoms, kad šios informuotų reikiamus asmenis.

5. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, nariai, nedavę rašytinio pasižadėjimo per 15 dienų nuo jų paskyrimo, negali pradėti eiti pareigų rinkimų komisijoje. Duotas pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laikotarpį, iki komisija, paskyrusi rinkimų komisijos pirmininką, narį, priima sprendimą dėl jo įgaliojimų pasibaigimo.

6. Asmenys, kurie negali duoti rašytinio pasižadėjimo nustatytu laiku, gali jį duoti iki pasibaigiant Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje nustatytam terminui:

6.1. rinkimų komisijos pirmininkas – jį paskyrusios komisijos pirmininko nustatytu laiku;

6.2. rinkimų komisijos narys – atitinkamos apygardos ar apylinkės rinkimų komisijos pirmininko nustatytu laiku.

7. Kai rašytinį pasižadėjimą duoda apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, juos paskyrusios komisijos pirmininkas arba jo įgaliotas asmuo garsiai perskaito Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nustatytus du rašytinio pasižadėjimo tekstus, o kai rašytinį pasižadėjimą duoda apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų nariai, – rašytinio pasižadėjimo tekstus garsiai perskaito šios komisijos pirmininkas arba jo įgaliotas asmuo. Rašytinio pasižadėjimo tekstas negali būti keičiamas. Rašytinį pasižadėjimą duodantys asmenys kviečiami po vieną pasirašyti vieną iš pateiktų rašytinio pasižadėjimo tekstų. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai kviečiami pagal apygardų rinkimų apylinkių numerius didėjančia tvarka, komisijų nariai – pagal abėcėlę. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, nariai pasižadėjimo tekste įrašo savo pareigas rinkimų komisijoje, vardą, pavardę, datą, pasirašo ir pasirašytą pasižadėjimą įteikia pasižadėjimą duoti jį pakvietusiam asmeniui. Asmuo, priėmęs rašytinį pasižadėjimą, paskelbia, kad rašytinis pasižadėjimas priimtas. Jeigu rašytinis pasižadėjimas nepasirašytas arba pasirašytas su išlygomis, paskelbiama, kad pasižadėjimas neduotas.

8. Rinkimų komisijos pirmininko, nario pažymėjimas įteikiamas po to, kai yra duotas rašytinis pasižadėjimas.

9. Apie tai, kas davė rašytinius pasižadėjimus ir kas jų nedavė, apygardos rinkimų komisijai pranešama ne vėliau kaip per 24 valandas, o apygardos rinkimų komisija Vyriausiajai rinkimų komisijai apie duotus ir neduotus rašytinius pasižadėjimus praneša per 12 valandų.

10. Rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinius pasižadėjimus saugo juos paskyrusios rinkimų komisijos:

10.1. apygardų rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinius pasižadėjimus – Vyriausioji rinkimų komisija. Komisijų narių rašytinius pasižadėjimus apygardų rinkimų komisijos perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai per 15 dienų nuo rašytinio pasižadėjimų davimo dienos;

10.2. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinius pasižadėjimus – apygardų rinkimų komisijos. Komisijų narių rašytinius pasižadėjimus apylinkių rinkimų komisijos perduoda apygardos rinkimų komisijai per 15 dienų nuo rašytinio pasižadėjimų davimo dienos. Apygardų rinkimų komisijos visų rinkimų komisijų narių pasižadėjimus Vyriausiajai rinkimų komisijai perduoda kartu su rinkimų rezultatų protokolais.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-48

RINKIMŲ STEBĖTOJŲ PAŽYMĖJIMŲ IŠRAŠYMO, IŠDAVIMO, NAUDOJIMO IR NETEKIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Rinkimų stebėtojų pažymėjimų išrašymo, išdavimo, panaudojimo ir netekimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkimų stebėtojų pažymėjimų išdavimo, panaudojimo ir netekimo tvarka, rinkimų stebėtojų teisės ir pareigos, veiklos sąlygos.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 61 straipsnio nuostatomis.

3. **Rinkimų stebėtojas** – asmuo, turintis Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos išduotą nustatytos formos oranžinės spalvos pažymėjimą. Jis turi teisę stebėti rinkimus apygardos arba apylinkės, kuri nurodyta jo pažymėjime, teritorijoje. Partijos, taip pat kandidatai į Seimo narius turi teisę skirti ne daugiau kaip po du rinkimų stebėtojus kiekvienoje rinkimų apylinkėje.

4. Vienu metu tas pats asmuo negali būti rinkimų stebėtoju ir rinkimų komisijos nariu; rinkimų stebėtoju ir kandidatu į Seimo narius. Rinkimų stebėtojais draudžiama skirti seniūnus ir seniūnų pavaduotojus tose rinkimų apylinkėse, kurios įeina į jų seniūnijų aptarnaujamą teritoriją.

5. Rinkimų stebėtojo pažymėjimą išduoda:

5.1. Vyriausioji rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose arba tik konkrečiose rinkimų apygardose, apylinkėse užsienio reikalų ministro, Respublikos Prezidento ar jo įgalioto asmens teikimu, užsienio valstybėms arba tarptautinėms institucijoms atstovaujančių asmenų prašymu, taip pat ir savo nuožiūra;

5.2. apygardos rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje šios rinkimų apygardos teritorijoje, vienoje arba keliose rinkimų apylinkėse vyresniems kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiams kandidato, dėl kurio balsuojama daugiamandatėje arba šioje rinkimų apygardoje, teikimu arba partijos vietos skyriaus prašymu, kuriame turi būti nurodyta: asmens pavardė, vardas, asmens kodas, rinkimų apylinkės (apylinkių) pavadinimas.

6. Prašymas registruoti rinkimų stebėtojus pateikiamas elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje: www.rinkejopuslapis.lt.

7. Prašymo registruoti rinkimų stebėtojus pateikimas baigiamas, kai dokumentą elektroniniu būdu pateikęs asmuo gauna patvirtinimą apie elektroninių dokumentų priėmimą.

8. Rinkimų stebėtojo pažymėjimus rinkimų komisijos vardu išduoda jos pirmininkas arba kitas komisijos narys komisijos pirmininko pavedimu. Negalima atsisakyti išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą arba vilkinti jo išdavimą, jeigu asmuo, kuriam jis turėtų būti išduotas, atitinka įstatymų reikalavimus. Apie visus atsisakymus išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą turi būti pranešta artimiausiame komisijos posėdyje ir atitinkamam atstovui rinkimams.

9. Rinkimų stebėtojo pažymėjime įrašoma: stebėtojo vardas ir pavardė, kas skyrė būti stebėtoju (partijos pavadinimas ar kandidato vardas, pavardė), stebėjimo teritorija (apygardos / apylinkės pavadinimas ir numeris), rinkimų komisijos pirmininko, pasirašiusio pažymėjimą, vardas ir pavardė, parašas ir išdavimo data.

10. Rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą, gali stebėti išankstinį balsavimą savivaldybėje, specialiuose paštuose, namuose ir stebėti rinkimus rinkimų dieną pažymėjime nurodytos apygardos rinkimų apylinkėje.

11. Rinkimų stebėtojas turi teisę reikalauti, kad rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, taip pat balsavimo patalpoje esantys asmenys laikytųsi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų.

12. Rinkimų stebėtojams, komisijos nariams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už neįgalų rinkėją.

13. Rinkimų komisijos turi pasirūpinti, kad rinkimų stebėtojui rinkimų apylinkės balsavimo patalpose būtų sudarytos tinkamos sąlygos stebėti, kaip laikomasi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo. Iš rinkimų stebėtojų darbo vietos turi būti gerai matomi rinkimų komisijos darbo vietos, rinkėjo kelias į balsavimo kabiną, balsavimo kabinos prieigos, balsavimo kabina ir rinkėjo kelias iš balsavimo kabinos iki balsadėžės.

14. Jeigu rinkimų stebėtojas pats pažeidžia įstatymus, jo stebėtojo pažymėjimas gali būti panaikintas apygardos rinkimų komisijos pirmininko sprendimu. Apie sprendimą turi būti iš karto pranešta rinkimų komisijos nariams, Vyriausiajai rinkimų komisijai ir atitinkamam atstovui rinkimams.

15. Rinkimų dieną rinkimų stebėtojai kartu su rinkimų komisijos nariais ir budinčiu policininku gali dalyvauti antspauduojant balsadėžę.

16. Rinkimų stebėtojai gali vykti į namus pas namuose balsuojančius rinkėjus tik kartu su apylinkės rinkimų komisijos nariais.

17. Rinkimų stebėtojai gali vykti pas specialiuose paštuose balsuojančius rinkėjus tik kartu su apylinkės rinkimų komisijos nariais ir specialaus pašto darbuotoju.

18. Rinkimų stebėtojams, komisijos nariams, specialaus pašto darbuotojams draudžiama už rinkėją atlikti balsavimo veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką.

19. Rinkimų stebėtojas balsavimo specialiame pašte metu, pateikęs pašto darbuotojui savo pažymėjimą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, turi teisę įrašyti į pašto darbuotojo pažymą savo pastabą.

20. Rinkimų stebėtojai gali dalyvauti skaičiuojant balsus rinkimų apylinkėse, taip pat nustatant rinkimų rezultatus apygardos rinkimų komisijoje.

21. Kai į atitinkamą rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą įrašyti visi duomenys ir visi rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus ir į specialųjį voką (vokus), rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie atitinkamo protokolo ir tampa neatskiriama jo dalimi. Protokolų kopijos rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiamos jų prašymu.

22. Rinkimų stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas rinkimų komisijoms dėl rinkimų įstatymų ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimo, bet neturi kliudyti rinkimų komisijoms dirbti. Rinkimų stebėtojai turi teisę apylinkės rinkimų komisijai raštu pareikšti protestą, kuris pridedamas prie apylinkės balsų skaičiavimo protokolo ir kartu su kitais rinkimų apylinkės rinkimų dokumentais pateikiamas apygardos rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojo protestas apygardos rinkimų komisijai pridedamas prie apygardos balsų skaičiavimo protokolo. Protestus nagrinėja ta rinkimų komisija, kuriai jie pareikšti.

23. Rinkimų stebėtojai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti apygardos rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo jų surašymo.

24. Jeigu rinkimų stebėtojai pažeidžia Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų ar kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, rinkimų stebėtojo pažymėjimas gali būti pripažintas negaliojančiu Vyriausiosios rinkimų komisijos ar apygardos rinkimų komisijos pirmininko sprendimu. Apie šį sprendimą turi būti nedelsiant pranešta rinkimų komisijos nariams, Vyriausiajai rinkimų komisijai, atitinkamai partijai, iškeltam ar išsikėlusiam kandidatui į Seimo narius ir atitinkamam atstovui rinkimams.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-49

RINKĖJŲ PARAŠŲ RINKIMO LAPŲ PILDYMO, PERDAVIMO IR TIKRINIMO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkėjų parašų rinkimo lapų pildymo, perdavimo ir tikrinimo rekomendacijose nustatoma rinkėjų parašų rinkimų lapų pildymo, perdavimo tikrinti apygardų rinkimų komisijai ir rinkėjų parašų tikrinimo tvarka.

2. Rinkėjų parašų rinkimo lapų pildymo, perdavimo ir tikrinimo rekomendacijos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 37 ir 38 straipsniais.

3. Ne mažiau kaip vieną tūkstantį vienmandatės rinkimų apygardos rinkėjų parašų turi rinkti:

3.1. pilietis, nusprendęs išsikelti kandidatu;

3.2. partijos keliamas kandidatas, jeigu partija nekelia kandidatų sąrašo.

4. Asmens duomenys rinkėjų parašų lapuose tvarkomi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

5. Rinkėjų parašų rinkimo lapuose įrašai daromi tik valstybine lietuvių kalba. Įrašai turi būti aiškūs ir įskaitomi.

II SKYRIUS
RINKĖJŲ PARAŠŲ RINKIMAS

6. Rinkėjų parašai renkami popieriniuose ir (ar) elektroniniuose parašų rinkimų lapuose.

7. Elektroniniu būdu kandidatus galima paremti Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje: www.rinkejopuslapis.lt.

8. Apygardos rinkimų komisija vardinius popierinius parašų rinkimų lapus išduoda per 3 (tris) dienas nuo asmens, išsikėlusio kandidatu į Seimo narius ar partijos keliamo kandidato (toliau – kandidatas) pateiktų pareiškinių dokumentų gavimo dienos. Surašomas Rinkėjų parašų rinkimo lapų išdavimo aktas (1 priedas).

9. Kandidatai organizuoja rinkėjų parašų rinkimą. Rinkėjų parašus turi teisę rinkti kandidatai arba jų pavedimu kiti rinkėjai.

10. Rinkėjų parašus renkantis asmuo gali rinkti parašus tik už vieną kandidatą.

11. Nuo to momento, kai kandidatams išduodami rinkėjų parašų rinkimo lapai, per visą rinkėjų parašų rinkimo laikotarpį ir iki to laiko, kai parašų rinkimo lapai su rinkėjų parašais perduodami tikrinti apygardos rinkimų komisijai, parašų rinkėjai tampa duomenų valdytojais.

12. Kandidatams, kurių pavedimu kiti rinkėjai rinks rinkėjų parašus, rekomenduojama rinkėjų parašų rinkimo lapus išduoti pasirašytinai, nurodant parašų rinkėjo vardą, pavardę, paso arba asmens tapatybės kortelės numerį, gyvenamąją vietą, rinkėjų parašų rinkimo lapų numerius ir jų skaičių.

13. Asmenys, renkantys rinkėjų parašus, privalo saugoti asmens duomenų paslaptį, viešai jų neskelbti, neplatinti ir neduoti susipažinti asmenims, neturintiems tam tinkamai suteiktų įgaliojimų.

14. Asmenys, renkantys rinkėjų parašus, privalo rinkėjui prisistatyti ir informuoti, kokiu tikslu renkami asmens duomenys ir parašai.

15. Rinkėjas visus savo asmens duomenis ir datą rinkėjų parašų rinkimo lape įrašo pats ir pasirašo.

16. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo negali savo duomenų pats įrašyti ir pasirašyti, jo prašymu tai gali padaryti kitas rinkėjas (išskyrus parašus renkantį asmenį). Šis faktas turi būti pažymėtas atitinkamu įrašu rinkėjų parašų rinkimo lape ir patvirtintas rinkėjų parašus rinkusio rinkėjo parašu.

17. Renkant rinkėjų parašus, draudžiama papirkti rinkėjus, atsilyginti ar žadėti atsilyginti už rinkėjo parašą, naudoti psichologinį ar kitokį smurtą ar kitaip paveikti rinkėjo valią, siekiant, kad rinkėjas pasirašytų ar nepasirašytų rinkėjų parašų rinkimo lape.

18. Paskutinė rinkėjų parašų rinkimo diena – 2016 m. rugpjūčio 29 d. Kandidatai 2016 m. rugpjūčio 30 d. (jeigu rinkėjų parašų rinkimo lapų negrąžino anksčiau) visus rinkėjų parašų rinkimo lapus (užpildytus ir nepanaudotus) turi grąžinti juos išdavusiai apygardos rinkimų komisijai. Apygardos rinkimų komisija surašo Rinkėjų parašų rinkimo lapų grąžinimo aktą (2 priedas).

19. Elektroniniu būdu parėmusių rinkėjų sąrašą kandidatams pateikia apygardos rinkimų komisija.

III SKYRIUS
ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

20. Asmenys, renkantys parašus popieriniuose parašų rinkimo lapuose, atsako už tai, kad:

20.1. popieriniai rinkėjų parašų rinkimo lapai nebūtų suglamžyti, suplėšyti (rinkėjų parašų rinkimo lapą leidžiame lenkti tik pusiau);

20.2. asmens duomenys būtų tvarkomi Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų teisinę apsaugą, nustatyta tvarka;

20.3. užpildyti rinkėjų parašų rinkimo lapai būtų saugomi taip, kad su jais negalėtų susipažinti asmenys, neturintys tam įgaliojimų;

20.4. rinkėjų parašų rinkimo lape visi su asmens duomenimis susiję veiksmai (duomenų užrašymas, sutikrinimas) būtų atliekami tik rinkėjų parašų surinkimo tikslu ir rinkėjų parašų rinkimo lapai nebūtų panaudoti kitiems tikslams.

21. Duomenų valdytojo teisės ir pareigos nustatytos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme.

22. Asmens duomenis tvarkantys asmenys turi užkirsti kelią atsitiktiniam ar neteisėtam asmens duomenų sunaikinimui, pakeitimui, atskleidimui, taip pat bet kokiam kitam neteisėtam tvarkymui.

23. Draudžiama užpildytus rinkėjų parašų rinkimo lapus kopijuoti, juose esančius rinkėjų asmens duomenis atskleisti, perduoti tretiesiems asmenims arba sudaryti sąlygas įvairiomis priemonėmis bet kokia forma su jais susipažinti.

IV SKYRIUS
RINKĖJŲ PARAŠŲ TIKRINIMAS

24. Apygardos rinkimų komisija, gavusi rinkėjų parašų rinkimo lapus, ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų juos patikrina ir suskaičiuoja rinkėjų, parėmusių kandidatą, parašų skaičių.

25. Rinkėjų parašų tikrinimą organizuoja apygardos rinkimų komisijos pirmininkas.

26. Apygardos rinkimų komisijos nariai, prieš pradėdami tikrinti ir skaičiuoti parašus, turi įsitikinti, kad gauti rinkėjų parašų rinkimo lapai yra Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. Sp-37 „Dėl kandidatų į Lietuvos Respublikos Seimo narius pareiškinių dokumentų formų“ patvirtintos formos.

27. Rinkėjų parašų rinkimo lapai turi būti sunumeruoti ir antspauduoti apygardos rinkimų komisijos antspaudu.

28. Rinkėjų parašų rinkimo lapuose daryti kokias nors žymas, įrašus, taisymus draudžiama. Tai atliekama Rinkėjų parašų tikrinimo lape (3 priedas).

29. Visi rinkėjų parašai tikrinami vizualiai. Dalis rinkėjų parašų gali būti tikrinami suvedant jų duomenis į VRK informacinės sistemos posistemę *„RINKĖJAI“* ir sulyginant juos su Registrų centro duomenimis.

30. Apygardos rinkimų komisijos nariai, tikrindami rinkėjų parašų rinkimo lapų įrašus, patikrina, ar:

30.1. nėra rinkimų teisės neturinčių asmenų (rinkimų dieną nebus sukakę 18 metų);

30.2. pasirašiusieji yra įrašyti į tos apygardos rinkėjų sąrašą;

30.3. yra visi reikalaujami įrašai;

30.4. įrašyti asmens duomenys yra teisingi;

30.5. nėra už tą patį kandidatą pasirašiusių daugiau kaip vieną kartą rinkėjų (šiuo atveju visi parašai neskaičiuojami);

30.6. rinkėjas nėra pasirašęs du kartus: elektroniniame ir popieriniame rinkėjų parašų rinkimo lapuose.

31. Ne vėliau kaip 2016 m. rugsėjo 6 d. kandidatus parėmusių rinkėjų parašai turi būti patikrinti. Apygardos rinkimų komisija ne vėliau kaip iki 2016 m. rugsėjo 7 d. turi priimti sprendimą teikti Vyriausiajai rinkimų komisijai sprendimą registruoti kandidatus į Seimo narius arba sprendimą neregistruoti kandidatų į Seimo narius. Surašomas Rinkėjų parašų tikrinimo aktas (4 priedas). Su Rinkėjų parašų tikrinimo aktu supažindinami kandidato į Seimo narius atstovai rinkimams apygardos rinkimų komisijoje. Rinkėjų parašų tikrinimo aktas pridedamas prie kandidato pareiškinių dokumentų.

Rinkėjų parašų rinkimo lapų pildymo,
perdavimo ir tikrinimo rekomendacijų
1 priedas

_____ APYGARDOS NR. _____
RINKIMŲ KOMISIJA

RINKĖJŲ PARAŠŲ RINKIMO LAPŲ IŠDAVIMO AKTAS

2016 - ___ - ___ Nr.

Aš, apygardos rinkimų komisijos pirmininkas (pavaduotojas, sekretorius, narys)
_____, išdaviau
(vardas, pavardė)

_____
(kandidato ar jo atstovo rinkimams, ar kito įgalioto asmens vardas, pavardė)

_____ _____ rinkėjų
(skaičius) *(skaičius žodžiais)*

parašų rinkimo lapų.
Išdavė
Apygardos rinkimų komisijos

_____ _____ _____
(pareigos) *(parašas)* *(vardas, pavardė)*

Gavo
Kandidatas
(atstovas rinkimams) _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

PASTABA. Pirmasis šio akto egzempliorius lieka apygardos rinkimų komisijoje, antrasis – kartu su parašų rinkimo lapais išduodamas Kandidatui (atstovui rinkimams) ar kitam įgaliotam asmeniui.

→→→

Rinkėjų parašų rinkimo lapų pildymo,
perdavimo ir tikrinimo rekomendacijų
2 priedas

_____ APYGARDOS NR. _____
RINKIMŲ KOMISIJA

RINKĖJŲ PARAŠŲ RINKIMO LAPŲ GRĄŽINIMO AKTAS

2016- ___ - ___ Nr.

Aš, apygardos rinkimų komisijos pirmininkas (pavaduotojas, sekretorius, narys)
_____, patvirtinu, kad priėmiau iš
(vardas, pavardė)

_____ rinkėjų parašų
(kandidato ar jo atstovo rinkimams vardas, pavardė)
rinkimo lapus (taip pat ir nepanaudotus) su rinkėjų parašais, kuriais paremiamas Kandidato į Seimo narius išsikėlimas (iškėlimas)

Iš viso priimta	**Skaičius**
Bylų	
Užpildytų lapų byloje (bylose)	
Rinkėjų parašų (pridedami el. būdu rinkti parašai)	
Nepanaudotų rinkėjų parašų rinkimo lapų	
Rinkėjų parašų rinkimo lapų:	
išduota	
grąžinta	
negrąžinta	

PASTABA. Jeigu šio kandidato išsikėlimą (iškėlimą) į Seimo narius rinkėjai savo parašais parėmė elektroniniu būdu, šių rinkėjų parašų skaičius pridedamas prie parašų, gautų parašų rinkimo lapuose.

Perdavė
Kandidatas
(atstovas rinkimams) _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Priėmė
Apygardos rinkimų komisijos

_____ _____ _____
(pareigos) *(parašas)* *(vardas, pavardė)*

Rinkėjų parašų rinkimo lapų pildymo,
perdavimo ir tikrinimo rekomendacijų
3 priedas

RINKĖJŲ PARAŠŲ TIKRINIMO LAPAS NR. _____

_____

(kandidato į Seimo narius vardas, pavardė)

Parašų rinkimo lapo Nr.		**Parašų rinkimo lapo Nr.**		**Parašų rinkimo lapo Nr.**	
1		1		1	
2		2		2	
3		3		3	
4		4		4	
5		5		5	
6		6		6	
7		7		7	
8		8		8	
9		9		9	
10		10		10	
11		11		11	
12		12		12	
13		13		13	
14		14		14	
15		15		15	
16		16		16	
17		17		17	
18		18		18	
19		19		19	
20		20		20	
21		21		21	
22		22		22	
23		23		23	
24		24		24	
25		25		25	
26		26		26	
27		27		27	
28		28		28	
29		29		29	
30		30		30	
Iš viso lape parašų _____ Įskaityta _____ Neįskaityta _____		Iš viso lape parašų _____ Įskaityta _____ Neįskaityta _____		Iš viso lape parašų _____ Įskaityta _____ Neįskaityta _____	

Rinkėjų parašų rinkimo lapų pildymo,
perdavimo ir tikrinimo rekomendacijų
4 priedas

_____ APYGARDOS NR. _____
RINKIMŲ KOMISIJA

RINKĖJŲ PARAŠŲ TIKRINIMO AKTAS

2016- __ - __ Nr. ___

Apygardos rinkimų komisija patikrino ir suskaičiavo apygardos rinkėjų, kurie savo parašais parėmė _____ _____ išsikėlimą į Seimo narius, parašus ir nustatė:
(kandidato į Seimo narius vardas, pavardė)

Apygardos rinkėjų parašų skaičius			
Pagal Įstatymą reikalingų surinkti rinkėjų parašų skaičius	Pateiktų įrašų skaičius		
	iš viso pateikta (ir el. parašų)	įskaityta	neįskaityta

Neįskaityti parašai		
Priežastys	**Lapo Nr. ir įrašo Nr. lape**	**Iš viso**
Rinkimų teisės neturintis asmuo		
Į apygardos rinkėjų sąrašą neįrašytas rinkėjas		
Rinkėjas, neįrašęs visų Įstatyme nustatytų duomenų		
Rinkėjas, įrašęs neteisingus duomenis		
Už šio kandidato parėmimą pasirašęs daugiau kaip vieną kartą		
Kita		

Parašus tikrino apygardos rinkimų komisijos nariai:

(Parašas) *(Vardas, pavardė)*

(Parašas) *(Vardas, pavardė)*

TEIKIMAS

1. Rinkėjų parašų rinkimo lapuose yra surinktas (nesurinktas) Įstatymo nustatytas apygardos rinkėjų parašų skaičius.
2. Renkant parašus pažeidimų nenustatyta (skundai dėl pažeidimų išnagrinėti, jeigu jų buvo).
3. Apygardos rinkimų komisija teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai registruoti/neregistruoti

_____
(kandidato vardas, pavardė)

kandidatu į Seimo narius vienmandatėje rinkimų apygardoje _____ (2016 m. d. protokolo Nr. ____).
(apygardos pavadinimas ir numeris)

Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

Susipažinau:

_____
(Kandidato ar jo atstovo rinkimams vardas, pavardė, parašas, data)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-85

KANDIDATŲ SĄRAŠŲ IR KANDIDATŲ RINKIMŲ PROGRAMŲ SPAUSDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kandidatų sąrašų ir kandidatų rinkimų programų spausdinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma kandidatų sąrašų ir kandidatų rinkimų programų (toliau – rinkimų programos) spausdinimo ir platinimo rinkėjams tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 6 ir 7 dalimis.

3. Rinkimų programų leidiniai rinkėjams platinami dviejų rūšių: partijų (koalicijų) kandidatų sąrašų ir kandidatų, keliamų ar išsikėlusių vienmandatėse rinkimų apygardose. Už partijų (koalicijų) kandidatų sąrašų rinkimų programų leidinio sudarymą, redagavimą ir maketavimą atsakinga Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK), o už kandidatų vienmandatėse rinkimų apygardose – apygardų rinkimų komisijos.

4. Abiejų rūšių spalvoti leidiniai yra A5 formato. Vienai rinkimų programai (tiek partijos (koalicijos) kandidatų sąrašo, tiek kandidato) skiriama ne daugiau kaip 1 800 spaudos ženklų (su tarpais).

5. Leidinio apimtis priklauso nuo dalyvaujančių partijų (koalicijų) ar kandidatų skaičiaus. Leidinio apimtis su viršeliu negali viršyti 28 puslapių (7 spaudos lankų). Vieną spaudos lanką sudaro keturi A5 formato puslapiai. Jeigu rinkimuose dalyvauja nedaug partijų (koalicijų) ar kandidatų, leidinio apimtis mažinama atitinkamai mažinant spaudos lankų skaičių.

6. Spausdinant rinkimų programą, privalo būti laikomasi lygiateisiškumo principo, t. y. visiems partijų (koalicijų) kandidatų sąrašams ar kandidatams skiriamas vienodas vieno A5 formato puslapio leidinio plotas, naudojamas tokio paties tipo ir vienodo dydžio šriftas ir pan.

7. Visa pateikta partijos (koalicijos) ar kandidato medžiaga turi būti suredaguota ir atitikti valstybinės lietuvių kalbos, kuria leidžiamas leidinys, reikalavimus. Rinkimų programos tekste neturi būti kitas partijas (koalicijas) ar kandidatus kompromituojančios medžiagos, dėl kurios pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 52 ir 53 straipsnių reikalavimus būtina atsakomoji nuomonė.

II SKYRIUS
PARTIJŲ (KOALICIJŲ) KANDIDATŲ SĄRAŠŲ RINKIMŲ PROGRAMŲ LEIDINYS

8. Partijos kandidatų sąrašų rinkimų programas privalo pateikti VRK nuo 2016 m. liepos 16 d. iki 2016 m. rugpjūčio 5 d. (Koalicijos rinkimų programą susijungusios partijos privalo pateikti iki 2016 m. rugpjūčio 5 d.).

9. Pateikta informacija privalo būti pasirašyta partijos pirmininko ar partijos atstovo rinkimams. Jeigu pateikta rinkimų programa ar kita medžiaga neatitinka Apraše nustatytų reikalavimų, apie tai nedelsiant informuojamas partijos (koalicijos) atstovas rinkimams. Trūkumai privalo būti nedelsiant pašalinti.

10. Laiku nepateikus rinkimų programos, leidinyje atspausdinamas partijos (koalicijos) pavadinimas bei informacinio pobūdžio pranešimas, kad partija (koalicija) nepateikė rinkimų programos.

11. Už pateiktų rinkimų programų turinį atsako jas pateikusios partijos (koalicijos), todėl leidinyje nurodoma, kad „Už rinkimų programų turinį atsako jas pateikusios partijos (koalicijos)“.

12. Partijos (koalicijos) kandidatų sąrašui skirtame leidinio plote turi būti išspausdinta: partijos (koalicijos) pavadinimas, partijos (koaliciją sudariusių partijų) logotipas, rinkimų numeris, rinkimų šūkis (neprivaloma) ir partijos (koalicijos) rinkimų programa.

13. Likusiame leidinio plote VRK išspausdina partijų (koalicijų) kandidatų sąrašus, bendrąją informaciją apie rinkimus, kur ir kada rinkėjas gali įgyvendinti savo balsavimo teisę ir kitą aktualią informaciją.

14. Su spausdinti paruoštu (sumaketuotu) leidiniu supažindinami partijų (koalicijų) atstovai rinkimams.

15. Leidinio tiražas yra lygus pusei Lietuvos Respublikos rinkėjų skaičiaus.

III SKYRIUS
KANDIDATŲ, KELIAMŲ AR IŠSIKĖLUSIŲ VIENMANDATĖJE RINKIMŲ APYGARDOJE, RINKIMŲ PROGRAMŲ LEIDINYS

16. Apygardos rinkimų komisija (toliau – Komisija) rinkimų programas išspausdina leidinyje, kurio pavadinimas turi būti toks: „2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai vienmandatėje ..... rinkimų apygardoje Nr. ...“.

17. Kandidatai rinkimų programas Komisijai privalo pateikti nuo 2016 m. liepos 16 d. iki 2016 m. rugpjūčio 5 d.

18. Komisija posėdyje, vadovaudamasi Aprašu, priima sprendimą dėl rinkimų programų spausdinimo, sprendime nurodydama reikalavimus, keliamus informacijai, kurią Komisijai turi pateikti kandidatai. Sprendime turi būti nurodytas leidinio pavadinimas, formatas, tiražas (lygus pusei toje apygardoje rinkėjų skaičiaus), privaloma atspausdinti informacija, vienai rinkimų programai skirtas plotas, kokia kita papildoma informacija bus spausdinama leidinyje, išplatinimo rinkėjams terminai. Komisijos sprendimu gali būti nustatytas mažesnis spaudos ženklų skaičius, tačiau visoms rinkimų programoms turi būti nustatytas vienodas spaudos ženklų skaičius.

19. Į Komisijos posėdį, kuriame priimamas sprendimas dėl rinkimų programų spausdinimo, privalo būti kviečiami kandidatai ar jų atstovai rinkimams. Su Komisijos sprendimu privalo būti supažindinti ir posėdyje nedalyvavę kandidatai ar jų atstovai rinkimams.

20. Kandidatui skirtame leidinio plote turi būti išspausdinta: kandidato vardas, pavardė, nuotrauka, kas iškėlė (gali būti partijos logotipas), rinkimų šūkis (neprivaloma) ir rinkimų programa.

21. Komisijai pateikta informacija privalo būti pasirašyta kandidato arba jo atstovo rinkimams. Jeigu Komisijai pateikta rinkimų programa ar kita medžiaga neatitinka Apraše ar Komisijos sprendime keliamų reikalavimų, apie tai nedelsiant informuojamas kandidatas arba jo atstovas rinkimams. Trūkumai privalo būti nedelsiant pašalinti.

22. Laiku nepateikus rinkimų programos, leidinyje atspausdinamas kandidato vardas, pavardė bei informacinio pobūdžio pranešimas, kad kandidatas nepateikė rinkimų programos.

23. Už pateiktų rinkimų programų turinį atsako jas pateikę kandidatai, todėl leidinyje nurodoma, kad „Už rinkimų programų turinį atsako jas pateikę kandidatai.“

24. Likusiame leidinio plote Komisija išspausdina Komisijos pirmininko, pirmininko pavaduotojo, sekretoriaus ir narių vardus ir pavardes, Komisijos patalpų adresą, telefono numerius, toje vienmandatėje rinkimų apygardoje esančių rinkimų apylinkių adresus, gali išspausdinti rinkimų apylinkių komisijų pirmininkų telefonų numerius. Leidinyje turi būti nurodytas jo tiražas ir informacija, kas jį parengė spaudai (t. y. nurodyti, kad tai yra: „..... apygardos Nr. ... rinkimų komisijos informacinis leidinys“).

25. Komisijos sprendimu leidinyje taip pat gali būti pateikiama kita rinkėjams svarbi rinkimų informacija.

26. Komisija suredaguotą ir spausdinti paruoštą (sumaketuotą) leidinį, patvirtintą Komisijos posėdyje, ne vėliau kaip iki 2016 m. rugpjūčio 26 d. pateikia VRK.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Už leidinių (partijų (koalicijų) kandidatų sąrašų ir kandidatų) išplatinimą rinkėjams atsakingas apygardos rinkimų komisijos pirmininkas. Leidinys privalo būti išplatintas kartu su rinkėjo kortele ne vėliau kaip likus 8 dienoms iki rinkimų, t. y. iki 2016 m. spalio 1 d.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-53

APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ DARBO ORGANIZUOJANT RINKĖJŲ INFORMAVIMĄ APIE RINKIMŲ APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RIBAS, BŪSTINES, DARBO LAIKĄ, BALSAVIMO PATALPAS IR KITAIS KLAUSIMAIS TVARKOS APRAŠAS

1. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų darbo organizuojant rinkėjų informavimą apie rinkimų apygardų ir apylinkių ribas, būstines, darbo laiką, balsavimo patalpas ir kitais klausimais tvarkos aprašas nustato rinkėjų informavimo apie rinkimų apygardų ar apylinkių ribas, būstines, darbo laiką ir balsavimo patalpas tvarką.

2. Vyriausiosios rinkimų komisijos 2015 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. Sp-329 „Dėl 2016 metų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų vienmandačių rinkimų apygardų sudarymo“ sudarius vienmandates Lietuvos Respublikos rinkimų apygardas ir nustačius jų ribas, apygardų rinkimų komisijos visomis galimomis priemonėmis (spaudoje, skelbimų lentose ir kitomis) informuoja rinkėjus apie naujas rinkimų apygardų ribas.

3. Apygardų rinkimų komisijos informuoja jos rinkimų apygardos teritorijoje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas, apylinkių rinkimų komisijų būstinių adresus, jų darbo laiką ir balsavimo patalpų adresus. Ši informacija skelbiama skelbimų lentoje savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apygarda, mero (administracijos direktoriaus) darbo vietos pastate, kitu apygardos rinkimų komisijai priimtinu būdu.

4. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikia kontaktinius apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų ir narių mobiliųjų telefonų numerius. Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje ir rinkėjų informavimo trumpuoju telefono numeriu 1855 duomenų bazėje privalomai skelbiami komisijų pirmininkų, pavaduotojų ir sekretorių mobiliųjų telefonų numeriai, o komisijų narių telefonų numeriai skelbiami tik tuo atveju, jei jie davė sutikimą.

5. Informacija apie apylinkės rinkimų komisijos darbo laiką, komisijos pirmininko, pavaduotojo ir sekretoriaus mobiliųjų telefonų numerius turi būti iškabinta apylinkės rinkimų komisijos darbo vietoje ir pastato, kuriame dirba komisija, skelbimų lentoje, taip pat gali būti paskelbta laikraštyje, kitose visuomenės informavimo priemonėse, gyvenamųjų namų laiptinių, seniūnijų skelbimų lentose.

6. Apylinkių rinkimų komisijos platina Vyriausiosios rinkimų komisijos išspausdintą kandidatų sąrašų ir jų rinkimų programų informacinį leidinį ir kandidatų, dėl kurių balsuojama toje vienmandatėje rinkimų apygardoje, rinkimų programas, kurias išspausdina apygardos rinkimų komisijos. Už leidinių platinimą rinkėjams atsakingas apygardos rinkimų komisijos pirmininkas.

7. Apylinkių rinkimų komisijos iš apygardos rinkimų komisijos gauna rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus, sudaro sąlygas nuo 2016 m. rugsėjo 14 dienos su jais susipažinti rinkėjams. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar platinti šiuos sąrašus.

8. Apygardos ir apylinkių rinkimų komisijos įvairiomis priemonėmis (spaudoje, skelbimų lentose ir kitomis) turi aiškinti rinkėjams apie galimybę per informacinę sistemą „Rinkėjo puslapis“ sužinoti, į kurios apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, balsavimo patalpos adresą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininko kontaktinius duomenis, atsispausdinti rinkėjo kortelę.

9. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir vienmandačių rinkimų apygardų rinkėjų sąrašai viešai neskelbiami, tačiau rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

10. Apylinkės rinkimų komisijos narys, įteikdamas rinkėjo korteles, privalo informuoti rinkėjus apie tai, kaip jie gali įgyvendinti teisę balsuoti namuose, kaip gali balsuoti rinkėjų artimieji, kurie negyvena nurodytu adresu, yra išvykę kitur ar kaip gali balsuoti rinkėjai, apsistoję nurodytu adresu, bet įrašyti į kitos apylinkės rinkėjų sąrašus.

11. Informacija rinkėjams teikiama ir skundai priimami ir registruojami trumpuoju telefono numeriu 1855:

– 2016 m. rugsėjo 14 d.

– 2016 m. spalio 23 d. nuo 7 iki 20 valandos.

Informacijos telefono paskirtis – sudaryti sąlygas rinkėjui sužinoti, ar jis įrašytas į rinkėjo sąrašą, gauti informaciją apie rinkimų apylinkę, kurios teritorijoje jis gyvena, ir kitą informaciją, reikalingą tam, kad rinkėjas būtų įrašytas į rinkėjų sąrašus ir galėtų balsuoti, taip pat galėtų gauti rinkėjo kortelę.

12. Trumpasis telefono numeris 1855 negali būti naudojamas rinkėjo gyvenamajai vietai (namo ir buto numeriui), asmens kodui, gimimo datai sužinoti. Vyriausioji rinkimų komisija, teikdama informaciją trumpuoju telefono numeriu 1855, užtikrina tinkamą asmens duomenų apsaugą.

13. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai organizuoja rinkimų komisijos narių dalyvavimą balsuojant namuose ir specialiuose paštuose pagal sudarytą grafiką.

14. Balsavimo namuose ir specialiuose paštuose grafikai yra vieši, jų kopijos iškabinamos apylinkės rinkimų komisijos skelbimų lentoje.

15. Apylinkių rinkimų komisijos apie budėjimo grafikus informuoja savo apygardos rinkimų komisiją.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. Sp-11

BALSAVIMO PATALPOS ĮRENGIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkimų apylinkės balsavimo patalpos (toliau – balsavimo patalpa), kurioje rengiamas ir vykdomas balsavimas, specialaus įrengimo tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Seimo rinkimų įstatymo 8 straipsniu, 18 straipsnio 4 punktu, 22 straipsnio 4 dalimi, 60, 63 ir 64 straipsniais Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 10 straipsniu, 16 straipsnio 4 punktu, 20 straipsnio 4 dalimi, 53 straipsniu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 10 straipsniu, 18 straipsnio 4 punktu, 22 straipsnio 4 dalimi, 60 straipsniu, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 9 straipsniu, 16 straipsnio 4 punktu, 20 straipsnio 4 dalimi, 57 straipsniu ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktu.

3. Savivaldybės privalo parinkti ir laiku suteikti rinkimų komisijoms tinkamai įrengtas patalpas, reikalingą įrangą, kompiuterinę techniką, užtikrinti interneto ryšį rinkimams rengti ir vykdyti. Balsavimo patalpoje rinkimų dieną rinkėjams turi būti prieinami Lietuvos Respublikos Konstitucija ir atitinkamų rinkimų įstatymai.

4. Šio aprašo reikalavimai yra privalomi rinkimų proceso organizavimo ir vykdymo dalyviams, viešojo administravimo subjektams, atsakingiems už tinkamą balsavimo patalpų įrengimą.

II SKYRIUS
REIKALAVIMAI, TAIKOMI RINKIMŲ APYLINKĖS BALSAVIMO PATALPAI IR JOS ĮRANGAI, ATSIŽVELGIANT Į RINKĖJŲ IR KOMISIJOS NARIŲ SKAIČIŲ

5. Normatyviniai reikalavimai (dėl balsavimo patalpos ploto, balsavimo kabinų skaičiaus ir kt.) nustatyti atsižvelgiant į rinkėjų skaičių toje rinkimų apylinkėje:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje				
		iki 499	500–1 499	1 500–2 499	2 500–3 499	3 500–5 000
1.	Rinkimų komisijos narių minimalus skaičius	5–6	5–8	7–10	9–12	10–14
2.	Balsavimo patalpos plotas, ne mažesnis kaip (m^2)	20	40	80	120	160
3.	Slapto balsavimo kabinos	2–3	3–4	4–8	6–12	7–15
4.	Kompiuteris su interneto ryšiu	1	2	2	2–3	3
5	Spausdintuvas	1				
6.	Balsadėžė	1				
7.	Seifas (metalinė spinta) balsavimo patalpoje arba kitoje pastato, kuriame vyksta balsavimas, patalpoje	1				
8.	Lietuvos valstybės vėliava (vykstant rinkimams į Europos Parlamentą papildomai ir Europos Sąjungos vėliava)	1				
9.	Iškaba su rinkimų apylinkės pavadinimu ir numeriu prie įėjimo	1				

6. Parenkant patalpas balsavimui, rekomenduotina, kad jos būtų įrengiamos savivaldybių, valstybės arba savivaldybių institucijų, įstaigų, seniūnijų, bendruomenių bei viešosios paskirties pastatų pirmajame aukšte.

7. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo nustatytais reikalavimais, prie, virš ar ant pastatų, kuriuose vyksta balsavimas, rinkimų dieną turi būti iškelta Lietuvos valstybės vėliava. Jeigu rinkimų dieną kartu iškeliamos kelios vėliavos, jos turi būti viename aukštyje, kiek tai įmanoma, panašaus dydžio, taip pat laikantis Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatyme numatyto eiliškumo.

8. Privalo būti užtikrinta teisė balsuoti neįgaliesiems, senyvo amžiaus rinkėjams bei numatyta galimybė jiems nesunkiai patekti ir (ar) pakilti į balsavimo patalpas. Rinkimams suteikiamų balsavimo patalpų tinkamumą ir jų įrengimą judėjimo ir (ar) regėjimo negalią turinčių ir senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams privalo įvertinti savivaldybių institucijos, atsakingos už viešosios paskirties pastatų pritaikymą specialiesiems poreikiams.

9. Balsavimo patalpa turi atitikti patalpų apsaugai keliamus reikalavimus, priešgaisrinės saugos, sanitarijos bei higienos normų reikalavimus. Parenkant patalpas, rekomenduotina, kad joje būtų tik rinkėjams skirtas įėjimas/išėjimas.

10. Visi su rinkimais susiję nukreipiantieji užrašai, rodyklės ir iškabos prie pastato ir jo viduje turi būti aiškiai matomose vietose ir parašyti valstybine lietuvių kalba. Šalia užrašų valstybine lietuvių kalba gali būti pateikiami nukreipiantieji užrašai ir kitomis kalbomis.

11. Balsavimo patalpoje arba gretimoje patalpoje, pro kurią rinkėjai praeina į balsavimo patalpą, gerai matomoje vietoje turi būti iškabinta Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) išleista informacija rinkėjui: rinkimų ir kandidatų plakatai, informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų, koalicijų kandidatų sąrašai; partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, koalicijų sąrašų ir kandidatų rinkimų numeriai.

12. Virš arba ant stalų, prie kurių sėdi rinkimų komisijos nariai, turi būti užrašai, kuriuose nurodomi gatvių, kaimų pavadinimai, rinkėjų kortelių numeriai arba lietuvių kalbos abėcėlės raidės, jeigu rinkėjų sąrašai sudaryti pagal abėcėlę.

13. Rinkimų biuletenius išduodančių komisijos narių darbui, balsavimo kabinoms ir balsadėžei turi būti parinktos tokios vietos, kad rinkėjui, gavusiam rinkimų biuletenį, būtų patogu patekti į balsavimo kabiną, po to prieiti prie balsadėžės, įmesti į ją biuletenį ir išeiti iš balsavimo patalpos.

14. Balsadėžė turi būti aiškiai matomoje vietoje, kad ją galėtų matyti rinkimų komisijos nariai ir stebėtojai. Balsadėžė turi būti tvirto pagrindo, turėti angą viršuje balsavimo biuleteniams įmesti, ant jos priekio turi būti Lietuvos valstybės herbas ir ji turi būti tokio dydžio, kad tilptų visų balsuojančių rinkėjų rinkimų biuleteniai. Rekomenduotina, kad balsadėžė būtų skaidri.

III SKYRIUS
REIKALAVIMAI, TAIKOMI SLAPTO BALSAVIMO KABINOS ĮRENGIMUI

15. Slapto balsavimo kabinos (toliau – balsavimo kabina) turi būti įrengtos taip, kad rinkėjui būtų patogu užpildyti rinkimų biuletenį tiesiogiai, niekieno nevaržomam, užtikrinant slapto balsavimo principą.

16. Balsavimo kabinos turi būti atskirtos viena nuo kitos pertvaromis. Balsavimo kabinose turi būti pakankamai šviesu ir patogu sėdint arba stovint užpildyti rinkimų biuletenį, jose turi būti staliukas ar kitokia atrama ir rašiklis bei iškabinta rinkėjų informavimo medžiaga: informacija, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, plakatas ar leidinys su kandidatų sąrašais, su sąrašams bei kandidatams suteiktais rinkimų numeriais. Bent viena balsavimo kabina turi būti pritaikyta rinkėjams su negalia ir skirta užpildyti rinkimų biuletenį sėdint kėdėje ar neįgaliojo vežimėlyje.

17. Balsavimo kabina turi būti tokia, kad rinkėjas negalėtų matyti greta esančioje kabinoje kito rinkėjo pildomo biuletenio. Balsavimo kabina turi būti be užuolaidos ir įrengta taip, kad rinkimų komisijų nariai ir stebėtojai galėtų matyti, ar rinkėjas neatlieka neteisėtų veiksmų, tačiau negalima būtų matyti, kokias žymas biuletenyje rinkėjas atlieka. Bent viena balsavimo kabina turi būti su užuolaida. Balsavimo kabinoje turi būti VRK išleista informacija, kuria rinkėjas raginamas balsuoti slaptai ir neatlikti neteisėtų veiksmų.

18. Balsavimo kabinoje draudžiama daryti žymas iškabintoje informacinėje medžiagoje ar ant esančio kabinoje inventoriaus, filmuoti, fotografuoti, palikti kitus su balsavimu nesusijusius daiktus.

IV SKYRIUS
REIKALAVIMAI, TAIKOMI KOMPIUTERINEI ĮRANGAI IR JOS NAUDOJIMAS

19. Balsavimo patalpoje prie įėjimo turi būti įrengta kompiuterizuota darbo vieta (kompiuteris su interneto ryšiu ir spausdintuvas), skirta užtikrinti galimybę patikrinti, ar atvykęs balsuoti rinkėjas yra įrašytas į elektroninį apylinkės rinkėjų sąrašą, ir pažymėti apie jo atvykimą balsuoti.

20. Balsavimo patalpoje įrengta kompiuterizuota darbo vieta turi atitikti šiuos minimalius reikalavimus:

20.1. rekomenduojamos naudoti interneto naršyklės: Chrome 37 arba naujesnė versija, Firefox 32 arba naujesnė versija, IE 10 arba naujesnės šių naršyklių versijos.

20.2. rekomenduojama interneto sparta – nuo 1 Mb s;

20.3. rekomenduojama operacinė sistema – *Windows* 7 arba *Windows* 8.

20.4. rekomenduojama su rinkimų dieną dirbti skirtu kompiuteriu ir iš to paties kompiuterio darbo vietos rinkimų apylinkėje atlikti balsų skaičiavimo protokolo duomenų įrašymą, protokolo surašymo bei perdavimą ir atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimo programų testavimus ir bandymus ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki rinkimų dienos. Paskutinį šeštadienį ne vėliau 15 val. iki rinkimų dienos kompiuterizuota darbo vieta turi būti įrengta rinkimų apylinkėje (patikrintas interneto ryšys, išbandytas spausdintuvas, prisijungta prie rinkimų dienai skirtų programų, sinchronizuoti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo duomenys);

20.5. interneto ryšys turi būti nuolatinis. Ten, kur mobiliojo ryšio signalas silpnesnis, rekomenduotina naudoti anteninius stiprintuvus.

21. Rekomenduojama kitus rinkimų organizavimo darbus (darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymas, rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašų tvarkymas ir kt.), esant galimybei, atlikti rinkimų dienai skirtoje kompiuterizuotoje darbo vietoje. Jeigu galimybės atlikti rinkimų organizavimo darbų rinkimų dienai skirtoje kompiuterizuotoje darbo vietoje nėra, šie darbai taip pat gali būti atlikti ir kitose kompiuterizuotose darbo vietose.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Apygardų rinkimų komisijos ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų dienos turi parengti ir paskelbti informaciją, skirtą rinkėjams informuoti apie rinkimų apylinkes. Parengtoje informacijoje turi būti nurodyta: rinkimų apylinkės adresas; paaiškinimas rinkėjui, kaip rasti ir pasiekti rinkimų apylinkę, nurodant susisiekimo būdą (pvz., visuomeninio transporto stotelę) ir (ar) orientacinius objektus; taip pat turi būti nurodyta, ar rinkimų apylinkės balsavimo patalpa ir pastatas, kuriame ji įsikūrusi, yra pritaikyti judėjimo ir (ar) regėjimo negalią turintiems ir senyvo amžiaus rinkėjams.

23. Šio aprašo 22 punkte nurodyta informacija turi būti perduota VRK kompiuterinio ryšio priemonėmis.

24. Nustačiusi galimus balsavimo patalpų įrengimo trūkumus, apygardos rinkimų komisija privalo kreiptis į savivaldybės administraciją dėl trūkumų pašalinimo. Atsižvelgiant į trūkumų pobūdį, jie privalo būti pašalinti iki balsavimo patalpos uždarymo, antspaudavimo ir perdavimo policijai.

25. Už tai, kad balsavimo patalpa būtų parengta laiku ir tinkamai, atsako apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Jeigu savivaldybės administracija nepaskiria tinkamų patalpų balsavimo patalpai įrengti arba nepasirūpina balsavimui būtinu inventoriumi, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas privalo apie tai nedelsdamas pranešti apygardos rinkimų komisijai ir imtis priemonių tinkamai balsavimo patalpai surasti ir tinkamam inventoriui įsigyti. Balsavimo patalpa turi būti visiškai parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama ir perduodama saugoti policijai, surašant balsavimo patalpų perdavimo saugoti policijai aktą. Apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša apygardos rinkimų komisijai.

26. Iki balsavimo patalpos atidarymo rinkėjams joje gali būti tik apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai ir budintis policininkas.

27. Rinkimų dieną balsavimo patalpa rinkėjams atidaroma tik tada, kai susirenka ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių.

28. Už balsavimo patalpos įrengimą, inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą, patalpos išlaikymą apmokama savivaldybės biudžeto lėšomis. Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus tinkamam apylinkės

rinkimų komisijos darbui ir balsavimo patalpoms, tam VRK sprendimu panaudojamos valstybės biudžeto lėšos. Tokiu atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų VRK ne ginčo tvarka išieško iš tos savivaldybės.

29. Balsavimo patalpoje, greta esančiose patalpose ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, negali būti rinkimų agitacijos ar kitos rinkėjų informavimo medžiagos, išskyrus tą, kurią išleido VRK.

30. Prie įėjimo į pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir perėjimo į balsavimo patalpą vietose (koridoriuose) bei balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą.

31. Rekomenduotina, kad rinkimų apylinkės komisijai rinkimų dieną būtų skiriamos patalpos komisijos nariams pailsėti.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. Sp-11

BALSAVIMO PATALPOS PERDAVIMO SAUGOTI POLICIJAI AKTAS

_____
(data ir laikas)

_____
(vieta)

_____savivaldybės (Nr. ___) _____ rinkimų apylinkės (Nr. (pavadinimas) ___)
(pavadinimas)
rinkimų komisijos pirmininkas _____ perdavė,
(vardas, pavardė)
o _____
(teritorinės policijos įstaigos pavadinimas, policijos pareigūno vardas, pavardė)
perėmė saugoti balsavimo patalpas, esančias_____
(adresas)

Balsavimo patalpos išoriškai apžiūrėtos, užrakintos ir antspauduotos apylinkės rinkimų komisijos antspaudu.

Pastabos dėl perduodamų patalpų (kuriame aukšte, ar yra langai, ar jie įstiklinti ir uždaryti, ar ant langų yra grotos, kiek įėjimų į patalpas, kokios durys, ar jos ir užraktai yra tvarkingi ir kt.)._____
_____
_____
_____
_____

Perduodamų saugoti patalpų raktą turi _____savivaldybės
(pavadinimas)
(Nr. ___) _____ rinkimų apylinkės (Nr. ___) rinkimų komisijos pirmininkas
(pavadinimas)

_____
(vardas, pavardė)
Aktas surašomas 2 egzemplioriais ir pasirašytas atiduodamas šalims.

Patalpas saugoti perdavęs
rinkimų apylinkės rinkimų komisijos
pirmininkas

_____
(vardas, pavardė, parašas)

_____
(mobiliojo telefono numeris)

Patalpas saugoti perėmęs policijos
pareigūnas

_____
(vardas, pavardė, parašas)

_____
(mobiliojo telefono numeris)

(Protokolo formos pavyzdys)

NAUJAMIESČIO RINKIMŲ APYGARDOS NR. 1
RINKIMŲ KOMISIJA

KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2016–00–00 Nr. 0–00
Vilnius

Posėdis įvyko _____
(laikas)

Posėdžio pirmininkas *(Vardas, pavardė).*
Posėdžio sekretorius *(Vardas, pavardė).*
Dalyvauja: *(Komisijos narių, atstovų, stebėtojų, kviestųjų vardai, pavardės).*
.....
Nedalyvauja: *(Komisijos narių vardai, pavardės)*.....
.....

Darbotvarkė:
1.
2.
1. SVARSTYTA. *(Darbotvarkės klausimas)*.
Pranešėjas *(Vardas, pavardė, pranešimo turinys)*.....
.....
(Kalbėjusiųjų vardai, pavardės, kalbų turinys).....
.....
NUTARTA:
1.
2.

2. SVARSTYTA. *(Darbotvarkės klausimas)*.
Pranešėjas *(Vardas, pavardė, pranešimo turinys)*.....
.....
(Kalbėjusiųjų vardai, pavardės, kalbų turinys).....
.....
NUTARTA:
1.
2.

Posėdžio pirmininkas *(Parašas)* *(Vardas, pavardė)*

Posėdžio sekretorius *(Parašas)* *(Vardas, pavardė)*

(Rašto formos pavyzdys)

NAUJAMIESČIO RINKIMŲ APYGARDOS NR. 1
RINKIMŲ KOMISIJA

Gatvės pav. g. 00, LT – 00000 Vilnius, tel. (8~000) 00000, faks. (8~000) 00000, el. p. xxx@takas.lt

Adresatas

2016–00–00 Nr. 00-00
į 2016–00–00 Nr. 00-00

DĖL .....(SIUNČIAMO RAŠTO PAVADINIMAS)

Rašto turinys

Pagarbiai

Pirmininkas Vardas Pavardenis

(Rengėjo nuoroda – vardas, pavardė, telefonas)

KOMPIUTERINIŲ PROGRAMŲ NAUDOJIMAS RINKIMUOSE

2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikose Seimo rinkimų metu apygardų ir apylinkių rinkimų komisijos naudos Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos (toliau – VRK IS) posistemes, skirtas darbui su rinkėjų sąrašais, darbo laiko apskaita ir balsų skaičiavimo protokolų duomenų perdavimu. Pradedant darbą VRK IS būtina susipažinti su asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis ir įsipareigoti jų laikytis. VRK IS fiksuoja duomenų tvarkymo veiksmus (įrašymą ar pakeitimą), taip pat kas ir kada juos atliko. Visos rinkimų apylinkėms ir apygardoms skirtos VRK IS posistemės yra pasiekiamos adresu: *https://org.rinkejopuslapis.lt/posistemes* Prisijungimas prie portalo „Rinkėjo puslapis“ dalies, skirtos rinkimų organizatoriams, vyksta per Elektroninius valdžios vartus, kur asmens tapatybės nustatymui naudojama elektroninė bankininkystė, elektroninis parašas, mobilus parašas, asmens tapatybės kortelė ir kiti asmens tapatybės nustatymo būdai.

Pateikiame trumpą šių VRK IS posistemių aprašymą ir supažindiname su pagrindinėmis jų funkcijomis. Išsamūs naudotojo vadovai ir darbo su VRK IS posistemėmis aprašymai pateikiami VRK interneto svetainėje adresu www.vrk.lt ir portale *Rinkėjo puslapis*.

Rinkimų dienos vedlys *(VRK IS Rinkimų dienos duomenų perdavimo posistemė)*

VRK IS rinkimų dienos duomenų perdavimo posistemė (toliau – *Vedlys*) sudaro galimybę apygardų, apylinkių komisijų nariams pildyti balsų skaičiavimo protokolus, ir perduoti suvestus duomenis VRK.

Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų teisių tvarkyti duomenis sąrašas pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė: Rinkimų vedlio *funkcionalumas apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose*

Apylinkės rinkimų komisijos tvarkomi savos rinkimų apylinkės duomenys (pirmininkas, nariai)	**Apygardos rinkimų komisijos tvarkomi savos rinkimų apygardos ir savų rinkimų apylinkių duomenys (pirmininkas, nariai, darbuotojai)**
• rinkimų biuletenių išdavimo komisijos nariams ir grąžinimo apskaita • rinkimų stebėtojų atvykimo į balsavimo patalpą ir išvykimo iš jos registravimas • balsų skaičiavimo protokolų surašymas, atspausdinimas ir perdavimas apygardos rinkimų komisijai ir VRK.	• rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolų pildymo eigos stebėjimas ir kontrolė; • apygardos balsų skaičiavimo protokolų sudarymas ir atspausdinimas; • pirmumo balsų perskaičiavimo organizavimas ir vykdymas • internetu perduotų balsų skaičiavimo protokolo duomenų patikrinimas ir patvirtinimas, kad duomenys atitinka komisijos narių bei stebėtojų pasirašytus ir apygardos rinkimų komisijai perduotų protokolų duomenis.

DTS (Darbo užmokestis, tabeliai ir sąmatos)

2 lentelė: DTS *funkcionalumas apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose (Iškilus trumpalaikiams ryšio sutrikimams, rinkimų dienos vedlys gali būti pildomas rinkimų apylinkės kompiuteryje esančiame elektroniniame rinkimų vedlyje, kuris galės būti pasiekiamas nenaudojant elektroninio ryšio).*

Apylinkės rinkimų komisijos tvarkomi savos rinkimų apylinkės duomenys (pirmininkas, nariai)	**Apygardos rinkimų komisijos tvarkomi savos rinkimų apygardos ir savų rinkimų apylinkių duomenys (pirmininkas, nariai, darbuotojai)**
Darbo laiko apskaita: • apylinkės rinkimų komisijos narių socialinio pažymėjimo numerių, darbo pradžios (priesaikos davimo) ir pabaigos datų įvedimas ir perdavimas; • apylinkės darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymas ir perdavimas; • susipažinimas su rinkimų apylinkės darbo užmokesčio fondo duomenimis.	Darbo laiko apskaita: • rinkimų apylinkių darbo su DTS duomenimis kontrolė: ar įvesti rinkimų komisijos narių banko sąskaitų numeriai, ar nurodytos komisijos narių darbo pradžios ir pabaigos datos, kaip pildomi apylinkės darbo laiko apskaitos žiniaraščio duomenys; • lėšų, skiriamų apylinkių rinkimų komisijoms, planavimas; • apygardos rinkimų komisijos narių darbo pradžios (priesaikos davimo) ir pabaigos datų įvedimas ir perdavimas; • apygardos darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymas.

VRK IS posistemė *RINKĖJAI* (iki rinkimų dienos)

VRK IS rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemės dalis (toliau – posistemė *„RINKĖJAI“*) skirta iki rinkimų dienos atlikti šiuos pagrindinius veiksmus:

- *susipažinimas ir informacijos teikimas rinkėjams (jų pačių duomenis) apie išankstinį rinkėjų sąrašą;*
- *rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumo tvarkymas;*
- *rinkėjų kortelių įteikimo registravimas;*
- *prašymų (F5)* įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registravimas, automatizuotas informacijos apie tai siuntimas *apygardos rinkimų komisijai, ir, gavus iš jos sutikimą dėl rinkėjų sąrašų pakeitimo, rinkėjo kortelės spausdinimas;*
- *balsuosiančių namuose prašymų P6 registravimas ir balsuojančių namuose rinkėjų sąrašo sudarymas;*
- *balsavusių (nebalsavusių) namuose registravimas, nurodoma priežastis kodėl nebalsavo rinkėjas įrašytas į balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą;*
- *pakeitimų išankstiniame rinkėjų sąraše, galutinio rinkėjų sąrašo spausdinimas;*
- *rinkėjo kortelės naujai įrašytiems rinkėjams spausdinimas*
- *. rinkėjų, balsuojančių ne rinkimų dieną, sąrašų sudarymui ir balsavimo fakto registravimui*

Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų atliekamų funkcijų sąrašas pasiruošimo rinkimams laikotarpiu pateikiamas 3 *lentelėje*.

3 lentelė. *Posistemės „RINKĖJAI“ funkcionalumas* ***pasiruošimo rinkimams laikotarpiu*** *apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose*

Eil. Nr.	Laikotarpis	Užduotis	Apylinkės rinkimų komisijos darbai	Apygardos rinkimų komisijos darbai
1.	***Išankstinio rinkėjų sąrašo sudarymo laikotarpis***	• Rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumo tvarkymas.	• Išankstinio apylinkės rinkėjų sąrašo surūšiavimas pagal apylinkės rinkimų komisijos poreikius (rinkėjo adresą, pavardę) iki bus atspausdintas išankstinis rinkėjų sąrašas	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų išankstinio rinkėjų sąrašo eiliškumo pakeitimų peržiūra. • Galimybė surūšiuoti visų savo rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašą pagal rinkėjo adresą, pavardę, jei apylinkė neatliko to pati.
2.	***Rinkėjo kortelės įteikimo laikotarpis***	• Rinkėjų kortelių įteikimo informacijos registravimas.	• Rinkėjų, kuriems buvo įteiktos rinkėjo kortelės pažymėjimas. Žymint kortelės įteikimą, būtina pažymėti įteikimo faktą, įteikusį komisijos narį, įteikimo data arba kortelės neįteikimo faktą ir nurodyti priežastį iš sąrašo.	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra. • Informacijos apie rinkėjų kortelių įteikimą apygardoje perdavimas VRK
3.	***Balsuojančių namuose sąrašo sudarymo laikotarpis*** *(ne vėliau nei iki paskutinio trečiadienio iki rinkimų dienos)*	• Prašymų P6 balsuoti namuose registravimas.	• Prašymų balsuoti namuose registravimas, pažymint rinkėjus, kurie išreiškė norą balsuoti namuose ir užpildė *P6* formą. • Galimybė atsispausdinti ir eksportuoti rinkėjų, užpildžiusių *P6* formą, sąrašą į duomenų bylą	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra.
4.	***Balsavimo namuose laikotarpis***	• Balsavusių namuose rinkėjų sąrašo sudarymas, informacijos apie rinkėjus įrašytus į balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą, bet nebalsavusių registravimas	• Rinkėjų, balsavusių namuose, žymėjimas • Rinkėjus, įrašytus į balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą, bet nebalsavusių, žymėjimas	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra. • Informacijos apie apygardos rinkėjus, balsavusius namuose perdavimas VRK

Eil. Nr.	Laikotarpis	Užduotis	Apylinkės rinkimų komisijos darbai	Apygardos rinkimų komisijos darbai
5.	***Rinkėjų sąrašų tikslinimo laikotarpis***	• Prašymų įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registravimas, automatizuotas informacijos apie tai siuntimas apygardų rinkimų komisijai, ir, gavus sutikimą dėl rinkėjų sąrašų pakeitimo, rinkėjo kortelės spausdinimas • informacijos apie pakeitimus išankstiniame rinkėjų sąraše suformavimas ir pateikimas apylinkės rinkimų komisijai. Informacijos apie pakeitimus išankstiniame rinkėjų sąraše spausdinimas	• Rinkėjų, pateikusių prašymą įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir užpildžiusių formą F5, įrašymas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. *(Rinkimų apylinkė įrašo rinkėją į savo apylinkės rinkėjų sąrašą, o apygardos rinkimų komisija patvirtina šį įrašymą. Tik po apygardos **patvirtinimo**, rinkėjas yra perkeliamas į naujos apylinkės rinkėjų sąrašą.)* ***Pastaba.*** Į apylinkės rinkėjų sąrašą įrašant *asmenis, įtrauktus į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą ir asmenis, nedeklaravusius gyvenamosios vietos, apygardos rinkimų komisijos patvirtinimas **nereikalingas**.* • Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo su atliktais pakeitimais spausdinimas • Rinkėjų apylinkės rinkėjų sąraše atliktų pakeitimų spausdinimas	• Patvirtinti arba atmesti rinkimų apylinkės atliktą rinkėjo įrašymą į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir užpildžiusius formą F5 • Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra. • Visų savo rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašų su atliktais pakeitimais spausdinimas. • Visų savo rinkimų apylinkių rinkėjų sąraše atliktų pakeitimų spausdinimas
6.	***Balsavimas iš anksto***	• rinkėjų, balsuojančių ne rinkimų dieną, sąrašų sudarymas • rinkėjų, balsuojančių ne rinkimų dieną, balsavimo fakto registravimas	• Išankstinio balsavimo lakšto formavimas ir spausdinimas; • Kiekvieno balsavusiojo rinkėjo lakšto pirmojoje dalyje esančio specialaus ženklo numerio registravimas	• Įstaigų, kuriose bus sudaromi specialūs paštai ir bus vykdomas balsavimas iš anksto, registras; • Nurodomi specialių paštų atsakingus asmenis; • Rinkėjų, balsuojančių specialiame pašte, sąrašo sudarymas; • Išankstinio balsavimo lakšto formavimas ir spausdinimas; • Kiekvieno balsavusiojo rinkėjo lakšto pirmojoje dalyje esančio specialaus ženklo numerio registravimas

ABRIS – RINKĖJAI (rinkimų diena)

Posistemės *„RINKĖJAI“* rinkimų dienos dalis (*ABRIS*) skirta:

- *rinkimų dieną atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimui;*
- *rinkėjų prašymų balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimui ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimui ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatiniam sudarymui ir spausdinimui;*

Svarbu: *Seimo rinkimų metu galima balsuoti tik savos rinkimų apygardos kitoje rinkimų apylinkėje.*

Iškilus trumpalaikiams ryšio sutrikimams, atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas gali būti vykdomas rinkimų apylinkės kompiuteryje esančiame elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, kuris galės būti pasiekiamas nenaudojant elektroninio ryšio.

3 lentelė. *Posistemės „RINKĖJAI“ funkcionalumas* ***rinkimų dieną*** *apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose*

Užduotis	Apylinkės rinkimų komisijos darbai	Apygardos rinkimų komisijos darbai
• Rinkimų dieną atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas • Rinkėjų balsavusių pašto vokais pagal juose esančias rinkėjo korteles, žymėjimas • Rinkėjo pagal jo pateiktą pasą ar asmens tapatybės kortelę elektroniniame Lietuvos Respublikos rinkėjų sąraše paieška • Rinkėjų prašymų balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimas ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimas ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatinis sudarymas ir spausdinimas • Pranešimų, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjas pakeitė gyvenamąją vietą, ją deklaravo ir Įstatymo nustatyta tvarka balsavo kitoje rinkimų apylinkėje, registravimas • Ataskaitų, apie padarytus pakeitimus apylinkės rinkėjų sąraše, spausdinimas • Informacijos apie rinkėjų skaičių sąraše sutikrinamas	• Atvykusius balsuoti rinkėjų į rinkimų apylinkę žymėjimas elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše; • Rinkėjus, kurių balsai buvo gauti balsavimo vokais žymėjimas elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše; • rinkėjų prašymų (TIK SAVOS SAVIVALDYBĖS) balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimas ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimas ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatinis sudarymas ir spausdinimas: - *išsiųsti pranešimą (paklausimą) apylinkei, kurios sąrašuose įrašytas atvykęs balsuoti rinkėjas ir gauti teigiamą arba neigiamą atsakymą dėl šio rinkėjo įtraukimo į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Atsispausdinti siunčiamus ir gaunamus pranešimus (atsakymus);* - *priimti kitos rinkimų apylinkės analogišką pranešimą (prašymą) dėl sutikimo leisti balsuoti rinkėjui kitoje rinkimų apylinkėje ir suformuoti teigiamą arba neigiamą atsakymą. Nurodyti šio sprendimo priežastį pastabų laukelyje.* - *gavus teigiamą atsakymą (sutikimą) rinkėjas automatiškai įrašomas į apylinkės rinkėjų sąrašą ir atsiranda galimybė pažymėti jo atvykimą balsuoti. Gavus neigiamą atsakymą, rinkėjas lieka savo apylinkės rinkėjų sąraše.* - *Informacijos apie susirašinėjimą su kitomis rinkimų apylinkėmis kaupimas ir atvaizdavimas. Naudotojo darbo lange rodoma aktuali informacija: skaičius naujai atėjusių pranešimų, skaičius išsiųstų ir laukiančių atsakymo pranešimų; skaičius rinkėjų atvykusių iš kitų rinkimų apylinkių balsuoti šioje apylinkėje ir skaičius šios rinkimų apylinkės rinkėjų, balsavusių kitose rinkimų apylinkėse)*;	• Panaikinti apylinkės rinkimų komisijos klaidingai padarytą žymą dėl rinkėjo atvykimo balsuoti; • Anuliuoti jo apygardos rinkimų apylinkės darbuotojo suformuotą neigiamą atsakymą į paklausimą; • Vykdyti apylinkių darbo vietų monitoringą (apylinkė prisijungusi (neprisijungusi) prie elektroninio rinkėjų sąrašo, laikas, kada paskutinį kartą buvo perduota informacija, ar per paskutines 10 min. buvo atliekami veiksmai); • Visų savo rinkimų apylinkių atliktus žymėjimų peržiūra.

4. RINKIMŲ AGITACIJA, REKLAMA, STEBĖSENA, RINKĖJŲ PAPIRKIMAS

4.1. DRAUDIMAS PAPIRKTI RINKĖJUS AR RINKIMŲ TEISĘ TURINČIUS ASMENIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-69

METODINĖS REKOMENDACIJOS DĖL APLINKYBIŲ, KURIOMS ESANT PRADEDAMAS GALIMO RINKĖJŲ PAPIRKIMO FAKTŲ TYRIMAS

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija rekomenduoja pradėti tyrimą pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų (toliau – Seimo rinkimų įstatymas) 5^1 straipsnį dėl galimo draudimo papirkti rinkėjus pažeidimo, jeigu rinkėjui buvo suteikta neteisėta turtinė nauda.

2. Seimo rinkimų įstatymo 5^1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

3. Seimo rinkimų įstatyme nustatytas sąrašas daiktų, kurių neatlygintinis platinimas nėra laikomas rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimu, t. y. spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatu į Seimo narius, simbolika, neatlygintinis platinimas.

Dovanos ar kitoks atlyginimas – kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.).

Suteikimas – kaip bet koks materialios ar nematerialios turtinės naudos (dovanų, paslaugų ar kitokio atlyginimo) perdavimas kitam asmeniui arba sąlygų ja pasinaudoti sudarymas.

Skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį – kaip poveikio rinkėjui arba asmeniui, kurio likimu, gerove, interesų patenkinimu suinteresuotas rinkėjas, darymas.

Neteisėtumas – kaip turtinė nauda rinkėjui, suteikiama neatlygintinai arba atlyginant simboliškai, nors pagal Seimo rinkimų įstatymo 5^1 straipsnio 2 dalį tai nėra leidžiama.

4. Priimant sprendimą dėl tyrimo dėl galimo rinkėjų papirkimo pradėjimo, taip pat priimant sprendimą dėl atvejo pripažinimo ar nepripažinimo rinkėjo papirkimu, Vyriausioji rinkimų komisija rekomenduoja nustatyti, ar iš gauto asmens skundo, visuomenės informavimo priemonėse paskelbtos ar kitokios informacijos, taip pat rinkimų komisijos nario gautų duomenų galima nustatyti bent vieną iš šių aplinkybių:

4.1. neteisėtai rinkėjui suteiktos turtinės naudos **piniginę išraišką** arba

4.2. neteisėtos turtinės naudos suteikimo **dviem ar daugiau** rinkėjų, arba

4.3. neteisėtos turtinės naudos suteikimo rinkėjui **du ar daugiau kartų.**

5. Jeigu iš gautame asmens skunde pateiktos, visuomenės informavimo priemonėse paskelbtos ar kitokios informacijos, taip pat rinkimų komisijos nario gautų duomenų galima nustatyti bent vieną iš 4 punkte nurodytų aplinkybių, išskyrus atvejus, kai analogiško ar panašaus pobūdžio (įsteigti apdovanojimai, skiriamos stipendijos ir pan.) veikla buvo nuolat vykdoma kelerius metus, turi būti pradedamas tyrimas vadovaujantis Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-69 „Dėl Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

6. Rinkėjų papirkimo faktus tiria apygardų rinkimų komisijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, o vertina Vyriausioji rinkimų komisija.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-69

RINKĖJŲ PAPIRKIMO FAKTŲ TYRIMO IR VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma fizinių arba juridinių asmenų (toliau – asmenys) Seimo rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu atitinkamai rinkimų komisijai raštu pateiktų pranešimų, pareiškimų ar skundų dėl rinkėjų papirkimo faktų priėmimo, tyrimo, nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir jų apskundimo tvarka bei priimtų rinkimų komisijos sprendimų dėl rinkėjų papirkimo faktų Vyriausiojoje rinkimų komisijoje (toliau – VRK) vertinimo tvarka.

2. Rinkėjų papirkimo faktus tiria ir dėl jų sprendžia apygardų rinkimų komisijos* Apraše nustatyta tvarka, o vertina VRK. Nagrinėjant asmenų pranešimus, pareiškimus ar skundus dėl rinkėjų papirkimo faktų, Aprašo nuostatos taikomos tiek, kiek šių klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti teisės aktai.

3. Rinkėjų papirkimas – tai trukdymas asmeniui, prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, tai yra nuo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų datos paskelbimo iki Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną, realizuoti savo teisę rinkti arba būti išrinktam, kuris gali pasireikšti:

3.1. tiesioginiu ar netiesioginiu rinkėjų balsų pirkimu;

3.2. dovanų ar kitokio atlyginimo teikimu, skatinant rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą;

3.3. pažadu už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais;

3.4. rinkėjo palenkimu už jam pačiam ar kitiems asmenims duodamus ar žadamus pinigus ar kitokias materialines vertybes bei tokio pobūdžio paslaugas ar lengvatas balsuoti už ar prieš konkretų kandidatą.

4. Masinis ir (arba) sisteminis rinkėjų papirkimas – tai neteisėtos turtinės naudos suteikimas dviem ar daugiau rinkėjų du ar daugiau kartų, *inter alia*, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinant dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą kandidatą, vykstant rinkimų procesui (*inter alia*, rinkimų agitacijos kampanijos, balsavimo laikotarpiu). Masinis ir (arba) sisteminis rinkėjų papirkimas laikytinas šiurkščiu demokratiškų, laisvų ir teisingų rinkimų, *inter alia*, rinkimų proceso sąžiningumo ir skaidrumo principų pažeidimu.

5. Masiniu rinkėjų papirkimu vykstant rinkimų procesui laikytinas ir vienkartinis prekių, pinigų ar kitokių dovanų dalijimas ir (arba) neatlygintinis paslaugų teikimas daugeliui rinkėjų per susirinkimus ar kitokius visuomenei ar tam tikrai jos daliai skirtus renginius, skatinant dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą kandidatą.

6. Rinkėju papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatu į Seimo narius, simbolika, neatlygintinis platinimas.

7. Pagrindiniai Aprašo tikslai:

7.1. apibrėžti rinkimų komisijoms ir jų nariams teikiamų pranešimų, pareiškimų ar skundų dėl galimų papirkimo faktų nagrinėjimo eigą ir nustatyti šias pranešimų, pareiškimų ar skundų tyrimo procedūras: pranešimų, pareiškimų ar skundų pateikimą, registravimą, priėmimą, pranešimo, pareiškimo ar skundo perdavimą nagrinėti, pranešimų, pareiškimų ar skundų nagrinėjimą (pranešimo, pareiškimo ar skundo medžiagos surinkimą, papildo-

* Apygardų rinkimų komisijos rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria ir dėl jų sprendžia nuo apygardų rinkimų komisijų sudarymo. Apygardų rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro VRK ne vėliau kaip likus 85 dienoms iki rinkimų. Kol nėra sudarytos apygardų rinkimų komisijos, papirkimo faktus tiria ir dėl jų sprendžia VRK.

mos informacijos, susijusios su pranešimo, pareiškimo ar skundo tyrimu, prašymą ir pateikimą, surinktų duomenų, faktinių aplinkybių bei kitos informacijos ištyrimą), išvados ir sprendimo projekto parengimą bei pateikimą, jo svarstymą, rinkimų komisijos sprendimo priėmimą, suinteresuotų asmenų informavimą apie priimtą sprendimą ir susipažinimą su išnagrinėtu pranešimu, pareiškimu ar skundu, priimto sprendimo apskundimo tvarką, sprendimo vertinimą ir paskelbimą;

7.2. pagal įstatymų suteiktus įgaliojimus organizuojant ir vykdant rinkimus, kontroliuoti ir imtis priemonių, kad būtų veiksmingai užtikrintas demokratiškų, laisvų ir teisingų rinkimų, *inter alia*, rinkimų proceso sąžiningumo ir skaidrumo principų laikymasis;

7.3. greitai, objektyviai, išsamiai ir nešališkai ištirti gautą ar kitais būdais nustatytą informaciją bei ją pagrindžiančius duomenis apie galimai padarytus pažeidimus dėl rinkėjų papirkimo faktų. Visus pranešimus, pareiškimus ar skundus dėl rinkėjų papirkimo faktų išnagrinėti ne vėliau kaip iki galutinių rinkimų rezultatų patvirtinimo. Skelbti apie nustatytus rinkėjų papirkimo faktus kartu su kandidatų, pažeidusių Seimo rinkimų įstatymo 5^1 straipsnį, pasižadėjimais laikytis draudimo papirkti rinkėjus;

7.4. tyrimo metu nustačius, kad asmenų padaryti pažeidimai dėl rinkėjų papirkimo faktų turi administracinės teisės pažeidimo požymių, spręsti šių asmenų atsakomybės klausimus vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu bei pagal suteiktus įgaliojimus surašyti protokolus dėl atitinkamų administracinių teisės pažeidimų, o nustačius, kad yra nusikaltimo, baudžiamojo nusižengimo požymių, – kreiptis į kompetentingas institucijas, turinčias teisę tirti šiuos teisės pažeidimus;

7.5. nustačius šiurkščius Seimo rinkimų įstatymo 5^1 straipsnio 1 dalies pažeidimus likus ne mažiau kaip 12 dienų iki rinkimų dienos, imtis Seimo rinkimų įstatymo 39 straipsnio 6 dalyje numatytų priemonių (panaikinti kandidato į Seimo narius registravimą, atšaukti atitinkamos politinės partijos ar partijų koalicijos jungtinio kandidatų sąrašo paskelbimą), o po rinkimų dienos, bet ne vėliau kaip iki galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo, kaip tai nustatyta Seimo rinkimų įstatymo 91 straipsnio 1 dalyje, – priimti sprendimą dėl kandidatų sąrašo atšaukimo ar kandidato registravimo panaikinimo.

II SKYRIUS
ASMENŲ PRANEŠIMŲ, PAREIŠKIMŲ AR SKUNDŲ PATEIKIMAS, PRIĖMIMAS IR REGISTRAVIMAS

8. Tyrimas dėl galimo rinkėjų papirkimo faktų gali būti pradedamas šiais pagrindais:

8.1. gavus asmens pranešimą, pareiškimą ar skundą dėl galimai padaryto papirkimo;

8.2. pagal visuomenės informavimo priemonėse paskelbtą ar kitu būdu gautą ar nustatytą informaciją;

8.3. gavus iš VRK persiųstą asmens pranešimą, pareiškimą ar skundą apie galimą papirkimą.

9. Asmenų pranešimai, pareiškimai ar skundai dėl Aprašo 3, 4 ir 5 punktuose nurodytų pažeidimų atitinkamai apygardos rinkimų komisijai turi būti pateikiami raštu (asmeniui ar jo atstovui atvykus į rinkimų komisiją su parengtu pranešimu, pareiškimu ar skundu, surašius juos vietoje arba atsiuntus paštu arba elektroninių ryšių priemonėmis), taip pat gali būti pateikiami žodžiu (telefonu arba asmeniui ar jo atstovui atvykus į rinkimų komisiją).

10. Asmens pranešimas, pareiškimas ar skundas, pateiktas elektroninių ryšių priemonėmis, prilyginamas rašytiniam pranešimui, pareiškimui ar skundui. Elektroninių ryšių priemonėmis pateiktas pranešimas, pareiškimas ar skundas turi būti sudarytas taip, kad rinkimų komisija galėtų atpažinti elektroninio dokumento formatą, atidaryti jį, atpažinti prašymo turinį, nustatyti prašymą, pareiškimą ar skundą pateikusį asmenį.

11. Raštu pateikiami pranešimai, pareiškimai ir skundai turi būti parašyti įskaitomai valstybine kalba, juose turi būti nurodytas asmens vardas ir pavardė (jeigu kreipiamasi fizinio asmens vardu) arba pavadinimas ir juridinio asmens kodas (jeigu pareiškėjas yra juridinis asmuo), adresas bei kiti kontaktiniai duomenys (tel. nr., el. pašto adresas) ryšiui palaikyti. Prie pranešimo, pareiškimo ar skundo turi būti pridedami turimi įrodymai, dokumentai ar jų aprašymas.

12. Atstovaujamojo asmens vardu į rinkimų komisiją kreipdamasis asmens atstovas savo pranešime, pareiškime ar skunde turi nurodyti savo vardą ir pavardę, adresą arba kitus kontaktinius duomenis ryšiui palaikyti, taip pat atstovaujamojo asmens vardą ir pavardę (jeigu kreipiamasi fizinio asmens vardu) arba pavadinimą ir juridinio

asmens kodą (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), ir pateikti atstovavimą patvirtinantį dokumentą ar jo kopiją.

13. Kai rašytinis pranešimas, pareiškimas ar skundas pateikiamas asmeniui atvykus į rinkimų komisiją, asmeniui pageidaujant jam gali būti įteikta spaudu ar užrašu pažymėta pranešimo, pareiškimo ar skundo kopija. Žymoje turi būti nurodyta rinkimų komisijos, priėmusios pranešimą, pareiškimą ar skundą, pavadinimas, pranešimo, pareiškimo ar skundo priėmimo data ir priėmusio komisijos nario (darbuotojo pareigos, vardas ir pavardė) vardas, pavardė ir asmens parašas. Kai pranešimas, pareiškimas ar skundas gaunami paštu (arba elektroninių ryšių priemonėmis), asmens išreikštu pageidavimu (paštu arba elektroninių ryšių priemonėmis) per 3 darbo dienas nuo pranešimo, pareiškimo ar skundo gavimo rinkimų komisijoje dienos išsiunčiama spaudu ar užrašu pažymėta pranešimo, pareiškimo ar skundo kopija arba registracijos kortelė, kurioje nurodomas rinkimų komisijos, priėmusios pranešimą, pareiškimą ar skundą pavadinimas, pranešimo, pareiškimo ar skundo priėmimo data ir registracijos numeris, pranešimą, pareiškimą ar skundą priėmusio rinkimų komisijos nario vardas, pavardė (darbuotojo vardas, pavardė, pareigos), prireikus kita informacija.

14. Žodžiu teikiamą asmenų informaciją dėl galimai padarytų pažeidimų, susijusių su rinkėjų papirkimu, rinkimų komisijos narys fiksuoja surašydamas pranešimus, kuriuos turi perduoti rinkimų komisijos pirmininkui registruoti. Komisijos narys, priimdamas iš asmens žodžiu teikiamą pranešimą, pareiškimą ar skundą dėl galimų rinkėjų papirkimo faktų, asmenį informuoja, kad, rinkimų komisijai prireikus, asmeniui per nurodytą terminą gali būti sudaroma galimybė atvykti į rinkimų komisiją ir išdėstyti teikiamą informaciją raštu arba pateikti papildomą informaciją ir kitus reikalingus duomenis raštu, t. y. atsiųsti paštu, elektroniniu paštu.

15. Rinkimų komisijoje gauti pranešimai, pareiškimai ar skundai, kitu būdu gauta ar nustatyta informacija apie galimą rinkėjų papirkimą nedelsiant pateikiama rinkimų komisijos pirmininkui, kuris visą gautą informaciją užregistruoja nustatytos formos registracijos kortelėje* (Aprašo 1 priedas) ir ne vėliau kaip kitą dieną perduoda rinkimų komisijos sudarytai galimų papirkimo faktų tyrimo grupei.

16. Jeigu asmuo dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto pranešimą, pareiškimą ar skundą pateikia VRK, kai jau yra sudarytos apygardų rinkimų komisijos, ji ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo, pareiškimo ar skundo gavimo ir užregistravimo VRK siunčia šį pranešimą, pareiškimą ar skundą tirti ir dėl jo spręsti atitinkamai apygardos rinkimų komisijai, taip pat apie tai praneša asmeniui, paaiškindama jo pranešimo, pareiškimo ar skundo persiuntimo nurodytai apygardos rinkimų komisijai priežastis.

17. Asmeniui, pateikusiam pranešimą, pareiškimą ar skundą dėl galimai padaryto rinkėjų papirkimo, informacija dėl tyrimo pradėjimo ar jau atliekamo tyrimo eigos siunčiama tik asmens pageidavimu. Dėl to asmuo turi pateikti prašymą apygardos rinkimų komisijai.

III SKYRIUS
ASMENŲ PRANEŠIMŲ, PAREIŠKIMŲ AR SKUNDŲ TYRIMAS IR NAGRINĖJIMAS

18. Pranešimams, pareiškimams ar skundams dėl rinkėjų papirkimo faktų tyrimo apygardos rinkimų komisija sprendimu sudaro nuolatinę tyrimo grupę iš trijų apygardos rinkimų komisijos narių, pasiūlytų į apygardos rinkimų komisiją Lietuvos Respublikos teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos ir savivaldybės administracijos direktoriaus, vieną iš kurių komisija paskiria tyrimo grupės vadovu.

19. Tyrimo grupės darbą organizuoja ir jam vadovauja tyrimo grupės vadovas, o kai jo nėra, – jo įgaliotas tyrimo grupės narys. Tyrimo grupės vadovas taip pat šaukia tyrimo grupės pasitarimus, posėdžius ir jiems vadovauja.

20. Tyrimo grupės posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip du tyrimo grupės nariai. Tyrimo grupės sprendimai įforminami raštu ir priimami balsų dauguma arba bendru sutarimu. Kai bendro sutarimo nėra, sprendimas laikomas priimtu, jeigu už jį balsuoja dauguma posėdyje dalyvavusių tyrimo grupės narių. Jeigu tyrimo grupės posėdyje dalyvauja du šios grupės nariai ir balsai dėl sprendimo priėmimo pasiskirsto (pasidalija) po lygiai, lemia tyrimo grupės vadovo balsas.

---

* VRK gauti pranešimai, pareiškimai ar skundai nustatytos formos registracijos kortelėje neregistruojami. Ant pranešimo, pareiškimo ar skundo dedamas registracijos spaudas, įrašoma gavimo data, registracijos numeris ir VRK pirmininkas užrašo rezoliuciją, kurioje nurodo pranešimo, pareiškimo ar skundo dėl galimo rinkėjų papirkimo nagrinėjimo vykdytojus.

21. Jeigu dėl laikinojo nedarbingumo, komandiruotės ar dėl kitų svarbių priežasčių tyrimo grupės veikloje vienas iš tyrimo grupės narių dalyvauti negali, tyrimo grupės veikloje gali dalyvauti apygardos rinkimų komisijos pirmininkas arba šios komisijos sprendimu paskirtas kitas komisijos narys.

22. Tyrimo grupės nariai, gavę iš rinkimų komisijos pirmininko užregistruotą pranešimą, pareiškimą ar skundą arba kitais būdais nustatytą ar gautą informaciją dėl rinkėjų papirkimo faktų, ne vėliau kaip per 3 dienas priima vieną iš šių sprendimų:

22.1. pradėti tyrimą;

22.2. pridėti gautą informaciją prie jau atliekamo tyrimo dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

22.3. neatlikti tyrimo.

23. Tyrimo grupė sprendimą pradėti tyrimą dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto priima įvertinusi gautos ar nustatytos informacijos pagrįstumą, nustačiusi pakankamą pagrindą įtarti, kad buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai, draudžiantys papirkti rinkėjus, ir atsižvelgdama į šias aplinkybes, kai:

23.1. pateikta ar kitais būdais nustatyta informacija dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto yra konkreti ir pagrįsta tai patvirtinančiais įrodymais;

23.2. nurodytas išsamus teikiamo pranešimo, pareiškimo ar skundo faktinių aplinkybių aprašymas: nurodytos įvykių datos, vietos, dalyviai (galimi pažeidėjai ir liudininkai, jų pavardės, vardai, gyvenamųjų vietų adresai ir kita), kitų įrodymų buvimo vietos ir šaltiniai.

24. Tyrimo grupė gali priimti sprendimą neatlikti tyrimo, o pradėtą sustabdyti ar nutraukti šiais atvejais:

24.1. jeigu tyrimui atlikti pirminės informacijos nepakanka bei būtina papildoma informacija, kurią privalo arba gali pateikti pranešimą, pareiškimą ar skundą pateikęs asmuo, ir tyrimo grupė tokių duomenų pati gauti negali ar reikalingų duomenų neturi valstybės valdžios ir valdymo institucijos, valstybės ir savivaldybių įmonės, įstaigos ar organizacijos, per 5 darbo dienas nuo pranešimo, pareiškimo ar skundo užregistravimo ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti papildomą informaciją, ir praneša, kad pranešimo, pareiškimo ar skundo tyrimas stabdomas, iki bus pateikta papildoma būtina informacija. Kai per nustatytą terminą papildoma informacija negaunama, asmuo atsisako patikslinti, paaiškinti ar suteikti duomenis arba vengia atvykti į rinkimų komisiją ir duoti paaiškinimus, tyrimas dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto gali būti nutraukiamas;

24.2. jeigu po papildomos informacijos pateikimo ir duomenų patikslinimo tampa akivaizdu, kad pranešime, pareiškime ar skunde apie galimai padarytą rinkėjų papirkimą nurodyti faktai yra akivaizdžiai neteisingi, rinkimų komisija gali atsisakyti pradėti tyrimą;

24.3. nenagrinėjami anoniminiai pranešimai, pareiškimai ar skundai, kurie yra nepagrįsti, neįskaitomi ir nesuprantamo turinio ir kuriuose nenurodyti konkretūs faktai, leidžiantys nustatyti galimą rinkėjų papirkimo pagrindą, arba jeigu tokiame pranešime, pareiškime ar skunde nurodoma asmens kontaktinė informacija, su juo bandoma susisiekti ir prašoma ištaisyti pranešimo, pareiškimo ar skundo trūkumus, tačiau asmuo vengia ištaisyti rinkimų komisijos nurodytus trūkumus;

24.4. kai tyrimas tuo pačiu klausimu – dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto jau buvo atliktas, išnagrinėtas priimant atitinkamą sprendimą bei įvertintas arba jeigu paaiškėja, kad, pradėjus tyrimą, pranešimą, pareiškimą ar skundą tuo pačiu klausimu pradėjo nagrinėti ir teismas arba tuo pačiu klausimu sprendimą jau yra priėmęs teismas, pranešimas, pareiškimas ar skundas pakartotinai nenagrinėjamas, jeigu nenurodomos naujos aplinkybės, sudarančios pranešimo, pareiškimo ar skundo pagrindą, ar nepateikiami papildomi argumentai, leidžiantys abejoti ankstesnio sprendimo pagrįstumu;

24.5. jeigu nustatoma, kad pranešimas, pareiškimas ar skundas grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, klaidinga informacija arba pranešimo, pareiškimo ar skundo turinys nekonkretus, nesuprantamas ir dėl to tyrimo grupės nariai negali tokio pranešimo, pareiškimo ar skundo išnagrinėti;

24.6. jeigu pranešimo, pareiškimo ar skundo tyrimo metu paaiškėja, kad galimai padarytas pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, tyrimo procedūra sustabdoma ir tyrimo medžiaga perduodama tirti kompetentingai institucijai;

24.7. kai paaiškėja, kad dėl pranešime, pareiškime ar skunde nurodyto galimo rinkėjų papirkimo fakto (pranešimo, pareiškimo ar skundo dalyko) yra priimtas procesinis sprendimas iškelti baudžiamąją bylą;

24.8. jeigu asmuo atsisako pranešimo, pareiškimo ar skundo ir apie tai praneša rinkimų komisijai raštu, toks pranešimas, pareiškimas ar skundas, jį įvertinus bei rinkimų komisijai priėmus atitinkamą sprendimą, gali būti nenagrinėjamas, o pradėtas tyrimas dėl galimo papirkimo nutraukiamas.

25. Kai pranešimas, pareiškimas ar skundas nenagrinėjamas, atliekamas tyrimas sustabdomas arba nutraukiamas, jeigu buvo nurodytas asmens pateikusio pranešimą, pareiškimą ar skundą adresas (el. pašto adresas, kiti kontaktiniai duomenys), rinkimų komisija per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dėl pranešimo, pareiškimo ar skundo nenagrinėjimo, tyrimo sustabdymo ar nutraukimo, praneša asmeniui raštu, kodėl ir dėl kokių priežasčių jo pranešimas, pareiškimas ar skundas nenagrinėjamas, pradėtas tyrimas dėl galimo papirkimo fakto sustabdomas ar nutraukiamas.

26. Asmenų pranešimai, pareiškimai ar skundai, priskirti atitinkamų rinkimų komisijų kompetencijai, turi būti išnagrinėti per 20 dienų nuo jų gavimo rinkimų komisijoje dienos. Jeigu pranešimo, pareiškimo ar skundo nagrinėjimas yra sudėtingas ir didelės apimties, susijęs su faktinių duomenų patikrinimu, papildomų įrodymų gavimu ir surinkimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis ar yra kitų objektyvių priežasčių, dėl kurių tyrimas gali užsitęsti ilgiau, rinkimų komisija turi teisę šį terminą pratęsti. Pranešimo, pareiškimo ar skundo nagrinėjimo terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 dienų. Išskirtiniais atvejais, kai pranešimas, pareiškimas ar skundas negali būti išnagrinėtas per šiame punkte nurodytą laikotarpį, rinkimų komisija pranešimą, pareiškimą ar skundą nagrinėjančios tyrimo grupės teikimu gali skundo nagrinėjimo terminą pratęsti.

27. Atsakymas pranešimą, pareiškimą ar skundą pateikusiam asmeniui dėl išnagrinėto galimo rinkėjų papirkimo fakto įteikiamas arba nusiunčiamas ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo pranešimo, pareiškimo ar skundo gavimo dienos. Jeigu pranešimas, pareiškimas ar skundas negali būti išnagrinėtas per Aprašo 26 punkte nurodytą terminą arba tyrimo terminas dėl svarbių ir pagrįstų aplinkybių pratęsiamas, galimą papirkimo faktą nagrinėjanti tyrimo grupė apie tai praneša pranešimą, pareiškimą ar skundą pateikusiam asmeniui, nurodydama vėlavimo pateikti atsakymą dėl tyrimo rezultatų priežastį ir terminą, iki kada pranešimas, pareiškimas ar skundas bus išnagrinėtas ir pateiktas atsakymas.

28. Jeigu pranešimo, pareiškimo ar skundo nagrinėjimo metu asmuo pateiktą informaciją dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto patikslina (papildo), pašalina nustatytus trūkumus arba pateikia iš esmės naujus argumentus ar faktines aplinkybes, nagrinėjimo terminas skaičiuojamas nuo patikslinto (papildyto) pranešimo, pareiškimo ar skundo, pašalintų nustatytų trūkumų arba pateiktų iš esmės naujų argumentų ar faktinių aplinkybių gavimo dienos. Tokiu atveju tyrimo grupės nariai, nagrinėjantys asmens pranešimą, pareiškimą ar skundą, parengia raštą, kuriame nurodo, kada numatoma pateikti asmeniui atsakymą.

29. Nagrinėjant asmenų pranešimus, pareiškimus ar skundus, teisės aktų nustatyta tvarka turi būti užtikrintas asmens, pateikusio informaciją dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto, ir skundžiamo asmens ypatingų duomenų konfidencialumas, t. y. negalima perduoti asmens duomenų asmenims, nesusijusiems su pranešimo, pareiškimo ar skundo tyrimu, taip pat turi būti laikomasi asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Tyrimo grupės nariai privalo laikyti paslaptyje duomenis ar informaciją, kuriuos jie sužino atlikdami tyrimą, jeigu tokie duomenys ar informacija sudaro valstybės, komercinę, banko, tarnybinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį, nenaudoti šių duomenų ar informacijos savo ar kitų asmenų naudai, iki tyrimo pabaigos neviešinti jokios informacijos apie atliekamo tyrimo aplinkybes, su tyrimu susijusių asmenų, turimos medžiagos, duomenų.

30. Tyrimo grupė, priėmusi sprendimą pradėti tyrimą dėl galimo papirkimo fakto, turi teisę:

30.1. kreiptis į visas valstybės valdžios ir valdymo institucijas, valstybės ir savivaldybių įmonių (taip pat ir jų kontroliuojamų), įstaigų ar organizacijų vadovus bei darbuotojus ir prašyti pateikti turimus duomenis tyrimo grupės nagrinėjamais klausimais, taip pat valstybės institucijų, įmonių, įstaigų ar organizacijų turimą medžiagą, dokumentus, teisės aktų nustatyta tvarka susipažinti su reikiamais dokumentais ir gauti jų kopijas;

30.2. nuvykti į įvykio vietą, dalyvauti rinkimams skirtuose viešuose renginiuose ir fiksuoti pastebėtus pažeidimus, apklausti su tiriamu galimu pažeidimu susijusius asmenis;

30.3. paaiškinti, kokius dokumentus ar įrodymus, kokiu būdu ir kam reikėtų pateikti arba patikslinti, kad pranešimas, pareiškimas ar skundas būtų išnagrinėtas. Prireikus tyrimo grupės nariai turi teisę prašyti asmenį, pateikusį informaciją dėl galimo rinkėjų papirkimo fakto, per nustatytą terminą pateikti papildomą informaciją ir (ar) dokumentus, kitus įrodymus, galinčius turėti įtakos teisingam pranešimo, pareiškimo ar skundo išnagrinėjimui;

30.4. konsultuotis su tam tikrų sričių specialistais ir prašyti jų pateikti išvadą;

30.5. kreiptis į gyventojus per visuomenės informavimo priemones ir prašyti jų pagalbos tiriamu klausimu.

31. Tyrimo grupė, atlikusi tyrimą ir įsitikinusi, kad tiriant galimą pažeidimą surinkta pakankamai duomenų, faktų ir įrodymų, kuriais pagrindžiamas pažeidimas, arba remdamasi surinktais duomenimis, faktais ir įrodymais ir nustačiusi, kad pažeidimo nėra, surašo tyrimo išvadą (Aprašo 2 priedas), kurią turi pasirašyti ne mažiau kaip du tyrimo grupės nariai. Tyrimo grupės narys, nesutinkantis su tyrimo grupės išvada, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę, kuri yra sudedamoji tyrimo išvados dalis.

32. Tyrimo išvados turi būti pagrįstos įrodymais. Įrodymai vertinami išsamiai ir nešališkai, išnagrinėjus visas su pažeidimu susijusias aplinkybes, turinčias reikšmės tinkamam pažeidimo nustatymui arba pripažinimui, kad pažeidimo nėra. Tyrimo išvada su joje pateikiamu teisiniu vertinimu dėl papirkimo fakto ir siūlomu priimti sprendimu turi būti nedelsiant pateikiama rinkimų komisijos pirmininkui.

33. Rinkimų komisijos pirmininkas, gavęs tyrimo grupės pasirašytą išvadą dėl atlikto tyrimo, įtraukia ją į artimiausio rinkimų komisijos posėdžio darbotvarkę sprendimui tuo klausimu priimti, prieš tai pranešęs visiems suinteresuotiems asmenims apie galimybę dalyvauti posėdyje. Jeigu iki posėdžio likus vienai darbo dienai atsakymas iš suinteresuotų asmenų negaunamas arba jie atsisako dalyvauti rinkimų komisijos posėdyje, kuriame bus nagrinėjamas galimas rinkėjų papirkimo faktas, tyrimo grupės išvada nagrinėjama ir atitinkamas rinkimų komisijos sprendimas priimamas jiems nedalyvaujant.

34. Paskelbtoje rinkimų komisijos posėdžio darbotvarkėje klausimas dėl galimo papirkimo fakto atlikto tyrimo turi būti įrašytas atskiru punktu, nurodant asmens (asmenų), galimai papirkusio (papirkusių) rinkėjus, vardas (vardai), pavardė (pavardės).

35. Rinkimų komisija, ne vėliau kaip per Aprašo 26 punkte nurodytą terminą išnagrinėjusi tyrimo grupės pateiktą tyrimo išvadą ir kitų suinteresuotų asmenų paaiškinimus, gali priimti tokius sprendimus:

35.1. patvirtinti tyrimo grupės išvadą;

35.2. nepatvirtinti tyrimo grupės išvados ir priimti sprendimą iš esmės;

35.3. pasiūlyti atlikti papildomą tyrimą, jeigu nėra pasibaigę Aprašo 26 punkte nurodyti terminai.

36. Rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip per 12 val. nuo sprendimo priėmimo VRK pateikia rinkimų komisijos sprendimą, tyrimo išvadą ir informacijos apie galimą rinkėjų papirkimo faktą registracijos kortelę.

37. Rinkimų komisijos pirmininkas atsako už tyrimo grupės išvadų įgyvendinimą ir sprendimo priėmimo terminų kontrolę, atsakymų parengimą ir rinkimų komisijos priimtų sprendimų išsiuntimą suinteresuotiems asmenims.

38. Aprašo 35.1 ir 35.2 papunkčiuose nurodyti rinkimų komisijos sprendimai gali būti skundžiami VRK.

39. Jeigu apygardos rinkimų komisijos sprendimas neskundžiamas, VRK ne vėliau kaip per 72 val. nuo rinkimų komisijos sprendimo priėmimo šį sprendimą kartu su tyrimo išvada (išskyrus joje esamus neskelbiamus duomenis ar informaciją, kurie yra valstybės, komercinė, banko, tarnybinė, privataus gyvenimo ar kita įstatymų saugoma paslaptis) ir su nustatytą pažeidimą padariusio kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus nustatyta tvarka paskelbia VRK interneto svetainėje. Už šiame punkte nurodytus VRK veiksmus atsako VRK pirmininko pavaduotojas.

40. VRK, gavusi skundą dėl rinkimų komisijos sprendimo dėl rinkėjų papirkimo, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo rinkimų komisijos sprendimo priėmimo išnagrinėja rinkimų komisijos pateiktą medžiagą ir tyrimo grupės išvadą. Tikrinama tik procesinių ir materialinių teisės normų taikymas. Šiuos VRK veiksmus organizuoja VRK pirmininko pavaduotojas.

41. VRK turi teisę bet kuriuo metu, tačiau likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki rinkimų, svarstyti klausimą dėl nustatyto rinkėjų papirkimo fakto pripažinimo pažeidimu ir taikyti atitinkamas Seimo rinkimų įstatymo ir kitų įstatymų nustatytas sankcijas. Dėl pažeidimo pripažinimo šiurkščiu VRK svarsto iki rinkimų rezultatų nustatymo. Šiuos VRK veiksmus organizuoja VRK pirmininko pavaduotojas.

42. VRK sprendimai dėl galimų papirkimo faktų gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Aprašas tvirtinamas, keičiamas ar papildomas VRK sprendimu.

44. Aprašo privalo laikytis visi rinkimų komisijų nariai, valstybės tarnautojai, kuriems pavedama nagrinėti pranešimus, pareiškimus ar skundus, taip pat darbuotojai, kuriems pagal atskirą rinkimų komisijos pirmininko užduotį pavedama dalyvauti nagrinėjant pranešimą, pareiškimą ar skundą dėl galimo papirkimo fakto ar renkant pranešimo, pareiškimo ar skundo tyrimui būtiną medžiagą, atlikti kitas Apraše išvardytas pranešimo, pareiškimo ar skundo tyrimo procedūras.

Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo
ir vertinimo tvarkos aprašo
1 priedas

(Informacijos apie galimą rinkėjų papirkimą registracijos kortelės forma)

INFORMACIJOS APIE GALIMĄ RINKĖJŲ PAPIRKIMĄ REGISTRACIJOS KORTELĖ NR.

(data)

(vieta)

Apygardos rinkimų komisijos pavadinimas

Informacijos apie galimą rinkėjų papirkimą gavimo apygardos rinkimų komisijoje data, eilės numeris.

Informacijos apie galimą rinkėjų papirkimą pranešėjas arba šaltinis.

Tyrimo grupės vadovo parašas ir data.

Tyrimo grupės sprendimas pradėti tyrimą arba nepradėti tyrimo. Tyrimo grupės vadovo parašas.

Tyrimas pratęstas iki (nurodyti datą, kuri turi būti ne vėlesnė kaip 30 dienų nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo apygardos rinkimų komisijoje) (apygardos rinkimų komisijos pirmininko parašas).

Tyrimo išvada parengta, pasirašyta tyrimo grupės narių ir perduota apygardos rinkimų komisijos pirmininkui (ne vėliau kaip per 20 dienų nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo apygardos rinkimų komisijoje, pratęsimo atveju – ne vėliau kaip per 30 dienų nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo apygardos rinkimų komisijoje) (tyrimo grupės vadovo ir apygardos komisijos pirmininko parašai).

Apygardos rinkimų komisijos sprendimas (*pripažinta* arba *nepripažinta* papirkimu).

Apygardos rinkimų komisijos sprendimo, tyrimo išvados ir informacijos apie galimą rinkėjų papirkimo faktą registracijos kortelės perdavimo Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai data, apygardos rinkimų komisijos pirmininko parašas.

Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo
ir vertinimo tvarkos aprašo
2 priedas

(Apygardos rinkimų komisijos sudarytos tyrimo grupės išvados forma)

APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJOS SUDARYTOS TYRIMO GRUPĖS IŠVADA

_____
(Apygardos rinkimų komisijos pavadinimas)

2016 m. _____ d. sprendimo Nr. ____
priedas

_____ APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJOS SUDARYTOS TYRIMO GRUPĖS IŠVADA

Dėl _____
(asmens vardas ir pavardė)
galimo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5^1 straipsnio nuostatų pažeidimo

(data)

(vieta)

_____

_____
Nurodyti tyrimo pagrindą (kaip, kada, iš ko gauta informacija apie galimą rinkėjų papirkimo faktą). Atskleisti informacijos turinį.

_____

_____
Nurodyti, kada prasidėjo politinė rinkimų kampanija, kieno naudai buvo atliekami galimo papirkimo veiksmai, ar galimą papirkimą įvykdė numatomas kelti kandidatu asmuo, ar numatantis išsikelti kandidatu asmuo, kandidatas. Nurodyti, kuo grindžiama ši informacija.

_____

_____
Kas atliko galimo papirkimo fakto tyrimą (nurodyti tyrimo grupės sudarymo datą, narius).

_____

_____
Aprašomos faktinės aplinkybės, nurodytos pirminėje informacijoje (nurodant datas, laiką, vietas ir pan.).

_____

_____

Nurodyti, kada ir kokius veiksmus atliko tyrimo grupė siekdama gauti informaciją, patvirtinančią arba paneigiančią galimo papirkimo faktą ir aplinkybes.

_____

_____

Nurodyti, kokia informacija, paaiškinimai buvo gauti tyrimo grupei atliekant galimo papirkimo fakto ir aplinkybių tyrimą, ar ši informacija patvirtina (paneigia) pirminę informaciją.

_____

_____

Surašoma išvada, ar nagrinėjamu atveju buvo pažeistos Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų 5^1 straipsnio nuostatos.

_____

_____

Surašomi tyrimo grupės siūlymai (pritarti tyrimo grupės parengtam išvadų projektui ir, nustačius papirkimo faktą, Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo nustatyta tvarka internete paskelbti šią išvadą kartu su kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus).

Tyrimo grupės nariai

_____

_____

_____

4.2. POLITINĖS REKLAMOS SKLAIDA IR STEBĖSENA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-44

REKOMENDACIJOS DĖL POLITINĖS REKLAMOS SKLEIDIMO POLITINĖS KAMPANIJOS LAIKOTARPIU

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – ir VRK), atsižvelgdama į įstatymų, reglamentuojančių politinės reklamos skleidimą, nuostatas, apibendrinusi atsakymus į gautus paklausimus ir siekdama sudaryti palankesnes sąlygas politinėms partijoms, visuomeniniams rinkimų komitetams, pretendentams, kandidatams*, referendumo iniciatoriams ir oponentams (toliau – ir politinės partijos, kandidatai ir kiti politinės kampanijos dalyviai) kuo plačiau skleisti politinę reklamą ir sumažinti galimų ginčų kilimo prielaidas, parengė ir skelbia Rekomendacijas dėl politinės reklamos skleidimo politinės kampanijos laikotarpiu (toliau – Rekomendacijos).

Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad Vyriausioji rinkimų komisija neturi teisės aiškinti rinkimų ir Referendumų įstatymų nuostatų, todėl Rekomendacijomis teikiama tik *nuomonė* dėl politinės reklamos – išankstinis vertinimas dėl konkrečios informacijos pripažinimo (nepripažinimo) politine reklama neteikiamas.

VRK kiekvieną galimą politinės reklamos atvejį vertina atskirai ir, atsižvelgusi į tyrimo metu surinktą medžiagą, priima atitinkamą sprendimą.

Politinės reklamos skleidimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymas ir Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės (toliau – PKFFK) įstatymas.

Rekomendacijose neaptariami klausimai, kurių sprendimas įsitvirtinęs praktikoje, nekartojamos politinės reklamos skleidimo taisyklės, patvirtintos Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimais (sprendimai skelbiami adresu: http://www.vrk.lt/vrk-sprendimai-reglamentuojantys-politiniu-partiju-ir-politiniu-kampaniju-finansavimo-kontrole-politines-reklamos-skleidima):

– 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimas Nr. Sp-58 „Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (pakeitimai: 2010-12-15 Nr. Sp-136; 2012-04-11 Nr. Sp-31; 2012-07-10 Nr. Sp-108; 2013-12-30 Nr. Sp-165);

– 2014 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. Sp-27 „Dėl Išorinės politinės reklamos skleidimo taisyklių patvirtinimo“ (pakeitimas: 2014-10-17 Nr. Sp-245) (netaikoma Seimo rinkimų ir referendumo politinėms kampanijoms);

– 2013 m. gruodžio 20 d. sprendimas Nr. Sp-159 „Dėl Politinei reklamai taikytinų įkainių ir sąlygų pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai ir jų keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (pakeitimas: 2016-02-04 Nr. Sp-14);

– 2010 m. rugsėjo 15 d. sprendimas Nr. Sp-65 „Dėl Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos formos bei jos užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (pakeitimai: 2012-07-10 Nr. Sp-109; 2013-07-03 Nr. Sp-111; 2014-01-29 Nr. Sp-15; 2016-02-04 Nr. Sp-15).

I SKYRIUS
INFORMACIJA KAIP POLITINĖ REKLAMA

1. Politinė reklama – tai valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija,

* Išsikėlę kandidatai ir politinių partijų iškelti kandidatai tuo atveju, jeigu pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą, esant politinės partijos teikimui (prašymui), įregistruoti savarankiškais politinės kampanijos dalyviais (atitinkamai šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktas ir 4 dalies 2 punktas).

politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa (PKFFK įstatymo 2 straipsnio 8 dalis).

2. Pagal PKFFK įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punktą politinės kampanijos laikotarpiu politine reklama nelaikomi neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų, kitų politinės kampanijos dalyvių veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.

3. Atsižvelgiant į tai, VRK nuomone, **politine reklama nelaikomi**:

3.1. politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, susijusią su kandidato darbine ar nuolatinio pobūdžio visuomenine veikla, informacija, kuria nesiekiama paveikti rinkėjų motyvacijos balsuojant rinkimuose arba kurią skleidžiant nepropaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programos;

3.2. rinkimų štabo būstinės informacinė iškaba (stendas, skydas ir kt.), kai ji yra pakabinta ant (ar pastatyta šalia) pastato (patalpos ar kitur), kuriame yra įsikūręs rinkimų štabas. Rinkimų štabo iškaboje gali būti ši informacija: politinės partijos pavadinimas ir (ar) kandidato pavardė, kampanijos dalyvio pavadinimas, partijos logotipas, rinkimų štabo darbo laikas ir kontaktinė informacija. Rekomenduojama laikytis valstybės įstaigų ir institucijų iškaboms keliamo reikalavimo: iškabos matmenys turi būti 40 x 60 cm. Mobiliems rinkimų štabams žymėti taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir išorinei politinei reklamai;

3.3. politinių partijų, kandidatų, politinės kampanijos dalyvių padėkos po balsavimo (pakartotinio balsavimo) dienos, išskyrus atvejus, kai jos spausdinamos kitos politinės kampanijos laikotarpiu iki balsavimo rinkimuose ar referendumo dienos;

3.4. politinių partijų, kandidatų, kitų politinės kampanijos dalyvių pranešimai ir komentarai, neatlygintinai skelbiami interneto svetainėse, naujienų portaluose veikiančiuose specialiai rinkimų laikotarpiu ar politikų nuomonėms skirtuose skyreliuose / rubrikose, kuriuose suteikiama teisė pasisakyti visiems politikams, visuomenės atstovams, rinkėjams visais aktualiais klausimais. Siekiant neklaidinti skaitytojų dėl tikrojo informacijos paskelbimo tikslo, rekomenduojama tokiuose skyreliuose / rubrikose nurodyti, kad juose informacija skelbiama neatlygintinai bei kas ir kokia tvarka gali skelbti informaciją;

3.5. trečiųjų asmenų platinama informacija apie politinę partiją, kandidatą, kitus politinės kampanijos dalyvius, kol ji nėra neįprastai dažna arba jai parengti nereikia reikšmingo finansinio indėlio. Siekiant neklaidinti informacijos gavėjų dėl tikrojo informacijos paskelbimo tikslo, rekomenduojama pažymėti nurodant informacijos rengėją (užsakovą) ir finansavimo šaltinį.

4. Rinkimų agitacijos laikotarpiu **politine reklama laikoma** Rekomendacijų 3 punkte minimi viešai skelbiami informaciniai pranešimai, komentarai, kita informacija:

4.1. jeigu už juos atsilyginama ar numatoma atsilyginti;

4.2. kai tokie pranešimai yra neįprastai dažni ir (arba) skelbiami sistemingai;

4.3. kai tokia informacija, pranešimai skelbiami komercinei reklamai įprastais būdais ir formomis (įskaitant, bet neapsiribojant reklaminiais skydeliais (angl. *banner*), iššokančiais langais (angl. *pop-up window*), iššokančiais pranešimais (angl. *pop-up notifications*), bėgančiomis eilutėmis, plakatais ir kt.);

4.4. kai tokiais pranešimais yra agituojama balsuoti už arba prieš politinę partiją, kandidatą, kitą politinės kampanijos dalyvį arba balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą;

4.5. kai skelbiama kandidato nuotrauka, atvaizdas ar kita panašaus pobūdžio vizualinė informacija, ji skelbiama be papildomos informacijos arba gerokai didesnio formato už kitą kartu skelbiamą informaciją, taip pat kai skelbiami politinės partijos logotipas (išskyrus rinkimų štabo informacinę iškabą, atitinkančią Rekomendacijų 3.2 papunktyje nurodytus reikalavimus), politinės partijos, kandidato, politinės kampanijos dalyvio rinkimų numeris, rinkimų šūkis bei raginimas balsuoti;

4.6. kai skelbiama politinės partijos pirmininko, jos narių, kitų asmenų, užimančių renkamas ar politinio pasitikėjimo pareigas valstybės ar savivaldybės institucijose, nuotraukos, pasisakymai, viešai skleidžiama kita atlygintina (ar numatoma atlyginti) informacija, nesusijusi su tokių asmenų veikla valstybės ar savivaldybės institucijose ir (ar) šių institucijų kompetencija, jei politinė partija ar asmuo dalyvauja politinėje kampanijoje, taip pat tais atvejais, kai tokie asmenys nedalyvauja politinėje kampanijoje, bet savo pasisakymais ir veiksmais prisideda prie

teigiamo politinių partijų, kitų asmenų, išsikėlusių ar iškeltų kandidatais, kitų politinės kampanijos dalyvių įvaizdžio kūrimo, skatina už juos balsuoti;

4.7. kai skelbiama kandidato biografija, asmeninė nuomonė, požiūris, informacija apie propaguojamas vertybes, vykdomą visuomeninę veiklą, apie tai, ką numato daryti jį išrinkus, tiesiogiai ar netiesiogiai raginama balsuoti už konkrečią (konkrečias) politinę (politines) partiją (partijas) (ar) kandidatą (kandidatus), kitą (kitus) politinės kampanijos dalyvį (dalyvius) arba balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą;

4.8. kai politinių partijų atstovai, politikai, politinės kampanijos dalyviai, motyvuodami tuo, kad tai neturės įtakos rinkimų rezultatams, tiesiogiai ar netiesiogiai ragina nedalyvauti rinkimuose (pakartotiniame balsavime) arba dalyvauti rinkimuose, tačiau nebalsuoti už konkrečią (konkrečias) politinę (politines) partiją (partijas) ir (ar) kandidatą (kandidatus), kitą (kitus) politinės kampanijos dalyvį (dalyvius);

4.9. kai pernelyg dažnai ir (arba) sistemingai skelbiami sveikinimai valstybės švenčių, atmintinų dienų ar kitomis progomis, nepaisant to, kad atitinkami pareigūnas, kandidatas (politinė partija) minėtomis progomis sveikindavo ir anksčiau, ir (arba) sveikinime pateikiamas partijos logotipas ar kandidato nuotrauka, ir (arba) rinkimų šūkis, ir (arba) sveikinimą pasirašo kaip kandidatas, politinės kampanijos dalyvis ir pan.;

4.10. kai rinkimų (referendumo) agitacijos draudimo laikotarpiu asmuo nurodo, už ką jis konkrečiai rengiasi balsuoti ar balsavo, taip netiesiogiai ragindamas ir kitus sekti jo pavyzdžiu;

4.11. kai skelbiama kita informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

5. Kad įprastinio pobūdžio informacija nebūtų laikoma politine reklama, rekomenduojama nenaudoti rinkimų šūkių, specialiai ir pabrėžtinai neišryškinti kandidato pavardės, nedėti jo nuotraukos į pirmą leidinio puslapį, grafiškai apipavidalinant vengti didelio formato kandidato atvaizdų, naudoti dalykinį, o ne agitacinį stilių, nedėti informacijos apie politiko asmenines ir kitas su jo veikla nesusijusias savybes, jo šeiminį gyvenimą, pomėgius, laisvalaikį.

II SKYRIUS
REIKALAVIMAI, TAIKOMI POLITINEI REKLAMAI

6. Anonsų, kuriuose yra politinė reklama, skleidimui taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir politinei reklamai.

7. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai negali sudaryti išskirtinių sąlygų kuriai nors politinei partijai, kandidatui, politinės kampanijos dalyviui, be to, negali atsisakyti vienodomis sąlygomis sudaryti sutartį su kuriais nors politine partija, kandidatu ar kitu politinės kampanijos dalyviu.

8. Politinei reklamai, be specialių PKFFK įstatymo nustatytų reikalavimų, taikomi ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme reklamai nustatyti principai ir reikalavimai.

9. Politinės reklamos turiniui taikomi visi viešosios informacijos turiniui keliami reikalavimai.

10. Primintina, kad viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai ir leidėjai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, humanizmo, lygybės, pakantos, pagarbos žmogui principais, gerbia žodžio, kūrybos, religijos ir sąžinės laisvę, nuomonių įvairovę, laikosi profesinės etikos normų, padeda plėtoti demokratiją, visuomenės atvirumą, skatina visuomenės pilietiškumą ir valstybės pažangą, stiprina valstybės nepriklausomybę, puoselėja valstybinę kalbą, tautinę kultūrą ir dorovę.

11. Viešoji informacija apie kandidatus, politines partijas ir kitus politinės kampanijos dalyvius visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai.

III SKYRIUS
POLITINĖS REKLAMOS SKLEIDIMAS

16. PKFFK įstatymas draudžia skleisti politinę reklamą:

16.1. pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje;

16.2. jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams;

16.3. neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas;

16.4. per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę (rinkimų) programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais.

17. Rengdami neatlygintinas diskusijų laidas, viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turėtų laikytis politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, keliančių kandidatų sąrašus, referendumo iniciatorių ir referendumo oponentų, pretendentų lygiateisiškumo principo ir apie rengiamas laidas informuoti visus politinės kampanijos dalyvius. Analogiškai vienos rinkimų apygardos ribose kaip lygiateisiai turėtų būti traktuojami ir politinių partijų keliami bei išsikėlę kandidatai Seimo rinkimų ir savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų kampanijų metu. Jeigu nėra galimybių į vieną laidą pasikviesti visų politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, referendumo iniciatorių ar referendumo oponentų atstovų ir išsikėlusių kandidatų bei pretendentų, galima rengti kelias diskusijų laidas, kuriose dalyvautų skirtingi politinės kampanijos dalyviai. Labai svarbu, kad visi politinės kampanijos dalyviai būtų informuoti apie rengiamas diskusijų laidas ir lygias dalyvavimo jose sąlygas.

18. PKFFK įstatyme yra numatytas baigtinis sąrašas per televiziją galimos skleisti politinės reklamos, tai yra diskusijų laidos ir ne trumpesni kaip 30 sekundžių agitaciniai siužetai, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie savo politinę (rinkimų) programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais. Kitokia politinė reklama (bėganti eilutė, logotipas, trumpesnis negu 30 sekundžių ar vaidybinis siužetas ir pan.), skleidžiama per televiziją, laikytina PKFFK įstatymo pažeidimu.

19. Jeigu asmuo, einantis pareigas valstybės, savivaldybių institucijose ar įstaigose, yra kandidatas ir dėl einamų pareigų turi per visuomenės informavimo priemones pranešti svarbių žinių, tai jis gali padaryti tik sušaukdamas spaudos konferenciją. Gali būti skelbiamas tik šios spaudos konferencijos įrašas, jeigu jame nėra rinkimų agitacijos.

20. Reikalavimai, taikomi elektroninėmis priemonėmis skleidžiamai politinei reklamai, yra analogiški kitais būdais skleidžiamos politinės reklamos reikalavimams. Internete skleidžiama politinė reklama, priklausomai nuo jos formos, turi būti pažymėta kaip spaudoje, radijuje arba televizijoje skleidžiama politinė reklama, visais atvejais turi būti nurodoma: „Politinė reklama“ (arba „Rinkimų agitacija“) ir lėšų šaltinis.

21. Neatlygintinai skleidžiant politinę reklamą socialiniuose tinkluose ar įvairiuose nuotraukų, įrašų ar pan. dalijimosi svetainėse, kuriuose informacija pagal socialinio tinklo ar svetainės nuostatas skleidžiama neatlygintinai, politinės reklamos žymoje turėtų būti nurodyta, iš kokių lėšų yra ar bus apmokėtas politinės reklamos parengimas arba kad politinę reklamą parengė pats politinės kampanijos dalyvis.

22. Rekomendacijų 21 punkte numatytu būdu skleidžiant politinę reklamą jos žyma turi būti neatskiriama politinės reklamos (gaminio, skelbimo) dalis dėl to, kad kitiems vartotojams pasidalijus nuoroda savo paskyroje ar svetainėje, politinės reklamos žyma išliktų.

23. Politinėms partijoms, kandidatams, kitiems politinės kampanijos dalyviams rekomenduojama savo socialinėse paskyrose, puslapiuose ir pan., skirtuose rinkimų (referendumo) agitacijai, nurodyti, kad tai yra atitinkamai politinės partijos, kandidato ar politinės kampanijos dalyvio socialinė paskyra, puslapis ir pan.

24. Politinės partijos, skelbdamos su politine kampanija nesusijusią politinę reklamą (pavyzdžiui, ragindamos skirti 1 proc. gyventojų pajamų mokesčio jų finansavimui ar pan.), tačiau tą darydamos politinės kampanijos metu, šia politinę reklamą turi pažymėti. Jeigu tokia politinė reklama nesietina su politine kampanija, tokią politinę reklamą galima apmokėti iš einamosios (ne politinės kampanijos) banko sąskaitos, ir tai turi būti nurodoma politinės reklamos žymoje.

25. Kandidatams rinkimų agitacijos metu rekomenduojama nerengti garso / vaizdo reportažų, komentarų, interviu, nevesti žinių ar kitų radijo ar televizijos laidų ar nedalyvauti radijo, televizijos rengiamose laidose, spaudoje nepublikuoti žurnalistinių publikacijų, nuotraukų, jeigu jų dalyvavimas radijo, televizijos laidose, publikacijų ar nuotraukų skelbimas gali būti suprantamas kaip šio kandidato politinė reklama. Skelbiant tokią informaciją jai taikomi politinės reklamos skleidimo reikalavimai.

26. Politinei reklamai, skleidžiamai per užsienio transliuotojus, taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir per nacionalinius transliuotojus skleidžiamai politinei reklamai. Politinės kampanijos dalyvis, tokiu būdu skleisdamas politinę reklamą, yra atsakingas už tai, kad ji būtų tinkamai pažymėta, būtų laikomasi rinkimų agitacijos draudimo laikotarpio ir kitų politinės reklamos skleidimo reikalavimų bei ribojimų.

27. Mitinguose ir kituose renginiuose naudojamus skydus, stendus, vėliavas ir kitokią atributiką, agituojančią balsuoti už politinę partiją, kandidatą, politinės kampanijos dalyvį, už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, renginio organizatoriai po renginio privalo nedelsdami pašalinti iš viešos vietos savomis lėšomis.

28. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu interneto svetainėse, naujienų portaluose draudžiama skelbti Rekomendacijų 3.4 papunktyje minimus pranešimus, komentarus. Iki agitacijos draudimo pradžios paskelbtos medžiagos nebūtina pašalinti, bet ji neturi būti aiškaus matomumo erdvėje (pvz., specialiai išskirta, dominuojanti ar pan.).

IV SKYRIUS
POLITINĖS REKLAMOS UŽSAKYMAI

29. Politinės partijos, kandidatai, kiti politinės kampanijos dalyviai gali įgyti turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai tik nuo jų įregistravimo savarankiškais politinės kampanijos dalyviais ir paskelbimo Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje dienos.

30. PKFFK įstatymas draudžia politinės kampanijos dalyvius finansuoti per trečiuosius asmenis. Tai reiškia, kad politinę reklamą gali užsakyti ir apmokėti tik politinės kampanijos dalyvis ar jam atstovaujantis asmuo.

31. Rekomenduojama priimant užsakymą politinei reklamai rengti ar skleisti arba sudarant sutartį dėl politinės reklamos rengimo ar skleidimo įsitikinti, kad atitinkami politinė partija, kandidatas ar kitas subjektas yra registruoti savarankiškais politinės kampanijos dalyviais arba atstovauja savarankiškam politinės kampanijos dalyviui (informaciją galima patikrinti www.vrk.lt).

Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimo Nr. Sp-58
priedas

POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50, 51, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 16, 17 straipsniais, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 51, 52, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 45, 46, 49 straipsniais, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 47, 48, 53 straipsniais, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2, 15, 16 straipsniais ir 19 straipsnio 2 dalies 5 punktu.

2. Šio Aprašo tikslas – nustatyti reikalavimus politinės reklamos žymėjimui politinės kampanijos laikotarpiu.

3. Politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

4. Rinkimų (referendumo) agitacija – per rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapą politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume.

5. Politinės kampanijos laikotarpiu politinė reklama turi būti teisės aktų nustatyta tvarka pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos.

6. Politinės reklamos laidų, publikacijų anonsai, išskyrus įprastinio pobūdžio informacinius anonsus, žymimi kaip politinė reklama.

7. Politinė reklama, politinės kampanijos laikotarpiu nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

8. Politinei reklamai, be specialių šiame Apraše nustatytų reikalavimų, taikomi ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme reklamai nustatyti principai ir reikalavimai.

9. Politine reklama nelaikomi:

9.1. Ne politinės kampanijos laikotarpiu skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, jų valdymo organų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės partijos ar jos nario interesais arba už tokius pranešimus yra atsilyginama ar numatoma atsilyginti.

9.2. Politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.

10. Rinkimų (referendumo) agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų (referendumo) pradžios ir rinkimų (referendumo) dieną iki balsavimo pabaigos. Iki šio draudimo paskelbta išorinė politinė reklama gali būti skelbiama tik rinkimų ar Referendumo įstatymų nustatytais atvejais.

11. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose ar referendume, balsuoti už arba prieš kandidatą, kandidatų sąrašą ar referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, nelaikoma rinkimų ar referendumo agitacija.

12. Draudžiama skleisti politinę reklamą:

12.1. Rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu – neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas (diskusijų laidos žymimos šio Aprašo III dalyje nustatyta tvarka).

12.2. Rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu – per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais (diskusijų laidos ir agitaciniai siužetai žymimi šio Aprašo III dalyje nustatyta tvarka).

12.3. Pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje.

12.4. Jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

II. SPAUSDINTOS POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMAS

13. Kiekviename spausdintos politinės reklamos skelbimo ar publikacijos puslapyje (periodinėje spaudoje), lankstinuke (pirmajame ar paskutiniame atvarte, matomoje vietoje), plakate (matomoje jo pusėje) ar kitame politinei reklamai rinkimų (referendumo) agitacijai skirtame gaminyje, nepriklausomai nuo jų platinimo būdo ir vietos, turi būti nurodyta:

13.1. užrašas „Politinė reklama“ arba „Rinkimų agitacija“, arba „Referendumo agitacija“;

13.2. užrašas, nurodantis apmokėjimo šaltinį (vienas iš pateikiamų):

13.2.1. „apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“,

13.2.2. „apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;

Tais atvejais, kai skleidžiama politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija dar nėra apmokėta, užraše vietoje žodžio „apmokėta“ gali būti nurodoma „bus apmokėta“;

13.2.3. apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

13.3. politinės reklamos užsakymo numeris;

13.4. užrašas, nurodantis viešosios informacijos rengėją ar skleidėją ir spaustuvę ar gamintoją (išskyrus politinę reklamą periodinėje spaudoje) arba užrašas, nurodantis, kad pats politinės kampanijos dalyvis pasigamino politinės reklamos gaminį.

13.5. spaudinių tiražas, jei politinė reklama skleidžiama ne periodinėje spaudoje.

14. Šio Aprašo 13 punkte nurodyti užrašai turi būti spausdinami ta pačia kryptimi, kaip politinės reklamos tekstas ir ne mažesnio nei aštuonių punktų dydžio ir aiškiai matomi, kai politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirto pateikiamo teksto dydis – 12–20 punktų. Tais atvejais, kai politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtas tekstas pateikiamas didesnėmis ar mažesnėmis raidėmis, šio Aprašo 13 punkte nurodyti užrašai proporcingai didinami ar mažinami. Šie užrašai politinės reklamos skelbimuose negali būti trumpinami ar kaip nors kitaip keičiami.

III. ELEKTRONINĖMIS PRIEMONĖMIS SKLEIDŽIAMOS POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMAS

15. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai privalo šio Aprašo nustatyta tvarka pažymėti visą politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtą informaciją (skelbimą, laidą, siužetą, filmą, kitą vaizdo ir (ar) garso kūrinį ir pan., nepriklausomai nuo jo transliavimo būdo (radijo, televizijos programoje, internete, lauko ekranuose, ekranuose, esančiuose viešajame transporte, kino teatruose ar kitose viešosiose vietose).

16. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos, skleidžiamos vaizdu (vaizdu ir garsu), žymėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

16.1. Viso politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimo metu ekrano apačioje turi būti aiškiai matomas atitinkamas užrašas: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“.

16.2. Ne trumpiau kaip 2 sekundes informacijos skleidimo pradžioje ir, jei ji skleidžiama ilgiau kaip 30 minučių, pabaigoje turi būti parodomas aiškiai matomas vienas iš užrašų:

16.2.1. „Apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“;

16.2.2. „Apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Tais atvejais, kai skleidžiama politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirta informacija dar nėra apmokėta, užraše vietoje žodžio „apmokėta“ gali būti nurodoma „bus apmokėta“;

16.2.3. Apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

16.3. Jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, kas 10 minučių parodomas šio Aprašo 16.2 punkte nurodytas užrašas (gali būti rodoma kaip „bėganti eilutė“);

16.4. Jei skleidžiama paties viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo lėšomis rengiama diskusijų laida, visos diskusijos metu turi būti rodomas užrašas „Diskusijų laida“ ir 16.2 ir 16.3 punktuose nurodytu dažnumu parodomas aiškiai matomas užrašas „Diskusijų laida skleidžiama neatlygintinai ... (nurodomas konkretus viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo pavadinimas) lėšomis.“

17. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos, skleidžiamos tik garsu, žymėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

17.1. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimo pradžioje ir, jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, pabaigoje turi būti žodžiu aiškiai paskelbiama: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“, ir vienas iš tekstų:

17.1.1. „Apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“;

17.1.2. „Apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;

17.1.3. Apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

17.2. Jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, kas 10 minučių turi būti žodžiu aiškiai paskelbiama: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“.

17.3. Jei skleidžiama paties viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo lėšomis rengiama diskusijų laida, 17.2 punkte nurodytu dažnumu žodžiu aiškiai paskelbiama „Diskusijų laida“, o laidos pradžioje ir pabaigoje – „Diskusijų laida skleidžiama neatlygintinai ... (nurodomas konkretus viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo pavadinimas) lėšomis“.

18. Jeigu politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimą pertraukia reklama, žinios, muzikiniai intarpai ir pan., tai po kiekvienos tokios pertraukos transliuotojai privalo papildomai pranešti, kad ši informacija yra skirta politinei reklamai ar rinkimų (referendumo) agitacijai, ir nurodyti lėšų šaltinį, kaip tai daroma informacijos skleidimo pradžioje.

IV. REIKALAVIMŲ, KELIAMŲ POLITINEI REKLAMAI, PRIEŽIŪRA

19. Vyriausioji rinkimų komisija kontroliuoja, kaip laikomasi šio Aprašo reikalavimų.

20. Jei žurnalistų etikos inspektorius ir (arba) Lietuvos radijo ir televizijos komisija, vykdydami jiems priskirtų visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų priežiūrą, pastebi šio Aprašo pažeidimą, apie tai nedelsdami praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai ir kartu pateikia visą su šiuo pažeidimu susijusią medžiagą.

21. Vyriausioji rinkimų komisija atlieka politinės reklamos stebėseną ir, nustačiusi, kad paskleista politinė reklama yra draudžiama, nepažymėta ar pažymėta pažeidžiant šį Aprašą, nedelsdama kreipiasi į politinę reklamą paskleidusį viešosios informacijos skleidėją (prireikus ir rengėją), prašydama pateikti paaiškinimą dėl nustatyto pažeidimo.

22. Apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijos (miestų, rajonų referendumo komisijos) vykdo politinės reklamos stebėseną Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

23. Politinės reklamos ginčytinus, (diskutuotinus) faktus vertina darbo grupė, kurią iš VRK narių ir sekretoriato darbuotojų sudaro Vyriausioji rinkimų komisija. Darbo grupėje turi būti ne mažiau kaip 3 nariai.

24. Darbo grupė spręsdama ginčytinus, (diskutuotinus) faktus dėl informacijos pripažinimo politine reklama turi teisę pakviesti (ar konsultuotis su) specialistus iš kitų institucijų, organizacijų.

25. Darbo grupė politinės reklamos faktus nagrinėja per 7 darbo dienas, esant išimtiniams (sudėtingiems) atvejams terminas gali būti VRK pirmininko sprendimu pratęstas dar 7 darbo dienoms. Darbo grupės nuomonė yra rekomendacinio pobūdžio priimant Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl informacijos pripažinimo politine reklama.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Asmenys, pažeidę šį Aprašą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

27. Ginčai, kylantys dėl šio Aprašo pažeidimų, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-52

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ POLITINĖS REKLAMOS STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinės reklamos stebėsenos tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos politinės reklamos stebėsenos ir jos metu sukauptų duomenų teikimo Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) tvarka.

2. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės ir Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymais.

3. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

3.1. *Politinė reklama* – valstybės politiko, politinės partijos, jos nario, politinės kampanijos dalyvio vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa. Politinė reklama, politinės kampanijos laikotarpiu nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama.

3.2. *Politinės reklamos stebėsena* (toliau – stebėsena) – duomenų apie politinę reklamą, jos apimtį, žymėjimą ir įkainius rinkimas, kaupimas, analizė, vertinimas ir fiksavimas Apraše nustatyta tvarka.

3.3. *Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita* (toliau – Ataskaita) – VRK 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-52 patvirtintos formos ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie vietinėse ir regioninėse visuomenės informavimo priemonėse (spaudoje, radijuje, televizijoje, internete) bei kitomis priemonėmis (lankstinukais, plakatais) paskleistą politinę reklamą, jos apimtį, galimą kainą ir kuri pildoma informacinėje sistemoje.

3.4. *Išorinė politinė reklama* suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

3.5. *Visuomenės informavimo priemonė* – laikraštis, žurnalas, biuletenis ar kitas leidinys, knyga, televizijos, radijo programa, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija, informacinės visuomenės informavimo priemonė ir kita priemonė, kuria viešai skleidžiama informacija.

II SKYRIUS
STEBĖSENOS VYKDYTOJAS IR OBJEKTAS

4. Apygardos rinkimų komisija (toliau – rinkimų komisija) savo apygardos teritorijoje atlieka viešai skleidžiamos politinės reklamos stebėseną ir fiksuoja rinkimų politinės reklamos faktus Ataskaitoje.

5. Stebėsena atliekama nuo rinkimų komisijos sudarymo iki balsavimo pabaigos rinkimų apylinkėse.

6. Skleidžiamos politinės reklamos stebėseną atlieka rinkimų komisijos pirmame posėdyje protokoliniu sprendimu patvirtinta Stebėsenos grupė, kurią sudaro ne mažiau kaip 2 rinkimų komisijos nariai. Stebėsenos grupė atskaitinga rinkimų komisijos pirmininkui. Stebėsenos grupės darbo laiko apskaita tvarkoma Rinkimų komisijos darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

7. Rinkimų komisijos pirmininkas Stebėsenos grupės narių vardus, pavardes, telefonų numerius, elektroninio pašto adresus praneša VRK el. paštu finkontrole@vrk.lt ir nurodo Stebėsenos grupės narius VRK informacinėje sistemoje.

8. Politinės reklamos stebėsenos objektai:

8.1. vietinėse ir regioninėse visuomenės informavimo priemonėse (spaudoje, radijuje, televizijoje, internete) skleidžiama politinė reklama;

8.2. išorinė politinė reklama;

8.3. spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatu į Seimo narius, simbolika, neatlygintinas platinimas;

8.4. kitomis priemonėmis ar būdais skleidžiama politinė reklama.

III SKYRIUS
STEBĖSENOS GRUPĖS FUNKCIJOS

9. Stebėsenos grupė atlieka šias funkcijas:

9.1. nustato, ar viešai skleidžiama informacija turi politinės reklamos požymių. Kilus ginčams, neaiškumams dėl informacijos turinio vertinimo, kreipiasi į ją sudariusią rinkimų komisiją dėl sprendimo priėmimo;

9.2. fiksuoja viešai skleidžiamos politinės reklamos faktus;

9.3. kontroliuoja, ar savarankiški politinės kampanijos dalyviai ir viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai laikosi:

9.3.1. VRK nustatytos politinės reklamos žymėjimo tvarkos (patvirtintos VRK 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-58 „Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“);

9.3.2. Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme nustatytų draudimų skleisti politinę reklamą (16 straipsnio 1 ir 2 dalys):

9.3.2.1. paslėptą politinę reklamą (15 straipsnio 2 dalis);

9.3.2.2. neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas;

9.3.2.3. per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais;

9.3.2.4. pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje;

9.3.2.5. jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams;

9.3.3. Seimo rinkimų įstatyme (51 straipsnio 9 ir 10 dalys) numatytų draudimų įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą;

9.3.4. draudimo vykdyti rinkimų agitaciją, neatsižvelgiant į jos būdus, formas ir priemones, likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus išorinę politinę reklamą, iškabintą iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido VRK) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

9.4. fiksuoja viešai skleidžiamos politinės reklamos apimtį ir įvertina jos kainą;

9.5. informuoja rinkimų komisiją apie savo veiklą;

9.6. teikia VRK periodinius leidinius (ar jų kopijas), kuriuose buvo paskleista politinė reklama, stebėsenos metu surinktos kitos spausdintos politinės reklamos (lankstinukų, plakatų, lipdukų ir pan.) pavyzdžius, laikydamasi Aprašo V skyriuje nustatytų reikalavimų.

10. Stebėsenos grupė, nustačiusi pažeidimą atliekant Aprašo 9.1–9.6 punktuose nurodytas funkcijas, informuoja rinkimų komisiją. Rinkimų komisija imasi priemonių, kad pažeidimas būtų pašalintas ir (arba) pažeidėjui būtų pritaikyta atsakomybė. Prireikus surašomas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Rinkimų komisijos pirmininkas apie priimtą sprendimą, pažeidimo pašalinimą ir taikytas poveikio priemones nedelsdamas informuoja VRK (faksu (8 5) 239 6960 arba el. p. finkontrole@vrk.lt). Surašytų ir perduotų teismui administracinių teisės pažeidimų protokolų kopijos taip pat siunčiamos VRK.

11. Administracinio teisės pažeidimo protokolą dėl visų politinės reklamos skleidimo pažeidimų turi teisę surašyti kiekvienas rinkimų komisijos narys, rinkimų komisijos pirmininkas.

IV SKYRIUS
STEBĖSENOS DUOMENŲ ATASKAITOS PILDYMAS

12. Stebėsenos metu sukaupti duomenys apie Aprašo 8.1–8.4 punktuose nurodytą politinę reklamą turi būti nedelsiant įvedami į VRK informacinės sistemos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės posistemę (toliau – Finansavimo posistemė), kuri pagal įvestus duomenis formuoja VRK nustatytos formos Ataskaitą.

13. Prie Finansavimo posistemės jungiamasi per Viešojo administravimo institucijų informacinių sistemų interoperabilumo sistemą, skirtą tapatybei nustatyti, tai yra per Elektroninius valdžios vartus. Pirmą kartą jungdamasis prie Finansavimo posistemės, Stebėsenos grupės narys su VRK pasirašo sutartį dėl informacijos teikimo elektroniniu būdu. Pasibaigus šios sutarties galiojimui, pasirašoma nauja sutartis.

14. Stebėsenos grupė:

14.1. kiekvieną politinės reklamos, nurodytos Aprašo 8.1–8.4 punktuose, faktą Ataskaitoje pildo atskiru įrašu;

14.2. kurdama Ataskaitos įrašą, užpildo visus privalomus laukus;

14.3. politinės reklamos kainą nustato atsižvelgdama į viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų VRK pateiktus politinės reklamos įkainius, esančius Finansavimo posistemėje ir skelbiamus VRK interneto svetainėje adresu: http://www.vrk.lt/pk686/politines-reklamos-ikainiai (Ataskaitoje, stulpelyje „Įkainis“, rodoma reikšmė „Nedeklaruotas įkainis“, jeigu viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas, paskleidęs politinę reklamą, nėra VRK pateikęs savo politinės reklamos įkainių; reikšmė „Nenustatytas įkainis“ rodoma, jeigu viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas yra pateikęs politinės reklamos įkainius, tačiau Stebėsenos grupė nenurodė įkainio);

14.4. apskaičiuoja paskelbtos politinės reklamos kainą: nustatytą politinės reklamos apimtį daugina iš pateikto įkainio. Stebėtojų grupės nustatyta politinės reklamos kaina nebūtinai turi sutapti su viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaruota politinės reklamos kaina;

14.5. nustačiusi galimus politinės reklamos skleidimo pažeidimus (nepažymėta ar nepilnai / netinkamai pažymėta politinė reklama, neigiama politinė reklama, politinė reklama pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje, politinė reklama agitacijos draudimo laikotarpiu), pildo Ataskaitos skiltis „Politinės reklamos žymėjimas“ ir „Politinės reklamos pastabos“ (Ataskaitoje rodomi stulpelyje „Pastabos“);

14.6. jeigu per televiziją buvo transliuota įstatymo draudžiama politinė reklama, apie tai nurodo skiltyje „Papildoma informacija“;

14.7. gavusi skundą, nurodo skundo gavimo datą ir skundo autorių skiltyje „Skundas“ (Ataskaitoje rodoma stulpelyje „Papildoma informacija“);

14.8. jeigu dėl konkretaus politinės reklamos skleidimo atvejo buvo priimtas rinkimų komisijos sprendimas, sprendimo priėmimo datą ir numerį nurodo skiltyje „Rinkimų komisijos sprendimas“ (Ataskaitoje rodoma stulpelyje „Papildoma informacija“);

14.9. jeigu už politinės reklamos skleidimo pažeidimą buvo taikyta atsakomybė, skiltyje „Taikyta atsakomybė“ nurodo, kokia atsakomybė už pažeidimą buvo pritaikyta (Ataskaitoje rodoma stulpelyje „Papildoma informacija“);

14.10. užpildžius visus privalomus laukus, Ataskaitos įrašas išsaugomas.

15. Informacijos apie politinės reklamos skleidimo pažeidimus nurodymas Ataskaitoje neatleidžia Stebėsenos grupės nuo Aprašo 10 punkto vykdymo.

16. Įvedus informaciją apie Aprašo 8.1–8.4 punktuose nurodytą politinę reklamą ir pažymėjus, kad buvo susipažinta su Stebėsenos grupei pateiktais pastebėjimais, Finansavimo posistemėje patvirtinus Ataskaitą (Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos tvarkymo lange paspaudus klavišą „Patvirtinti tarpinę ataskaitą“, kai ataskaita teikiama pirmą kartą (ir antrą kartą, jeigu vyksta pakartotinis balsavimas), tai yra prieš rinkimus, arba paspaudus klavišą „Patvirtinti galutinę ataskaitą“, kai ataskaita teikiama antrą kartą (trečią kartą, jeigu vyksta pakartotinis balsavimas), tai yra po rinkimų, ataskaita pateikiama VRK. Nepatvirtinus ataskaitos, laikoma, kad ji VRK nepateikta.

V SKYRIUS
LEIDINIŲ IR DOKUMENTŲ BYLŲ SUDARYMAS

17. Stebėsenos metu surinkti leidiniai (ar jų kopijos), kiti spausdintos politinės reklamos (lankstinukų, plakatų, lipdukų ir pan.) pavyzdžiai ir dokumentai dedami į atskiras bylas.

18. Periodiniai leidiniai (laikraščiai ir žurnalai), kuriuose buvo paskleista politinė reklama, į bylą dedami chronologine tvarka (byla pradedama anksčiausiu dokumentu, baigiama – vėliausiu). Dedami tik pirmi ir paskutiniai puslapiai ir puslapiai, kuriuose buvo politinė reklama. Politinės reklamos skelbimai pažymimi ryškios spalvos žymekliu, apibraukiant ar kitu būdu.

19. Į dokumentų bylą chronologine tvarka (byla pradedama anksčiausiu dokumentu, baigiama – vėliausiu) dedami:

19.1. rinkimų komisijos posėdžių, kuriuose nagrinėti klausimai, susiję su politinės reklamos skleidimu ir stebėsena, protokolai, raštai, skundai, iš kitų įstaigų gauti dokumentai, susiję su politinės reklamos skleidimu;

19.2. rinkimų komisijos pirmininko ar narių surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų dėl politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymo kopijos ir teismų nutarimai.

VI SKYRIUS
ATASKAITŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ PATEIKIMAS

20. VRK ataskaitos teikiamos patvirtintos Finansavimo posistemėje ir atspausdintos iš Patvirtintų Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitų peržiūros ir atblokavimo lango. Ataskaitos turi būti pasirašytos Stebėsenos grupės narių ir rinkimų komisijos pirmininko bei patvirtintos rinkimų komisijos antspaudu.

21. **Ataskaitos teikiamos:**

21.1. ne vėliau kaip likus 10 dienų iki rinkimų, tai yra ne vėliau kaip **iki 2016 m. rugsėjo 29 d.** ataskaitos turi būti pateiktos VRK el. p. finkontrole@vrk.lt. Jeigu vyks pakartotinis balsavimas, ataskaitos turės būti pateiktos dar kartą ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki pakartotinio balsavimo, tai yra ne vėliau kaip **iki 2016 m. spalio 18 d.**;

21.2. pasibaigus rinkimams, bet ne vėliau kaip per 25 dienas nuo galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo dienos, tai yra ne vėliau kaip **iki 2016 m. lapkričio 10 d.** VRK (Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui) (Gynėjų g. 8, Vilnius) pateikiami pasirašyti ataskaitų originalai kartu su leidiniais (arba jų kopijomis) ir kitais dokumentais, kaip nurodyta Aprašo V skyriuje. Jeigu vyks pakartotinis balsavimas, ataskaitos turės būti pateiktos ne vėliau kaip iki **2016 m. lapkričio 24 d.**

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-52

(Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos forma)

_____
(politinė kampanija)

_____
(politinės reklamos stebėtojas)

POLITINĖS REKLAMOS STEBĖSENOS DUOMENŲ ATASKAITA

_____
(data)

Eil. Nr.	Politinės kampanijos dalyvis, kurio interesais politinė reklama buvo paskleista	Viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas, paskleidęs politinę reklamą	Politinės reklamos pavadinimas; rubrika/ laida, kurioje rodyta	Politinės reklamos data (laikas); periodinio spaudos leidinio numeris	Užsakymo/ sutarties numeris	Politinės reklamos forma	Apimtis	Kiekis	Įkainis	Politinės reklamos kaina, Eur	Pastabos	Papildoma informacija
									Iš viso			

Politinės reklamos stebėtojui pateikta pastebėjimų _____, iš kurių į _____ atsižvelgta, į _____ neatsižvelgta.

Stebėsenos grupė

_____	_____	_____
(pareigos)	*(parašas)*	*(vardas, pavardė)*
_____	_____	_____
(pareigos)	*(parašas)*	*(vardas, pavardė)*
_____	_____	_____
(pareigos)	*(parašas)*	*(vardas, pavardė)*

SUSIPAŽINAU
Savivaldybės (apygardos) rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

20 m._____ ___ d.

Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos priedas

_____

(politinė kampanija)

_____

(politinės reklamos stebėtojas)

POLITINĖS REKLAMOS STEBĖSENOS DUOMENŲ ATASKAITOS SUVESTINĖ

_____

(data)

Eil. Nr.	Politinės kampanijos dalyvis	Ataskaitos eilučių skaičius	Politinės reklamos kaina, Eur	Pastabos	Papildoma informacija
Iš viso					

Stebėsenos grupė

_____ _____ _____

(pareigos) *(parašas)* *(vardas, pavardė)*

_____ _____ _____

(pareigos) *(parašas)* *(vardas, pavardė)*

_____ _____ _____

(pareigos) *(parašas)* *(vardas, pavardė)*

SUSIPAŽINAU
Savivaldybės (apygardos) rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____

(parašas) *(vardas, pavardė)*

20 m._____ ___ d.

5. RINKIMAMS SKIRIAMŲ LĖŠŲ IR DARBO LAIKO APSKAITA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-80

LĖŠŲ, SKIRIAMŲ APYGARDŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS, PLANAVIMO, SKYRIMO, APSKAITOS IR ATSISKAITYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lėšų, skiriamų apygardų rinkimų komisijoms, planavimo, skyrimo, apskaitos ir atsiskaitymo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams skirtų lėšų planavimo, paskirstymo apygardų rinkimų komisijoms, buhalterinės apskaitos tvarkymo ir atskaitomybės rengimo apygardų rinkimų komisijose bei atsiskaitymo Vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – Komisija) tvarka.

2. Aprašo paskirtis – užtikrinti išlaidų rinkimų komisijoms planavimo skaidrumą, kad skirtos lėšos būtų naudojamos teisėtai ir pagrįstai, ataskaitos būtų teikiamos pagal Komisijos nustatytą tvarką ir taip būtų užtikrintas teisingas Komisijos finansinių ataskaitų rinkinių sudarymas.

3. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 8 straipsnyje nustatyta, kad rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos apmokamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų:

3.1. iš valstybės biudžeto apmokamos:

3.1.1. rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti;

3.1.2. išlaidos rinkimų komisijų narių ir komisijas aptarnaujančio personalo darbui apmokėti;

3.2. iš savivaldybių biudžetų apmokama:

3.2.1. apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų būstinių ir balsavimo patalpų išlaikymo išlaidos;

3.2.2. balsavimo patalpų įrengimo inventoriaus įsigijimo ir išsaugojimo išlaidos;

3.3. iš valstybės ir savivaldybių biudžetų apmokama už rinkėjų pavėžėjimą į rinkimų apylinkes balsuoti, kai pavėžėjimas organizuojamas Komisijos nustatyta tvarka.

4. Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus apygardos ir apylinkių rinkimų komisijų būstinėms ir balsavimo patalpoms, su tuo susijusias išlaidas apmoka Komisija iš jai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų Komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės.

5. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 22 straipsniu:

5.1. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, jų pareigūnai, tarnautojai, įmonės, jų darbuotojai privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti įgaliojimus ir teikti komisijų funkcijoms atlikti reikalingus duomenis;

5.2. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, jų pareigūnai, tarnautojai, įmonės, jų darbuotojai ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijoms motyvuotus atsakymus;

5.3. apygardos rinkimų komisijos pirmininkas turi teisę sudaryti darbo sutartis su darbuotojais, reikalingais pagalbiniams rinkimų organizavimo darbams atlikti. Šias darbo sutartis apygardos rinkimų komisijos pirmininkas sudaro Komisijos vardu pagal įgaliojimą. Atlyginimas už darbą rinkimų komisijose skaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų, referendumo komisijose ir balsavimo komisijose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose“;

5.4. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, jų pareigūnai, tarnautojai, įmonės, jų darbuotojai privalo suteikti rinkimų komisijoms tinkamas patalpas, įrangą, kompiuterinę techniką ir interneto ryšį rinkimams rengti ir vykdyti. Rinkimams suteikiamų balsavimo patalpų tinkamumą ir jų įrengimą judėjimo ir (ar) regėjimo negalią

turinčių ir senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams privalo įvertinti savivaldybių institucijos, atsakingos už viešosios paskirties pastatų pritaikymą specialiesiems poreikiams.

II SKYRIUS
LĖŠŲ, SKIRIAMŲ APYGARDŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS, PLANAVIMAS

6. Komisija patvirtina Lėšų, skiriamų apygardų ir apylinkių rinkimų komisijoms, planavimo metodiką pagal šią struktūrą:

6.1. apygardų rinkimų komisijoms:

6.1.1. lėšų darbo užmokesčiui dydis komisijų nariams nustatomas atsižvelgiant į vieno komisijos nario dirbtą vidutinį darbo valandų skaičių, įvertinus rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių. Planuojamas darbo užmokestis komisijų nariams iš viso ir iš jų 10 proc. skatinimui vienkartine pinigine išmoka;

6.1.2. lėšų darbo užmokesčiui dydis samdomam personalui nustatomas mažesnis negu apygardų rinkimų komisijų pirmininkų priskaičiuotas darbo užmokesčio dydis, buhalteriams 10–15 proc. mažesnis, kitiems samdomiems darbuotojams 30–60 proc. mažesnis;

6.1.3. lėšų darbo užmokesčiui dydis samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti nustatomas pagal darbų pobūdį, atsižvelgiant į apylinkių skaičių ir rinkėjų skaičių;

6.1.4. socialinio draudimo įmokos 30,98 proc. nustatyto dydžio darbo užmokesčio;

6.1.5. prekių ir paslaugų naudojimas:

6.1.5.1. ryšių paslaugos pagal Komisijos nustatytus limitus;

6.1.5.2. transporto išlaikymas įvertinant rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių;

6.1.5.3. kitos prekės įvertinant rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių;

6.1.5.4. kitos paslaugos:

6.1.5.4.1. reprezentacinės išlaidos pagal Komisijos nustatytus limitus;

6.1.5.4.2. kandidatų rinkimų programų parengimo spausdinti išlaidos pagal Komisijos nustatytus dydžius;

6.1.5.4.3. rinkėjų pavėžėjimo išlaidos pagal Komisijos nustatytus dydžius;

6.2. apylinkių rinkimų komisijoms:

6.2.1. lėšų darbo užmokesčiui dydis komisijų nariams nustatomas atsižvelgiant į vieno komisijos nario dirbtą vidutinį darbo valandų skaičių, įvertinus rinkėjų skaičių. Planuojamas darbo užmokestis komisijų nariams iš viso ir iš jų 10 proc. skatinimui vienkartine pinigine išmoka;

6.2.2. socialinio draudimo įmokos 30,98 proc. nustatyto dydžio darbo užmokesčio;

6.2.3. prekių ir paslaugų naudojimas:

6.2.3.1. ryšių paslaugos pagal Komisijos nustatytus limitus;

6.2.3.2. transporto išlaikymas įvertinant rinkėjų skaičių;

6.2.3.3. kitos prekės įvertinant rinkėjų skaičių;

6.2.3.4. kitos paslaugos:

6.2.3.4.1. reprezentacinės išlaidos pagal Komisijos nustatytus limitus.

III SKYRIUS
LĖŠŲ SKYRIMAS APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS

7. Komisija nustato lėšų, skiriamų apygardų ir apylinkių rinkimų komisijoms rinkimams organizuoti, dydį. Planuojamas detalus biudžeto lėšų apygardų ir apylinkių rinkimų komisijoms paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį ir išlaidų darbo užmokesčiui bei kitoms išlaidoms skaičiavimas tvirtinamas atskiru Komisijos sprendimu.

8. Komisijos pirmininkas su apygardos rinkimų komisijos pirmininku pasirašo valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutartį, kurioje nurodoma:

8.1. apygardos rinkimų komisijai pervedamų valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti suma ir Komisijos programa, pagal kurią skiriamos lėšos;

8.2. valstybės biudžeto lėšų naudojimo tikslinė paskirtis;

8.3. biudžeto lėšų paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį ir išlaidų darbo užmokesčiui skaičiavimas (pridedama prie sutarties);

8.4. atsiskaitymo Komisijai už rinkimų organizavimą tvarka;

8.5. atsiskaitymo Komisijai už valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimą (nurodant išlaidų ekonominę paskirtį) ir šių lėšų panaudojimą pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų pateikimo tvarka;

8.6. kitos nuostatos, padedančios Komisijai užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

9. Komisija apygardų rinkimų komisijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į kiekvienai rinkimų apygardai atidarytą Komisijos banko sąskaitą pagal Komisijos patvirtintas apygardų rinkimų komisijų sąmatas.

IV SKYRIUS
APYGARDŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ FUNKCIJOS IR TEISĖS

10. Apygardos rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymu:

10.1. neviršydama Komisijos patvirtintos apygardos rinkimų komisijos sąmatos, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas ir kontroliuoja, kaip šiose sąmatose numatytos lėšos naudojamos;

10.2. apygardos rinkimų komisijos posėdyje patvirtina lėšų apylinkių rinkimų komisijoms paskirstymą pagal Komisijos sprendime nurodytą struktūrą;

10.3. raštu praneša kiekvienai apylinkės rinkimų komisijai apie jai skirtų lėšų darbo užmokesčiui, skatinimui vienkartine pinigine išmoka, socialinio draudimo įmokoms, ryšių paslaugoms, transporto išlaikymui, kitoms paslaugoms, iš jų reprezentacinėms išlaidoms sumas.

11. Apygardos rinkimų komisijos teisės:

11.1. gali sudaryti darbo užmokesčio lėšų rezervą, atitinkamai sumažindama Komisijos sprendimu visoms apylinkių rinkimų komisijoms darbo užmokesčiui patvirtintą sumą. Lėšos darbo užmokesčiui apylinkių rinkimų komisijoms mažinamos atsižvelgiant į planuojamą pasitelkti darbui balsavime iš anksto apylinkių rinkimų komisijų narių skaičių, planuojamas darbo valandas ir konkretų valandinį įkainį;

11.2. iš sudaryto darbo užmokesčio rezervo gali padidinti atskiroms apylinkių rinkimų komisijoms už dalyvavimą balsavime iš anksto apylinkių komisijoms skiriamų lėšų darbo užmokesčiui dydį. Lėšos darbo užmokesčiui apylinkių rinkimų komisijoms didinamos atsižvelgiant į faktiškai dirbtą laiką ir dirbusių asmenų skaičių vykdant apygardos rinkimų komisijos pavedimus. Sumos dydis nustatomas dirbtų valandų skaičių dauginant iš nustatytų valandinių tarifų ir dirbusių apylinkės rinkimų komisijos narių skaičiaus. Apygardos rinkimų komisija raštu praneša atitinkamai apylinkės rinkimų komisijai apie skirtas papildomas lėšas darbo užmokesčiui iš sudaryto rezervo, dirbusių asmenų vardus, pavardes, kokiomis mėnesio dienomis ir kiek valandų dirbo. Šį pranešimą apygardos rinkimų komisija taip pat užpildo naudodamasi Komisijos informacinės sistemos Rinkimų organizavimo posisteme „Darbo užmokestis, tabeliai, sąmatos“ (toliau –posistemė DTS). Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, gavęs pranešimą, privalo užpildyti Darbo laiko apskaitos žiniaraštį: pranešime nurodytomis mėnesio dienomis dirbtas valandas įrašyti konkrečiam asmeniui;

11.3. gali perskirstyti apylinkių rinkimų komisijoms transporto išlaidoms skirtas lėšas, atsižvelgiant į apylinkių rinkimų komisijų veiklą bei atstumus nuo apygardos rinkimų komisijos, neviršijant lėšų paskirstyme patvirtintų transporto išlaidoms sumų;

11.4. apygardos ir apylinkių rinkimų komisijoms sąmatoje patvirtintas lėšas kitoms prekėms gali naudoti kanceliarinėms prekėms, organizacinės technikos eksploatacinėms medžiagoms ir maišams rinkimų dokumentams pakuoti pirkti. Kanceliarines prekes, organizacinės technikos eksploatacines medžiagas ir maišus rinkimų dokumentams pakuoti apygardų rinkimų komisija privalo pirkti centralizuotai, neviršydama apylinkių rinkimų komisijoms bendros sąmatoje patvirtintos kitoms prekėms sumos, ir aprūpinti apylinkių rinkimų komisijas reikiamomis prekėmis pagal poreikį. Apygardos rinkimų komisija, pirkdama prekes ir paslaugas, turi vadovautis Supaprastintų mažos vertės viešųjų pirkimų pavyzdinėmis taisyklėmis, patvirtintomis Vyriausiosios rinkimų komisijos 2014 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. Sp-58 „Dėl Supaprastintų mažos vertės viešųjų pirkimų pavyzdinių taisyklių patvirtinimo“. Leidžiama pirkti tik rinkimams organizuoti ir vykdyti reikalingas prekes;

11.5. gali pakeisti paskirstytas apylinkių rinkimų komisijoms darbo užmokesčiui lėšas ir tuo atveju, kai apygardos rinkimų komisija paveda pirmumo balsus skaičiuoti kitai rinkimų apylinkei:

11.5.1. tos apylinkės rinkimų komisijos, kuri neskaičiavo pirmumo balsų, darbo užmokesčiui skirtos lėšos gali būti sumažinamos ne didesne, kaip patvirtintą komisijos narių skaičių padauginus iš nustatyto komisijos nariui darbo dienos įkainio, suma (pvz., 7 nariai x 8 val. x 1 val. įkainis (7 x 8 x 2,66 Eur = 148,96 Eur);

11.5.2. tai apylinkės rinkimų komisijai, kuri suskaičiavo pirmumo balsus, darbo užmokesčiui lėšos padidinamos 11.5.1 papunktyje nurodyta suma; tuo atveju, kai komisijos, skaičiuojančios pirmumo balsus, narių skaičius didesnis, lėšų skirtumas pridedamas iš neskaičiavusios pirmumo balsų apylinkės rinkimų komisijos skatinimui vienkartine pinigine išmoka skirtų lėšų.

V SKYRIUS
DARBO APMOKĖJIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS
APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ DARBO APMOKĖJIMAS

12. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 23 straipsniu, rinkimų komisijų pirmininkai, pirmininko pavaduotojai, rinkimų komisijų sekretoriai ir nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Komisijos pateiktus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus tarifus.

13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų, referendumo komisijose ir balsavimo komisijose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose“ patvirtintame Apmokėjimo samdomam personalui už darbą Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų, Respublikos Prezidento rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimų komisijose ir asmenims už ūkinių ir techninių funkcijų atlikimą referendumo komisijose tvarkos apraše nustatyta, kad už veiklą, susijusią su rinkimų ar referendumo organizavimu ir balsų skaičiavimu, už darbo dieną Komisijos nustatyta tvarka atlyginama pagal tarifus.

14. Už vieną darbo dieną (8 darbo valandas) apygardų rinkimų komisijų pirmininkams nustatomas 1,0 bazinės mėnesinės algos (toliau – BMA) (BMA yra lygi 35,50 Eur) dydžio tarifas, apygardų rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams, komisijų nariams ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams nustatomas – 0,8 BMA dydžio tarifas. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir komisijų nariams nustatomas – 0,6 BMA dydžio tarifas. Komisijų nariams darbui rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės apribojimai, tačiau vieno mėnesio dirbtų valandų suma negali būti didesnė, negu nustatytas darbo dienų skaičius per mėnesį padaugintas iš 8 darbo valandų atsižvelgiant į viena valanda sutrumpintas darbo dienas prieš šventes (pvz., liepos mėn. – 20 darbo dienų x 8 val. = 160 val., atimama 1 prieššventinė val. = 159 val.). Maksimalus leistinas valandų skaičius apskaičiuojamas kiekvienam mėnesiui atskirai, atsižvelgiant į to mėnesio nustatytą darbo dienų ir valandų skaičių.

15. Atsižvelgiant į tai, kad apygardų ir apylinkių rinkimų komisijoms mokama už faktiškai dirbtą laiką, Komisija nustato šiuos valandinius tarifus už veiklą, susijusią su rinkimų organizavimu, apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams, jų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams:

15.1. apygardos rinkimų komisijos pirmininkui – 4,44 Eur (BMA 35,50 Eur : 8 val.);

15.2. apygardos rinkimų komisijos pirmininko pavaduotojui, komisijos sekretoriui ir nariams – 3,55 Eur (BMA 35,50 Eur x 0,8 : 8 val.);

15.3. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams –3,55 Eur (BMA 35,50 Eur x 0,8 : 8 val.);

15.4. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams – 2,66 Eur (BMA 35,50 Eur) x 0,6 : 8 val.).

16. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų narių darbo laiko apskaita turi būti tvarkoma Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai pildomi vadovaujantis Vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-79 patvirtintu Darbo laiko apskaitos žiniaraščių apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo tvarkos aprašu. Suvesti Darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenys į Komisijos posistemę DTS naudojami darbo užmokesčiui skaičiuoti. Darbo užmokestis apygardos ir apylinkių

rinkimų komisijų nariams mokamas šio aprašo 15 punkte nustatytais valandiniais tarifais už Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nurodytas dirbtas valandas.

17. Komisijos posistemėje DTS formuojami ir spausdinami Darbo užmokesčio žiniaraščiai turi būti pasirašyti apygardos rinkimų komisijos pirmininko ir buhalterio, prie kiekvienos išmokėtos sumos turi būti žyma „sumokėta pavedimu“.

18. Rinkimų komisijų pirmininkams, pirmininko pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams už darbą rinkimų komisijose apmokama pagal Darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis, neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui.

ANTRASIS SKIRSNIS
SAMDOMO PERSONALO APYGARDŲ RINKIMŲ KOMISIJOSE DARBO SANTYKIŲ REGULIAVIMAS IR DARBO APMOKĖJIMAS

19. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų, referendumo komisijose ir balsavimo komisijose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose“ patvirtintu Apmokėjimo samdomam personalui už darbą Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų, Respublikos Prezidento rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimų komisijose ir asmenims už ūkinių ir techninių funkcijų atlikimą referendumo komisijose tvarkos aprašu, su samdomu personalu pagalbiniams darbams atlikti sudaro terminuotas darbo sutartis.

20. Apygardų rinkimų komisijų samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti darbo užmokestis nustatomas terminuotoje darbo sutartyje, taikant 0,51–0,95 BMA (BMA yra lygi 35,50 Eur) dydžio atlygį už darbo dieną. Terminuotoje darbo sutartyje nustatytas vieno mėnesio darbo užmokestis negali būti didesnis kaip 708,23 Eur (0,95 x 35,50 Eur x 21).

21. Apygardų rinkimų komisijų samdomų buhalterių darbo užmokestis nustatomas šalių susitarimu terminuotoje darbo sutartyje, taikant 0,68–0,9 BMA (BMA yra lygi 35,50 Eur) dydžio atlygį už darbo dieną. Terminuotoje darbo sutartyje nustatytas vieno mėnesio darbo užmokestis negali būti didesnis kaip 670,95 Eur (0,9 x 35,50 Eur x 21).

22. Apygardų rinkimų komisijų kitų samdomų darbuotojų darbo užmokestis nustatomas šalių susitarimu terminuotoje darbo sutartyje, taikant 0,51 BMA (BMA – 35,50 Eur) dydžio atlygį už darbo dieną. Terminuotoje darbo sutartyje nustatytas vieno mėnesio darbo užmokestis negali būti didesnis kaip 380,21 Eur (0,51 x 35,50 Eur x 21).

23. Dėl šio aprašo 20, 21 ir 22 punktuose nurodytų samdomų darbuotojų privaloma pildyti Darbo laiko apskaitos žiniaraščius.

24. Darbo užmokestis samdomam personalui mokamas neviršijant atitinkamos apygardų rinkimų komisijos patvirtintoje sąmatoje numatytų darbo užmokesčiui lėšų samdomam personalui (buhalterių ir kitų samdomų darbuotojų) ir informatikams (samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti).

VI SKYRIUS
APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ SKATINIMAS

25. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 23 straipsniu, Komisijos teikimu nustato rinkimų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių skatinimo tvarką.

26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų, referendumo komisijose ir balsavimo komisijose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose“ yra patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų, Respublikos Prezidento rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimų ir referendumo komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių bei Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų komisijų sekretorių skatinimo tvarkos aprašas.

27. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai už labai gerą darbą rinkimų komisijose pasibaigus rinkimams gali būti skatinami vienkartine pinigine išmoka. Ši išmoka negali būti didesnė

kaip 100 proc. per visą darbo rinkimų komisijose laikotarpį gautų mėnesinių atlyginimų vidurkio, neviršijant atitinkamos komisijos išlaidų sąmatoje numatytų skatinimui lėšų.

28. Sprendimą dėl apygardų rinkimų komisijų pirmininkų skatinimo priima Komisija, atsižvelgdama į jų atliktą darbą organizuojant ir vykdant rinkimus ir atsiskaitant už komisijoms skirtų lėšų panaudojimą. Šių komisijų pirmininkų pavaduotojai ir nariai gali būti skatinami vienkartine pinigine išmoka Komisijos sprendimu, esant atitinkamos apygardos rinkimų komisijos pirmininko teikimui.

29. Sprendimą dėl apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų skatinimo priima apygardų rinkimų komisijos, atsižvelgdamos į jų atliktą darbą organizuojant ir vykdant rinkimus. Šių komisijų pirmininkų pavaduotojai ir nariai gali būti skatinami vienkartine pinigine išmoka atitinkamos apygardos rinkimų komisijos sprendimu, esant atitinkamos apylinkės rinkimų komisijos pirmininko teikimui.

30. Vienkartinės piniginės išmokos dydis nustatomas atsižvelgiant į rinkimų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių atlikto darbo apimtį, kokybę ir sudėtingumą.

VII SKYRIUS
APSKAITOS ORGANIZAVIMAS IR TVARKYMAS

31. Apygardų rinkimų komisijos nėra juridiniai asmenys (jos sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymu), todėl jos tvarko supaprastintą apskaitą – apygardų rinkimų komisijos apskaitą tvarko darydamos paprastąjį įrašą.

32. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai yra apygardų ir apylinkių rinkimų komisijoms skirtų lėšų tvarkytojai ir atsako už jų naudojimą pagal paskirtį, tinkamai ir taupiai, neviršijant sąmatoje nustatytų dydžių.

33. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai pagal suteiktus įgaliojimus atstovauja Vyriausiajai rinkimų komisijai santykiuose su banku, su teise valdyti, naudoti banke Komisijos vardu atidarytoje sąskaitoje esančias lėšas ir jomis disponuoti.

34. Komisijos pirmininkas su apygardų rinkimų komisijų pirmininkais pasirašo valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutartis, o apygardų rinkimų komisijų pirmininkai sudaro individualios visiškos materialinės atsakomybės sutartis su buhalteriais ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkais.

35. Apygardų rinkimų komisijos tvarko supaprastintą apskaitą (apskaitą tvarko darydamos paprastąjį įrašą) pagal Komisijos parengtus supaprastintos apskaitos registrus. Šių registrų pildymas apygardų rinkimų komisijoms privalomas. Apskaitos registrai pildomi naudojantis posisteme DTS.

36. Apygardų rinkimų komisijoms skirtų lėšų apskaita tvarkoma pagal sąmatoje patvirtintus išlaidų straipsnius.

37. Kasos operacijos apygardų rinkimų komisijose atliekamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 patvirtintomis Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėmis.

38. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų išlaidos gali būti apmokamos tik pagal juridinę galią turinčius išlaidas pateisinančius dokumentus ir neviršijant tam tikroms išlaidoms (ryšių paslaugoms, reprezentacinėms išlaidoms) Komisijos nustatytų limitų. Ūkines operacijas pateisinantys dokumentai turi būti tvirtinami apygardų rinkimų komisijų pirmininkų viza „Apmokėti“, data, parašas.

39. Siekiant suvienodinti apskaitos tvarkymą, apygardų rinkimų komisijos apskaitos tvarkybai naudoja Komisijos parengtus apskaitos dokumentų blankus, apskaitos registrus. Apskaitos ir kitų dokumentų bylos sudaromos pagal Komisijos sudarytą bylų sąrašą.

VIII SKYRIUS
FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖ

40. Finansinės veiklos kontrolės tikslas – užtikrinti apygardų rinkimų komisijų veiklos demokratiškumą, skirtų lėšų naudojimo teisėtumą bei viešumą ir sukurti veiksmingą bei skaidrią finansavimo kontrolę.

41. Apygardų rinkimų komisijų finansinę veiklą kontroliuoja Komisija ir Valstybinė mokesčių inspekcija bei kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka.

42. Komisijos pirmininkas ir nariai turi teisę tikrinti apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų finansinę veiklą.

43. Komisijos sekretoriato darbuotojai Komisijos pirmininko pavedimu gali tikrinti apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų finansinę veiklą.

44. Apygardų rinkimų komisijų nariai gali tikrinti apylinkių rinkimų komisijų finansinę veiklą.

IX SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ IR ATSKAITOMYBĖ

45. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymą apygardų rinkimų komisijos paskirsto rinkimams skirtas lėšas apylinkių rinkimų komisijoms, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas, apygardos rinkimų komisijos pirmininkas kontroliuoja, kaip naudojamos rinkimams organizuoti apygardos rinkimų komisijai skirtos valstybės biudžeto lėšos, ir už jų panaudojimą atsiskaito Komisijai.

46. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų nariai turi teisę susipažinti su visais komisijos, kurios nariai jie yra, sprendimais ir kitais dokumentais. Komisijų nariai pasirašytinai turi būti supažindinti su komisijai, kurios nariai jie yra, skirtų lėšų paskirstymu.

47. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai atsako už saugų, skaidrų, ekonomišką ir racionalų rinkimams skirtų lėšų naudojimą, neviršijant sąmatoje išlaidoms nustatytų dydžių.

48. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai turi užtikrinti darbo užmokesčio priskaitymo teisėtumą ir teisingumą, atsiskaitymą su komisijų nariais bei samdomais darbuotojais, priskaičiuotų mokesčių pervedimą atitinkamoms institucijoms laiku bei sumų pagal antstolių patvarkymus priskaitymo teisingumą ir pervedimą laiku.

49. Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai lėšas skirtas prekėms ir paslaugoms gali naudoti tik pagal nustatytus išlaidų straipsnius, neviršijant šioms išlaidoms skirtų sumų bei nustatytų limitų.

50. Apygardų rinkimų komisijos turi pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai pateisinamus buhalterinės apskaitos dokumentus tam, kad būtų patikrinta, ar teisingai apskaičiuotas ir sumokėtas gyventojų pajamų mokestis bei socialinio draudimo įmokos.

51. Apygardų rinkimų komisijų finansinės atskaitomybės formas ir pateikimo terminus nustato Komisija. Finansinės atskaitomybės formos parengiamos naudojantis posisteme DTS.

52. Apygardų rinkimų komisijos sudaro rinkimams skirtų lėšų panaudojimo ataskaitas pagal Komisijos parengtas formas ir nustatytais terminais pateikia jas Komisijai. Prie ataskaitų pridedami visi išlaidas pateisinantys dokumentai bei Valstybinės mokesčių inspekcijos išvada.

53. Komisija patikrina apygardos rinkimų komisijos pirmininko pateiktą valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimo ataskaitą ir šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Nustačiusi finansavimo, lėšų panaudojimo ar apskaitos pažeidimus, Komisija inicijuoja visos žalos išieškojimą iš kaltų asmenų.

54. Už žalą, atsiradusią valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutarties galiojimo laikotarpiu, apygardos rinkimų komisijos pirmininkas atsako ir pasibaigus šiai sutarčiai.

55. Pagal Komisijos pateiktą apskaitos ir kitų dokumentų bylų sąrašą finansiniai dokumentai tvarkingai susegami į segtuvus, lapai sunumeruojami ir pagal perdavimo aktą perduodami Komisijai archyviniam saugojimui.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-79

DARBO LAIKO APSKAITOS ŽINIARAŠČIŲ APYGARDŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJOSE PILDYMO IR PATEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatomi pagrindiniai darbo laiko apskaitos žiniaraščių (toliau – žiniaraštis) apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo reikalavimai.

2. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 9 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi.

3. Šis aprašas taikomas apygardų ir apylinkių rinkimų komisijoms.

4. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams, pirmininkų pavaduotojams, rinkimų komisijų sekretoriams ir nariams už darbą rinkimų komisijose apmokama pagal žiniaraščių duomenis, neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui.

5. Darbui apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės apribojimai.

6. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijose dirbančių komisijų narių, pirmininkų, pirmininko pavaduotojų, komisijų sekretorių, samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti, samdomų buhalterių ir kitų samdomų darbuotojų darbo laiko apskaitai naudojama darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinė forma, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 78 „Dėl Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

II SKYRIUS
ŽINIARAŠČIO PILDYMAS IR PATEIKIMAS

7. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų, pirmininko pavaduotojų, komisijų sekretorių, samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti, samdomų buhalterių ir kitų samdomų darbuotojų darbo laiko apskaita tvarkoma žiniaraščiuose, nurodant faktiškai dirbtų valandų skaičių kalendorinio mėnesio dienomis. Darbo laikas žiniaraštyje pildomas kiekvieną dirbtą dieną.

8. Apygardos rinkimų komisija pildo atskirus žiniaraščius komisijos nariams, samdomiems specialistams kompiuterizavimo darbams atlikti ir samdomiems buhalteriams ir kitiems samdomiems darbuotojams.

9. Jeigu apygardos rinkimų komisija pasitelkia savo apylinkių rinkimų komisijų narius dalyvauti vykdant balsavimą iš anksto, atlikti biuletenių perskaičiavimą ar kitus apygardos rinkimų komisijos pavedimus, faktiškai dirbtų valandų skaičius, atliekant darbus apygardos rinkimų komisijoje, įrašomas į tos apylinkės rinkimų komisijos, kurios komisijos narys yra, žiniaraštį, gavus apygardos rinkimų komisijos pranešimą.

10. Pranešime nurodoma, kokie atitinkamos apylinkės rinkimų komisijos nariai dirbo apygardos rinkimų komisijoje, kokiomis mėnesio dienomis ir kiek valandų. Už šias dirbtas valandas apmokėti papildomai apylinkės rinkimų komisijai skiriamos lėšos iš sudaryto darbo užmokesčio lėšų rezervo. Lėšų suma nurodoma pranešime.

11. Žiniaraštyje žymimas dirbtas laikas ir neatvykimas į darbą dėl laikinojo nedarbingumo dėl ligos ar dėl traumų. Darbo laikas žymimas valandomis (sveikaisiais skaičiais), o laikinasis nedarbingumas dėl ligos ar traumų – „L“.

12. Pagal žiniaraščiuose nurodytus duomenis sudaromi Darbo užmokesčio žiniaraščiai atitinkamų rinkimų komisijų nariams ir samdomiems darbuotojams. Darbo užmokestis rinkimų komisijų nariams mokamas pagal nustatytus valandinius tarifus už žiniaraštyje nurodytas dirbtas valandas, o samdomiems darbuotojams pagal terminuotoje sutartyje numatytas sumas.

13. Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) suteikia programinę įrangą žiniaraščio duomenims įvesti, pagal įvestus ir patvirtintus duomenis žiniaraščiui spausdinti.

14. Žiniaraštis pildomas naudojantis VRK informacinės sistemos Rinkimų organizavimo posisteme „Darbo užmokestis, tabeliai, sąmatos“ (toliau – posistemė DTS).

15. Žiniaraštį pildo atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu kitas komisijos narys. Už įvedamų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas.

16. Apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai ir nariai, kurie pildys žiniaraščio duomenis posistemėje DTS, privalo autentifikuotis naudodamiesi Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP).

17. Atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu kitas komisijos narys pildo, peržiūri ir spausdina žiniaraštį. Komisijos pirmininkas parašu tvirtina žiniaraštį ir supažindina visus komisijos narius su žiniaraščio duomenimis. Kiekvienas komisijos narys turi būti supažindintas su žiniaraštyje visiems komisijos nariams nurodytomis dirbtomis valandomis ir tai patvirtinti savo parašu. Visiems pasirašius spausdintą žiniaraštį, duomenys tvirtinami VRK posistemėje DTS, o pasirašytas žiniaraštis ne vėliau kaip paskutinę mėnesio dieną pateikiamas apygardos rinkimų komisijos buhalteriui.

18. Jei komisijos narys negali atvykti ir pasirašyti žiniaraščio dėl svarbių pateisinamų (ligos ar kitų atvejų) priežasčių, atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas kitoje žiniaraščio pusėje nurodo priežastį, kodėl rinkimų komisijos narys nepasirašė ir tai patvirtina savo parašu.

19. Jeigu komisijos narys nesutinka su žiniaraščio duomenimis, tai jis susipažinimą su žiniaraščiu patvirtina savo parašu su išlyga nurodydamas motyvus ar/ir priežastis.

20. Ginčai, kilę dėl žiniaraščio pildymo, pasirašymo ir kitų priežasčių, nagrinėjami rinkimų komisijų posėdžiuose:

20.1. ginčas, kilęs tarp apylinkės rinkimų komisijos narių, nagrinėjamas atitinkamos apylinkės rinkimų komisijos posėdyje dalyvaujant komisijos nariams. Posėdžio eiga protokoluojama, sprendimas priimamas balsų dauguma. Pagal priimtą sprendimą (jei reikia) darbo laikas koreguojamas žiniaraštyje. Posėdžio protokolas pridedamas prie žiniaraščio ir pateikiamas apygardai. Ginčo neišsprendus, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas apie tai informuoja atitinkamos apygardos rinkimų komisiją, kuri ginčą nagrinėja į posėdį kviesdama tos apylinkės rinkimų komisijos narius. Apygardos rinkimų komisijos posėdžio protokolas pridedamas prie žiniaraščio ir pateikiamas apygardos buhalteriui.

20.2. ginčas kilęs tarp apygardos rinkimų komisijos narių, nagrinėjamas atitinkamos apygardos rinkimų komisijos posėdyje dalyvaujant komisijos nariams. Posėdžio eiga protokoluojama, sprendimas priimamas balsų dauguma. Pagal priimtą sprendimą (jei reikia) darbo laikas koreguojamas žiniaraštyje. Posėdžio protokolas pridedamas prie žiniaraščio ir pateikiamas apygardos buhalteriui.

20.3. Apie ginčo nagrinėjimą apygardos rinkimų komisijos posėdyje bei nagrinėjimo rezultatus informuojamas VRK paskirtas kuratorius.

21. Atitinkamų apygardų rinkimų komisijų pirmininkai ir buhalteriai savo apylinkių rinkimų komisijų pateiktus žiniaraščius patikrina, patvirtina ar atmeta, jeigu žiniaraštis užpildytas neteisingai ar spausdinto žiniaraščio duomenys nesutampa su duomenimis, pateiktais posistemėje DTS.

22. Apygardos buhalteris patvirtintų žiniaraščių duomenis naudoja darbo užmokesčiui skaičiuoti posistemėje DTS tik esant visų komisijos narių parašams. Jei nėra komisijos nario parašo, prie žiniaraščio turi būti pridėtas atitinkamos rinkimų komisijos protokolas dėl darbo užmokesčio mokėjimo nesant parašo.

23. Pagal žiniaraštyje nurodytus duomenis kontroliuojama atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui suma.

III SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Už žiniaraščiuose pateiktų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas.

25. VRK kontroliuoja, kaip laikomasi Apraše nustatytų reikalavimų.

6. RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR RINKĖJO KORTELĖ

Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslumus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo
2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose tvarkos aprašo priedas

RINKĖJŲ SĄRAŠŲ SUDARYMO, TIKSLINIMO IR NAUDOJIMO 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUOSE ATMINTINĖ

Eil. Nr.	Rinkėjo santykis su gyvenamosios vietos deklaravimu	Rinkėjo įrašymas į rinkėjų sąrašus	Kokius veiksmus turi atlikti rinkėjas, kad būtų įrašytas į konkrečios (pageidaujamos) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą	Rinkėjas balsuoja iki rinkimų dienos įstatymų nustatytais atvejais	Rinkėjas balsuoja rinkimų dieną rinkimų apylinkėje Lietuvoje
1.	Deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvoje ir gyvenantis tuo adresu***	Rinkėjas rinkėjų sąrašų sudarymo metu automatiškai įrašomas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą pagal deklaruotą gyvenamąją vietą.	Nieko papildomai daryti nereikia. Rinkėjo kortelė įteikiama rinkėjui, kortelę taip pat galima atsispausdinti iš www.vrk.lt ir www.rinkejopuslapis.lt/, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855.	Rinkėjas balsuoja atitinkamoje įstaigoje, o rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į rinkimų apylinkę, kurios teritorijoje yra deklaravęs gyvenamąją vietą, ir ten suskaičiuojamas	Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, kurios teritorijoje yra deklaravęs gyvenamąją vietą
2.	Deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvoje, tačiau faktiškai gyvenantis kitu adresu ***	Rinkėjas rinkėjų sąrašų sudarymo metu automatiškai įrašomas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus pagal deklaruotą gyvenamąją vietą. Pageidaujantys patekti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, turi pateikti prašymą raštu (forma F5) arba elektroninį prašymą portalo „Rinkėjo puslapis“ priemonėmis https://www.rinkejopuslapis.lt/	1. Jei iki 2016-10-02, tai yra iki galutinių rinkėjų sąrašų sudarymo, 16 val. rinkėjas kreipėsi į rinkimų apylinkės komisiją pagal faktinę gyvenamąją vietą arba pateikė portalo „Rinkėjo puslapis“ priemonėmis www.rinkejopuslapis.lt/ elektroninį prašymą dėl įrašymo į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5), tai patvirtinus apygardos rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į pageidaujamos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (pagal faktinę gyvenamąją vietą). Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt ir www.rinkejopuslapis.lt/, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Rinkėjas iš ankstesnės rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo išbraukiamas automatiškai pagal F5 formos duomenis. Prie galutinio rinkėjų sąrašo spausdinama informacija apie rinkėjo išbraukimą, nurodant, į kurios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą jis buvo anksčiau įrašytas 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, jis lieka rinkėjų sąraše pagal deklaruotą gyvenamąją vietą	1. Rinkėjas, kuris atliko šios eilutės 3 skilties 1 punkte nurodytus veiksmus ir balsuoja iki rinkimų dienos, rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į rinkimų apylinkę pagal faktinę rinkėjo gyvenamąją vietą ir joje suskaičiuojamas 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos, jam išrašoma rinkėjo kortelė ir jo balsas rinkimų dieną patenka ir suskaičiuojamas rinkimų apylinkėje pagal deklaruotą gyvenamąją vietą	1. Rinkėjas, kuris atliko šios eilutės 3 skilties 1 punkte nurodytus veiksmus, balsuoja rinkimų apylinkėje pagal faktinę gyvenamąją vietą 2. Jei rinkėjas nieko nedarė ir rinkimų dieną atvyko į rinkimų apylinkę pagal faktinę gyvenamąją vietą: 2.1. jam siūloma vykti į tą rinkimų apylinkę, kurioje jis yra deklaravęs gyvenamąją vietą, ypač jeigu ta rinkimų apylinkė yra netoli; 2.2 rinkėjas gali balsuoti ir toje rinkimų apylinkėje, į kurią atvyko, jeigu tarp rinkimų apylinkių yra elektroninis ryšys ir jos priklauso tai pačiai rinkimų apygardai, bet jam gali tekti palaukti, kol rinkimų komisijos pasikeis pranešimais ir bus padarytos žymos rinkėjų sąraše; 2.3 rinkėjas turi gyvenamąją vietą deklaruojančios institucijos pažymą, kad jis deklaravo gyvenamąją vietą šioje rinkimų apylinkėje, gautą jau po to, kai buvo sudaryti rinkėjų sąrašai. Rinkėjas gali balsuoti šioje rinkimų apylinkėje

Eil. Nr.	Rinkėjo santykis su gyvenamosios vietos deklaravimu	Rinkėjo įrašymas į rinkėjų sąrašus	Kokius veiksmus turi atlikti rinkėjas, kad būtų įrašytas į konkrečios (pageidaujamos) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą	Rinkėjas balsuoja iki rinkimų dienos įstatymų nustatytais atvejais	Rinkėjas balsuoja rinkimų dieną rinkimų apylinkėje Lietuvoje
3.	Asmuo įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą („apskaitytas“)	Rinkėjas nėra priskiriamas konkrečiai rinkimų apylinkei. Elektroniniame apygardos rinkėjų sąraše jis priskiriamas apygardos, į kurios gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą jis yra įtrauktas, fiktyviai apylinkei – 999**. Jo adreso požymis – „**apskaitytas**“	1. Jei iki 2016-10-02, tai yra iki galutinių rinkėjų sąrašų sudarymo, 16 val. rinkėjas kreipėsi į rinkimų apylinkės komisiją pagal faktinę gyvenamąją vietą arba pateikė portalo „Rinkėjo puslapis“ priemonėmis www.rinkejopuslapis.lt/ elektroninį prašymą dėl įrašymo į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5), tai patvirtinus apygardos rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į pageidaujamos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (pagal faktinę gyvenamąją vietą). Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt ir https://www.rinkejopuslapis.lt/, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Elektroniniame rinkėjų sąraše automatiškai nurodoma rinkėjo rinkimų apylinkė 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, jis lieka fiktyvioje rinkimų apylinkėje „999“. Rinkėjo kortelė nėra išrašoma	1. Rinkėjas, kuris atliko 3 skiltyje 1 punkte nurodytus veiksmus ir balsuoja iki rinkimų dienos, rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į naująją rinkimų apylinkę ir joje suskaičiuojamas 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos, apygardos, kurios teritorijoje faktiškai yra rinkėjas, rinkimų komisija, gavusi rinkėjo ar įstaigos vadovo prašymą, padaro atitinkamus pakeitimus elektroniniame rinkėjų sąraše, išrašo rinkėjo kortelę ir leidžia rinkėjui balsuoti atitinkamoje įstaigoje, o rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintą rinkimų apylinkę ir joje suskaičiuojamas**. Rinkėjo kortelė yra išrašoma	1. Rinkėjas, kuris atliko 3 skiltyje nurodytus veiksmus, balsuoja rinkimų apylinkėje pagal faktinę gyvenamąją vietą 2. Atlikęs 3 skilties 1 punkte nurodytus veiksmus (po galutinių sąrašų patvirtinimo), rinkėjas balsuoja Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintose rinkimų apylinkėse. Išrašoma rinkėjo kortelė 3. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti rinkimų dieną, rinkėjas balsuoja rinkimų apylinkėje pagal faktinę rinkėjo buvimo vietą pagal rinkėjo laisvos formos prašymą. Išrašoma rinkėjo kortelė
4.	Nedeklaravęs gyvenamosios vietos (gyvenamosios vietos savininko ar teismo deklaracija panaikinta, niekada nedeklaravęs gyvenamosios vietos) ***	Rinkėjas nėra priskirtas konkrečiai rinkimų apylinkei. Elektroniniame rinkėjų sąraše jis priskiriamas fiktyviai apylinkei – 999**. Jo adreso požymis – „**nedeklaruotas**“			
5.	Deklaravęs išvykimą iš Lietuvos Respublikos	Rinkėjas automatiškai nėra priskirtas jokiai rinkimų apylinkei, jis turi registruotis Lietuvos Respublikos rinkėjų, balsuojančių užsienyje,	1. Rinkėjas registruojasi e. registracijos sistemoje adresu: https://www.rinkejopuslapis.lt/, nurodydamas, kokiu būdu pageidauja balsuoti: 1.1. paštu (tokiu atveju rinkėjui išsiunčiami rinkimų biuleteniai); 1.2. atvykęs asmeniškai į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą nustatytomis dienomis ir laiku.	1. Jei rinkėjas atliko 3 skilties 1 punkte nustatytus veiksmus, balsuoja paštu arba asmeniškai atvykęs nustatytomis dienomis iš anksto į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą	1. Atlikęs 3 skilties 1 ir 3 punktuose nurodytus veiksmus: 1.1. rinkėjas balsuoja Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje paštu arba asmeniškai; 1.2. rinkėjui rinkimų dieną sugrįžus į Lietuvos Respubliką ir pateikus pareiškimą, kuriame nurodyta, kad jis nėra balsavęs nei Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar

Eil. Nr.	Rinkėjo santykis su gyvenamosios vietos deklaravimu	Rinkėjo įrašymas į rinkėjų sąrašus	Kokius veiksmus turi atlikti rinkėjas, kad būtų įrašytas į konkrečios (pageidaujamos) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą	Rinkėjas balsuoja iki rinkimų dienos įstatymų nustatytais atvejais	Rinkėjas balsuoja rinkimų dieną rinkimų apylinkėje Lietuvoje
		registracijos sistemoje (toliau – e. registracija)	Kai Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos darbuotojas patvirtina, rinkėjas įrašomas į užsienyje balsuojančių rinkėjų sąrašus pagal jo nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą užsienyje. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, jis liko nepriskirtas jokiai rinkimų apylinkei. Rinkėjo kortelė nėra išrašoma. 3. Jei rinkėjas yra deklaravęs išvykimą iš Lietuvos Respublikos, tačiau laikinai atvyko į Lietuvos Respubliką, ir iki 2016-10-02, tai yra iki galutinių rinkėjų sąrašų sudarymo, 16 val. kreipėsi į rinkimų apylinkės komisiją pagal faktinę gyvenamąją vietą ir parašė pareiškimą, patvirtinus apygardos rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į pageidaujamos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (pagal faktinę buvimo vietą). Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt ir https://www.rinkejopuslapis.lt/, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Elektroniniame rinkėjų sąraše automatiškai nurodoma rinkėjo rinkimų apylinkė	2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos, balsavimo komisija, gavusi rinkėjo prašymą, padaro atitinkamus pakeitimus elektroniniame rinkėjų sąraše, išrašo rinkėjo kortelę ir leidžia rinkėjui balsuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje pagal faktinę rinkėjo buvimo vietą 3. Jei rinkėjas atliko 3 skilties 3 punkte nustatytus veiksmus ir pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos Lietuvos Respublikoje, apygardos, kurios teritorijoje faktiškai yra rinkėjas, rinkimų komisija, gavusi rinkėjo ar įstaigos vadovo prašymą, padaro atitinkamus pakeitimus elektroniniame rinkėjų sąraše, išrašo rinkėjo kortelę ir leidžia rinkėjui balsuoti atitinkamoje įstaigoje, o rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintą rinkimų apylinkę ir joje suskaičiuojamas**. Rinkėjo kortelė yra išrašoma. Rinkėjo registracija balsavimui Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje panaikinama	konsulinėje įstaigoje, nei kitoje rinkimų apylinkėje, rinkėjas, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimu, įrašomas į apylinkės rinkėjų sąrašą pagal rinkėjo laisvos formos prašymą pagal faktinę rinkėjo buvimo vietą. Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt ir https://www.rinkejopuslapis.lt/, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Rinkėjo registracija balsavimui Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje panaikinama. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti rinkimų dieną, rinkėjas: 2.1. atvykęs į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą nustatytu laiku, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtinimu įrašomas į užsienyje balsuojančiųjų rinkėjų sąrašus; 2.2. atvykęs į rinkimų apylinkę Lietuvos Respublikoje ir pateikęs pareiškimą, kuriame nurodė, kad nėra balsavęs nei Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, nei kitoje rinkimų apylinkėje, ir pateikęs prašymą dėl įrašymo į apylinkės rinkėjų sąrašus, įrašomas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus pagal faktinę jo buvimo vietą

Pastabos:

*Rinkėjas, rinkimų dieną esantis kitoje (ne toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašą jis įrašytas) rinkimų apylinkėje, įstatymo nustatyta tvarka turi teisę balsuoti rinkimų apylinkėje, kurioje jis yra, jeigu abi rinkimų apylinkės naudojasi elektroninių ryšių priemonėmis ir priklauso tai pačiai rinkimų apygardai.

**999 apylinkių sąrašą galite rasti Rinkėjų sąrašų sudarymo, jų tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslinimus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų tvarkos aprašo priede.

***1–4 lentelės eilutėse nurodytas rinkėjas, rinkimų dienomis būsiantis užsienyje ir pageidaujantis ten balsuoti, kreipiasi į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą pagal faktinę buvimo vietą ir pateikia pareiškimą, kuriame nurodo, kad nėra balsavęs nei Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, nei kitoje rinkimų apylinkėje, ir prašymą dėl įrašymo į balsuojančiųjų užsienyje rinkėjų sąrašą, tai patvirtinus apygardos rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į užsienyje balsuojančių rinkėjų sąrašą. Elektroniniame rinkėjų sąraše automatiškai nurodoma rinkėjo rinkimų apylinkė.

Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslumus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose tvarkos aprašo priedas

APYLINKIŲ, Į KURIŲ RINKĖJŲ SĄRAŠUS ĮTRAUKIAMI NEDEKLARAVĘ GYVENAMOSIOS VIETOS IR ĮTRAUKTI Į GYVENAMOSIOS VIETOS NETURINČIŲ ASMENŲ APSKAITĄ RINKĖJAI, SĄRAŠAS

Rinkimų apygarda	Savivaldybė	Rinkimų apylinkė	Rinkimų apylinkės adresas
Naujamiesčio Nr. 1	Vilniaus miesto	Gedimino Nr. 2	J. Lelevelio g. 6, Vilnius
Senamiesčio Nr. 2	Vilniaus miesto	Konstitucijos Nr. 59	Konstitucijos pr. 3, Vilnius
Antakalnio Nr. 3	Vilniaus miesto	Dvarčionių Nr. 121	Keramikų g. 2, Vilnius
Žirmūnų Nr. 4	Vilniaus miesto	Asiūklių Nr. 163	Minties g. 3, Vilnius
Fabijoniškių Nr. 5	Vilniaus miesto	Pavilnionių Nr. 214	Gabijos g. 8, Vilnius
Šeškinės Nr. 6	Vilniaus miesto	Gelvonų Nr. 262	Gelvonų g. 55, Vilnius
Justiniškių Nr. 7	Vilniaus miesto	Medeinos Nr. 308	Gabijos g. 8, Vilnius
Karoliniškių Nr. 8	Vilniaus miesto	Įsruties Nr. 311	Vydūno g. 17 A, Vilnius
Lazdynų Nr. 9	Vilniaus miesto	Bukčių Nr. 413	Architektų g. 68, Vilnius
Naujosios Vilnios Nr. 10	Vilniaus miesto	J. Kolaso Nr. 469	Švarioji g. 33, Vilnius
Panerių Nr. 11	Vilniaus miesto	Titnago Nr. 411	Vaduvos g. 14A, Vilnius
Verkių Nr. 12	Vilniaus miesto	Rugių Nr. 212	Mokyklos g. 9, Vilnius
Centro–Žaliakalnio Nr. 13	Kauno miesto	Aušros Nr. 43	Laisvės al. 95, Kaunas
Šilainių Nr. 14	Kauno miesto	Žiemgalių Nr. 10	Baltų pr. 103, Kaunas
Kalniečių Nr. 15	Kauno miesto	Gerovės Nr. 61	Savanorių pr. 206, Kaunas
Dainavos Nr. 16	Kauno miesto	Buitininkų Nr. 77	V. Krėvės pr. 84, Kaunas
Petrašiūnų Nr. 17	Kauno miesto	Buriuotojų Nr. 116	M. Gimbutienės g. 9, Kaunas
Panemunės Nr. 18	Kauno miesto	Sodų Nr. 105	Kranto 5-oji g. 7, Kaunas
Aleksoto–Vilijampolės Nr. 19	Kauno miesto	J. Dobkevičiaus Nr. 27	V. Čepinskio g. 7, Kaunas
Baltijos Nr. 20	Klaipėdos miesto	Klaipėdos Vandens Nr. 21	Paryžiaus Komunos g. 16, Klaipėda
Marių Nr. 21	Klaipėdos miesto	Bandužių Nr. 68	Bandužių g. 4, Klaipėda
Pajūrio Nr. 22	Klaipėdos miesto	Saulutės Nr. 11	Taikos pr. 54, Klaipėda
	Neringos	Kopų Nr. 1	Taikos g. 4, Nida, Neringa
Danės Nr. 23	Klaipėdos miesto	Gimnazijos Nr. 1	S. Daukanto g. 31, Klaipėda
	Klaipėdos rajono	Slengių Nr. 30	Saulės g. 1, Slengių k., Klaipėdos r.
Saulės Nr. 24	Šiaulių miesto	Rėkyvos Nr. 44	Energetikų g. 7, Šiauliai
Aušros Nr. 25	Šiaulių miesto	Parko Nr. 10	Aušros al. 31, Šiauliai
Nevėžio Nr. 26	Panevėžio miesto	Laisvės Nr. 8	Laisvės a. 23, Panevėžys
Vakarinė Nr. 27	Panevėžio miesto	Nemuno Nr. 14	Nemuno g. 33, Panevėžys

Rinkimų apygarda	Savivaldybė	Rinkimų apylinkė	Rinkimų apylinkės adresas
Aukštaitijos Nr. 28	Panevėžio miesto	J. Miltinio Nr. 26	Aukštaičių g. 1, Panevėžys
	Panevėžio rajono	Piniavos Nr. 5	Žibučių g. 7, Piniavos k., Panevėžio r.
Marijampolės Nr. 29	Marijampolės	Armino Nr. 13	Vytauto g. 20, Marijampolė
Alytaus Nr. 30	Alytaus miesto	Centro Nr. 3	Rotušės a. 2, Alytus
Gargždų Nr. 31	Klaipėdos rajono	Gargždų Nr. 4	Klaipėdos g. 15, Gargždai, Klaipėdos r.
Šilutės Nr. 32	Šilutės rajono	Mokyklos Nr. 1	Kalinausko g. 2, Šilutė
Pietų Žemaitijos Nr. 33	Rietavo	Rietavo Nr. 6	Laisvės a. 3, Rietavas
	Šilalės rajono	Šilalės Nr. 1	J. Basanavičiaus g. 12, Šilalė
	Šilutės rajono	Švėkšnos Nr. 26	Liepų a. 24, Švėkšnos mstl., Šilutės r.
Tauragės Nr. 34	Tauragės rajono	Tauragės Nr. 3	J.Tumo-Vaižganto g. 10, Tauragė
Plungės Nr. 35	Plungės rajono	Senamiesčio Nr. 6	Senamiesčio a. 3, Plungė
	Rietavo	Medingėnų Nr. 4	Mokyklos g. 3, Medingėnų k., Rietavo sav.
Kretingos–Palangos Nr. 36	Kretingos rajono	M. Daujoto Nr. 2	Vilniaus g. 12, Kretinga
	Palangos miesto	Vilniaus Nr. 4	Jūratės g. 13, Palanga
Kuršo Nr. 37	Skuodo rajono	Vilniaus Nr. 2	Vilniaus g. 13, Skuodo m., Skuodo r. sav.
Mažeikių Nr. 38	Mažeikių rajono	M. Račkausko Nr. 1	Laisvės g. 10, Mažeikiai
Akmenės–Mažeikių Nr. 39	Akmenės rajono	Respublikos Nr. 3	Respublikos g. 28, Naujoji Akmenė
	Mažeikių rajono	Viekšnių Nr. 38	Tilto g. 20, Viekšniai, Mažeikių r.
Telšių Nr. 40	Telšių rajono	Muziejaus Nr. 5	Muziejaus g. 29, Telšiai
Kelmės–Šiaulių Nr. 41	Kelmės rajono	Kalno Nr. 11	Šiaulių teritorinės darbo biržos Kelmės skyrius, Žemaitės g. 24, Kelmė
	Šiaulių rajono	Aukštelkės Nr. 6	Paparčių g. 2, Aukštelkės k., Šiaulių r.
Raseinių–Kėdainių Nr. 42	Raseinių rajono	Centro Nr. 3	Vytauto Didžiojo g. 10, Raseiniai
Kėdainių Nr. 43	Kėdainių rajono	Smilgos Nr. 41	J. Basanavičiaus g. 24, Kėdainiai
Radviliškio Nr. 44	Radviliškio rajono	V. Kudirkos Nr. 27	Radvilų g. 6, Radviliškis
Kuršėnų–Dainų Nr. 45	Šiaulių miesto	Šventupio Nr. 41	K. Korsako g. 8, Šiauliai
	Šiaulių rajono	Gedimino Nr. 26	Gedimino g. 4, Kuršėnai, Šiaulių r.
Žiemgalos Nr. 46	Joniškio rajono	Livonijos Nr. 2	Livonijos g. 6, Joniškis
	Pakruojo rajono	Linkuvos Nr. 16	Varpo g. 16, Linkuva, Pakruojo r.
	Šiaulių rajono	Vijolių Nr. 3	Vilniaus g. 324, Vijoliai, Šiaulių r.
Pasvalio–Pakruojo Nr. 47	Pakruojo rajono	Pakruojo Nr. 24	Prof. S. Ušinsko g. 26, Pakruojis
	Pasvalio rajono	P. Vileišio Nr. 2	P. Vileišio g. 7, Pasvalys

Rinkimų apygarda	Savivaldybė	Rinkimų apylinkė	Rinkimų apylinkės adresas
Biržų–Kupiškio Nr. 48	Biržų rajono	Saulės Nr. 4	Vytauto g. 32, Biržai
	Kupiškio rajono	Kupos Nr. 8	Gedimino g. 40, Kupiškis
Anykščių–Panevėžio Nr. 49	Anykščių rajono	Janydžių Nr. 2	J. Biliūno g. 31, Anykščiai
	Panevėžio rajono	Velžio Nr. 34	Nevėžio g. 54, Velžio k., Panevėžio r.
Sėlos Nr. 50	Rokiškio rajono	J. Tumo-Vaižganto Nr. 1	M. Riomerio g. 1, Rokiškis
Utenos Nr. 51	Utenos rajono	Ąžuolijos Nr. 8	K. Ladygos g. 18, Utena
Visagino–Zarasų Nr. 52	Visagino	Bangos Nr. 11	Parko g. 16, Visaginas
	Zarasų rajono	Zarasų vakarų Nr. 23	Vytauto g. 1A/2A, Zarasai
Nalšios Nr. 53	Ignalinos rajono	Ignalinos Centro Nr. 9	Ateities g. 43, Ignalina, Ignalinos r.
	Švenčionių rajono	Švenčionių Nr. 19	Lentupio g. 3, Švenčionys, Švenčionių r.
Molėtų–Širvintų Nr. 54	Molėtų rajono	Siesarties Nr. 17	Inturkės g. 4, Molėtai
	Širvintų rajono	I. Šeiniaus Nr. 2	I. Šeiniaus g. 4, Širvintos
Nemenčinės Nr. 55	Vilniaus rajono	Buivydiškių Nr. 4	Mokyklos g. 1, Zujūnų k., Zujūnų sen., Vilniaus r.
Šalčininkų–Vilniaus Nr. 56	Šalčininkų rajono	Centrinė miesto Nr. 2	Vilniaus g. 48, Šalčininkų m.
	Vilniaus rajono	Pagirių Nr. 9	Šiltnamių g. 22, Pagirių k., Pagirių sen., Vilniaus r.
Medininkų Nr. 57	Vilniaus rajono	Nemėžio Nr. 27	V. Sirokomlės g. 2, Nemėžio k., Nemėžio sen., Vilniaus r.
Trakų–Vievio Nr. 58	Elektrėnų	Vievio Nr. 12	Šviesos g. 4A, Vievis
	Trakų rajono	Trakų m. Nr. 3	Vytauto g. 69, Trakai
	Vilniaus miesto	Kauno Vokės Nr. 25	Vilniaus g. 12, Grigiškės, Vilnius
Kaišiadorių–Elektrėnų Nr. 59	Elektrėnų	Draugystės Nr. 1	Draugystės g. 2/7, Elektrėnai
	Kaišiadorių rajono	Gedimino Nr. 2	Gedimino g. 40, Kaišiadorys
Jonavos Nr. 60	Jonavos rajono	Bibliotekos Nr. 4	Žeimių g. 9, Jonava
Ukmergės Nr. 61	Ukmergės rajono	Kęstučio Nr. 6	Kauno g. 8, Ukmergė
Jurbarko–Pagėgių Nr. 62	Jurbarko rajono	Dariaus ir Girėno Nr. 28	Dariaus ir Girėno g. 94, Jurbarkas
	Pagėgių	Pagėgių Nr. 1	Vilniaus g. 3, Pagėgiai
Sūduvos Nr. 63	Kalvarijos	Kalvarijos Rytinė Nr. 2	Ugniagesių g. 1, Kalvarija
	Kazlų Rūdos	Mindaugo Nr. 3	Atgimimo g. 12, Kazlų Rūda
	Marijampolės	Liudvinavo Nr. 32	Vytauto g. 6, Liudvinavo mstl., Marijampolės sav.
Zanavykų Nr. 64	Šakių rajono	Žiburio Nr. 1	Šaulių g. 1/33, Šakiai
	Vilkaviškio rajono	Sūdavos Nr. 25	Beržų g. 2, Sūdavos k., Klausučių sen., Vilkaviškio r.
Raudondvario Nr. 65	Kauno rajono	Pagynės Nr. 5	Pagynės 50-mečio g. 6, Pagynės k., Kauno r.
Garliavos Nr. 66	Kauno rajono	Ringaudų Nr. 21	Gėlių g. 2, Ringaudų k., Kauno r.

Rinkimų apygarda	Savivaldybė	Rinkimų apylinkė	Rinkimų apylinkės adresas
Prienų–Birštono Nr. 67	Alytaus rajono	Miklusėnų Nr. 4	Pergalės g. 39, Miklusėnai, Alytaus sen., Alytaus r.
	Birštono	Birštono m. Nr. 1	Jaunimo g. 4, Birštonas
	Prienų rajono	J. Basanavičiaus Nr. 2	Vytauto g. 35, Prienai
Vilkaviškio Nr. 68	Vilkaviškio rajono	Vilkaviškio šiaurės Nr. 4	Vienybės g. 52, Vilkaviškis, Vilkaviškio r. sav.
Dzūkijos Nr. 69	Alytaus miesto	Kolegijos Nr. 6	Merkinės g. 2B, Alytus
	Alytaus rajono	Daugų Nr. 38	S. Nėries g. 3, Daugai, Alytaus r.
Varėnos–Trakų Nr. 70	Varėnos rajono	Dzūkų Nr. 37	J. Basanavičiaus g. 2, Varėna
Lazdijų–Druskininkų Nr. 71	Druskininkų	Atgimimo Nr. 3	M. K. Čiurlionio g. 92, Druskininkai
	Lazdijų rajono	Lazdijų Nr. 14	Vilniaus g. 6, Lazdijų m. sen., Lazdijai

DARBO SU RINKĖJŲ SĄRAŠAIS GRAFIKAS

Veiksmas	Dienų skaičius iki rinkimų	Terminas
VRK sudaro išankstinį rinkėjų sąrašą ir el. ryšių priemonėmis perduoda apygardos rinkimų komisijai	-39	2016-08-31
Apygardos rinkimų komisija rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą perduoda apylinkės rinkimų komisijai	-26	2016-09-13
Apylinkės rinkimų komisija, diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su apylinkės rinkėjų sąrašu	-25	2016-09-14
VRK tvirtina galutinius rinkėjų sąrašus	-7	2016-10-02
BALSAVIMAS NAMUOSE. Balsuoja rinkėjai, įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą	-3	2016-10-06
Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje ir kitur nebalsavę asmenys	0	2016-10-09

Forma S1 patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63,
1 priedas

TVIRTINU
A.V. Išduoti apylinkės rinkimų komisijai
Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas

_____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*
2016- -

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

IŠANKSTINIS RINKĖJŲ SĄRAŠAS, NAUDOJAMAS APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJOJE SUPAŽINDINTI RINKĖJUS SU APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠU, TVARKYTI RINKĖJO KORTELIŲ ĮTEIKIMO IR PRAŠYMŲ BALSUOTI NAMUOSE P6 APSKAITĄ

..... apygardos rinkimų komisija Nr. ....., ...…….rinkimų apylinkė Nr. ……
Puslapis ..... . Iš viso puslapių .... . Atspausdinta ..... .

1. Išankstiniame šios apylinkės rinkėjų sąraše įrašyta rinkėjų ....., iš jų ..... adresas neskelbiamas.
Sąrašas sudarytas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis.
Sąrašą sudarė apygardos rinkimų komisijos informatikas _____ _____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)* *(data)*

Šie punktai pildomi pasibaigus rinkėjų kortelių įteikimo laikui (.....):
2. Įteikta rinkėjo kortelių: _____ 3. Neįteikta rinkėjo kortelių : _____
4. Užpildyta prašymų balsuoti namuose P6: ____ 5. Užpildyta prašymų įrašyti į apylinkės rinkėjo sąrašą F5: _____
Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)* *(data)*
A.V.

Papildomai įteikta rinkėjo kortelių, kurios buvo likusios neįteiktos:
liko neįteiktų iki ..... d._____;
įteikta iki ..... d. _____, liko neįteikta _____ .
Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)* *(data)*

Puslapis ... . Iš viso puslapių .... . Atspausdinta .... …apygardos rinkimų komisija Nr. ……., ...……rinkimų apylinkė Nr. ....

Eil, Nr.	Rinkėjo kortelės Nr.	Pavardė, vardas	Adresas	Žyma apie rinkėjo kortelių įteikimą (perrašoma iš pagalbinio išankstinio rinkėjų sąrašo)		Žyma apie užpildytą prašymą P6
				įteikimo data	komisijos nario parašas	
	1	PAVARDENIS VARDENIS	*Rinkėjo, kurio adresas neskelbiamas, adreso langelyje įrašoma „Adresas neskelbiamas“*			

Įteikta rinkėjo kortelių:		Neįteikta rinkėjo kortelių:		Užpildyta P6:	

Pastaba. Įrašo pavyzdys formoje nespausdinamas.

Forma S2 patvirtinta Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 26 d.
sprendimu Nr. Sp-63.
2 priedas

TVIRTINU
A.V. Išduoti apylinkės rinkimų komisijai
Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas

_____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*
2016- -

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

IŠANKSTINIO RINKĖJŲ SĄRAŠO PRIEDAS SU ADRESAIS RINKĖJŲ, KURIE YRA PAREIŠKĘ NESUTIKIMĄ, KAD JŲ GYVENAMOSIOS VIETOS ADRESAS BŪTŲ VIEŠAI SKELBIAMAS APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠE

..... apygardos rinkimų komisija Nr. .....
.....rinkimų apylinkė Nr. ……

Puslapis ... Iš viso puslapių .... Atspausdinta .....

Išankstinio rinkėjų sąrašo priedą su adresais rinkėjų, kurie yra pareiškę nesutikimą, kad jų gyvenamosios vietos adresas būtų viešai skelbiami apylinkės rinkėjų sąraše, pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis sudarė apygardos rinkimų komisijos informatikas.

_____ _____
Vardas, pavardė *Parašas*

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____ *A. V.*
Vardas, pavardė *Parašas*

Su šiuo sąrašu rinkėjai nesupažindinami. Rinkimų komisijos nariai informacijos apie adresus negali platinti.

..... apygardos rinkimų komisija Nr. ……
.....……rinkimų apylinkė Nr. ……

Eil. Nr.	Rinkėjo kortelės Nr.	Pavardė, vardas	Adresas
	1	PAVARDENIS VARDENIS	Sakalų g. 105-1, Vilnius

Su šiuo sąrašu rinkėjai nesupažindinami. Rinkimų komisijos nariai informacijos apie adresus negali platinti.

Forma S3 patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63,
3 priedas

TVIRTINU
A.V. Išduoti apylinkės rinkimų komisijai
Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas

_____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*
2016- -

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

PAGALBINIS IŠANKSTINIS RINKĖJŲ SĄRAŠAS, NAUDOJAMAS ĮTEIKIANT RINKĖJO KORTELES, SUDARANT NAMUOSE BALSUOJANČIŲJŲ SĄRAŠUS
(Skirtas tik rinkimų komisijų nariams)

..... apygardos rinkimų komisija Nr. ...., ...……rinkimų apylinkė Nr. ……

Puslapis ...., iš viso puslapių .... . Atspausdinta .....

1. Pagalbiniame išankstiniame šios apylinkės rinkėjų sąraše įrašytų rinkėjų skaičius _____ .

2. Rinkėjų, turinčių teisę balsuoti paštu namuose, skaičius _____ .

Sąrašą sudarė apygardos rinkimų komisijos informatikas _____ _____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)* *(data)*

A. V. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)* *(data)*

Visos neįteiktos rinkėjo kortelės, pagalbinio išankstinio rinkėjų sąrašo dalis, formos F5 ir jų žiniaraštis (forma S7) perduodamos apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui.

Puslapis ... Iš viso puslapių .... Atspausdinta ...., ... apygardos rinkimų komisija Nr. ……., ...rinkimų apylinkė Nr. …

Eil. Nr.	Rinkėjo kortelės Nr.	Pavardė, vardas	Adresas	Žyma apie rinkėjo kortelės įteikimą			Žyma apie rinkėjo teisę balsuoti paštu namuose	
				įteikimo data	rinkėjo parašas	neįteikimo priežastis	turi teisę	žyma apie užpildytą prašymą P6

Įteikta rinkėjo kortelių: Neįteikta rinkėjo kortelių: Užpildyta prašymų P6:

Skirtas naudotis tik rinkimų komisijų nariams. Rinkėjo korteles įteikė komisijos narys, neįteiktas grąžino komisijos pirmininkui, (v., pavardė, parašas, data):

Forma S4 patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63,
4 priedas

TVIRTINU
A.V. Išduoti apylinkės rinkimų komisijai
Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas

_____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*

2016- -

2016 M. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI GALUTINIS RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠAS

..... apygardos rinkimų komisija Nr. ....

.....…….rinkimų apylinkė Nr. ……

Puslapis ... . Iš viso puslapių .... . Atspausdinta ..... *(data)*

1. Išankstiniame šios apylinkės rinkėjų sąraše įrašytų rinkėjų skaičius _____.
2. Tikslinant išankstinį rinkėjų sąrašą išbrauktų rinkėjų skaičius _____; papildomai įrašytų rinkėjų skaičius _____.
3. Rinkėjų skaičius galutiniame rinkėjų sąraše (2016-10-02) _____.

Pridedama atspausdinta informacija apie išankstinių rinkėjų sąrašų tikslinimo metu išbrauktus rinkėjus ir apie papildomai įrašytus rinkėjus.

Sąrašas sudarytas pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą, jį patikslinus. Sąrašą sudarė apygardos (apylinkės) rinkimų komisijos informatikas _____

_____ _____
Vardas, pavardė *Parašas*

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
A. V. *Parašas* *Vardas, pavardė*

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininko pavaduotojas _____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*

Apylinkės rinkimų komisijos sekretorius _____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*

4. Po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo ir rinkimų dieną į papildomą sąrašą įrašyta rinkėjų: _____ ;
(nuo 2016-10-02 iki 2016-10-09)

5. Po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo ir rinkimų dieną galutiniame rinkėjų sąraše buvo pažymėta (išbraukta) rinkėjų, kurie balsavo kitoje rikimų apylinkėje, buvo įrašyti į papildomą kitos apylinkės rinkėjų sąrašą, mirė, skaičius:

_____ .
(nuo 2016-10-02 iki 2016-10-09)

6. Nuo 2016-10-10 iki pakartotinių rinkimų dienos 2016-10-23 į papildomą rinkėjų sąrašą įrašyta rinkėjų: _____.
(nuo 2016-10-10 iki 2016-10-23)

7. Nuo 2016-10-10 iki pakartotinio balsavimo dienos (2016-10-23) galutiniame rinkėjų sąraše buvo pažymėta (išbraukta) rinkėjų, kurie balsavo kitoje rinkimų apylinkėje, buvo įrašyti į papildomą kitos apylinkės rinkėjų sąrašą, mirė, skaičius:

_____ .
(nuo 2016-10-10 iki 2016-10-23)

..... apygardos rinkimų komisija Nr. .....……rinkimų apylinkė Nr.

Eil. Nr. sąraše	Pavardė, vardas	Rinkėjo kortelės Nr.	Balsavimas		Adresas	2016 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai (pakartotinis balsavimas)		2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai		Pavardė, v.
			I	II		komisijos nario parašas	rinkėjo parašas	komisijos nario parašas	rinkėjo parašas	
1053	**PAVARDENIS Vardenis**	**2045**	☐	☐	Aguonų g. 105-13, Vilnius					PAVARDENIS V.
			☐	☐						
			☐	☐						
			☐	☐					

Forma S5 patvirtinta Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63 ,
5 priedas

TVIRTINU
A.V. Išduoti apylinkės rinkimų komisijai
Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas

_____ _____
Parašas *Vardas, pavardė*
2016- -

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
GALUTINIO RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠO PRIEDAS SU ADRESAIS RINKĖJŲ, KURIE YRA PAREIŠKĘ NESUTIKIMĄ, KAD JŲ GYVENAMOSIOS VIETOS ADRESAS BŪTŲ VIEŠAI SKELBIAMAS RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠE

..... apygardos rinkimų komisija Nr. ....
.....…….rinkimų apylinkė Nr. ……

Psl. ..., iš viso psl.: .... Iš viso lape rinkėjų:

Atspausdinta .....

Eil. Nr. sąraše	Pavardė, vardas	Adresas
1053	PAVARDENIS VARDENIS	Aguonų g. 105-13, Vilnius

Su šiuo sąrašu rinkėjai nesupažindinami. Apylinkės rinkimų komisijos nariai informacijos apie adresus negali platinti.

Forma S6 patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63,
6 priedas

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
PAPILDOMAS RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠAS

..... apygardos rinkimų komisija Nr. ……, ...……rinkimų apylinkė Nr. ……

Eil. Nr. sąraše	Pavardė, vardas	Asmens kodas	Adresas	Užpildymo data	I	II	Rinkėjo kortelės Nr.	2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai		2016 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai (pakartotinis balsavimas)	
								Komisijos nario parašas	Rinkėjo parašas	Komisijos nario parašas	Rinkėjo parašas
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					
					☐	☐					

Rinkėjų parašų skaičius : | | |
Balsavusiųjų paštu skaičius: | | |

Forma S7 patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63,
7 priedas

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
RINKĖJŲ GAUTŲ PRAŠYMŲ ĮRAŠYTI Į APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ (F5) APSKAITOS RINKIMŲ APYLINKĖJE ŽINIARAŠTIS

..... apygardos rinkimų komisija Nr. …… ..... rinkimų apylinkė Nr. .....

Eil. Nr.	Prašymo gavimo data	Rinkėjo pavardė, vardas	Prašymo registravimas posistemėje RINKĖJAI (iki rinkimų dienos) TAIP/NE	Reikalingas apygardos rinkimų komisijos patvirtinimas: TAIP/NE	Suteiktas rinkėjo kortelės numeris / prašymas netenkintas	Sprendimo priėmimo data (įrašymo į apylinkės rinkėjų sąrašą ir kortelės numerio suteikimo data)

.....…….apygardos rinkimų komisija Nr. …… .....……rinkimų apylinkė Nr. ……

Eil. Nr.	Prašymo gavimo data	Rinkėjo pavardė, vardas	Prašymo registravimas posistemėje RINKĖJAI (iki rinkimų dienos) TAIP/NE	Reikalingas apygardos rinkimų komisijos patvirtinimas: TAIP/NE	Suteiktas rinkėjo kortelės numeris / prašymas netenkintas	Sprendimo priėmimo data (įrašymo į apylinkės rinkėjų sąrašą ir kortelės numerio suteikimo data)

Iš viso gauta prašymų:

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas (narys) _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Forma F5 patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-63,
8 priedas

Formos F5 registravimo Nr. ☐

Rinkėjo kortelės Nr. ☐

PRAŠYMAS ĮRAŠYTI Į APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ F5

.....**apygardos rinkimų komisijai Nr.** .....

(Prašymas įteikiamas .....**apylinkės rinkimų komisijai Nr.** ..... **)**

Duomenys apie pilietį: vardas, pavardė ir paso arba asmens tapatybės kortelės duomenys rašomi didžiosiomis raidėmis ir tik taip, kaip jie įrašyti pase arba asmens tapatybės kortelėje.

Vardas(ai)

Pavardė

Asmens kodas

Gimimo data 1 9 ☐☐ — ☐☐ — ☐☐

Paso serija, numeris arba asmens tapatybės kortelės numeris

Prašau įrašyti mane į rinkėjų sąrašą dalyvauti rinkimuose. Mano adresas:

gatvė		**namo Nr.**		**buto Nr.**	
kaimas, miestelis		**seniūnija**			
miestas		**rajonas**			

1. Šį adresą esu deklaravęs ☐ 2. Faktiškai gyvenu šiuo adresu ☐

3. Kita ☐ *Žymėjimo pavyzdys –* ☒

Telefonas ☐ Rinkėjo parašas ..... 2016-.....

Asmens įrašymo į rinkėjų sąrašą posistemėje RINKĖJAI (iki rinkimų dienos) patikrinimas:

☐ Asmuo yra įrašytas į rinkėjų sąrašą: rinkėjo kortelės numeris Nr. .....

..... apygardos Nr. ..... , ... rinkimų apylinkė Nr. .....

☐ Asmuo nėra įrašytas į jokios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus (nėra deklaravęs gyvenamosios vietos)

Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas:

..... apygardos rinkimų komisija Nr. .....

..... apylinkės rinkimų komisija Nr. .....

Komisija priėmė sprendimą : ☐ **A** ☐ **B** ☐ **C** ☐ **D**

Komisijos pirmininkas

..... 2016-.....

(vardas, pavardė) *(parašas)* *A.V.* *(data)*

Kompiuterininko žymos apie rinkimų komisijos pavedimo vykdymą:

	☒	*Data*
1. Rinkėjo duomenys rasti šios apygardos rinkėjų sąraše ir pakeitimai pagal šį prašymą rinkėjų sąraše padaryti.		
2. Rinkėjas rastas kitos apygardos rinkėjų sąraše ir pakeitimai pagal šį prašymą rinkėjų sąraše padaryti.		
3. Piliečio duomenų nerasta. Reikia tikslinti rinkėjo duomenis		

Informatiko parašas

Padarius pakeitimus rinkėjų sąraše įteikiama rinkėjų kortelė

GALIMI APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJOS SPRENDIMAI:

☐ **A** ☐ **B** ☐ **C** ☐ **D** *Žymėjimas –* ☒

A. Įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. 55 patvirtinto Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslumus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose tvarkos aprašo 2, 3, 23-32 punktais.

B. Rinkėjas yra įrašytas į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą šioje rinkimų apygardoje, bet pakeitęs adresą ir gyvena šioje rinkimų apylinkėje. Todėl jis gali būti įrašytas į šios apylinkės rinkėjų sąrašą ir išbrauktas iš kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo (perkeltas sąraše rinkimų apygardoje), vadovaujantis 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. 55 patvirtinto Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslumus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose tvarkos aprašo 2, 3, 23-32 punktais.

C. Pasiūlyti rinkėjui balsuoti toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas. Rinkėjas gali balsuoti iš anksto arba rinkimų dieną nuvykti į tą rinkimų apylinkę. Rinkimų komisija ar pats rinkėjas pasirūpina gauti rinkėjo kortelę per apygardos rinkimų komisiją arba internetu.

D. Piliečio neįrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą.

Pastaba. Forma F5 naudojama tik išankstinių rinkėjų sąrašų tikslinimo metu, iki patvirtinant galutinius rinkėjų sąrašus (2016-10-02).

Po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo forma F5 gali būti naudojama tik kaip pagalbinė priemonė tvarkant rinkėjo informaciją. Į papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, po galutinių sąrašų patvirtinimo, rinkėjai gali būti įrašyti vadovaujantis Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslumus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. 55.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2009 m. vasario mėn. 11 d. sprendimu Nr.18

_____

(institucijos/padalinio pavadinimas; pareigos)

_____

_____

(dirbančio su asmens duomenimis vardas, pavardė)

PASIŽADĖJIMAS SAUGOTI ASMENS DUOMENŲ PASLAPTĮ

Aš suprantu:

- kad dirbdamas naudosiu ir tvarkysiu asmens duomenis, kurie negali būti atskleisti ar perduoti neįgaliotiems asmenims ar institucijoms;
- kad netinkamas asmens duomenų tvarkymas gali užtraukti atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;
- kad draudžiama perduoti ar dalintis su kitais asmenimis rinkimų komisijos viduje ar už jos ribų slaptažodžiais ir kitais duomenimis, leidžiančiais programinėmis ir techninėmis priemonėmis naudotis bet kokios formos asmens duomenimis.

Aš pasižadu:

- saugoti asmens duomenų paslaptį;
- tvarkyti asmens duomenis vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais;
- neatskleisti, neperduoti tiek rinkimų komisijos viduje, tiek už jos ribų tvarkomos informacijos nė vienam asmeniui, kuris nėra įgaliotas naudotis šia informacija;
- pranešti rinkimų komisijos pirmininkui ir duomenų apsaugos įgaliotiniui apie bet kokį įtartiną elgesį ar situaciją, kurie gali kelti grėsmę asmens duomenų saugumui.

Aš žinau:

- kad už šio pasižadėjimo nesilaikymą ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimą turėsiu atsakyti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus;
- kad šis pasižadėjimas galios visą mano darbo rinkimų komisijoje laiką ir pasibaigus darbo joje laikui;
- kad duomenų subjektas turi teisę reikalauti atlyginti turtinę ar neturtinę žalą, patirtą dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo arba kitų duomenų valdytojo veikimo ar neveikimo.

Aš esu susipažinęs su

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, kitais teisės aktais reglamentuojančiais atsakomybę bei duomenų saugą.

Darbuotojas/komisijos narys

_____
(vardas, pavardė)

_____
(pareigos)

_____
(data, parašas)

Šis pasižadėjimas buvo pasirašytas dalyvaujant

_____
(vardas, pavardė)

_____
(pareigos)

_____
(data, parašas)

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-54

2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

LIUDIJIMAS DĖL RINKĖJO ASMENS TAPATYBĖS

	apygardos Nr.	
	apylinkė Nr.	

Mes, žemiau pasirašiusieji šios rinkimų apylinkės rinkėjai, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui liudijame, kad asmeniškai pažįstame

vardas, pavardė

gyvenamosios vietos adresas adresas

ir, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 65 straipsniu, patvirtiname šio (šios) rinkėjo (rinkėjos) asmens tapatybę.

Liudytojai:

Vardas	Pavardė
Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento duomenys	
Gyvenamoji vieta	
Rinkėjo kortelės Nr.	Parašas

Vardas	Pavardė
Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento duomenys	
Gyvenamoji vieta	
Rinkėjo kortelės Nr.	Parašas

Aš, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, *Vardas, pavardė*

su šiuo liudijimu dėl rinkėjo tapatybės patvirtinimo susipažinau.
Liudytojų asmens tapatybė buvo nustatyta pagal jų pateiktus asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus.

Data	Parašas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-89

DĖL RINKĖJŲ SĄRAŠŲ TIKSLINIMO VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS INFORMACINĖS SISTEMOS POSISTEMĖJE *RINKĖJAI* TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkėjų sąrašų tikslinimo Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos posistemėje *RINKĖJAI* tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkėjų sąrašų tikslinimo Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos posistemėje *RINKĖJAI* tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymu.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. ***RINKĖJAI*** – Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemė, skirta:

3.1.1. rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumui tvarkyti;

3.1.2. rinkėjo kortelių įteikimo informacijai registruoti;

3.1.3. rinkėjų, balsuojančių namuose, prašymams registruoti, sąrašams sudaryti, balsavimo informacijai registruoti;

3.1.4. prašymams įrašyti rinkėją į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registruoti;

3.1.5. rinkėjų, balsuojančių ne rinkimų dieną, sąrašams sudaryti ir balsavimo faktui registruoti;

3.1.6. patikrinti, ar atvykęs balsuoti rinkėjas yra įrašytas į apylinkės rinkėjų sąrašą ir apie jo atvykimą balsuoti pažymėti rinkimų apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše;

3.1.7. rinkėjų prašymams balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registruoti ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registruoti.

3.2. **Elektroninis rinkėjų sąrašas** – Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas, kuriame įrašyti visi rinkimų teisę turintys asmenys, kuris sudarytas pagal Gyventojų registro tarnybos elektroninių ryšių priemonėmis pateiktus duomenis ir kuris tvarkomas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

3.3. **Lokalūs duomenys –** rinkimų apylinkės kompiuterizuotoje darbo vietoje esantis ir tvarkomas elektroninis rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašas ar jo dalis.

3.4. **Kompiuterizuota darbo vieta** – vieta, kurioje stovi kompiuteris, spausdintuvas ir yra įrengtas interneto ryšys.

II SKYRIUS
ATVYKUSIŲ BALSUOTI RINKĖJŲ ŽYMĖJIMAS RINKIMŲ APYLINKĖS ELEKTRONINIAME RINKĖJŲ SĄRAŠE

4. Kompiuterizuota darbo vieta turi būti įrengta prie įėjimo į balsavimo patalpą.

5. Atvykę balsuoti rinkėjai žymimi elektroniniame rinkėjų sąraše rinkimų apylinkėse, kurios elektroninių ryšių priemonėmis yra prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo su posisteme *RINKĖJAI*. Iškilus trumpalaikiams ryšių sutrikimams, atvykę balsuoti rinkėjai gali būti žymimi naudojant lokalius duomenis, esančiame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše.

6. Teisė prisijungti prie posistemės *RINKĖJAI* suteikta visiems rinkimų apylinkės komisijos nariams, išskyrus tuos, kuriems ši teisė yra panaikinta rinkimų apylinkės komisijos pirmininko.

7. Prisijungiama prie posistemės *RINKĖJAI*:

7.1. elektroninio rinkėjų sąrašo – per Elektroninius valdžios vartus, kur rinkėjai autentifikuojami Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos, skirtos tapatybei nustatyti (toliau – VIISP);

7.2. lokalių duomenų – naudojantis vartotojo vardu ir slaptažodžiu (kai nėra internetinio ryšio).

8. Apylinkės rinkimų komisija, baigusi darbą su posisteme *RINKĖJAI*, turi pašalinti lokalius duomenis ir pasirašiusi Duomenų pašalinimo ir sunaikinimo aktą (5 priedas) jį perduoti apygardos rinkimų komisijos informatikui.

PIRMASIS SKIRSNIS
RINKĖJŲ ŽYMĖJIMAS

9. Atvykęs balsuoti rinkėjas kompiuterizuotoje darbo vietoje dirbančiam komisijos nariui privalo pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Kartu su asmens tapatybe patvirtinančiu dokumentu gali būti pateikta ir rinkėjo kortelė.

10. Komisijos narys atlieka atvykusio balsuoti rinkėjo paiešką posistemėje *RINKĖJAI* pagal asmens tapatybę patvirtinančio dokumento arba rinkėjo kortelės duomenis.

11. Nustačius ir įsitikinus, kad atvykęs balsuoti rinkėjas yra šios rinkimų apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše, pažymimas rinkėjo atvykimo balsuoti faktas. Apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše pažymimi ir rinkėjai, balsavę namuose ar paštu, nurodant balsavimo būdą – *„balsavo paštu“*.

12. Neradus rinkėjo apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše, atliekama jo paieška Lietuvos Respublikos elektroniniame rinkėjų sąraše. Galimi atvejai:

12.1. rinkėjas įtrauktas į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus;

12.2. rinkėjas elektroniniame rinkėjų sąraše jau pažymėtas, kad balsavo;

12.3. asmuo nėra įrašytas į apylinkės rinkėjų sąrašus, tačiau turi pažymą apie deklaruotą gyvenamąją vietą šios apylinkės teritorijoje, – tokiu atveju pildomas prašymas įtraukti į apylinkės rinkėjų sąrašus (F5 forma).

13. Esant dideliam rinkėjų skaičiui, atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše gali būti atliekamas vėliau, bet ne vėliau nei iki balsadėžės atidarymo. Rinkimų apylinkė turi kaupti atvykusių balsuoti, bet dar nepažymėtų apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše, rinkėjų duomenis ir esant galimybei nedelsdama juos pažymėti.

ANTRASIS SKIRSNIS
KITOS APYLINKĖS RINKĖJO ŽYMĖJIMAS

14. Kai abi tos pačios apygardos rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir nustačius, kad atvykęs balsuoti rinkėjas yra kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, jam leidžiama balsuoti ir jis pažymimas rinkimų apylinkės elektroniniame rinkėjų sąraše po to, kai:

14.1. posistemėje *RINKĖJAI* suformuojamas ir išsiunčiamas pranešimas rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašus yra įrašytas atvykęs balsuoti rinkėjas, rinkimų komisijai apie rinkėjo atvykimą;

14.2. gaunamas patvirtinimas iš rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, kad:

14.2.1. rinkėjas nėra balsavęs;

14.2.2. šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę;

14.2.3. rinkėjo balsas, jeigu bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas;

14.3. atvykęs balsuoti rinkėjas pasirašo prašymą balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje; prašymą suformuoja ir atspausdina apylinkės rinkimų komisija (1 priedas).

TREČIASIS SKIRSNIS
KITOJE APYLINKĖJE BALSUOJANČIO RINKĖJO ŽYMĖJIMAS

15. Kai abi tos pačios apygardos rinkimų apylinkės elektroninių ryšių priemonėmis yra prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo, apylinkės rinkimų komisija, gavusi pranešimą apie rinkėjo, esančio jos apylinkės rinkėjų sąraše, atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę, pirmiausia elektroniniame rinkėjų sąraše suranda ir patikrina, ar rinkėjas nėra balsavęs šioje ar kitose rinkimų apylinkėse, tai yra ar nėra gautas pranešimas apie tai, kad rinkėjas balsavo kitoje rinkimų apylinkėje.

16. Nustačius, kad rinkėjas nebalsavo nė vienoje rinkimų apylinkėje, siunčiamas teigiamas atsakymas apylinkės rinkimų komisijai, pateikusiai pranešimą, ir duodamas sutikimas, kad rinkėjas gali balsuoti rinkimų apylinkėje, į kurią yra atvykęs, po to, kai:

16.1. rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše padaromas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę;

16.2. patvirtinama, kad rinkėjo balsas, jeigu bus gautas balsavimo voke, nebus skaičiuojamas.

17. Nustačius, kad rinkėjas jau yra balsavęs kurioje nors rinkimų apylinkėje, siunčiamas neigiamas atsakymas apylinkės rinkimų komisijai, pateikusiai pranešimą, ir sutikimas balsuoti neduodamas, informuojant apie tokio nesutikimo priežastis.

III SKYRIUS
RINKĖJŲ SĄRAŠŲ TIKSLINIMAS, RINKĖJŲ RŪŠIAVIMAS SĄRAŠE, INFORMACIJOS REGISTRAVIMAS

18. Atvyksiantys balsuoti rinkėjai žymimi elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, kurios elektroninių ryšių priemonėmis yra prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo su posisteme *RINKĖJAI*.

19. Apylinkės rinkimų komisija posistemėje *RINKĖJAI* atlieka šiuos elektroninio rinkėjų sąrašo tvarkymo veiksmus:

20. **Rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumo tvarkymas**:

20.1. Apylinkės rinkimų komisija turi galimybę surūšiuoti rinkėjus išankstiniame apylinkės rinkėjų sąraše pagal savo poreikius (rinkėjo adresą ar pavardę), taip sudarydama sąlygas patogesniam rinkėjo kortelių ir kitų rinkimų dokumentų pristatymui rinkėjams.

20.2. Išankstinio apylinkės rinkėjų sąrašo rūšiavimas atliekamas iki išankstinio rinkėjų sąrašo sudarymo, tai yra iki rinkėjų rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše sunumeravimo.

20.3. Jeigu apylinkės rinkimų komisija savo apylinkės rinkėjų sąraše rinkėjų neišrūšiuoja, apylinkės rinkėjų sąrašas bus sudaromas adresų abėcėlės tvarka taip, kaip ankstesnių rinkimų metu.

21. **Informacijos apie rinkėjo kortelių įteikimą registravimas**:

21.1. Apylinkės rinkimų komisija posistemėje *RINKĖJAI* turi pažymėti rinkėjus, kuriems buvo:

21.1.1. įteiktos rinkėjo kortelės. Pažymint apie rinkėjo kortelės įteikimą, turi būti nurodoma:

21.1.1.1. įteikimo faktas;

21.1.1.2. įteikimo data;

21.1.1.3. įteikusio apylinkės komisijos nario vardas ir pavardė;

21.1.2. neįteiktos rinkėjo kortelės. Pažymint apie rinkėjo kortelės neįteikimą, turi būti nurodoma:

21.1.2.1. neįteikimo faktas;

21.1.2.2. neįteikimo priežastys iš pateikto sąrašo.

22.2. Baigus registruoti informaciją apie rinkėjų kortelių įteikimą, turi posistemėje būti atspausdinama rinkėjų kortelių įteikimo ataskaita (2 priedas).

22. **Rinkėjų, balsuojančių namuose, prašymų registravimas, sąrašo sudarymas, balsavimo informacijos registravimas:**

22.1. Apylinkės rinkimų komisija turi pažymėti posistemėje *RINKĖJAI* tuos rinkėjus, kurie išreiškė norą balsuoti namuose, užpildė P6 formą ir kuriems apylinkės rinkimų komisijos sprendimu buvo leista balsuoti namuose.

22.2. Rinkėjai, išreiškę norą balsuoti namuose, žymimi rinkimų apylinkėse ne ilgiau nei iki paskutinio trečiadienio iki rinkimų dienos.

22.3. Baigus registruoti rinkėjus, išreiškusius norą balsuoti namuose, atspausdinamas namuose balsuojančių rinkėjų sąrašas (3 priedas).

22.4. Apylinkės rinkimų komisija posistemėje *RINKĖJAI* turi pažymėti rinkėjus, kurie:

22.4.1. balsavo namuose. Pažymint apie balsavimą namuose, turi būti nurodoma:

22.4.1.1. balsavimo namuose faktas;

22.4.1.2. balsavimo namuose data;

22.4.2. nebalsavo namuose, nors buvo pateikę prašymą. Pažymint apie nebalsavimą namuose, turi būti nurodoma:

22.4.2.1. nebalsavimo priežastis iš pateikto sąrašo.

23. **Prašymų įrašyti rinkėją į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registravimas**:

23.1. Apylinkės rinkimų komisija posistemėje *RINKĖJAI* turi pažymėti rinkėjus, pateikusius prašymą įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašus ir užpildžiusius F5 formą.

23.2. Apylinkės rinkimų komisija turi įvesti rinkėjo pateikto prašymo (F5 formos) duomenis į sistemą *RINKĖJAI* ir pateikti pasiūlymą apygardos rinkimų komisijai dėl rinkėjo įrašymo į apylinkės rinkėjų sąrašą (*siūlyti įrašyti arba siūlyti neįrašyti*).

23.3. Apygardos rinkimų komisija priima sprendimą dėl rinkėjo įrašymo į apylinkės rinkėjų sąrašą, šį sprendimą nurodo posistemėje *RINKĖJAI* ir tada rinkėjas, priklausomai nuo priimto sprendimo, įrašomas arba neįrašomas į apylinkės rinkėjų sąrašą.

23.4. Apylinkės rinkimų komisija posistemėje *RINKĖJAI* turi atsispausdinti informaciją apie pasikeitimus išankstiniame rinkėjų sąraše, tai yra sąrašus: rinkėjų, įrašytų į apylinkės rinkėjų sąrašą, sąrašą ir rinkėjų, išbrauktų iš apylinkės rinkėjų sąrašo, sąrašą ir pridėti juos prie rinkimų apylinkės galutinio rinkėjų sąrašo (4 priedas).

23.5. Rinkėjai, įtraukti į savivaldybės fiktyvią apylinkę – 999 (t. y. asmenys, nedeklaravę gyvenamosios vietos, tačiau paskutinė žinoma jų gyvenamoji vieta yra šios savivaldybės teritorijoje, arba asmenys, įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą toje savivaldybėje) ir tai pačiai savivaldybei priklausančiai rinkimų apylinkei pateikę prašymą įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą (F5 forma), įrašomi į rinkimų apylinkės sąrašą be apygardos patvirtinimo. Šie rinkėjai įrašomi į Apylinkių, į kurių rinkėjų sąrašus įtraukiami nedeklaravę gyvenamosios vietos ir įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą rinkėjai, sąraše, patvirtintame 2016 m. gegužės 18 d. VRK sprendimu Nr. Sp-55, nurodytas apylinkes.

IV SKYRIUS
RINKĖJŲ, BALSUOJANČIŲ NE RINKIMŲ DIENĄ, SĄRAŠŲ SUDARYMAS IR BALSAVIMO FAKTO REGISTRAVIMAS

24. Išankstinio balsavimo metu posistemėje *RINKĖJAI* atliekami šie darbai:

24.1. formuojamas įstaigų, kuriose bus sudaromi specialūs paštai ir bus vykdomas balsavimas iš anksto, registras;

24.2. nurodomi specialių paštų atsakingi asmenys;

24.3. sudaromas rinkėjų, balsuojančių specialiame pašte, sąrašas;

24.4. formuojamas ir spausdinamas išankstinio balsavimo lakštas (toliau – lakštas);

24.5. kiekvieno balsavusio rinkėjo lakšto pirmojoje dalyje esančio specialaus ženklo numerio registravimas.

25. Išankstinio balsavimo tvarka nustatyta Išankstinio balsavimo tvarkos apraše, patvirtintame 2016 m. gegužės 26 d. VRK sprendimu Nr. Sp-68.

Ši pažyma yra spausdinama rinkimų apylinkėje, į kurią atvyko kitos rinkimų apylinkės rinkėjas. Pažyma patvirtina, kad: a) dėl rinkėjo buvo išsiųstas pranešimas į rinkimų apylinkę, į kurios sąrašus yra įrašytas rinkėjas; b) gautas rinkimų apylinkės komisijos, į kurią buvo išsiųstas pranešimas, atsakymas, leidžiantis arba neleidžiantis rinkėjui balsuoti. Antroje lapo dalyje yra vieta, skirta rinkėjui parašyti prašymą leisti jam balsuoti šioje rinkimų apylinkėje ir patvirtinti, kad jis nebalsavo ir nebalsuos jokioje kitoje rinkimų apylinkėje. Trečioji lapo dalis skirta pažymėti apie biuletenio išdavimą.

PAŽYMA DĖL RINKĖJO BALSAVIMO KITOJE RINKIMŲ APYLINKĖJE

(data) Nr. , (laikas)

PRANEŠIMAS APIE RINKĖJO PRAŠYMĄ BALSUOTI KITOJE RINKIMŲ APYLINKĖJE

PRANEŠIMĄ SIUNČIA rinkimų apylinkė Nr. rinkimų apygarda Nr.
PRANEŠIMAS SKIRTAS rinkimų apylinkei Nr. rinkimų apygardai Nr.
DĖL RINKĖJO **Vardo Vardaičio ....., a. k. ....., rinkėjo kortelės Nr. .... .**

Prašome patvirtinti, kad rinkėjas, įrašytas į jūsų rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, nebalsavo jūsų rinkimų apylinkėje, ir jeigu jo balsas bus gautas paštu, jis nebus skaičiuojamas, t. y. rinkėjų sąraše nėra įrašo (rinkėjo parašo), kad jis balsavo jūsų ar kitoje rinkimų apylinkėje ir pagal šį pranešimą rinkėjų sąraše padarysite įrašą apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į mūsų rinkimų apylinkę.

PRANEŠIMĄ GAVUSIOS RINKIMŲ APYLINKĖS KOMISIJOS ATSAKYMAS (laikas)

TEIGIAMAS. Rinkėjas gali balsuoti jūsų apylinkėje. Apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į jūsų rinkimų apylinkę yra padarytas įrašas rinkėjų sąraše ir, jeigu bus gautas rinkėjo balsas paštu, jis nebus skaičiuojamas.

Arba

NEIGIAMAS. Rinkėjas negali balsuoti jūsų rinkimų apylinkėje dėl šios priežasties:
□ rinkėjų sąraše yra balsavusio rinkėjo parašas;
□ rinkėjų sąraše yra įrašas apie tai, kad rinkėjas balsuoja kitoje rinkimų apylinkėje.
Pastaba.

..... rinkimų apylinkė Nr. .....

RINKĖJO PRAŠYMAS BALSUOTI KITOJE RINKIMŲ APYLINKĖJE
Rinkėjas VARDAS VARDAITIS
DĖL LEIDIMO BALSUOTI..... RINKIMŲ APYLINKĖJE Nr. ....

Prašau leisti man balsuoti šioje rinkimų apylinkėje, kadangi neturiu galimybės nuvykti į savo rinkimų apylinkę.
Patvirtinu, kad dar nebalsavau ir nebalsuosiu kitoje rinkimų apylinkėje.

Rinkėjas *(vardas, pavardė, parašas)*.....
Rinkimų apylinkės pirmininkas, priėmęs sprendimą dėl biuletenio išdavimo *(v., pavardė, parašas)*
Biuletenį išduoti..... *A.V.*
Komisijos narys, išdavęs rinkėjui balsavimo biuletenį *(v., pavardė, parašas)*
Biuletenį išdaviau.....

Rinkėjas: rinkimų biuletenį gavau *(rinkėjo parašas)*.....

Ši pažyma yra spausdinama rinkimų apylinkėje, į kurią atvyko kitos rinkimų apylinkės rinkėjas. Pažyma patvirtina, kad: a) dėl rinkėjo buvo išsiųstas pranešimas į rinkimų apylinkę, į kurios sąrašus yra įrašytas rinkėjas; b) gautas rinkimų apylinkės komisijos, į kurią buvo išsiųstas pranešimas, atsakymas, leidžiantis arba neleidžiantis rinkėjui balsuoti. Antroje lapo dalyje yra vieta, skirta rinkėjui parašyti prašymą leisti jam balsuoti šioje rinkimų apylinkėje ir patvirtinti, kad jis nebalsavo ir nebalsuos jokioje kitoje rinkimų apylinkėje. Trečioji lapo dalis skirta pažymėti apie biuletenio išdavimą.

PAŽYMA DĖL RINKĖJO BALSAVIMO KITOJE RINKIMŲ APYLINKĖJE

data Nr. , laikas

PRANEŠIMAS APIE RINKĖJO PRAŠYMĄ BALSUOTI KITOJE RINKIMŲ APYLINKĖJE

PRANEŠIMĄ SIUNČIA rinkimų apylinkė Nr. rinkimų apygarda Nr.

PRANEŠIMAS SKIRTAS rinkimų apylinkei Nr. rinkimų apygardai Nr.

DĖL RINKĖJO **Vardo Vardaičio ....., a. k. ....., rinkėjo kortelės Nr. .... .**

Prašome patvirtinti, kad rinkėjas, įrašytas į jūsų rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, nebalsavo jūsų rinkimų apylinkėje, ir jeigu jo balsas bus gautas paštu, jis nebus skaičiuojamas, t. y. rinkėjų sąraše nėra įrašo (rinkėjo parašo), kad jis balsavo jūsų ar kitoje rinkimų apylinkėje, ir pagal šį pranešimą rinkėjų sąraše padarysite įrašą apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į mūsų rinkimų apylinkę.

PRANEŠIMĄ GAVUSIOS RINKIMŲ APYLINKĖS KOMISIJOS ATSAKYMAS laikas

TEIGIAMAS. Rinkėjas gali balsuoti jūsų apylinkėje. Apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į jūsų rinkimų apylinkę yra padarytas įrašas rinkėjų sąraše ir, jeigu bus gautas rinkėjo balsas paštu, jis nebus skaičiuojamas.

Arba

NEIGIAMAS. Rinkėjas negali balsuoti jūsų rinkimų apylinkėje dėl šios priežasties:

□ rinkėjų sąraše yra balsavusio rinkėjo parašas;

□ rinkėjų sąraše yra įrašas apie tai, kad rinkėjas balsuoja kitoje rinkimų apylinkėje.

Pastaba.

..... rinkimų apylinkė Nr. .....

GAUTAS NEIGIAMAS ATSAKYMAS, BALSUOTI NEGALIMA.

Rinkėjų sąrašų tikslinimo ir atvykusių balsuoti
rinkėjų žymėjimo tvarkos aprašas
2 priedas

..... APYGARDOS NR. .....
***[*..... APYLINKĖ NR. .....*]* RINKIMŲ KOMISIJOS**
ATASKAITA
RINKĖJO KORTELIŲ ĮTEIKIMAS, BALSUOJANČIŲ NAMUOSE SĄRAŠO SUDARYMAS, RINKĖJŲ SĄRAŠŲ TIKSLINIMAS

1.	Rinkėjų skaičius pagalbiniame išankstiniame rinkėjų sąraše (sąrašo dalyje)	
2.	Įteikta rinkėjo kortelių	
3.	Liko neįteikta rinkėjo kortelių	
4.	Užpildyta F5 formų, prašymų įrašyti į apylinkės rinkimų sąrašą	
5.	Užpildyta P6 formų, prašymų balsuoti namuose	

Priežastys, kodėl liko neįteiktos rinkėjo kortelės (nurodyti tokių atvejų skaičių):

1.	Kaimynai atsisakė paimti ir perduoti	
2.	Neįsileido į namus (butą)	
3.	Gautas pranešimas, kad asmuo šiuo adresu negyvena ar yra išvykęs	
4.	Pranešta, kad miręs	
5.	Kita	

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas

(Data)

(Parašas)

Apylinkės rinkimų komisija duomenis apie rinkėjų kortelių įteikimą el. ryšio priemonėmis perduoda apygardos rinkimų komisijai ne vėliau kaip 2016 m. spalio 1 d.

Apygardos rinkimų komisija duomenis apie rinkėjų kortelių įteikimą el. ryšio priemonėmis perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip 2016 m. spalio 2 d.

Sudarymo data ir laikas

Rinkėjų sąrašų tikslinimo ir atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimo tvarkos aprašas
3 priedas

PATVIRTINTA
2016 m. _____d. apylinkės rinkimų komisijos posėdyje (protokolo Nr._____)

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
NAMUOSE BALSUOJANČIŲ RINKĖJŲ SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS, ATITINKANČIUS RINKIMŲ ĮSTATYMUS)

..... apygardos Nr. .....
..... apylinkė Nr. ..... rinkimų komisija

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Žyma išankstiniame rinkėjų sąraše	Nesant žymos išankstiniame rinkėjų sąraše, dokumento Nr.
1.					
2.					
...					

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

PASTABA. Iš viso sąrašo sudarymo dieną nepatenkinta rinkėjų rašytinių prašymų.

Sudarymo data ir laikas

Lapas 1 iš 1

Rinkėjų sąrašų tikslinimo ir atvykusių balsuoti
rinkėjų žymėjimo tvarkos aprašas
4 priedas

..... APYGARDOS NR. .....
***[*..... APYLINKĖ NR. .....*]* RINKIMŲ KOMISIJOS**
ATASKAITA
RINKĖJŲ, IŠBRAUKTŲ IŠ RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠO, SĄRAŠAS

Ataskaita: nuo [data] iki [data]

Eil. Nr.	Veiksmo data/ laikas	Senas kortelės Nr.	Vardas, pavardė	Senas rinkėjo adresas
		Naujas kortelės Nr.	Apygarda ir apylinkė, į kurią iškeltas rinkėjas	Naujas rinkėjo adresas
1.				
2.				

Iš apylinkės rinkėjų sąrašo išbraukta rinkėjų – *[skaičius]*

Sudarymo data ir laikas

..... APYGARDOS NR. .....
[..... APYLINKĖ NR. .....] RINKIMŲ KOMISIJOS
ATASKAITA
RINKĖJŲ, ĮRAŠYTŲ Į RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ, SĄRAŠAS

Ataskaita: nuo [data] iki [data]

Eil. Nr.	Veiksmo data/ laikas	Senas kortelės Nr.	Vardas, pavardė	Naujas rinkėjo adresas
		Naujas kortelės Nr.	Apygarda ir apylinkė iš kurios atkeltas rinkėjas	Senas rinkėjo adresas
1.				
2.				

Į apylinkės rinkėjų sąrašą įrašyta rinkėjų – *[skaičius]*

Sudarymo data ir laikas

Rinkėjų sąrašų tikslinimo ir atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimo tvarkos aprašas
5 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS INFORMACINĖS SISTEMOS RINKĖJŲ SĄRAŠŲ TVARKYMO POSISTEMĖS *RINKĖJAI* SUKURTŲ DUOMENŲ PAŠALINIMO IR SUNAIKINIMO AKTAS

2016 m. d. Nr.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu patvirtinu, kad Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemės *RINKĖJAI* sukurti duomenys buvo pašalinti ir sunaikinti iš

_____apygardos rinkimų komisijos
(apygardos rinkimų komisijos numeris ir pavadinimas)

_____rinkimų apylinkės
(rinkimų apylinkės numeris ir pavadinimas)

kompiuterizuotos darbo vietos.

Patvirtinu, kad nebuvo padarytos atsarginės kopijos, o duomenys neperduoti tretiesiems asmenims. Pažymiu, kad buvo sunaikinti visi kompiuteryje ir elektroninėse laikmenose buvę duomenys, skirti 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams organizuoti ir vykdyti.

Suprantu, kad neatlikęs šiame akte nurodytų veiksmų, galiu būti patrauktas teisinėn atsakomybėn už Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimus.

Duomenų pašalinimą atliko:

(apylinkės komisijos narys
arba asmeninio kompiuterio savininkas) *(parašas)* *(vardas, pavardė)*

Dalyvavo:

Rinkimų apylinkės pirmininkas
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Duomenų pašalinimo ir sunaikinimo aktą priėmė:

Apygardos rinkimų komisijos informatikas
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Pastaba. Duomenų pašalinimo ir sunaikinimo aktas turi būti pateiktas Vyriausiajai rinkimų komisijai **iki 2016-10-31**.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-84

RINKĖJO KORTELĖS ĮTEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkėjo kortelės įteikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkėjo kortelės įteikimo rinkėjams tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 30 ir 31 straipsniais.

3. **Rinkėjo kortelė** – informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose (1 priedas).

4. **Nevardinis kvietimas** – kvietimas atvykti balsuoti, skirtas rinkėjui, kuriam nebuvo galima įteikti rinkėjo kortelės (2 priedas).

5. Rinkėjo kortelėje nurodoma: rinkėjo vardas ir pavardė; rinkėjo gyvenamosios vietos adresas; rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas; rinkėjo eilės numeris rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše; rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui svarbi informacija.

6. Nevardiniame kvietime nurodoma: rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas (gali būti dedamas apylinkės rinkimų komisijos antspaudas); telefono, skirto pasiteirauti, numeris, rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui svarbi informacija.

II SKYRIUS
RINKĖJO KORTELIŲ ĮTEIKIMAS

7. Rinkėjo kortelių įteikimą ir kitos su rinkimais susijusios informacijos perdavimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.

8. Rinkimų komisijos narys, vykdamas pas rinkėjus, privalo turėti:

8.1. rinkėjų, įrašytų į tos apylinkės rinkėjų sąrašą, rinkėjo korteles;

8.2. pagalbinio išankstinio rinkėjų sąrašo (forma S3) atitinkamą dalį;

8.3. prašymo įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą blankų (forma F5);

8.4. prašymo balsuoti namuose formų (forma P6);

8.5. nevardinių kvietimų atvykti balsuoti;

8.6. Vyriausiosios rinkimų komisijos išleistus leidinius su vienmandatėje rinkimų apygardoje keliamų kandidatų ir kandidatų sąrašų rinkimų programomis.

9. Įteikdamas rinkėjo kortelę, rinkimų komisijos narys privalo informuoti rinkėją apie tai, kaip jis gali įgyvendinti teisę balsuoti namuose, kaip gali balsuoti rinkėjų artimieji, kurie negyvena nurodytu adresu, yra išvykę kitur ir pan. Įteikiant rinkėjo kortelę, sudaromas rinkėjų, kurie turi teisę ir pageidauja balsuoti namuose, sąrašas. Posistemėje *„RINKĖJAI“* rinkimų komisijos narys rinkėjo kortelės įteikimo faktą arba neįteikimo priežastį pažymi elektroniniame apylinkės rinkėjų sąraše.

10. Rinkėjo kortelė įteikiama asmeniškai arba kitam kartu su rinkėju gyvenančiam asmeniui.

11. Jeigu rinkėjo ar kartu su juo gyvenančio asmens nėra namuose ir rinkėjo kortelės negalima įteikti, į pašto dėžutę gali būti įdėtas nevardinis kvietimas atvykti balsuoti arba perduotas rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja jam perduoti.

12. Rinkėjo kortelių įteikimas rinkėjams turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 8 dienoms iki rinkimų (tai yra iki 2016 m. spalio 1 d.). Konkretų rinkėjo kortelių įteikimo rinkėjams grafiką nustato apygardos rinkimų komisija.

13. Apylinkės rinkimų komisijos narys, baigęs įteikti rinkėjo korteles, grąžina neišdalytas rinkėjo korteles ir kitus dokumentus komisijos pirmininkui kartu su savo darbo ataskaita (forma S8), kurią atspausdina iš posistemės *„RINKĖJAI“*. Informacija apie įteiktas rinkėjo korteles, gautus prašymus balsuoti namuose perrašoma iš išankstinio pagalbinio rinkėjų sąrašo (forma S3) į išankstinį rinkėjų sąrašą (forma S1) (suvedama į posistemę *„RINKĖJAI“*). Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas suvestinę ataskaitą perduoda apygardos rinkimų komisijai.

14. Gautus nustatytos formos rinkėjų prašymus (forma F5) apylinkės rinkimų komisija ne rečiau kaip kartą per savaitę, o esant daugiau prašymų – nedelsdama, suveda į posistemę *„RINKĖJAI“*, pateikia siūlymą dėl prašymo patvirtinimo arba atmetimo ir persiunčia apygardos rinkimų komisijai, kuri turi patvirtinti arba atmesti pateiktus prašymus. Prašymai persiunčiami ne vėliau kaip iki 2016 m. rugsėjo 29 d. (ketvirtadienio) 16 val., tai yra likus 3 dienoms iki galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo. Apylinkės rinkimų komisija gautus rinkėjų prašymus įrašyti juos į apylinkės rinkėjų sąrašą registruoja iš rinkėjų gautų prašymų įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5) apskaitos rinkimų apylinkėje žiniaraštyje (forma S7).

15. Rinkėjas, kuris laiku negavo rinkėjo kortelės arba kuriam išduotoje rinkėjo kortelėje buvo netikslumų, privalo nedelsdamas apie tai pranešti apylinkės rinkimų komisijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje gyvena, ir šiai rinkimų komisijai pateikti savo pasą arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu rinkėjas yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisija turi rinkėjui išrašyti naują rinkėjo kortelę ir nedelsdama ją išduoti. Jeigu rinkėjas neįrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis yra priskirtas šiai rinkimų apylinkės teritorijai arba rinkėjas pateikia kitus įrodymus, kad jis gyvena šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą (forma F5) įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (šį prašymą gali užpildyti pats apylinkės rinkimų komisijos narys, taip pat šį prašymą rinkėjas gali teikti elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka) ir nedelsdama pasirūpina, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, tai yra suveda prašymo duomenis į posistemę *„RINKĖJAI“*. Rinkėjo kortelė išrašoma ir įteikiama rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai ir apygardos rinkimų komisija patvirtina pateiktą prašymą.

16. Apylinkių rinkimų komisijos kartu su sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ir globos įstaigų, karinių vienetų, areštinių, tardymo izoliatorių (sulaikymo namų) ir kitų bausmių vykdymo įstaigų administracijomis privalo pasirūpinti patikrinti, ar rinkėjo korteles gavo šiose įstaigose esantys arba joms priklausančiose gyvenamosiose patalpose gyvenantys rinkėjai.

III SKYRIUS
RINKĖJO KORTELĖS IŠSISPAUSDINIMO AR SURAŠYMO PASINAUDOJANT ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PRIEMONĖMIS

17. Rinkėjas gali išsispausdinti ar surašyti rinkėjo kortelę pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo duomenis, gautus elektroninių ryšių priemonėmis (internetu). Rinkėjas, norėdamas balsuoti iš anksto, turėtų išsispausdinti ne rinkėjo kortelę, o išankstinio balsavimo lakštą (3 priedas).

18. Rinkėjas Vyriausiosios rinkimų komisijos portale „Rinkėjo puslapis“ https://www.rinkejopuslapis.lt/mano-apylinke gali sužinoti apygardos, kurioje turi balsuoti, rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas.

19. Rinkėjas, norėdamas sužinoti, kurioje rinkimų apylinkėje turi teisę balsuoti, šios rinkimų apylinkės pavadinimą, numerį ir balsavimo būstinės adresą, turi nurodyti (įrašyti) savo gyvenamosios vietos adresą arba prisijungti prie portalo „Rinkėjo puslapis“.

20. Rinkėjas, norėdamas išsispausdinti rinkėjo kortelę, turi nurodyti (įrašyti) savo vardą, pavardę (pagal pasą ar asmens tapatybės kortelę), asmens kodą, paso arba asmens tapatybės kortelės numerį arba prisijungti prie portalo „Rinkėjo puslapis“. Patikrinus, ar įrašyti duomenys atitinka Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis, rinkėjui suteikiama galimybė išsispausdinti rinkėjo kortelę (4 priedas). Jeigu nurodomi ne visi ar neteisingi duomenys, leidžiama nurodyti (įrašyti) savo asmens duomenis pakartotinai. Išsispausdintą rinkėjo kortelę rinkėjas pasirašo pats.

21. Informacija apie atliktas užklausas ir apie rinkėjo kortelių duomenų siuntimą yra kaupiama Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinėje sistemoje.

22. Rinkėjas su išsispausdinta ar surašyta ir pasirašyta rinkėjo kortele gali balsuoti paštu (specialiuose paštuose), iš anksto, namuose arba balsuoti rinkimų dieną rinkėjo kortelėje nurodytoje rinkimų apylinkėje.

IV SKYRRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Jeigu rinkėjas prašo išduoti rinkėjo kortelę vietoj prarastos ar negautos rinkėjo kortelės, rinkėjo kortelė turi būti išduodama nedelsiant, kai tik nustatomi rinkėjo duomenys, kurie turi būti įrašyti į rinkėjo kortelę.

24. Rinkėjo kortelė yra būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje.

RINKĖJO KORTELĖ (FORMA)

Rinkėjo kortelės aversas:

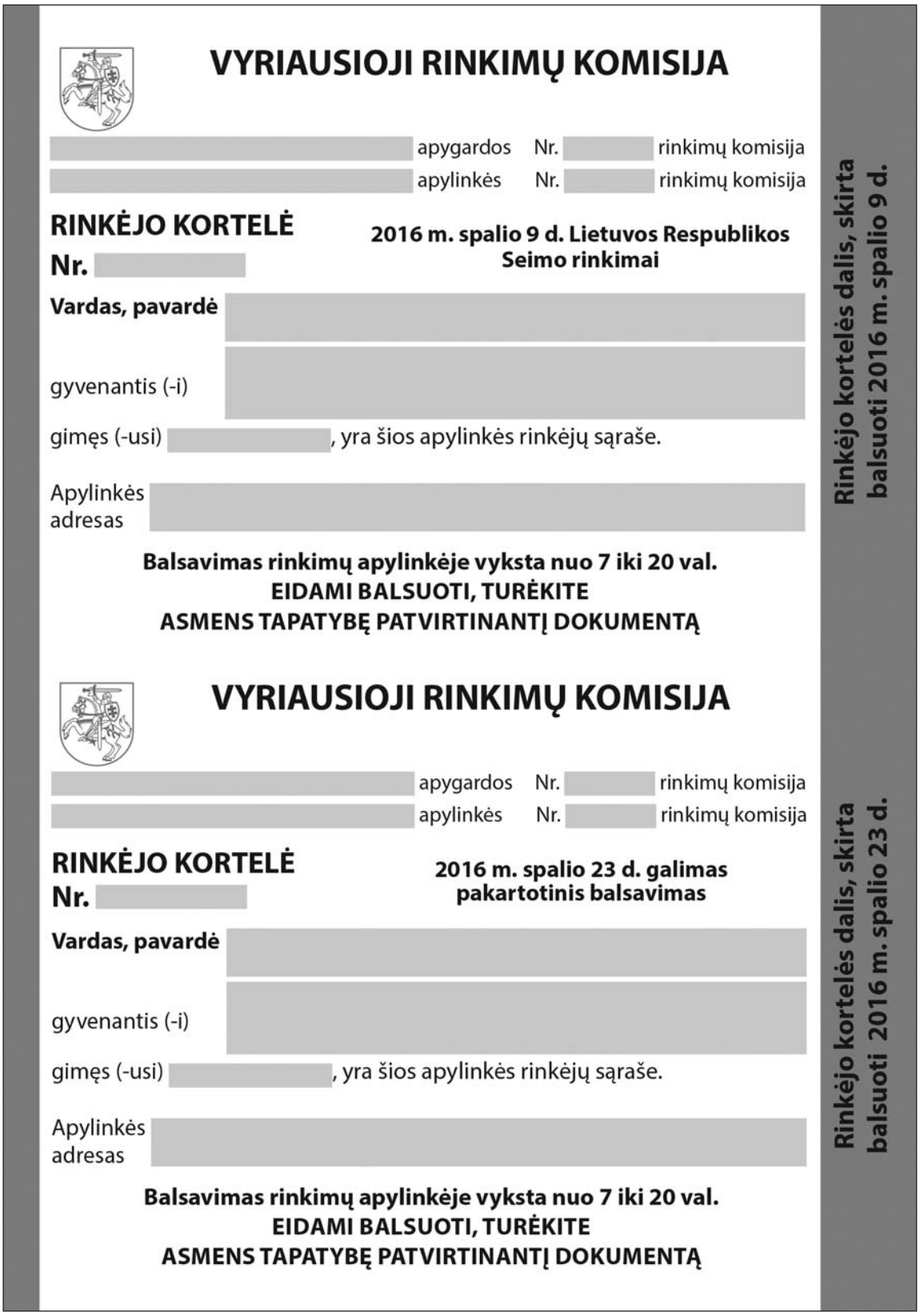

VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

_____ apygardos Nr. _____ rinkimų komisija

_____ apylinkės Nr. _____ rinkimų komisija

RINKĖJO KORTELĖ

Nr. _____

2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

Vardas, pavardė _____

gyvenantis (-i) _____

gimęs (-usi) _____, yra šios apylinkės rinkėjų sąraše.

Apylinkės adresas _____

Balsavimas rinkimų apylinkėje vyksta nuo 7 iki 20 val.
EIDAMI BALSUOTI, TURĖKITE
ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANTĮ DOKUMENTĄ

Rinkėjo kortelės dalis, skirta balsuoti 2016 m. spalio 9 d.

VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

_____ apygardos Nr. _____ rinkimų komisija

_____ apylinkės Nr. _____ rinkimų komisija

RINKĖJO KORTELĖ

Nr. _____

2016 m. spalio 23 d. galimas pakartotinis balsavimas

Vardas, pavardė _____

gyvenantis (-i) _____

gimęs (-usi) _____, yra šios apylinkės rinkėjų sąraše.

Apylinkės adresas _____

Balsavimas rinkimų apylinkėje vyksta nuo 7 iki 20 val.
EIDAMI BALSUOTI, TURĖKITE
ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANTĮ DOKUMENTĄ

Rinkėjo kortelės dalis, skirta balsuoti 2016 m. spalio 23 d.

Rinkėjo kortelės reversas:

Rinkėjo kortelė – tai informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose.

Rinkėjo kortelė išrašoma pagal rinkėjų sąrašo sudarymo metu deklaruotą gyvenamąją vietą. Jeigu konkreti gyvenamoji vieta nedeklaruota, panaikinta ar rinkėjas deklaravo išvykimą į užsienį, bet gyvena Lietuvoje, dėl įrašymo į rinkėjų sąrašą jis turi kreiptis į apylinkės rinkimų komisiją pagal savo faktinę gyvenamąją vietą.

Jeigu rinkėjas yra įrašytas į rinkėjų sąrašą, jis gali eiti balsuoti į savo apygardos rinkimų apylinkę ir **neturėdamas** rinkėjo kortelės. Rinkėjo kortelė (ši ar atspausdinta Išankstinio balsavimo lakšte) būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje. Rinkimų dieną užtenka turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Rinkimų dieną rinkėjas taip pat gali balsuoti ir **kitoje savo apygardos** rinkimų apylinkėje.

Jeigu rinkėjas rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, jis gali **balsuoti iš anksto**. Balsavimas iš anksto vyks 2016 m. spalio 5–6 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 19–20 dienomis) nuo 8 iki 20 val. savivaldybės pastate.

Neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti, gali **balsuoti namuose**, jeigu jie apylinkės rinkimų komisijai pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 forma) ir buvo įrašyti į balsuojančių namuose sąrašą. Balsavimas namuose vyks 2016 m. spalio 7–8 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 21–22 dienomis).

Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės yra sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ar globos įstaigose, taip pat rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę ar esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), gali balsuoti sudarytuose **specialiuose paštuose** 2016 m. spalio 5–7 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 19–21 dienomis).

Dėl Jūsų įrašymo į rinkėjų sąrašą ar balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą bei iškilus kitiems klausimams, galite kreiptis į savo apylinkės rinkimų komisiją arba trumpuoju telefono numeriu **1855**.

ATEIKITE IR BALSUOKITE!
ATEIKITE IR IŠSIRINKITE SAVO SEIMO NARĮ!

Rinkėjo kortelė – tai informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose.

Rinkėjo kortelė išrašoma pagal rinkėjų sąrašo sudarymo metu deklaruotą gyvenamąją vietą. Jeigu konkreti gyvenamoji vieta nedeklaruota, panaikinta ar rinkėjas deklaravo išvykimą į užsienį, bet gyvena Lietuvoje, dėl įrašymo į rinkėjų sąrašą jis turi kreiptis į apylinkės rinkimų komisiją pagal savo faktinę gyvenamąją vietą.

Jeigu rinkėjas yra įrašytas į rinkėjų sąrašą, jis gali eiti balsuoti į savo apygardos rinkimų apylinkę ir **neturėdamas** rinkėjo kortelės. Rinkėjo kortelė (ši ar atspausdinta Išankstinio balsavimo lakšte) būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje. Rinkimų dieną užtenka turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Rinkimų dieną rinkėjas taip pat gali balsuoti ir **kitoje savo apygardos** rinkimų apylinkėje.

Jeigu rinkėjas rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, jis gali **balsuoti iš anksto**. Balsavimas iš anksto vyks 2016 m. spalio 5–6 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 19–20 dienomis) nuo 8 iki 20 val. savivaldybės pastate.

Neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti, gali **balsuoti namuose**, jeigu jie apylinkės rinkimų komisijai pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 forma) ir buvo įrašyti į balsuojančių namuose sąrašą. Balsavimas namuose vyks 2016 m. spalio 7–8 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 21–22 dienomis).

Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės yra sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ar globos įstaigose, taip pat rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę ar esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), gali balsuoti sudarytuose **specialiuose paštuose** 2016 m. spalio 5–7 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 19–21 dienomis).

Dėl Jūsų įrašymo į rinkėjų sąrašą ar balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą bei iškilus kitiems klausimams, galite kreiptis į savo apylinkės rinkimų komisiją arba trumpuoju telefono numeriu **1855**.

ATEIKITE IR BALSUOKITE!
ATEIKITE IR IŠSIRINKITE SAVO SEIMO NARĮ!

NEVARDINIS KVIETIMAS ATVYKTI BALSUOTI (FORMA)

Nevardinio kvietimo atvykti balsuoti aversas:

NEVARDINIS KVIETIMAS ATVYKTI BALSUOTI 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUOSE

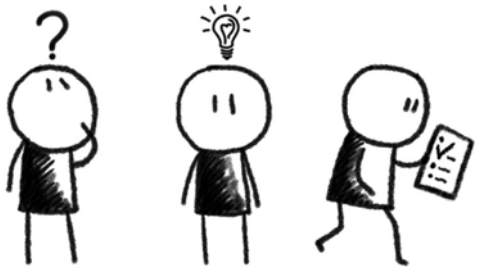

Nevardinio kvietimo atvykti balsuoti reversas:

Mielas rinkėjau,

kviečiame Jus **2016 m. spalio 9 d.** atvykti į rinkimų apylinkę ir išsirinkti Seimo narį.

Jūsų rinkimų apylinkė:

(Rinkimų apylinkės pavadinimas, adresas)

Komisijos pirmininkas .....

Tel. pasiteirauti .....

Šį nevardinį kvietimą paliekame Jums vykdydami Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 31 straipsnį: „Jeigu rinkėjo kortelės negalima įteikti, nes tuo metu rinkėjo ar kartu su juo gyvenančio asmens nėra namuose, nevardinis kvietimas atvykti balsuoti gali būti įdėtas į pašto dėžutę arba perduotas rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja jį perduoti."

Jūsų vardu išrašytą rinkėjo kortelę galite pasiimti nurodytoje apylinkės rinkimų komisijoje. Pateikus pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Jums bus išduota rinkėjo kortelė. Taip pat savo rinkėjo kortelę galite atsispausdinti iš Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainės *www.vrk.lt*.

Rinkėjo kortelė būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje. Balsuojant rinkimų dieną, užtenka turėti tik asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Jeigu rinkimų dieną negalite atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, savo rinkimų teisę galite įgyvendinti **balsuodami iš anksto.** Balsavimas iš anksto vyks 2016 m. spalio 5–6 d. (per pakartotinį balsavimą spalio 19–20 d.) nuo 8 iki 20 val. savivaldybės pastate.

Namuose balsuoti gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti. Tokie rinkėjai apylinkės rinkimų komisijai turi pateikti prašymą balsuoti namuose (forma P6) ir būti įrašyti į namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą. Balsavimas namuose vyks 2016 m. spalio 7–8 d. (per pakartotinį balsavimą spalio 21–22 d.).

Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės yra sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ir globos įstaigose, taip pat rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę ir esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), gali balsuoti sudarytuose **specialiuose paštuose** 2016 m. spalio 5–7 d. (per pakartotinį balsavimą spalio 19–21 d.).

Norime atkreipti dėmesį, kad rinkimų dieną galite balsuoti ir **kitoje savo apygardos** rinkimų apylinkėje. Iškilus klausimams, galite skambinti šiame kvietime nurodytu telefono numeriu arba trumpuoju numeriu **1855**.

Eidami balsuoti, nepamirškite **asmens tapatybę patvirtinančio dokumento!**

Laukiame Jūsų 2016 m. spalio 9 d. nuo 7 iki 20 val.

Būtinai ateikite ir išsirinkite savo Seimo narį!

Vyriausioji rinkimų komisija

Rinkėjo kortelės įteikimo tvarkos aprašo
3 priedas

Rinkėjo kortelės, spausdinamos elektroninių ryšių priemonėmis, aversas:

VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

[iš sąrašo] **apygardos Nr. ... rinkimų komisija**

[iš sąrašo] **apylinkės Nr. ... rinkimų komisija**

2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai*

RINKĖJO KORTELĖ Nr. . *[iš sąrašo]*

Kortelė perduota elektroninių ryšių priemonėmis

Vardas, pavardė *[iš sąrašo]*

gyvenantis (-i) *[iš sąrašo]*

yra šios apylinkės rinkėjų sąraše.

2016- ... - ... siuntimo registracijos Nr. *[iš sąrašo]*. Rinkėjo parašas .....

Rinkėjo kortelė išspausdinta pagal duomenis, perduotus elektroninių ryšių priemonėmis.

Balsavimas rinkimų apylinkėje 2016 m. spalio ..... d. nuo 7 iki 20 val. adresu:

Apylinkės adresas, telefonas *[iš sąrašo]*

Telefonas informacijai – 1855

EIDAMI BALSUOTI, NEPAMIRŠKITE ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANČIO DOKUMENTO

Informacija rinkėjui

1. Galimi įrašai rinkėjo kortelėje:

***** Pakartotinio balsavimo metu įrašoma: „2016 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai (pakartotinis balsavimas)“.

2. Rinkėjo kortelė nėra spausdinama, jeigu asmuo nėra įrašytas į konkrečios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą – rinkėjų sąrašo sudarymo metu nėra deklaravęs gyvenamosios vietos konkrečiu adresu, yra deklaravęs išvykimą gyventi užsienyje, yra įtrauktas gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą ar panaikintas jo gyvenamosios vietos deklaravimas. Dėl įrašymo į rinkėjų sąrašą kreipkitės į apylinkės rinkimų komisiją.

3. Dėl klaidų ištaisymo kreipkitės į Vyriausiąją rinkimų komisija el. paštu info@vrk.lt

Rinkėjo kortelės reversas:

Rinkėjo kortelė – tai informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose.

Rinkėjo kortelė išrašoma pagal rinkėjų sąrašo sudarymo metu deklaruotą gyvenamąją vietą. Jeigu konkreti gyvenamoji vieta nedeklaruota, panaikinta ar rinkėjas deklaravo išvykimą į užsienį, bet gyvena Lietuvoje, dėl įrašymo į rinkėjų sąrašą jis turi kreiptis į apylinkės rinkimų komisiją pagal savo faktinę gyvenamąją vietą.

Jeigu rinkėjas yra įrašytas į rinkėjų sąrašą, jis gali eiti balsuoti į savo apygardos rinkimų apylinkę ir **neturėdamas** rinkėjo kortelės. Rinkėjo kortelė (ši ar atspausdinta Išankstinio balsavimo lakšte) būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje. Rinkimų dieną užtenka turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Rinkimų dieną rinkėjas taip pat gali balsuoti ir **kitoje savo apygardos** rinkimų apylinkėje.

Jeigu rinkėjas rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, jis gali **balsuoti iš anksto**. Balsavimas iš anksto vyks 2016 m. spalio 5–6 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 19–20 dienomis) nuo 8 iki 20 val. savivaldybės pastate.

Neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti, gali **balsuoti namuose**, jeigu jie apylinkės rinkimų komisijai pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 forma) ir buvo įrašyti į balsuojančių namuose sąrašą. Balsavimas namuose vyks 2016 m. spalio 7–8 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 21–22 dienomis).

Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės yra sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ar globos įstaigose, taip pat rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę ar esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), gali balsuoti sudarytuose **specialiuose paštuose** 2016 m. spalio 5–7 dienomis (per pakartotinį balsavimą spalio 19–21 dienomis).

Dėl Jūsų įrašymo į rinkėjų sąrašą ar balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą bei iškilus kitiems klausimams, galite kreiptis į savo apylinkės rinkimų komisiją arba trumpuoju telefono numeriu **1855**.

ATEIKITE IR BALSUOKITE!

ATEIKITE IR IŠSIRINKITE SAVO SEIMO NARĮ!

7. IŠANKSTINIS BALSAVIMAS

7.1. IŠANKSTINIS BALSAVIMAS (BENDROJI DALIS)

IŠANKSTINIO BALSAVIMO TVARKOS APRAŠAS, ILIUSTRUOTAS NUOTRAUKOMIS

(Parengta pagal Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-68 patvirtintą Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą)

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Išankstinio balsavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) yra skirtas:
1.1. apygardų (savivaldybių) ir apylinkių rinkimų komisijų nariams, kurie vykdo balsavimą namuose ir balsavimą iš anksto (toliau – komisija);
1.2. pašto darbuotojams, kurie vykdo balsavimą specialiuose paštuose;
1.3. balsavimo organizavimo grupių nariams, kurie vykdo balsavimą užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose.

2. Šis aprašas taikomas vykdant visų rinkimų (Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą) ar referendumo išankstinį balsavimą.

II SKYRIUS
IŠANKSTINIO BALSAVIMO DOKUMENTAI

3. Išankstinio balsavimo dokumentai:
3.1. **Išankstinio balsavimo lakštas** (toliau – lakštas) (1 priedas) – dokumentas, kurį rinkėjui, balsuojančiam ne rinkimų dieną, atspausdina komisija iš Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos (VRK IS). Balsuojant ne rinkimų dieną, lakštas yra būtinas, atitinkama komisija privalo jį pateikti rinkėjui. (Tuo atveju, kai komisija neturi galimybės atspausdinti lakšto, naudojamas tuščias lakšto blankas, kurį komisija užpildo ranka pagal rinkėjo kortelės duomenis).

Lakštą sudaro trys dalys.
Pirmojoje dalyje pateikiama informacija apie rinkėją ir jam išduotus balsavimo dokumentus. Ši dalis po balsavimo saugoma komisijoje.
Antroji dalis – užpildyto išorinio balsavimo voko priėmimo kvitas, išduodamas rinkėjui, jam pateikus po balsavimo užklijuotą išorinį voką.
Trečioji dalis – rinkėjo kortelė, kartu su balsavimo dokumentais atiduodama rinkėjui, balsuodamas jis ją įdeda į išorinį balsavimo voką.
Komisijos narys (pašto darbuotojas) balsavimo metu lakšto dalis pridėjęs liniuotę atplėšia – pirmiausia atplėšiama trečioji dalis (rinkėjo kortelė), po to – antroji.

3.2. **Vidinis balsavimo vokas** (2 priedas) yra skirtas rinkėjui įdėti balsavimo biuletenį (biuletenius).

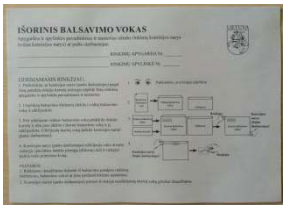

3.3. **Išorinis balsavimo vokas** (3 priedas) yra skirtas rinkėjui įdėti rinkėjo kortelę ir vidinį balsavimo voką su jame esančiu biuleteniu (biuleteniais).

3.4. **Specialus ženklas** (4 priedas) yra skirtas išorinio balsavimo voko apsaugai. Jį sudaro trys dalys – viena didesnė ir dvi mažesnės. Visos dalys turi tą patį individualų numerį. Specialaus ženklo naudojimo tvarka: ženklas nuimamas dalimis; ženklo dalis nuimama nuo silikoninio popieriaus, imant jį už kraštelio taip, kad kuo mažiau būtų prisiliečiama prie jo antroje pusėje esančio klijų sluoksnio, ir iš karto dedamas į tiksliai tai daliai numatytą vietą. Bet koks ženklo priklijavimo pataisymas negalimas, nes ženklas negrįžtamai sugadinamas (sugadinus ženklą, klijuojamas naujas). Priklijavus ženklą, reikia jį iš viršaus prispausti.

3.5. **Balsavimo biuletenis (biuleteniai)** – balsavimo dokumentas, nustatytas (nustatyti) pagal atitinkamus rinkimus ar referendumą.

III SKYRIUS
BALSAVIMO DOKUMENTŲ IŠDAVIMAS, BALSAVIMAS IR BALSAVIMO DOKUMENTŲ PRIĖMIMAS

4. Rinkėjas komisijos nariui (pašto darbuotojui) pateikia pasą ar kitą jo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, kuriame yra piliečio asmens kodas ir nuotrauka (asmens tapatybės kortelę, vairuotojo, pensininko arba studento pažymėjimą), ir lakštą.

5. Nustačius asmens tapatybę, dokumentas iš karto grąžinamas rinkėjui.

6. Komisijos narys (pašto darbuotojas), prieš išduodamas balsavimo dokumentus, atlieka tokius veiksmus:

6.1. pagal lakšto duomenis (jie sutampa su rinkėjo kortelės duomenimis) ant išorinio balsavimo voko užrašo rinkimų apygardos ir rinkimų apylinkės pavadinimus ir jų numerius;

6.2. rinkėjo kortelės (lakšto trečioji dalis) antroje pusėje parašo – datą ir pasirašo;

6.3. paprašo rinkėjo pasirašyti, įrašant savo vardą ir pavardę, taip pat už gaunamus balsavimo dokumentus;

6.4. pridėjęs liniuotę, nuplėšia rinkėjo kortelę.

7. Komisijos narys (pašto darbuotojas) išduoda rinkėjui balsavimo dokumentus:
7.1. rinkimų komisijos antspaudu antspauduotus **balsavimo biuletenį (biuletenius)**;
7.2. **vidinį ir išorinį** (išorinį – su užrašytais apygardos ir apylinkės pavadinimais ir jų numeriais) **balsavimo vokus**;

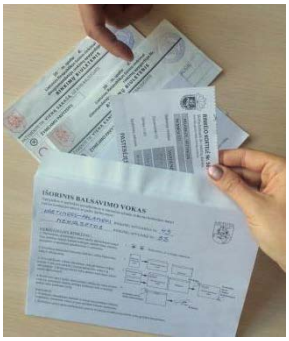

7.3. **rinkėjo kortelę** (paaiškina, kad kortelė įdedama į išorinį balsavimo voką kartu su užpildytu vidiniu balsavimo voku, arba rinkėjo kortelę rinkėjo akivaizdoje pats įdeda į išorinį balsavimo voką), atkreipia dėmesį į tai, kad balsavimo procedūra raštu ir grafiškai yra pateikta ant išorinio balsavimo voko, ir paprašo po balsavimo grąžinti užklijuotą išorinį balsavimo voką).

8. Rinkėjas balsuoja asmeniškai ir slaptai specialiai tam skirtoje vietoje. (Po to, kai rinkėjas pažymi biuletenius, juos sudeda į vidinį voką ir užklijuoja).

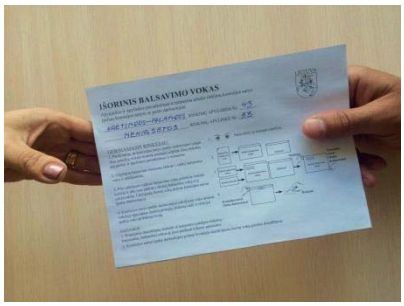

9. Užklijuotą išorinį balsavimo voką su jame esančia rinkėjo kortele ir užklijuotu vidiniu balsavimo voku, kuriame yra balsavimo biuletenis (biuleteniai), rinkėjas įteikia komisijos nariui (pašto darbuotojui), išdavusiam balsavimo dokumentus.

10. Priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką griežtai draudžiama.

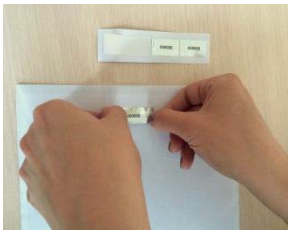

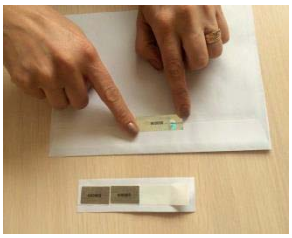

11. Komisijos narys (pašto darbuotojas) išorinio balsavimo voko atvarto viduryje užklijuoja specialų ženklą (didesnę specialaus ženklo dalį).

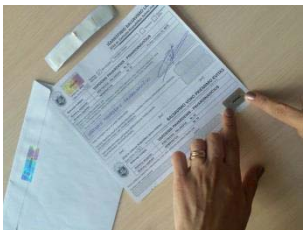

12. Specialaus ženklo kitas dvi (mažesnes) dalis užklijuoja pirmojoje ir antrojoje lakšto dalyse specialiai tam skirtose vietose.

13. Komisijos narys (pašto darbuotojas) pasirašo pirmojoje lakšto dalyje.

14. Balsavimo voko priėmimo kvito (antroji lakšto dalis) dalyje jis parašo vardą, pavardę ir pasirašo.

15. Iš rinkėjo priimtas vokas įmetamas į balsadėžę (balsuojant iš anksto savivaldybėje) arba padedamas į tam skirtą saugią vietą (kitais balsavimo atvejais – namuose, specialiuose paštuose ar užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose).

16. Komisijos narys (pašto darbuotojas) atplėšia lakšto antrąją dalį – voko priėmimo kvitą – ir išduoda rinkėjui.

17. Po balsavimo lakštų pirmosios dalys saugomos rinkimų komisijoje. Balsavimą vykdę asmenys jas pateikia:

17.1. apygardų (savivaldybių) ir apylinkių rinkimų komisijų nariai, kurie vykdė balsavimą iš anksto, – apygardos (savivaldybių) rinkimų komisijos pirmininkui;

17.2. apylinkių rinkimų komisijų nariai, kurie vykdė balsavimą namuose, – apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui;

17.3. pašto darbuotojai, kurie vykdė balsavimą specialiuose paštuose, – tame pašte balsavimą stebėjusiam komisijos nariui, kuris perduoda apylinkės komisijos pirmininkui;

17.4. balsavimo organizavimo grupių nariai, kurie vykdė balsavimą užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, – vadui, kuris per organizatorių perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai.

18. Pagal lakšto pirmąją dalį, kurioje yra užklijuota specialaus ženklo antroji dalis, komisijų pirmininkai organizuoja specialaus ženklo numerio įrašymą prie balsavusiojo į Elektroninį rinkėjų sąrašą. Tokiu būdu yra užbaigiamas išankstiniame balsavime dalyvavusių rinkėjų elektroninis žymėjimas.

Vieta ženklui

IŠANKSTINIO BALSAVIMO LAKŠTAS

2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

Lakšto Nr. **9999**

Data 2016-10-

Rinkėjas balsuoja: ☐ Savivaldybėje ☐ Namuose ☐ Specialiame pašte

Balsuoja rinkėjas	**VARDENIS PAVARDENIS - PAVARDINAVIČIUS**		
Rinkimų apygarda	**KRETINGOS - PALANGOS**	**Nr. 43**	Rinkėjo kortelės Nr. **5679**
Rinkimų apylinkė	**NEMIRSETOS**	**Nr. 33**	

Rinkėjas savo parašu patvirtina, kad:
1) gavo du Seimo rinkimų balsavimo biuletenius; vieną vidinį balsavimo voką; vieną išorinį balsavimo voką;
2) po to, kai slaptai balsuos, užklijuotą balsavimo voką pateiks komisijos nariui / įmes į balsadėžę.

Rinkėjo vardas, pavardė | parašas

Rašo komisijos narys ar pašto darbuotojas.

parašai

Rinkėjo tapatybę pagal jo pateiktą dokumentą nustačiau ir rinkimų dokumentus jam išdaviau.
Ant balsavusio rinkėjo voko ženklą užklijavau.

Apie balsavimo faktą pažymėjau elektroniniame rinkėjų sąraše
(žymi komisijos narys/darbuotojas).

2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

BALSAVIMO VOKO PRIĖMIMO KVITAS

Data 2016-10-

Vokas su Jūsų biuleteniais bus perduotas kvite nurodytai apylinkės rinkimų komisijai, kuri saugodama slaptą balsavimą, suskaičiuos rinkėjo balsus

Balsuoja rinkėjas	**VARDENIS PAVARDENIS - PAVARDINAVIČIUS**		
Rinkimų apygarda	**KRETINGOS - PALANGOS**	**Nr. 43**	
Rinkimų apylinkė	**NEMIRSETOS**	**Nr. 33**	

Išorinį užklijuotą balsavimo voką priėmiau ir ant voko užklijavau specialaus ženklo dalį.

Komisijos nario vardas, pavardė | parašas

Vieta ženklui

RINKĖJO KORTELĖ Nr. 5679

Skirta balsuoti iki rinkimų dienos

Anksčiau gautą rinkėjo kortelę anuliuoti.

2016 m. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

KRETINGOS - PALANGOS apygardos Nr. **43** rinkimų komisija

NEMIRSETOS apylinkės Nr. **33** rinkimų komisija

Balsuoja rinkėjas **VARDENIS PAVARDENIS - PAVARDINAVIČIUS**

Gyvenantis (-i) Vilniaus g.140-97, Kretinga, Kretingos sav.

Gimęs (-usi) 1998 03 12, yra šios apylinkės rinkėjų sąraše.

Apylinkės adresas Nemirsetos g. 15, Kretinga

PASTEBĖJĘS BALSŲ PIRKIMĄ — PRANEŠK POLICIJAI!

Vieta ženklui

Lakšto Nr.

Data 2016-10-

IŠANKSTINIO BALSAVIMO LAKŠTAS

2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

Rinkėjas balsuoja: ☐ Savivaldybėje ☐ Namuose ☐ Specialiame pašte

Balsuoja rinkėjas		
Rinkimų apygarda		Rinkėjo kortelės Nr.
Rinkimų apylinkė		

Rinkėjas savo parašu patvirtina, kad:
1) gavo du Seimo rinkimų balsavimo biuletenius; vieną vidinį balsavimo voką; vieną išorinį balsavimo voką;
2) po to, kai slaptai balsuos, užklijuotą balsavimo voką pateiks komisijos nariui / įmes į balsadėžę.

Rinkėjo vardas, pavardė | parašas

Rašo komisijos narys ar pašto darbuotojas.

Rinkėjo tapatybę pagal jo pateiktą dokumentą nustačiau ir rinkimų dokumentus jam išdaviau.
Ant balsavusio rinkėjo voko ženklą užklijavau.

parašai

Apie balsavimo faktą pažymėjau elektroniniame rinkėjų sąraše
(žymi komisijos narys/darbuotojas).

2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

Data 2016-10-

BALSAVIMO VOKO PRIĖMIMO KVITAS

Vokas su Jūsų biuleteniais bus perduotas kvite nurodytai apylinkės rinkimų komisijai, kuri saugodama slaptą balsavimą, suskaičiuos rinkėjo balsus

Balsuoja rinkėjas	
Rinkimų apygarda	
Rinkimų apylinkė	

Išorinį užklijuotą balsavimo voką priėmiau ir ant voko užklijavau specialaus ženklo dalį.

Komisijos nario vardas, pavardė | parašas

Vieta ženklui

RINKĖJO KORTELĖ Nr.

Skirta balsuoti iki rinkimų dienos

Anksčiau gautą rinkėjo kortelę anuliuoti.

2016 m. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

apygardos Nr. rinkimų komisija

apylinkės Nr. rinkimų komisija

Balsuoja rinkėjas

Gyvenantis (-i)

Gimęs (-usi) , yra šios apylinkės rinkėjų sąraše.

Apylinkės adresas

PASTEBĖJĘS BALSŲ PIRKIMĄ — PRANEŠK POLICIJAI!

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S
DĖL LIPDUKŲ „AŠ BALSAVAU! 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI“ IR „KAI UŽAUGSIU, AŠ BALSUOSIU! 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI“ NAUDOJIMO 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUOSE

2016 m. birželio 16 d. Nr. Sp-96
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 14 punktu ir atsižvelgdama į 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų komunikacijos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko 2016 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. Į1-7 bei siekdama rinkėjus informuoti apie 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus, n u s p r e n d ž i a:

1. Kartu su vienmandatės ir daugiamandatės apygardų rinkimų biuleteniais visiems rinkėjams, atvykusiems balsuoti, išduoti lipduką „Aš balsavau! 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai“.

2. Atvykus balsuoti rinkėjams kartu su rinkėjo amžiaus nesukakusiais asmenimis, tokiems asmenims įteikti po lipduką „Kai užaugsiu, aš balsuosiu! 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai“.

Pirmininkas Zenonas Vaigauskas

Lipduko „Aš balsavau! 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai“ forma:

Lipduko „Kai užaugsiu, aš balsuosiu! 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai“ forma:

7.2. BALSAVIMAS IŠ ANKSTO (SAVIVALDYBĖSE)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ BALSAVIMO IŠ ANKSTO (SAVIVALDYBĖJE) ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 67^1 straipsnio 2 dalį balsavimą iš anksto organizuoja apygardos rinkimų komisija. Balsavimą iš anksto prižiūri apygardos rinkimų komisijos pirmininkas (toliau – pirmininkas) ar jo pavedimu apygardos rinkimų komisijos narys.

2. Balsavimas iš anksto vyksta nuo 8 iki 20 val. paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos savivaldybėje.

3. Jeigu į rinkimų apygardą įeina kelių savivaldybių teritorijos, balsavimą iš anksto apygardos rinkimų komisija organizuoja visose šiose savivaldybėse (sąrašas pridedamas).

4. Balsavimas iš anksto vyksta iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra tos savivaldybės mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Patalpas reikia parinkti atsižvelgiant į tai, kad į jas būtų patogu patekti neįgaliesiems, ir į numatomą balsuosiančių iš anksto rinkėjų skaičių. Šalia esančiose patalpose neturėtų vykti jokie renginiai. Balsavimo iš anksto patalpa turi atitikti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. Sp-11 „Dėl Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus, išskyrus jeigu šiose rekomendacijose nenurodyta kitaip. Balsadėžė balsavimo iš anksto patalpoje neprivaloma, tačiau rekomenduojame ją naudoti išoriniams balsavimo vokams įmesti.

5. Komisijos nariai vykdo balsavimą iš anksto pagal Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-68 „Dėl Išankstinio balsavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Išankstinio balsavimo tvarkos aprašas).

6. Įgyvendinant elektroninį rinkėjų žymėjimą balsuojant iš anksto, yra naudojamas išankstinio balsavimo lakštas (toliau – lakštas) (Išankstinio balsavimo tvarkos aprašo 1 priedas).

II SKYRIUS
BALSAVIMAS

7. Pirmininkas, siekdamas užtikrinti, kad balsavimas vyktų sklandžiai, skiria pakankamą komisijos narių skaičių balsavimo dokumentams išduoti ir prižiūrėti, kad būtų balsuojama nepažeidžiant įstatymų reikalavimų.

8. Sudaromos trys komisijos narių darbo grupės: pirmoji grupė, kuri išduoda lakštus, antroji grupė, kuri išduoda balsavimo dokumentus ir priima užklijuotą išorinį voką, trečioji grupė, kuri rinkėjų sąraše prie kiekvieno balsavusiojo iš anksto įrašo specialaus ženklo, kuris priklijuotas lakšto pirmojoje dalyje, numerį.

9. Lakštų atspausdinimo ir išdavimo darbo vieta turi būti aprūpinta kompiuteriu ir spausdintuvu (pagal savivaldybėje numatomą balsuojančiųjų skaičių jų turi būti pakankamai).

10. Rinkėjas, atvykęs balsuoti, privalo komisijos nariui pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Nustačius rinkėjo asmens tapatybę pagal rinkėjo asmens kodą iš Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos (toliau – VRK IS) atspausdinamas vardinis lakštas. Jeigu rinkėjas kartu su asmens dokumentu pateikia rinkėjo kortelę, rinkėjui ji negrąžinama (kortelės surenkamos ir po rinkimų sudedamos į apygardos rinkimų ko-

misijos naikinamų rinkimų dokumentų maišą). Rinkėjui grąžinamas asmens tapatybės dokumentas, išduodamas atspausdintas vardinis lakštas, nurodoma, kur bus išduoti jam kiti balsavimo dokumentai ir jis galės balsuoti.

11. Komisijos narių, kurie išduos ir priims rinkimų dokumentus, darbo vieta turi būti įrengta taip, kad komisijos narys galėtų patogiai ir saugiai išduoti rinkėjui rinkimų biuletenius ir priimti užklijuotą išorinį voką.

12. Rekomenduojama iš anksto antspauduoti apygardos rinkimų komisijos antspaudu pakankamą rinkimų biuletenių skaičių.

13. Rinkimų biuletenių, išorinių ir vidinių balsavimo vokų ir specialių ženklų išoriniams vokams užklijuoti apskaita prilyginama griežtos atskaitomybės blankų apskaitai. Balsavimo dokumentų apskaitą tvarko pirmininkas. Pirmininkas išduoda komisijos nariams rinkimų dokumentus ir priima iš jų nepanaudotus ir užpildytus dokumentus pasirašytinai.

14. Komisijos nariai, kurie išduos ir priims rinkimų dokumentus, taip pat ir balsavimo patalpoje esantys komisijos nariai, privalo segėti komisijos nario pažymėjimą.

15. Būtina iš anksto numatyti, kokių veiksmų reikėtų imtis paaiškėjus, kad balsuojant yra pažeidžiami įstatymų reikalavimai ir vykdomi neteisėti veiksmai.

16. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys (apygardos kuratorius) ar apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka nustatę rinkėjų papirkimo, pavėžėjimo balsuoti, skatinimo balsuoti už atlygį ar kitus rinkėjų teises šiurkščiai pažeidžiančius atvejus, privalo sustabdyti balsavimą iš anksto, iki pažeidimai bus pašalinti ir rinkimus bus galima vykdyti laisvai ir demokratiškai pagal įstatymų reikalavimus.

III SKYRIUS
ATASKAITOS APIE BALSAVUSIŲ IŠ ANKSTO RINKĖJŲ SKAIČIŲ SUFORMAVIMAS

17. Atspausdinat lakštus, VRK IS formuoja toje savivaldybėje balsuojančių iš anksto rinkėjų sąrašą, tačiau nepatvirtina, kad jis balsavo. Tik tada, kai rinkėjų sąraše prie kiekvieno balsavusiojo įrašomas specialaus ženklo, kuris priklijuotas lakšto pirmojoje dalyje, numeris, yra užbaigiamas iš anksto balsavusių rinkėjų elektroninis žymėjimas.

18. Pirmininkas organizuoja balsavusių rinkėjų specialaus ženklo įrašymą taip, kad iki kitos dienos 9 val. VRK IS galėtų suformuoti ataskaitą apie iš viso iš anksto balsavusių rinkėjų toje apygardoje skaičių. Jis gali pradėti balsavusių rinkėjų specialių ženklų įrašymą į VRK IS balsavimo dienos metu, reguliariai surinkdamas iš komisijos narių lakštų pirmąsias dalis. Lakšto dalys susisteminamos ir saugomos.

IV SKYRIUS
UŽPILDYTŲ IŠORINIŲ BALSAVIMO VOKŲ SAUGOJIMAS IR PERSIUNTIMAS

19. Pasibaigus balsavimui, gauti užklijuoti išoriniai balsavimo vokai suskaičiuojami – nustatomas bendras gautų išorinių balsavimo vokų skaičius, po to sugrupuojami pagal apygardas ir vėl suskaičiuojami pagal tai, kiek balsavo savo ir kitų apygardų rinkėjų.

20. Išoriniai balsavimo vokai saugomi kaip griežtos atskaitomybės balsavimo dokumentai. Kitos dienos rytą komisijos pirmininkas išsiunčia paštu **tik kitų** apygardų rinkėjų išorinius balsavimo vokus, tai yra iki 10 val. šie vokai pateikiami pašto vadovui.

21. Savo apygardos užpildytus išorinius balsavimo vokus komisija sugrupuoja ir supakuoja pagal apylinkes. Komisijos pirmininkas saugo juos (seife) iki rinkimų dienos.

22. Rinkimų dieną prie supakuotų pagal rinkimų apylinkes vokų pridedami iki 11 val. pašto kurjerio įteikti išoriniai balsavimo paštu vokai (balsavusiųjų specialiuose paštuose ir iš anksto balsavusiųjų kitose apygardose).

23. Pirmininkas sudaro gautų iš rinkėjų išorinių balsavimo vokų apskaitos pagal rinkimų apylinkes suvestinę (forma P9(A).

24. Pirmininkas organizuoja ir užtikrina, kad išoriniai balsavimo vokai saugiai ir laiku rinkimų dieną, iki balsavimo pabaigos, būtų įteikti rinkimų apylinkėms (Įstatymo 74 straipsnio 4 dalis). Rinkimų dieną jis išduoda komisijos nariams gautus užpildytus išorinius balsavimo vokus, kuriuos jie turi įteikti atitinkamoms apylinkių rinkimų komisijoms. Už išduotus vokus komisijos nariai turi pasirašyti P9(A) apskaitos formoje. Kiekvienai rinkimų apylinkei išduodamas perdavimo–priėmimo aktas P4(A), kuriame pažymima, kiek įteikiama tai rinkimų apylinkei vokų, aktas pasirašomas, dedamas apygardos rinkimų komisijos antspaudas. Perdavimo–priėmimo aktą P4(A) sudaro dvi dalys. Perduodant balsavimo vokus apylinkės rinkimų komisijai, abi perdavimo–priėmimo akto dalys baigiamos pildyti ir pasirašomos. Komisijos narys pirmąją perdavimo–priėmimo akto dalį grąžina apygardos komisijos pirmininkui ir praneša, kad vokai perduoti. Antroji perdavimo–priėmimo akto dalis lieka rinkimų apylinkėje.

Balsavimo iš anksto (savivaldybėje) organizavimo ir vykdymo rekomendacijų priedas

APYG. Nr.	APYGARDOS PAVADINIMAS	SAVIVALDYBĖ (-S), KURIOJE (-SE) APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJA ORGANIZUOJA BALSAVIMĄ IŠ ANKSTO		
1	Naujamiesčio	Vilniaus m.		
2	Senamiesčio	Vilniaus m.		
3	Antakalnio	Vilniaus m.		
4	Žirmūnų	Vilniaus m.		
5	Fabijoniškių	Vilniaus m.		
6	Šeškinės	Vilniaus m.		
7	Justiniškių	Vilniaus m.		
8	Karoliniškių	Vilniaus m.		
9	Lazdynų	Vilniaus m.		
10	Naujosios Vilnios	Vilniaus m.		
11	Panerių	Vilniaus m.		
12	Verkių	Vilniaus m.		
13	Centro–Žaliakalnio	Kauno m.		
14	Šilainių	Kauno m.		
15	Kalniečių	Kauno m.		
16	Dainavos	Kauno m.		
17	Petrašiūnų	Kauno m.		
18	Panemunės	Kauno m.		
19	Aleksoto–Vilijampolės	Kauno m.		
20	Baltijos	Klaipėdos m.		
21	Marių	Klaipėdos m.		
22	Pajūrio	Klaipėdos m.	Neringos	
23	Danės	Klaipėdos m.	Klaipėdos r.	
24	Saulės	Šiaulių m.		
25	Aušros	Šiaulių m.		
26	Nevėžio	Panevėžio m.		
27	Vakarinė	Panevėžio m.		
28	Aukštaitijos	Panevėžio m.	Panevėžio r.	
29	Marijampolės	Marijampolės		
30	Alytaus	Alytaus m.		

APYG. Nr.	APYGARDOS PAVADINIMAS	SAVIVALDYBĖ (-S), KURIOJE (-SE) APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJA ORGANIZUOJA BALSAVIMĄ IŠ ANKSTO		
31	Gargždų	Klaipėdos r.		
32	Šilutės	Šilutės		
33	Pietų Žemaitijos	Rietavo	Šilalės r.	Šilutės r.
34	Tauragės	Tauragės r.		
35	Plungės	Plungės r.	Rietavo	
36	Kretingos–Palangos	Kretingos r.	Palangos m.	
37	Kuršo	Kretingos r.	Skuodo r.	
38	Mažeikių	Mažeikių r.		
39	Akmenės–Mažeikių	Akmenės r.	Mažeikių r.	
40	Telšių	Telšių r.		
41	Kelmės–Šiaulių	Kelmės r.	Šiaulių r.	
42	Raseinių–Kėdainių	Raseinių r.	Kėdainių r.	
43	Kėdainių	Kėdainių r.		
44	Radviliškio	Radviliškio r.		
45	Kuršėnų–Dainų	Šiaulių m.	Šiaulių r.	
46	Žiemgalos	Joniškio r.	Pakruojo r.	Šiaulių r.
47	Pasvalio–Pakruojo	Pasvalio r.	Pakruojo r.	
48	Biržų–Kupiškio	Biržų r.	Kupiškio r.	
49	Anykščių–Panevėžio	Anykščių r.	Panevėžio r.	
50	Sėlos	Kupiškio r.	Rokiškio r.	
51	Utenos	Utenos r.		
52	Visagino–Zarasų	Visagino	Zarasų r.	
53	Nalšios	Ignalinos r.	Švenčionių r.	
54	Molėtų–Širvintų	Molėtų r.	Širvintų r.	
55	Nemenčinės	Vilniaus r.		
56	Šalčininkų–Vilniaus	Šalčininkų r.	Vilniaus r.	
57	Medininkų	Vilniaus r.		
58	Trakų–Vievio	Trakų r.	Elektrėnų	Vilniaus m.
59	Kaišiadorių–Elektrėnų	Kaišiadorių r.	Elektrėnų	
60	Jonavos	Jonavos r.		
61	Ukmergės	Ukmergės r.		
62	Jurbarko–Pagėgių	Jurbarko r.	Pagėgių	
63	Sūduvos	Marijampolės	Kazlų Rūdos	Kalvarijos

APYG. Nr.	APYGARDOS PAVADINIMAS	SAVIVALDYBĖ (-S), KURIOJE (-SE) APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJA ORGANIZUOJA BALSAVIMĄ IŠ ANKSTO		
64	Zanavykų	Šakių r.	Vilkaviškio r.	Kauno r.
65	Raudondvario	Kauno r.		
66	Garliavos	Kauno r.		
67	Prienų–Birštono	Prienų r.	Birštono	Alytaus r.
68	Vilkaviškio	Vilkaviškio r.		
69	Dzūkijos	Alytaus m.	Alytaus r.	
70	Varėnos–Trakų	Varėnos r.	Trakų r.	
71	Lazdijų–Druskininkų	Lazdijų r.	Druskininkų	

Forma **P9(A)** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

UŽPILDYTŲ IŠORINIŲ BALSAVIMO VOKŲ APSKAITA

_____ apygardos Nr._____ rinkimų komisija

2016-10-

Eil. Nr.	Rinkimų apylinkės		Užpildyti išoriniai balsavimo vokai			Apygardos rinkimų komisijos nario, kuriam pavesta įteikti apylinkei balsavimo vokus, vardas, pavardė, parašas
	numeris	pavadinimas	balsuojant iš anksto	gauta iš pašto kurjerio	iš viso įteikiama apylinkės komisijai	

Apygardos rinkimų
komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Forma **P4(A)** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

_____ **APYGARDOS NR.** _____
(pavadinimas)

RINKIMŲ KOMISIJA
PRIĖMIMO–PERDAVIMO AKTAS
(Perdavęs vokus, šią akto dalį komisijos narys pateikia apygardos rinkimų komisijos pirmininkui)

2016-10-

Aš, _____ , apygardos rinkimų
(vardas, pavardė)
komisijos narys (-ė) gavau iš pirmininko_____ užpildytus (-ų) išorinius (-ių) balsavimo vokus (-ų),
(skaičius)
A.V. (parašas)
kuriuos perdaviau _____ apylinkės Nr. _____ rinkimų
(pavadinimas)
komisijos pirmininkui (nariui) _____
(vardas, pavardė)

Iš viso perdaviau
_____ **(**_____**) vokus (-ų).**
(skaičius) *(žodžiu)*

Perdavė
Apygardos rinkimų komisijos (pirmininkas) narys _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

Patikrino ir priėmė
Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas (narys) *A.V.* _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

→→→

TIK PASIUNTINYS

(Siuntų sąrašo forma PP 1)

_____
(dokumento rengėjo pavadinimas)

SIUNTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Pildo siuntėjas		Pildo pasiuntinių paštas	
	adresatas	ant siuntos nurodytieji dokumentų registracijos numeriai	siuntos svoris	pristatymo kaina, litais

Iš viso _____ siuntų.
(žodžiais)

PASTABA. _____

_____

_____

Išsiuntė

_____ *A.V.*
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____
(data ir laikas)

Pasiuntinys priėmė _____ siuntų
(žodžiais)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____
(data ir laikas)

Adresatas _____
(paslapčių subjekto pavadinimas)

priėmė _____ siuntų
(žodžiais)

_____ *A.V.*
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____
(data ir laikas)

PASTABA. Pildomas dviem egzemplioriais.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-86

BALSAVIMO IŠ ANKSTO SUSTABDYMO TVARKOS APRAŠAS

1. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys ar apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 67^1 straipsnio 2 dalies nuostatomis, nustatyta tvarka nustatę rinkėjų papirkimo, pavėžėjimo balsuoti, skatinimo balsuoti už atlygį ar kitus rinkėjų teises šiurkščiai pažeidžiančius atvejus, privalo sustabdyti balsavimą iš anksto.

2. Vykstant balsavimui iš anksto, rinkimų komisijų nariai, stebėtojai ar rinkėjai, pastebėję šiurkščius įstatymų ar balsavimo iš anksto organizavimo pažeidimus, raštu ar žodžiu gali kreiptis į apygardos rinkimų komisiją (toliau – ARK) sustabdyti balsavimą iš anksto.

3. Išankstinis balsavimas gali būti stabdomas:

3.1. pastebėjus rinkėjų papirkimą balsavimo iš anksto dienomis. Rinkėjų papirkimo atvejai vertinami vadovaujantis Rinkėjų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-69 „Dėl rinkėjų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo ir metodinių rekomendacijų patvirtinimo“;

3.2. nustačius neteisėtą rinkėjų pavėžėjimą iki balsavimo vietos, t. y. kai tas pats asmuo du ir daugiau kartų pavėžėja rinkėjus balsuoti arba nustatoma, kad rinkėjus pavėžėjęs asmuo bandė agituoti ar kitaip paveikti rinkėjų teisę į laisvą apsisprendimą;

3.3. nustačius skatinimo balsuoti už atlygį atvejus;

3.4. nustačius kitus įstatymų ar balsavimo iš anksto organizavimo pažeidimų atvejus.

4. Kai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje (toliau – VRK) ar ARK gaunamas rašytinis ar žodinis skundas arba VRK ar ARK nariai fiksuoja pažeidimą, VRK pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys ar ARK pirmininkas gali priimti sprendimą dėl balsavimo sustabdymo savivaldybės patalpoje, kurioje ar šalia kurios užfiksuoti pažeidimai, iki pažeidimai bus pašalinti.

5. VRK pirmininkas prieš balsavimą iš anksto raštu įgalioja visų ARK pirmininkus ir VRK narius, kad šie, nustačius šiukščius rinkėjų teises pažeidžiančius atvejus, sustabdytų balsavimą iš anksto iki pažeidimo pašalinimo pabaigos.

6. Asmuo, turintis įgaliojimą sustabdyti balsavimą iš anksto, surašo aktą, kurį nedelsdamas faksu ar el. paštu perduoda į VRK.

7. Asmuo, stabdantis balsavimą iš anksto, garsiai patalpoje, kurioje vyksta balsavimas, rinkimų komisijos nariams, patalpoje esantiems rinkėjams ir stebėtojams paskelbia apie balsavimo iš anksto sustabdymą. Balsavimo procedūrą pradėjusiems rinkėjams leidžiama baigti atlikti visus balsavimo veiksmus. Rinkėjai, nepradėję balsavimo procedūros, paprašomi išeiti iš patalpos, iki bus pašalinti pažeidimai, ir asmuo, sustabdęs balsavimą, paskelbs apie balsavimo atnaujinimą.

8. Pašalinus visas rinkėjų teises pažeidžiančias aplinkybes, balsavimas iš anksto tęsiamas tik kai balsavimą sustabdęs asmuo garsiai balsavimo patalpoje rinkimų komisijos nariams praneša apie balsavimo iš anksto atnaujinimą ir leidžia rinkėjams balsuoti.

7.3. BALSAVIMAS NAMUOSE

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ BALSAVIMO NAMUOSE ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų balsavimo namuose organizavimo ir vykdymo rekomendacijose nustatoma apygardos ir apylinkės rinkimų komisijų balsavimo namuose organizavimo ir vykdymo, rinkėjo prašymo balsuoti namuose (P6 formos) platinimo ir pildymo tvarka ir šios rekomendacijos skirtos apygardos ir apylinkės rinkimų komisijoms.

2. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymą (toliau – Įstatymas) balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: ***neįgalieji; dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai; sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai***.

3. Kiekvienas rinkėjas, norėdamas pasinaudoti savo teise balsuoti namuose, ***privalo*** užpildyti rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 formą), jį laiku pateikti apylinkės rinkimų komisijai.

4. Balsavimas namuose vyksta **paskutinį penktadienį ir šeštadienį iki rinkimų dienos**. Šiomis dienomis balsuoja šios rinkimų apylinkės rinkėjai, įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą.

5. Rinkėjai, kurie laikinai apsistojo rinkimų teritorijai priskirtu adresu ir **nėra** įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet yra įrašyti į namuose balsuojančių apygardos rinkėjų sąrašą, balsuoja **paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos**.

6. Apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos pirmininkas (toliau – pirmininkas) privalo su šiomis rekomendacijomis supažindinti visus apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos narius.

7. Komisijos nariai balsavimą namuose vykdo pagal Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-68 „Dėl Išankstinio balsavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Išankstinio balsavimo tvarkos aprašas).

II SKYRIUS
RINKĖJO PRAŠYMAS BALSUOTI NAMUOSE (P6 FORMA)

8. Apylinkės rinkimų komisijos narys, įteikdamas rinkėjo korteles, turi išsiaiškinti, ar nėra neįgaliųjų, dėl ligos laikinai nedarbingų, sukakusių 70 metų ir vyresnių rinkėjų, kurie negalės atvykti balsuoti iš anksto arba rinkimų dieną į rinkimų apylinkę.

9. Jeigu yra rinkėjų, kurie pagal Įstatymą norės balsuoti namuose, komisijos narys, įteikdamas jiems rinkėjo korteles, kartu įteikia ir rinkėjo prašymo balsuoti namuose P6 formas.

10. Įteikęs prašymo balsuoti namuose P6 formą, komisijos narys paaiškina, kaip ją užpildyti (rinkėjas privalo prašyme įrašyti savo vardą, pavardę, gyvenamosios vietos adresą, rinkėjo kortelės numerį, prašymo užpildymo datą ir pasirašyti). Jeigu rinkėjas pageidauja, komisijos narys turi palaukti, kol prašymas bus užpildytas, ir šį prašymą pasiimti. Jeigu rinkėjas pageidauja prašymą pildyti vėliau, komisijos narys turi paaiškinti, kad ne vėliau kaip paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos prašymą būtina pristatyti į apylinkės rinkimų komisiją.

11. Apylinkės rinkimų komisijos narys taip pat turi išsiaiškinti, ar yra asmenų, turinčių teisę balsuoti namuose, laikinai apsistojusių rinkimų teritorijai priskirtu adresu ir neįrašytų į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Šie asmenys taip pat pildo rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 formą). Jeigu rinkėjas pageidauja prašymą balsuoti

namuose pildyti vėliau, komisijos narys turi paaiškinti, kad ne vėliau kaip paskutinį antradienį iki rinkimų dienos, prašymą būtina pristatyti į apylinkės (apygardos) rinkimų komisiją.

12. Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose (P6 formos) ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti savo šeimos nariui, kaimynui ar juo besirūpinančiam asmeniui už jį atlikti šiuos veiksmus. Jie rinkėjo prašymą balsuoti namuose užpildo ir pasirašo, o antroje prašymo pusėje nurodo savo vardą, pavardę, asmens kodą ir pasirašo.

13. Komisijos narys, komisijos pirmininkui grąžindamas neįteiktas rinkėjo korteles ir išankstinius rinkėjų sąrašus, praneša apie rinkėjo prašymo balsuoti namuose P6 formų įteikimą rinkėjams, o kitos rinkimų apylinkės (apygardos) rinkėjų prašymus komisijos pirmininkas perduoda apygardos rinkimų komisijai.

14. Pirmininkas yra atsakingas, kad visi komisijos nariai, įteikiantys rinkėjo korteles rinkėjams, būtų aprūpinti rinkėjo prašymo balsuoti namuose P6 formomis.

15. Pirmininkas, gavęs informaciją iš tarnybos, teikiančios paslaugas trumpuoju telefono numeriu 1855, arba paties rinkėjo, arba artimųjų pranešimą telefonu apie rinkėją, turintį teisę ir pageidaujantį balsuoti namuose, privalo pasirūpinti, kad šiam rinkėjui būtų įteikta rinkėjo kortelė ir prašymo balsuoti namuose P6 forma.

16. Sprendimai dėl užpildytų prašymų balsuoti namuose (P6 formų) pažymimi elektroninėje rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemėje. Jeigu komisijos nariams iškyla pagrįstų abejonių dėl rinkėjo laikinojo nedarbingumo, apygardos rinkimų komisija apylinkės rinkimų komisijos prašymu kreipiasi į atitinkamą „Sodros“ teritorinį skyrių ir patikslina rinkėjo teisę balsuoti namuose.

III SKYRIUS
NAMUOSE BALSUOJANČIŲ RINKĖJŲ SĄRAŠŲ SUDARYMAS
(P1, P1a ir P1b FORMOS)

17. Balsuojančių namuose rinkėjų sąrašas (P1 forma) sudaromas elektroninėje rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemėje ir atspausdinamas.

18. Į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą (P1 forma) paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos tvirtina apylinkės rinkimų komisija.

19. Sąrašą rinkėjų (P1b forma), kurie gyvena ar apsistojo rinkimų apylinkės teritorijai priskirtu adresu, bet yra įrašyti į kitos rinkimų apylinkės (apygardos) rinkėjų sąrašus ir juos tikslinant nebuvo įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, sudaro (jeigu yra tokių rinkėjų, sąrašas sudaromas ne elektroninėje rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemėje, o pagal formą užpildomas kompiuteriu) ir paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos tvirtina apygardos rinkimų komisija.

20. Tame pačiame apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos posėdyje patvirtinamas sąrašas (P1a forma) rinkėjų, kurių prašymai balsuoti namuose nėra tenkinami (sąrašas sudaromas ne elektroninėje rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemėje, o pagal formą užpildomas kompiuteriu). Apie tai, kad prašymas netenkinamas ir rinkėjui nebus sudaryta galimybė balsuoti namuose, rinkėjui pranešama asmeniškai, nurodant atsisakymo patenkinti prašymą priežastį.

IV SKYRIUS
PASIRENGIMAS BALSUOTI NAMUOSE IR BALSAVIMO NAMUOSE VYKDYMAS

21. Patvirtinus namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą, pirmininkas sudaro komisijos narių grupes (po du skirtingų partijų atstovus). Atsižvelgiant į namuose balsuojančių rinkėjų skaičių, komisijos narių grupių sudaroma tiek, kad komisijos narių grupės suspėtų pas rinkėjus nuvykti iki 20 val. (Jeigu sudaromas P1b sąrašas, apygardos rinkimų komisijos pirmininkas taip pat paskiria du komisijos narius arba paveda tai atlikti apylinkės rinkimų komisijai.).

22. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo į namus pas rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar apygardos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį trečiadienį ar ketvirtadienį ar iki rinkimų dienos 12 val. (P7 forma). Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos skelbimų lentoje grafiko patvirtinimo dieną.

23. Balsavimo namuose apskaitai yra naudojamas išankstinio balsavimo lakštas (toliau – lakštas) (Išankstinio balsavimo tvarkos aprašo 1 priedas). Juos atspausdina pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo iš Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos (VRK IS) pagal sudarytą ir patvirtintą namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą. Atspausdintus vardinius lakštus komisija sugrupuoja pagal komisijos narių grupėms priskirtus aplankyti balsuojančius namuose rinkėjus.

24. Paskutinį penktadienį iki rinkimų dienos pirmininkas komisijos nariams, vykdantiems balsavimą namuose, pagal P4 aktus išduoda rinkimų dokumentus: apylinkės rinkimų komisijos antspaudu antspauduotus biuletenius, išorinius ir vidinius vokus, vokų užklijavimo specialius ženklus, balsuojančiųjų namuose sąrašo kopiją, vardinius lakštus ir keletą tuščių lakšto formų (tam atvejui, jeigu atsirastų rinkėjas, turintis teisę balsuoti namuose, bet neįtrauktas į namuose balsuojančiųjų sąrašą). Pirmininkas privalo tvarkyti visų rinkimų dokumentų išdavimo ir gavimo apskaitą.

25. Kartu su rinkimų komisijos nariais pas rinkėjus, balsuojančius namuose, vyksta ir rinkimų stebėtojai. Tos rinkimų apylinkės komisijos pirmininkas ir nariai privalo užtikrinti rinkimų stebėtojo teisę stebėti balsavimą namuose. Jeigu rinkimų stebėtojams neleidžiama stebėti balsavimą namuose, balsavimas nevykdomas, o rinkėjui pranešama, kad jis gali atvykti balsuoti į apylinkę rinkimų dieną. Komisijos nariai, lankydamiesi rinkėjų namuose, privalo segėti komisijos nario pažymėjimą, o rinkimų stebėtojai – stebėtojo pažymėjimą.

26. Rinkėjui balsuojant namuose, draudžiama daryti poveikį jo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti. Komisijos nariams ir stebėtojams draudžiama atlikti už rinkėją Įstatymo 67 straipsnio 6 dalyje nurodytus veiksmus:

1) pildyti rinkimų biuletenius;

2) užpildytus rinkimų biuletenius įdėti į vidinį balsavimo paštu voką;

3) užklijuoti vidinį balsavimo paštu voką;

4) vidinį balsavimo paštu voką kartu su rinkėjo kortele įdėti į išorinį balsavimo paštu voką;

5) užklijuoti išorinį balsavimo paštu voką.

Komisijos nariams ir stebėtojams taip pat draudžiama atlikti Įstatymo 67 straipsnio 9 dalyje nurodytus veiksmus: priimti iš rinkėjų neužklijuotus išorinius balsavimo paštu vokus, išduoti rinkėjams rinkimų dokumentus kitose vietose ir kitiems asmenims, negu nustatyta Įstatyme.

27. Komisijos narių grupės, baigusios balsavimą namuose, iki 21 val. pagal P4 aktą perduoda komisijos pirmininkui išorinius balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais, užpildytų lakštų pirmąsias dalis, nepanaudotus ir sugadintus balsavimo biuletenius ir kitus rinkimų dokumentus.

28. Apylinkės rinkimų komisija, patikrinusi gautus rinkimų dokumentus, sprendžia, ar balsavimas namuose atitiko Įstatymo reikalavimus. Jeigu nustatomi pažeidimai, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša apie tai apygardos rinkimų komisijai, o ši informuoja Vyriausiąją rinkimų komisiją.

29. Tos dienos balsavimo namuose duomenis pirmininkas (ar jo įgaliotas asmuo) įkelia į VRK IS: rinkėjų sąraše prie kiekvieno balsavusiojo namuose įrašo specialaus ženklo, kuris priklijuotas lakšto pirmojoje dalyje, numerį. Tokiu būdu yra užbaigiamas namuose balsavusių rinkėjų elektroninis žymėjimas.

V SKYRIUS
PRANEŠIMAS APIE BALSAVUSIŲ NAMUOSE RINKĖJŲ SKAIČIŲ IR BALSAVIMO VOKŲ SAUGOJIMAS

30. Iki kitos dienos 9.00 val. apygardos rinkimų komisijos pirmininkas privalo užtikrinti, kad apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai pažymėtų VRK IS praėjusią dieną namuose balsavusius rinkėjus, kad VRK IS galėtų suformuoti ataskaitą apie iš viso namuose balsavusių rinkėjų toje apygardoje skaičių.

31. Pirmininkas privalo užtikrinti gautų savo rinkimų apylinkės išorinių balsavimo vokų apsaugą iki balsų skaičiavimo rinkimų dieną.

32. Jeigu apygardoje buvo sudarytas P1b sąrašas, pagal kurį rinkėjai balsavo ketvirtadienį iki rinkimų dienos, apie balsavusiųjų skaičių apygardos rinkimų komisijos pirmininkas penktadienį iki 9.00 val. privalo pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai, kuri pridės gautus duomenis prie tos apygardos gautų duomenų iš VRK IS. Gautus savo apygardos rinkėjų vokus saugo iki rinkimų dienos ir perduoda atitinkamai rinkimų apylinkėms, o gauti kitų apygardų vokai pridedami prie antrą dieną iš anksto balsavusių kitų apygardų rinkėjų vokų ir penktadienį iki rinkimų dienos iki 10 val. pateikiami pašto vadovui.

Forma **P6** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

RINKĖJO PRAŠYMAS BALSUOTI NAMUOSE (P6)

Kiekvienas rinkėjas, norėdamas pasinaudoti savo teise balsuoti namuose, ***privalo*** užpildyti rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Apylinkės rinkimų komisija pasirūpina laiku gauti rinkėjo prašymą. Sudarant balsuojančiųjų namuose sąrašą pagal rinkėjo prašymus, paskutinė prašymų pateikimo diena – paskutinis trečiadienis iki rinkimų dienos, rinkėjai, kurie balsuos ne toje rinkimų apylinkėje, į kurios sąrašą jie įrašyti, paskutinė prašymų pateikimo diena – paskutinis antradienis iki rinkimų dienos. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymą **balsuoti namuose, *užpildę rinkėjo prašymą,* turi teisę**:

neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai

1. Mano duomenys	**Vardas**	
	Pavardė	
Rinkėjo kortelės Nr.	**GYVENAMOSIOS (DEKLARUOTOS) VIETOS ADRESAS**	
2. Prašymas	Prašau, kad rinkimų dokumentus rinkimų komisijos nariai pristatytų man į namus, nes negalėsiu atvykti balsuoti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę. Teisę balsuoti namuose turiu pagal Įstatymą. 2016 m. _____ _____ d. …….. *(rinkėjo parašas)*	

PILDO APYLINKĖS AR APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIAI

		Apygarda	Apylinkė
Pildoma, jeigu rinkėjas yra įrašytas į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, nurodomi apygardos ir rinkimų apylinkės pavadinimai ir numeriai			
3. Rinkėjo teisė balsuoti namuose nustatyta:	**3.1. Išankstiniame apylinkės rinkėjų sąraše yra žyma, nurodanti, kad rinkėjas turi teisę balsuoti namuose**		
	3.2. Dėl ligos laikinai nedarbingas		
	3.3. Neįgalus (išankstiniame apylinkės rinkėjų sąraše nėra žymos, bet turi neįgalumo pažymėjimą)		

4. Patvirtinimas	TVIRTINU (Apygardos ar apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo) _____ *(Vardas, pavardė, parašas)* 2016 m. _____ d.
A.V.	

Forma P1 patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

PATVIRTINTA
2016 m. _____ d. apylinkės
rinkimų komisijos posėdyje
(protokolo Nr._____)

RINKĖJŲ, BALSUOJANČIŲ NAMUOSE, SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS)

_____rinkimų apygarda Nr. _____

_____rinkimų apylinkė Nr. _____

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Žyma išanksti-niame rinkėjų sąraše	*Nesant žymos išankstiniame rinkėjų sąraše, dokumento Nr.
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

* **Pastaba.** Nesant išankstiniame rinkėjų sąraše žymos, kuri nurodo rinkėjo teisę balsuoti namuose, bet yra dokumentas (neįgalumo pažymėjimas, nedarbingumo pažymėjimas), nurodantis rinkėjo teisę balsuoti namuose.

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

Pastaba. Iš viso sąrašo sudarymo dieną nepatenkinta _____ rinkėjų rašytinių prašymų.

Forma **P1b** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

PATVIRTINTA
2016 m. _____ d. apygardos
rinkimų komisijos posėdyje
(protokolo Nr._____)

RINKĖJŲ, BALSUOJANČIŲ NAMUOSE, LAIKINAI APSISTOJUSIŲ RINKIMŲ TERITORIJAI PRISKIRTU ADRESU IR NEĮRAŠYTŲ Į ŠIOS RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ, SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS)

_____rinkimų apygarda Nr. ____

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Dokumentas, kuris patvirtina rinkėjo teisę, ir jo numeris	Rinkimų apygardos ir apylinkės pavadinimas ir numeris
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					

Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

Pastaba. Iš viso sąrašo sudarymo dieną nepatenkinta _____ rinkėjų rašytinių prašymų.

Forma **P1a** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

PATVIRTINTA
2016 m. _____ d. apylinkės
rinkimų komisijos posėdyje
(protokolo Nr._____)

RINKĖJŲ, KURIŲ PRAŠYMAI BALSUOTI NAMUOSE NETENKINAMI, SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS)

_____ rinkimų apygarda Nr._____

_____rinkimų apylinkė Nr. _____

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Netenkinimo priežastis ir žyma apie jos pranešimą rinkėjui asmeniškai
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Forma **P4** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

RINKIMŲ DOKUMENTŲ PERDAVIMO AKTAS

2016 - _____ - _____ Nr. _____

_____ rinkimų apygarda Nr. _____

_____rinkimų apylinkė Nr. _____

Rinkimų dokumento pavadinimas		Gauta	Išduota	Grąžinta
Daugiamandatės rinkimų apygardos balsavimo biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
Savo vienmandatės rinkimų apygardos balsavimo biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
Kitų vienmandačių rinkimų apygardų balsavimo biuleteniai (pagal apygardas kitoje akto pusėje)	iš viso			
Specialūs ženklai išoriniam vokui užklijuoti	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
Vidiniai vokai				
Išoriniai vokai				
Atspausdinti iš VRK IS išankstinio balsavimo lakštai				

Perdavė (priėmė)
Apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos pirmininkas _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

Priėmė (perdavė)
Apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos narys _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

KITŲ RINKIMŲ APYGARDŲ balsavimo biuletenių apskaita antroje pusėje

KITŲ RINKIMŲ APYGARDŲ BALSAVIMO BIULETENIAI

Apygardos pavadinimas ir Nr.		Gauta	Išduota	Grąžinta
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			
biuleteniai	iš viso			
	nuo Nr. iki Nr.			

_____

(parašas)

_____

(parašas)

Forma **P7** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. Sp-70

_____ RINKIMŲ APYGARDA NR. _____
(Pavadinimas)

TVIRTINU
Apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos pirmininkas

_____RINKIMŲ APYLINKĖ NR._____
(Pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

KOMISIJOS NARIŲ VYKIMO PAS RINKĖJUS, BALSUOJANČIUS NAMUOSE, GRAFIKAS

2016- -___

Eil. Nr.	**Data, išvykimo pas rinkėjus laikas**	**Komisijos narių, vyksiančių pas rinkėjus, vardai, pavardės**	**Gatvių, kaimų, kuriuose (kuriose) gyvenančius rinkėjus aplankys komisijos nariai, pavadinimai**	**Numatomas aplankyti rinkėjų skaičius**
			Iš viso:	

8. PASIRENGIMAS RINKIMŲ DIENAI IR BALSŲ SKAIČIAVIMAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-87

APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJOS PROTOKOLŲ PILDYMO NAUDOJANT „RINKIMŲ VEDLĮ“, BALSŲ IR PIRMUMO BALSŲ SKAIČIAVIMO, RINKIMŲ BIULETENIŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ PRISTATYMO APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJAI TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS. PROTOKOLŲ PASIRAŠYMAS

1. Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo naudojant „Rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo naudojant „Rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarka.

Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 79 straipsnį kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomi du balsų skaičiavimo protokolai: vienmandatės rinkimų apygardos (F1S) ir daugiamandatės rinkimų apygardos. Daugiamandatės rinkimų apygardos protokolą sudaro dvi dalys: pirmoji dalis (F2S) yra skirta kandidatų sąrašų gautų balsų apskaitai, antroji (F3S – visų kandidatų sąrašų pirmumo balsų apskaitos bendras skyrius ir F4S – kiekvieno kandidatų sąrašo pirmumo balsai) – kandidatų gautų pirmumo balsų apskaitai.

2. Balsų skaičiavimo protokolai pildomi Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) informacinės sistemos dalyje „Rinkimų vedlys“.

3. Rinkimų vedlys (toliau – **Vedlys**) yra VRK informacinės sistemos programinės įrangos dalis, skirta rinkimų komisijoms surašyti balsų skaičiavimo protokolus, juos atspausdinti, internetinio ryšio priemonėmis perduoti balsų skaičiavimo protokolų duomenis ir kitą **Vedlyje** sukauptą informaciją VRK ir savos apygardos rinkimų komisijoms. Nesant internetinio ryšio **Vedlys** gali išsaugoti informaciją elektroninėje byloje lokalioje darbo vietoje naudojamame kompiuteryje. Šiuo atveju apygardos rinkimų komisijai kartu su pasirašytais protokolais perduodama šios bylos kopija. Naudojant keletą kompiuterių perduodamos visų kompiuterių bylos

3.1. Apylinkės rinkimų komisija rinkimų dieną savo atliekamus veiksmus, kurių eiliškumas nustatytas Įstatyme, nuosekliai fiksuoja **Vedlyje**: suskaičiuoja visus kiekvienam komisijos nariui išduodamus ir jo grąžinamus rinkimų biuletenius; žymi rinkimų stebėtojų atvykimo į balsavimo patalpą ir išvykimo iš jos laiką, stebėtojų teikiamas pastabas; nurodo biuletenių, rastų balsadėžėje ir gautų vokais, skaičius; balsų, paduotų už kiekvieną kandidatą ir kandidatų sąrašą, skaičius; pagal šiuos duomenis **Vedlys** sudaro balsų skaičiavimo protokolus, patikrina, ar apylinkės rinkimų komisijos įrašomuose duomenyse nėra aritmetinių klaidų ar prieštaravimų.

3.2. Skaičiuojant pirmumo balsus, **Vedlyje** įrašoma kiekviename rinkimų biuletenyje nurodyti kandidatų rinkimų numeriai ir pagal šiuos pirmumo balsus atspausdina daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį (F3S ir visas F4S formas).

3.3. **Vedlys** sudaro galimybę apygardos rinkimų komisijai stebėti savos apygardos rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolų pildymo eigą, sudaryti ir atspausdinti apygardos balsų skaičiavimo protokolus bei organizuoti ir vykdyti pirmumo balsų perskaičiavimą, taip pat nustatyti, ar internetu perduoti balsų skaičiavimo protokolų duomenys atitinka komisijos narių bei stebėtojų pasirašytus ir apygardos rinkimų komisijai perduotų protokolų duomenis. **Vedlys** sudaro galimybę VRK stebėti kiekvienos apylinkės rinkimų komisijos darbą, pildomo protokolo duomenis ir kitą Vedlyje kaupiamą informaciją.

3.4. Prisijungimas darbui **Vedlyje** autorizuotas ir leidžiamas tik per Elektroninius valdžios vartus. Apylinkės rinkimų komisijos narys, pirmininkas gali prisijungti ir redaguoti (redaguoti, tai yra įrašyti ir keisti duomenis gali tik vienas iš komisijos narių ar pirmininkas) ar matyti (prisijungusių skaičius neribojamas) tik savo rinkimų apylinkės duomenis; apygardos rinkimų komisijos narys, pirmininkas – savo rinkimų apygardos ir ją sudarančių

rinkimų apylinkių duomenis, keisti rinkimų apylinkių narių prisijungimo ir redagavimo teises. VRK narys ar pirmininkas gali matyti visų rinkimų apygardų ir apylinkių duomenis, įskaitant ir užsienyje esančių balsavimo komisijų duomenis. **Vedlys** fiksuoja visus prisijungimus prie jo ir bet kokių duomenų pildymą ar redagavimą, tai yra pagal **Vedlyje** sukauptą informaciją galima nustatyti, kas, kada ir kokius išsaugotus duomenis įvedė, kada ir kuriuos duomenis pakeitė.

3.5. **Vedlys**, formuodamas balsų skaičiavimo protokolus, dalį protokolams reikalingų duomenų (apylinkės rinkėjų skaičius, įrašytų ir išbrauktų rinkėjų skaičius, iš anksto balsavusių rinkėjų skaičius, atvykusių balsuoti rinkimų dieną rinkėjų skaičius ir kitus duomenis) gauna iš VRK informacinės sistemos posistemės „Rinkėjai“.

4. **Vedlį** sudaro 8 etapai, turintys statusus: „Nepradėtas“, „Vykdomas“, „Baigtas“. Statusas „Nepradėtas“ nurodo, kad nė vienas duomuo šiame etape nėra įrašytas; „Vykdomas“ – duotuoju metu duomenys vedami, „Baigtas“ – nurodo, kad visi etapo duomenys suvesti. Dalis etapų turi taip pat nuosekliai pildomus žingsnius.

5. **Vedlys** leidžia nuosekliai vykdyti visus etapus ir tikrina, kaip įrašomi duomenys atitinka jau įvestus, ir įspėjamuoju pranešimu informuoja apie neatitikimus arba draudžia toliau tęsti skaičiavimą, neišsaugo duomenų, fiksuoja kritinę klaidą ir reikalauja įvesti patikslintus skaičius. Prie kritinių klaidų priskiriamos aritmetinės klaidos, neužpildyti laukai. Esamos klaidos fiksuojamos **Vedlio** atitinkamame etape ir **Vedlio** 1 lange.

6. Pildant **Vedlio** etapus ir žingsnius, suformuojamas vienmandatės ir daugiamandatės rinkimų apygardų protokolai. Protokolai, kurie turi kritinių klaidų, pažymėti įrašu „TURI KLAIDŲ“. Tokių protokolų pasirašyti negalima. Protokolai, kurie neturi kritinių klaidų, turi keturženklius kodus, sudaromus iš skaičių ir raidžių. Atspausdintus protokolus pasirašo komisijos pirmininkas ir nariai, po to stebėtojai. Visi pasirašiusieji nurodomi **Vedlyje** ir protokolas, įvedus keturženklį kodą, patvirtinamas. Kodo atitikimas reiškia, kad pasirašymo metu nė vienas protokolo skaičius nebuvo taisomas ir protokolas yra perduotas į VRK ir į savo apygardos rinkimų komisiją. Vėlesnis protokolo duomenų keitimas galimas tik apygardos rinkimų komisijai leidus ir grąžinus protokolą pataisyti.

II SKYRIUS
RINKIMŲ KOMISIJOS VEIKSMAI IKI BALSADĖŽĖS ATIDARYMO

7. Rinkimų dienos rytą, dar prieš balsavimo pradžią, apylinkės rinkimų komisijos nariams išdalijami apylinkės rinkimų komisijos antspaudu anspauduoti balsavimo biuleteniai.

7.1. Komisijos veiksmai **Vedlyje**. **Vedlyje** įrašoma: apylinkės rinkimų komisijos iš apygardos rinkimų komisijos gautų vienmandatės ir daugiamandatės rinkimų apygardų biuletenių skaičiai, kiekvienos rinkimų apygardos komisijos išduotų balsavimo namuose biuletenių skaičius bei kiek biuletenių išduota rinkėjams, kiek jų sugadinta ir kiek liko nepanaudotų. (**Vedlio** 1 etapas).

7.2. Registruojami apylinkės rinkimų komisijos nariams išduoti vienmandatės ir daugiamandatės rinkimų apygardų biuleteniai. Nurodomi biuletenių šaknelių numeriai. Jų išdavimo laikas fiksuojamas automatiškai. Registravimas vyksta visą rinkimų dieną iki balsadėžės atidarymo, kiekvieną kartą, kai išduodami ar grąžinami biuleteniai. (**Vedlio** 2 etapas, 1 ir 2 žingsniai).

8. Stebėtojų registracija. **Vedlyje** įrašoma stebėtojo(-ų) vardas(-ai), pavardė(-ės), atvykimo diena ir laikas. Atvykus naujam stebėtojui, jis įrašomas tokia pačia tvarka. Stebėtojui atvykus pakartotinai, jo vardas ir pavardė įrašomi dar kartą. Stebėtojui pranešus apie išvykimą ar kai jo nėra ilgesnį laiką, fiksuojamas jo išvykimo laikas. Stebėtojui pateikus žodinę ar rašytinę pastabą (pastabas), trumpas jų turinys nedelsiant įrašomas ir išsaugomas skiltyje „Pastabos“. (**Vedlio** 3 etapas).

9. Rinkimų dieną balsavimo patalpa rinkėjams atidaroma tik susirinkus ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Balsadėžė, prieš tai patikrinus, ar ji tuščia, antspauduojama ar plombuojama balsadėžės uždarymo vietoje. Pradedamas balsavimas.

10. Rinkimų dieną 20 valandą apylinkės komisijos pirmininkas skelbia, kad balsavimas baigtas, ir pasirūpina, kad balsavimo patalpa būtų uždaryta.

11. Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užklijuoja ir antspauduoja balsadėžės plyšį. Komisijos pirmininkas privalo trumpai priminti Įstatymo nustatytus balsų skaičiavimo reikalavimus ir pranešti, kiek biuletenių buvo gauta iš apygardos rinkimų komisijos, kiek jų skirta balsav-

imui namuose ir kiek iš jų panaudota, nepanaudota ir sugadinta. **Vedlyje** šie skaičiai buvo įrašyti ir išsaugoti dar iki balsavimo patalpos atidarymo.

12. Uždarius balsavimo patalpą, baigiama apylinkės rinkimų komisijos nariams išduotų biuletenių apskaita. Atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenkami nepanaudoti (biuleteniai, kurie nėra atskirti nuo šaknelių) ir sugadinti (biuleteniai be šaknelių) rinkimų biuleteniai. Komisijos nariai suskaičiuoja rinkėjų parašų skaičių rinkėjų sąraše, atskirai kiekvieno komisijos nario naudoto rinkėjų sąrašo dalyje, bei atvykimo lapelių, gautų iš kiekvieno komisijos nario, skaičių.

Vedlio 2 etape įrašoma**:** grąžinamų nepanaudotų biuletenių šaknelių numeriai, nurodant jų intervalą, pagal kurį **Vedlys** nustato biuletenių skaičių. Grąžinami sugadinti biuleteniai (tai yra rinkėjų sugadinti, bet neįmesti į balsadėžę; sugadinti atplėšiant nuo šaknelės; rasti nenumeruoti ar tuo pačiu numeriu numeruotų šaknelių biuleteniai ar panašiai) įrašomi į sugadintų biuletenių skaičių. Sugadinti biuleteniai neturi (ar laikoma, kad neturi šaknelių) šaknelių ir įrašomi Vedlyje nurodant tik jų skaičių.

Vedlio 4 etape atskirai prie kiekvieno rinkimų komisijos nario įrašoma: rinkėjams išduotų biuletenių skaičius (3.3), rinkėjų parašų skaičius (3.4) ir atvykimo lapelių skaičius (3.5). Kai komisijos nariai grąžino visus turėtus biuletenius, komisijos nariui išduotų biuletenių skaičius (3.2) turi būti lygus rinkėjų parašų skaičiui (3.4) ir atvykimo lapelių skaičiui (3.5). O nepanaudotų biuletenių skaičius (3.6) tampa lygus 0 (nuliui). Jeigu taip nėra, gali būti, kad taip yra dėl skaičiuojant rinkėjams išduotus biuletenius, rinkėjų parašus ar atvykimo lapelius padarytų klaidų, dėl Aprašo 12 punkte nurodytų priežasčių arba kad priežastys gali paaiškėti atidarius balsadėžę. **Vedlio** eilutėje 3.8 nurodomi visi likę (pas komisijos pirmininką, sekretorių) komisijos nariams neišdalyti biuleteniai.

13. Visus nepanaudotus (3.8), rinkimų dieną komisijos narių grąžintus, nepanaudotus balsavimo namuose (neatplėštus nuo šaknelių) ir sugadintus (rinkimų dieną ir namuose) rinkimų biuletenius apylinkės rinkimų komisija anuliuoja, nukirpdama ne mažiau kaip tris centimetrus dešiniojo viršutinio biuletenio kampo. Po to visi šie nukirpti biuleteniai ir nukirpti jų kampai sudedami į atskirus specialius vokus, kurie užklijuojami ir antspauduojami. Apylinkės rinkimų komisijoje negali likti nė vieno nesupakuoto biuletenio, išskyrus balsadėžėje ir balsavimo vokuose esančius biuletenius. Tik tada komisijos pirmininkas priima sprendimą atidaryti balsadėžę.

III SKYRIUS
RINKIMŲ KOMISIJOS VEIKSMAI SKAIČIUOJANT BALSADĖŽĖJE RASTUS BIULETENIUS

14. Apylinkės rinkimų komisija, vadovaudamasi Įstatymo 77 straipsnyje nustatyta tvarka, apžiūri balsadėžę ir, nesant pažeidimų, priima sprendimą ją atidaryti. Balsai turi būti skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų žymas balsavimo biuleteniuose galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys ir įsitikinti, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Biuleteniai skaičiuojami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus). Prie stalo gali sėdėti ir skaičiuoti biuletenius tik rinkimų komisijos nariai. Komisijos pirmininkas prižiūri, kaip laikomasi Įstatymo reikalavimų, organizuoja komisijos darbą, prireikus skelbia balsavimą dėl biuletenio pripažinimo galiojančiu ar negaliojančiu.

15. Balsadėžėje buvę biuleteniai suskirstomi į vienmandatės (dvi grupės biuletenių: galiojantys ir negaliojantys) ir daugiamandatės (dvi grupės biuletenių: galiojantys ir negaliojantys) apygardų biuletenius. Skirstant biuletenius į grupes, tikrinama, ar biuleteniai yra nustatytos formos, ar jie antspauduoti šios rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu skirstant biuletenius nėra aišku kuriai grupei (galiojančių ar negaliojančių) jį priskirti, neaiškūs biuleteniai dedami į atskirus pluoštelius (atskirai vienmandatės ir daugiamandatės) ir, baigus biuletenius skirstyti į grupes, dėl negaliojančių biuletenių balsuojama (balsavimo rezultatas įrašomas kitoje biuletenio pusėje). Po to suskaičiuojami kiekvienos galiojančių ir negaliojančių grupės biuleteniai ir jų skaičius įrašomas į Vedlio 5 etapo duomenis. Negaliojantys biuleteniai (jeigu jų daugiau kaip 50, naudojant Aprašo 17 punkte nurodytus skirtukus) atskirai pagal apygardas supakuojami į didįjį voką, ant kurio užrašomas negaliojančių biuletenių skaičius.

16. Jeigu balsadėžėje rasta daugiau arba mažiau biuletenių, negu jų buvo išduota rinkėjams, komisija imasi priemonių nustatyti priežastis. **Vedlio** 5 etapo 1 žingsnyje įrašoma: balsadėžės atidarymo laikas, balsadėžėje rastų

galiojančių ir negaliojančių biuletenių skaičius vienmandatėje ir daugiamandatėje rinkimų apygardose. Šiame etape kandidatų ir kandidatų sąrašų gauti balsai neskaičiuojami.

17. Kandidatų gautų balsų skaičiavimas. Galiojantys rinkimų biuleteniai pagal juose rinkėjų padarytas žymas suskirstomi į atskiras grupes pagal kandidatus. Kiekvieną biuletenių grupę skaičiuoja du komisijos nariai ir po to perskaičiuoja kiti (ne mažiau kaip du) komisijos nariai. Rekomenduojama biuletenius padalyti į pluoštus, kad būtų patogu juos apgaubti sulenktu ir pasirašytu „Suskaičiuotų biuletenių skirtuku“ (1 priedas). Jeigu skirtuko blanko nėra, jis padaromas taip: ant popieriaus lapo užrašoma: kandidato vardas, pavardė arba „Negaliojantys biuleteniai“, pluošte esančių biuletenių skaičius, biuletenius skaičiavusių ir perskaičiavusių komisijos narių pavardės, vardai ir komisijos nariai pasirašo. Lapas perlenkiamas ir juo atskiriamas kiekvienas biuletenių pluoštas.

18. Rinkimų komisija privalo vieną kartą balsus perskaičiuoti, jeigu iki rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pasirašymo to pareikalauja bent vienas rinkimų komisijos narys ar rinkimų stebėtojas. **Vedlio** 5 etapo 2 žingsnyje įrašoma: kiekvieno kandidato gautų balsų skaičius. Šių balsų suma turi būti lygi galiojančių biuletenių skaičiui. Vienmandatės rinkimų apygardos biuleteniai supakuojami ir sudedami į didįjį voką, ant kurio užrašomas biuletenių skaičius.

19. Po to skaičiuojami daugiamandatės rinkimų apygardos biuleteniai. Balsavimo biuleteniai suskirstomi į grupes pagal kandidatų sąrašus. Kiekvienos grupės biuleteniai suskaičiuojami ir jų skaičius įrašomas **Vedlio** 5 etapo 2 žingsnyje. Kiti balsų skaičiavimo tvarkos, biuletenių pakavimo reikalavimai yra tokie patys kaip skaičiuojant vienmandatės rinkimų apygardos biuletenius.

IV SKYRIUS
RINKIMŲ KOMISIJOS VEIKSMAI SKAIČIUOJANT VOKAIS GAUTUS BIULETENIUS

20. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia visus (balsavusiųjų namuose ir gautus iš apygardos rinkimų komisijos) gautus išorinius balsavimo vokus. **Vedlio** 6 etapo 1 žingsnio 10.1 ir 10.21 punktuose įrašomi gautų vokų skaičiai. Patikrinama, ar jų skaičius atitinka **Vedlio** 6 etapo 10, 10.1 ir 10.2 pilkuose langeliuose (VRK informacinės sistemos posistemėje „Rinkėjai“) įrašytus skaičius. Nustačius neatitikimus, aiškinamasi priežastys, jeigu jos nustatomos, pranešama komisijos nariams ir stebėtojams, jeigu neatitikimo priežastys nežinomos, apie tai pranešama komisijos nariams, stebėtojams ir apygardos rinkimų komisijai.

21. Iš naujo antspauduojama balsadėžė (kaip tai nurodoma aprašo 9 punkte). Vedlyje galima atspausdinti Rinkėjų, kurie balsavo iki rinkimų dienos, sąrašą su jame nurodytais ant išorinių balsavimo vokų užklijuotų specialių ženklų numeriais. Jeigu sutikrinus randama neatitikimų, apie juos nedelsiant pranešama apygardos rinkimų komisijai, kuri, įvertinusi neatitikimų pobūdį ir mastą, informuoja VRK. Nustačius tyčinio vokų atplėšimo žymas, pranešama teisėsaugos institucijoms. Komisijos pirmininkas paveda vienam komisijos nariui išimti iš kiekvieno išorinio voko (nukirpus nuo jo vieną kraštą) rinkėjo kortelę ir vidinį voką, kitam (kitiems) – rinkėjų sąraše surasti balsavusio rinkėjo pavardę ir pranešti, ar rinkėjas nėra balsavęs rinkimų apylinkėje ir ar nėra gauta šio rinkėjo dar vieno voko. Ši procedūra atliekama taip: išorinis vokas apžiūrimas, įsitikinama, kad jis nebuvo atplėštas, specialus ženklas nepažeistas. Nukirpus išorinio voko kraštą, iš jo išimama rinkėjo kortelė ir vidinis vokas. Garsiai perskaitomas rinkėjo kortelės numeris ir rinkėjo pavardė, šie duomenys sutikrinami su apylinkės rinkėjų sąrašo duomenimis. Apylinkės rinkėjų sąraše prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu ar namuose, pavardės įrašoma „Balsavo paštu“ arba „BP“. Vidinis balsavimo vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės antspaudu ir įmetamas į balsadėžę. Jeigu rinkėjo kortelėje įrašytas asmuo, kurio nėra rinkėjų sąraše, arba rinkėjų sąraše yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo vokas, arba išoriniame voke nėra rinkėjo kortelės, arba išoriniame balsavimo voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokas, antspaudas nededamas, vokas neatplėšiamas. Tolesnė šių vokų apskaita netvarkoma. Po to, kai paskutinis antspauduotas vokas įmetamas į balsadėžę, išoriniai vokai, rinkėjo kortelės, neantspauduoti vidiniai vokai sudedami atskirai. **Vedlio** 6 etapo 1 žingsnyje įrašoma: gautų išorinių vokų skaičius, rastų vidinių vokų skaičius, antspauduotų vidinių vokų skaičius.

22. Balsadėžė atidaroma. Vidiniai vokai atplėšiami po vieną, patikrinama, kad viename vidiniame voke būtų ne daugiau kaip vienas vienmandatės rinkimų apygardos biuletenis ir vienas daugiamandatės rinkimų apygardos

biuletenis. Rinkimų komisijos gali gauti iš užsienyje esančių karinių misijų nestandartinius biuletenius – PDF formato baltus biuletenius su atšviestu VRK antspaudu. Visi iš vidinių vokų išimti biuleteniai suskaičiuojami, jie skaičiuojami taip kaip biuleteniai, rasti balsadėžėje, pagal Aprašo 17 ir 18 punktuose nustatytą tvarką. **Vedlio** 6 etapo 2 žingsnyje įrašomi gauti balsų skaičiavimo rezultatai.

23. Į didžiuosius vokus, kuriuose yra galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, rasti balsadėžėje, pridedami vokuose gauti galiojantys ir negaliojantys biuleteniai. Rinkėjo kortelės, atplėšti išoriniai ir vidiniai, neantspauduoti vidiniai vokai supakuojami.

24. Protokolo spausdinimas **Vedlyje.** Protokole, kuriame bus kritinių klaidų, per visą protokolo puslapį bus įrašas „klaidos“. **Vedlio** pradiniame lange **Vedlio** etapų sąraše bus nuoroda, kokia tai klaida ar klaidos. Jeigu protokolas kritinių klaidų neturi, **Vedlys** sukuria protokolo duomenų apsaugos kodą, kurį sudaro keturi simboliai. Protokolą galima atsispausdinti ir pasirašyti.

25. Protokolą pasirašo visi skaičiavime dalyvavę komisijos nariai ir komisijos pirmininkas. Po to pasirašo stebėtojai. **Vedlyje** pažymimi visi protokolą pasirašę komisijos nariai ir pirmininkas, stebėtojai, įvedamas pasirašymo laikas ir protokolo apačioje esantis duomenų apsaugos kodas. Patvirtinus protokolą, jį taisyti galima tik apygardos rinkimų komisijai jį grąžinus ir leidus taisyti. Paprašius stebėtojui ar komisijos nariui, jam išduodama patvirtinto protokolo kopija, kurią pasirašo komisijos pirmininkas. Analogiškai suformuojama ir daugiamandatės rinkimų apygardos protokolo I dalis.

V SKYRIUS
KANDIDATŲ PIRMUMO BALSŲ SKAIČIAVIMAS

26. Vadovaudamasi Įstatymo 78 straipsnio 3 dalimi, apylinkės rinkimų komisija nusprendžia, ar pirmumo balsus skaičiuoti iš karto, ar kreiptis į apygardos rinkimų komisiją dėl leidimo pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, bet ne vėliau kaip po 24 valandų. Jeigu apygardos rinkimų komisijos pirmininkas leidžia pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, abu maišai su dokumentais užplombuojami ir visi rinkimų dokumentai perduodami apygardos rinkimų komisijai.

27. Kandidatų pirmumo balsų skaičiavimas iš karto. Biuleteniai skaičiuojami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus). Pirmumo balsams skaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas sudaro iš dviejų ar daugiau komisijos narių skaičiavimo grupes ir kiekvienai jų paveda skaičiuoti konkrečių kandidatų sąrašų pirmumo balsus. **Vedlyje** nurodoma: balsų skaičiavimo grupių nariai, kurie skaičiuos pirmumo balsus ir dirbs su kompiuteriu; grupėms priskirti kandidatų sąrašai. Kiekviena grupė, skaičiuodama pirmumo balsus, naudoja kompiuterį, todėl vienu metu kelios grupės gali skaičiuoti pirmumo balsus tik turėdamos atskirus kompiuterius. Vieno kandidatų sąrašo pirmumo balsai gali būti vedami į **Vedlį** tik vienu kompiuteriu. Tuo pačiu kompiuteriu gali būti vedami kelių sąrašų pirmumo balsai. Nedirbantys su kompiuteriais darbo grupės ar nepaskirti į grupes komisijos nariai gali paruošti biuletenius skaičiavimui: išrūšiuoti į reitinguotus ir nereitinguotus; surašyti biuletenių numerius; pagal atspausdintą suvestų pirmumo balsų lentelę su kiekvieno biuletenio reitingo duomenimis patikrinti skaičiavimo rezultatus. Jeigu kyla nesutarimų dėl grupių sudarymo ar sąrašų priskyrimo, šie klausimai sprendžiami burtais. Politinės partijos pasiūlytas komisijos narys negali skaičiuoti tos pačios partijos iškeltų kandidatų sąrašo pirmumo balsų. Komisijos pirmininkas balsų paprastai neskaičiuoja. Jis prižiūri, kaip dirba balsų skaičiavimo grupės. Visos balsų skaičiavimo grupės turi dirbti vienoje patalpoje.

28. Balsų skaičiavimo grupė, gavusi voką su biuleteniais nustato, ar gavo voką su jiems paskirto suskaičiuoti kandidatų sąrašo biuleteniais. Skaičiuojant biuletenius taip pat įvertinama, ar visuose biuleteniuose yra balsuota už nurodytą kandidatų sąrašą. Jeigu aptinkama tokių biuletenių, kurie, balsų skaičiavimo grupės narių nuomone, yra negaliojantys arba priskirtini kitam sąrašui, šie biuleteniai atidedami ir, baigus skaičiuoti sąrašo pirmumo balsus, perduodami komisijos pirmininkui. Galutinį tokių biuletenių įvertinimą, kai baigiami skaičiuoti visų kandidatų sąrašų pirmumo balsai, priima apylinkės rinkimų komisija, balsuodama dėl kiekvieno biuletenio. Apylinkės rinkimų komisija, esant negaliojančių ar ne tam kandidatų sąrašui priskirtų biuletenių ir dėl to pasikeitus daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo rezultatams, kreipiasi į apygardos rinkimų komisiją su prašymu leisti taisyti daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo I dalį. Po to **Vedlyje** padaromi pataisymai. Protokolas spausdinamas, pasirašomas komisijos narių, stebėtojų ir patvirtinamas **Vedlyje** iš naujo.

29. Biuletenių skirstymas į biuletenius, turinčius ir neturinčius pirmumo balsų. Pirmiausia atrenkami biuleteniai, turintys bent vieną reitingo žymą. Biuleteniai suskaičiuojami ir visi šie reitinguoti biuleteniai labai atidžiai pieštuku viršutiniame mėlynos linijos laukelio dešiniajame kampe iš eilės pradedant nuo 1 (vieneto) sunumeruojami. **Vedlyje**: grupė pasirenka skaičiuojamą partiją, nurodo biuletenių su pirmumo balsais skaičių. Vienas grupės narys skaito biuletenyje pažymėtus kandidatų numerius, kitas komisijos narys kompiuterio klaviatūra veda diktuojamus skaičius. Suvedus 20 biuletenių, programa pasiūlys patikrinti, ar tikrai vedamo biuletenio numeris atitinka ant biuletenio užrašytą skaičių. Toks patikrinimas paprastai kartojamas kas 20 biuletenių. Jeigu balsų skaičiavimo grupė nesutaria, kokį rinkimų numerį parašė rinkėjas, toks biuletenis atidedamas ir vėliau dėl šio rinkimų numerio nustatymo komisija sprendžia balsuodama. Rinkėjų parašytos pavardės, vardai, kiti užrašai ar nenustatytoje biuletenio vietoje parašyti skaičiai nėra Įstatymo nustatytas būdas balsuoti už kandidatų pirmumą. Taip pažymėti pirmumo balsai neskaičiuojami. Kai komisijos nariai pagal biuletenio žymą negali nustatyti, kokį rinkimų numerį rinkėjas įrašė, **Vedlyje** įrašomas 0 (nulis). Jeigu suvedant reitingo balsus paaiškėjo, kad biuletenių su reitingo balsais yra daugiau ar mažiau, negu grupė nurodė **Vedlio** 8 etapo 3 žingsnyje, išsiaiškinamos priežastys (biuletenis nesunumeruotas, numeruojant praleistas skaičius, padaryta klaida skaičiuojant biuletenius ar panašiai) grįžtama į **Vedlio** 8 etapo 3 žingsnį ir klaidos ištaisomos. Suvestų pirmumo balsų lentelėje raudona spalva pažymimi pasikartojantys rinkimų numeriai, kurie į bendrą pirmumo balsų skaičių neskaičiuojami.

30. Suvestus reitingo balsus būtina pasirinktinai patikrinti. Galimi įvairūs tikrinimo būdai:

– komisijos nariams pasikeitus funkcijomis, tai yra narys, kuris suvedė reitingo balsus, tikrinimo metu Suvestų pirmumo balsų lentelėje skaito, o kitas narys tikrina, ar atitinka suvestų reitingo balsų skaičius (tikrinimas rekomenduojamas, kai biuletenių su pirmumo balsais yra iki 100 vienetų);

– pasirenkami atsitiktiniai biuleteniai ir sutikrinama, ar teisingai suvesti skaičiai (priklausomai nuo biuletenių su pirmumo balsais skaičiaus tikrinamas kas 10, 20, 50 biuletenis ar tikrinama pagal atsitiktinai pasirinktą skaičių seką). Atrenkant pasirinktus tikrinimui biuletenius, galima naudoti **Vedlio** 8 etapo 5 žingsnyje įdiegtą paieškos sistemą, kuri leidžia parinkti tiek atrinktus biuletenius, tiek galimybę atrinkti biuletenius, kuriuose balsuota už vieną iš sąrašo kandidatų;

– atspausdinama suvestų pirmumo balsų (visų ar jų dalies) lentelė ir tikrinama pagal ją, tokiam tikrinimui kompiuteris naudojamas tik atspausdinant lentelę. Atspausdinta lentelė negali būti platinama ir po patikrinimo privalo būti pridedama prie biuletenių;

– galimi kiti tikrinimo būdai, kurios pasirenka apylinkės rinkimų komisija.

31. Įsitikinus, kad suvesti pirmumo balsai atitinka biuletenių žymas, spausdinamas pirmumo balsų skaičiavimo protokolo II dalies skyrius, kurio numeris atitinka kandidatų sąrašo numerį. Protokolą F4S pasirašo pirmumo balsus skaičiavę apylinkės rinkimų komisijos nariai ir pirmininkas. Pasirašytas protokolas **Vedlio** 8 etapo 5 žingsnyje patvirtinamas. Tvirtinant protokolą, suvedamas keturių skaitmenų kodas ir, jeigu jis atitinka atspausdinto protokolo kodą, protokolas laikomas patvirtintu. Patvirtinto protokolo duomenų keitimas apylinkės rinkimų komisijoje galimas tik leidus apygardos rinkimų komisijos pirmininkui ar jo įgaliotam komisijos nariui.

32. Tokiu pačiu būdu skaičiuojami visų kandidatų sąrašų pirmumo balsai, tvirtinami visų kandidatų sąrašų protokolai F4S.

33. Suskaičiavus visų kandidatų sąrašų pirmumo balsus, pasirašius visus F4S protokolus, suformuojamas protokolas F3S, kurį atspausdinus pasirašo visi komisijos nariai ir stebėtojai. Vedlyje patvirtinamas protokolo pasirašymas.

34. Visi suskaičiuoti biuleteniai sudedami į naują didįjį voką (vokus). kartu su biuleteniais įdedamas ir didysis vokas (vokai), iš kurio (kurių) buvo išimti biuleteniai. Didysis vokas (vokai) užklijuojamas (užklijuojami), aprašomas jo turinys, šis vokas antspauduojamas apylinkės rinkimų komisijos antspaudu ir įdedamas į maišą. Maišas plombuojamas ir plombos numeris įrašomas į balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį F3S.

35. **Pirmumo balsų skaičiavimas kitą kartą.** Apygardos rinkimų komisija, gavusi neskaičiuotus pirmumo balsus, Įstatymo 78 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka priima sprendimą dėl pirmumo balsų skaičiavimo. Rinkimų dokumentai pirmumo balsams skaičiuoti tai pačiai ar kitai rinkimų komisijai išduodami pagal aktą (pildomi du akto egzemplioriai).

36. Apygardos rinkimų komisija nustato pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką. Skaičiuojama naudojant **Vedlį** Aprašo 27–34 punktuose nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS
BIULETENIŲ IR KITOS RINKIMŲ MEDŽIAGOS DĖJIMAS Į MAIŠUS

37. Visi rinkimų dokumentai dedami į du maišus:

37.1. padaromi didžiųjų vokų aprašai, vokai užklijuojami, antspauduojami ir įdedami į maišus;

37.2. į pirmąjį maišą pakuojami į atskirus antspauduotus ir užklijuotus vokus sudėti visi anuliuoti biuleteniai, jų nukirpti kampai, vokai, atvykimo ir svečio lapeliai, rinkėjo kortelės, apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolai (jeigu nėra skundų) ir kita panaudota ir nepanaudota rinkimų medžiaga. Užpildoma Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta maišo Nr. 1 aprašo forma (2 priedas). Maišas užrišamas ir kartu su aprašu užplombuojamas. Plombos numeris įrašomas į protokolą;

37.3. į antrąjį maišą pakuojami visi į didžiuosius vokus sudėti galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, tai yra visi biuleteniai, kurie buvo suskaičiuoti skaičiuojant balsus. Užpildoma Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta maišo Nr. 2 aprašo forma (3 priedas). Maišas užplombuojamas. Plombos numeris įrašomas į protokolą. (Maišų plombavimo vaizdinė medžiaga pridedama, 4 priedas).

38. Į maišus nededama: apylinkės rinkėjų sąrašai, nepanaudotos plombos, nepanaudoti didieji vokai, balsų skaičiavimo protokolas (vienas egzempliorius), rinkimų apylinkės komisijos antspaudas, finansiniai dokumentai.

F1S

2016 M. SPALIO 9 D.
RINKIMAI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMĄ
VIENMANDATĖ RINKIMŲ APYGARDA
_____ rinkimų apygardos Nr._____
_____rinkimų apylinkės Nr. _____

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

1. Rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius:

	Papildomai įrašytų rinkėjų, atvykusių iš kitų apylinkių ir išbrauktų, balsavusių kitose apylinkėse			
	+	–		
	+	–	=	
sąraše	papildomai įrašytų ir išbrauktų savoje apylinkėje			galutinis

2. Iš apygardos rinkimų komisijos gautų vienmandatės rinkimų apygardos biuletenių skaičius :

2a. Iš jų išduota balsuoti namuose :

(panaudoti, sugadinti, nepanaudoti)

3. Balsavimo dienos rinkimų dokumentų apskaita:
(liko biuletenių balsavimo dienai 2.–2a.)

Komisijos nario vardas ir pavardė	Komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjų parašų skaičius	Atvykimo lapelių skaičius	Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
Iš viso:					

3.7. Neišdalyti biuleteniai:
(2.–-2a.– 3.2. =3.7.)

4. Anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius (2a.+3.6.+3.7.=4.)
(komisijos nariams išduoti, bet nepanaudoti, rinkėjų sugadinti (3.6.),
komisijos nariams neišdalyti biuleteniai (3.7.), panaudoti, sugadinti ir nepanaudoti balsuojant namuose (2a..)

5. Balsadėžės atidarymo laikas _____ val. _____ min.

6. Balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

7. Balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

8. Rinkimų apylinkės patalpose balsavusių rinkėjų skaičius
(šis skaičius yra lygus 6. ir 7. punktuose įrašytų skaičių sumai)

Balsadėžėje rasta biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams	
Balsadėžėje rasta biuletenių mažiau, negu jų buvo išduota rinkėjams	

9. Skaičius balsų, paduotų už kiekvieną kandidatą į Seimo narius

Kandidatai į Seimo narius	Balsų skaičius		
	balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Iš viso:			

10. Balsavimo vokais gautų išorinių vokų skaičius (balsavusių namuose ir gautų iš apygardos rinkimų komisijos)

11.1. Antspauduotų vidinių vokų skaičius

11.2. Neantspauduotų vidinių vokų skaičius (neantspaudavimo priežastys yra nurodytos Įstatymo 78 straipsnyje 1 dalies 3 punkte; vokai dedami į pirmą maišą)

12. Balsavimo vokais gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

13. Balsavimo vokais gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

14. Iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius
(šis skaičius lygus 8, 12, 13 punktuose įrašytų skaičių sumai)

15. Bendras rinkimų apylinkėje negaliojančių biuletenių skaičius
(šis skaičius lygus 6 ir 12 punktuose įrašytų skaičių sumai)

16. Protokolo pasirašymo laikas 2016 m. spalio _____d. _____val. _____min.

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **sekretorius** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **nariai**:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

_____

_____

_____

(vardas ir pavardė, parašas)

A.V.

Visi dokumentai sudėti į du maišus.

Pirmajame maiše yra: visi anuliuoti biuleteniai, jų nukirpti kampai, vokai, neantspauduoti vidiniai vokai, atvykimo ir svečio lapeliai, rinkėjo kortelės ir kita rinkimų medžiaga. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr.

Antrajame maiše yra sudėti į didžiuosius vokus galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, tai yra visi biuleteniai, kurie buvo suskaičiuoti skaičiuojant balsus. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr.

Rinkimų stebėtojų protestai ir pastabos

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu, neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

Kodas

F2S

2016 M. SPALIO 9 D.
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
DAUGIAMANDATĖ RINKIMŲ APYGARDA
_____ rinkimų apygardos Nr._____
_____ rinkimų apylinkės Nr. _____
BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS (I dalis)

1. Rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius:

	Papildomai įrašytų rinkėjų, atvykusių iš kitų apylinkių ir išbrauktų, balsavusių kitose apylinkėse			
	+	–		
	+	–	=	
sąraše	papildomai įrašytų ir išbrauktų savoje apylinkėje			galutinis

2. Iš apygardos rinkimų komisijos gautų daugiamandatės rinkimų apygardos biuletenių skaičius :

2a. Iš jų išduota balsuoti namuose :

(panaudoti, sugadinti, nepanaudoti)

3. Balsavimo dienos rinkimų dokumentų apskaita:
(liko biuletenių balsavimo dienai 2.–2a.)

Komisijos nario vardas ir pavardė	Komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjų parašų skaičius	Atvykimo lapelių skaičius	Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
Iš viso:					

3.7. Neišdalyti biuleteniai:
(2.–-2a.– 3.2. =3.7.)

4. Anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius (2a.+3.6.+3.7.=4.)
(komisijos nariams išduoti, bet nepanaudoti, rinkėjų sugadinti (3.6.),
komisijos nariams neišdalyti biuleteniai (3.7.), panaudoti, sugadinti ir nepanaudoti balsuojant namuose (2a..)

5. Balsadėžės atidarymo laikas _____ val. _____ min.

6. Balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

7. Balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

8. Rinkimų apylinkės patalpose balsavusių rinkėjų skaičius
(šis skaičius yra lygus 6. ir 7. punktuose įrašytų skaičių sumai)

Balsadėžėje rasta biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams	
Balsadėžėje rasta biuletenių mažiau, negu jų buvo išduota rinkėjams	

9. Skaičius balsų, paduotų už kiekvieną kandidatų sąrašą

Rinkimų numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas	Balsų skaičius		
		balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso
	Iš viso:			

10. Balsavimo vokais gautų išorinių vokų skaičius (balsavusių namuose ir gautų iš apygardos rinkimų komisijos)

11.1. Antspauduotų vidinių vokų skaičius

11.2. Neantspauduotų vidinių vokų skaičius (neantspaudavimo priežastys yra nurodytos Įstatymo 78 straipsnyje 1 dalies 3 punkte; šie vokai dedami į pirmą maišą)

12. Balsavimo vokais gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

13. Balsavimo vokais gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

14. Iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius
(šis skaičius lygus 8, 12, 13 punktuose įrašytų skaičių sumai)

15. Bendras rinkimų apylinkėje negaliojančių biuletenių skaičius
(šis skaičius lygus 6 ir 12 punktuose įrašytų skaičių sumai)

16. Protokolo pasirašymo laikas 2016 m. spalio _____d. _____val. _____min.

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **sekretorius** _____

(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **nariai:**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(vardas ir pavardė, parašas)

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

A.V.

Visi dokumentai sudėti į du maišus.

Pirmajame maiše yra: visi anuliuoti biuleteniai, jų nukirpti kampai, vokai, neantspauduoti vidiniai vokai, atvykimo ir svečio lapeliai, rinkėjo kortelės ir kita rinkimų medžiaga. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr. _____

Antrajame maiše yra sudėti į didžiuosius vokus galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, tai yra visi biuleteniai, kurie buvo suskaičiuoti skaičiuojant balsus. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr. _____

Rinkimų stebėtojų protestai ir pastabos

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu, neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

Kodas

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI **F3S**

_____ rinkimų apygardos Nr. ___

_____ RINKIMŲ APYLINKĖS Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS
(II dalies bendrasis skyrius)

1. Pirmumo balsų skaičiavimo pradžia 2016 m. spalio ___ d. _____ val. ____ min.

2. Pirmumo balsų skaičiavimo vietos adresas (kai skaičiuojama kitą kartą) _____

3. Kandidatų pirmumo balsus skaičiavo ir šį protokolą užpildė
_____ rinkimų apylinkės Nr. _____ komisija

4. Dokumentai gauti maiše, kuris užplombuotas plomba Nr. _____
Plombos numeris įrašomas tik tuo atveju, jei pirmumo balsai skaičiuojami kitą kartą.

5. Didžiųjų vokų (paketų) su skaičiuojamais biuleteniais skaičius _____

6. Biuletenių ir balsų pasiskirstymas pagal kandidatų sąrašus

Lentelė pildoma tam tikra seka pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą tvarką

Kandidatų sąrašo rinkimų numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas	Gautų balsų skaičius (perkeliamas iš protokolo I dalies 9 punkto stulpelio „iš viso“)	Skaičiuojamų biuletenių skaičius (nustatomas perskaičiavus balsus pagal didžiųjų vokų turinį)	Gautų balsų ir biuletenių skaičių skirtumas 6.5. = 6.3.-6.4.	Biuletenių be pirmumo balsų skaičius	Gautų pirmumo balsų suma (perkelta iš pirmumo balsų skaičiavimo lapų F5D)
6.1	6.2.	6.3.	6.4.	6.5.	6.6.	6.7.
	Iš viso:					

Suskaičiavus pirmumo balsus visi biuleteniai sudėti į didžiuosius vokus, didieji vokai antspauduoti rinkimų apylinkės Nr. _____ antspaudu ir sudėti į maišą.
Maišas užplombuotas. Plombos Nr. _____

7. 2016 m. spalio _____d. _____ val. _____min. **F3S**

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininko pavaduotojas** _____

Apylinkės rinkimų komisijos **sekretorius** _____

Apylinkės rinkimų komisijos **nariai:** _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

A.V.

Vardas ir pavardė, parašas

Rinkimų stebėtojų protestai ir pastabos dėl pirmumo balsų skaičiavimo:

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu, neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

F4S

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

_____apygardos rinkimų komisija Nr. ___

_____ RINKIMŲ APYLINKĖS Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

II dalies skyrius Nr. ☐

Skyriaus numeris - tai kandidatų sąrašo rinkimų numeris

_____ **kandidatų sąrašas**

(partijos ar koalicijos pavadinimas)

1. Skaičiuojamų biuletenių skaičius

Biuleteniai su paduotais už šį kandidatų sąrašą balsais (rinkimų apylinkėje ir balsavimo vokais) ☐

2. Biuletenių be pirmumo balsų skaičius

Skaičiuojami biuleteniai, kuriuose nejrašytas nė vienas pirmumo balsas ☐

3. Kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius

Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas.

Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius
3.1	3.2	3.1	3.2	3.1	3.2	3.1	3.2	3.1	3.2
1		**30**		**59**		**87**		**115**	
2		**31**		**60**		**88**		**116**	
3		**32**		**61**		**89**		**117**	
4		**33**		**62**		**90**		**118**	
5		**34**		**63**		**91**		**119**	
6		**35**		**64**		**92**		**120**	
7		**36**		**65**		**93**		**121**	
8		**37**		**66**		**94**		**122**	
9		**38**		**67**		**95**		**123**	
10		**39**		**68**		**96**		**124**	
11		**40**		**69**		**97**		**125**	
12		**41**		**70**		**98**		**126**	
13		**42**		**71**		**99**		**127**	
14		**43**		**72**		**100**		**128**	
15		**44**		**73**		**101**		**129**	
16		**45**		**74**		**102**		**130**	
17		**46**		**75**		**103**		**131**	
18		**47**		**76**		**104**		**132**	
19		**48**		**77**		**105**		**133**	
20		**49**		**78**		**106**		**134**	
21		**50**		**79**		**107**		**135**	
22		**51**		**80**		**108**		**136**	
23		**52**		**81**		**109**		**137**	
24		**53**		**82**		**110**		**138**	
25		**54**		**83**		**111**		**139**	
26		**55**		**84**		**112**		**140**	
27		**56**		**85**		**113**		**141**	
28		**57**		**86**		**114**		Iš viso skiltyje	
29		**58**		Iš viso skiltyje		Iš viso skiltyje			
Iš viso skiltyje		Iš viso skiltyje							

4. Kandidatų sąrašo gautų pirmumo balsų skaičius

Susumuoti visus pirmumo balsus ☐

Pirmumo balsus skaičiavo apylinkės rinkimų komisijos nariai:

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ (vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos sekretorius _____ vardas ir pavardė, parašas)

F5S

2016 M. SPALIO 9 D.

RINKIMAI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMĄ

_____ VIENMANDATĖS apygardos Nr. _____

rinkimų komisijos

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

1. Rinkėjų skaičius

2. Rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičius

3. Negaliojančių biuletenių skaičius

4. Galiojančių biuletenių skaičius

5. Skaičius balsų, paduotų už kandidatus į Seimo narius:

Kandidatai į Seimo narius	**Balsų skaičius**		
	balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Iš viso:			

6. Protokolo pasirašymo laikas 2016 m. _____ _____d. _____val. _____min.

Apygardos rinkimų komisijos **pirmininkas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos **sekretorius** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos **nariai:**

A.V.

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

Rinkimų stebėtojų protestai ir pastabos

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu, neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

Vadovaudamasi Įstatymo 86 straipsnio 3 dalimi apygardos rinkimų komisija gali priimti sprendimą perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus biuletenius. Nustačiusi apylinkės rinkimų komisijos klaidą, apygardos rinkimų komisija **neturi** teisės pati taisyti jos dokumentų arba pavesti tai daryti apylinkės komisijos vadovams. Prireikus tai padaryti, apygardos rinkimų komisija surašo papildomą apylinkės balsų skaičiavimo protokolą, kuris pridedamas prie apylinkės komisijos surašyto balsų skaičiavimo protokolo.

Kodas

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ

_____ apygardos rinkimų komisijos Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

Bendrasis skyrius

1. Rinkimų apygardos rinkėjų skaičius

2. Rinkimų apygardoje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičius

3. Rinkimų apygardoje negaliojančių biuletenių skaičius

4. Rinkimų apygardoje galiojančių biuletenių skaičius

5. Skaičius balsų, paduotų už kiekvienos partijos (koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą

Rinkimų numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas	Balsų skaičius			Pirmumo balsų skaičius
		balsadėžėse rastų	balsavimo vokais. gautų	iš viso	
5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6
1	Sąrašo pavadinimas				
2	Sąrašo pavadinimas				
3	Sąrašo pavadinimas				
4	Sąrašo pavadinimas				
5	Sąrašo pavadinimas				
6	Sąrašo pavadinimas				
7	Sąrašo pavadinimas				
8	Sąrašo pavadinimas				
9	Sąrašo pavadinimas				
10	Sąrašo pavadinimas				
11	Sąrašo pavadinimas				
12	Sąrašo pavadinimas				
	Iš viso:				

Už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius (5 punkto 5.5 stulpelyje) sutampa su atitinkamo kandidatų sąrašo skaičiuojamų biuletenių visose šios rinkimų apygardos apylinkėse skaičiumi, kuris nustatytas suskaičiavus pirmumo balsus arba perskaičiavus biuletenius.

Kandidatų sąrašų pirmumo balsai suskaičiuoti sudėjus visų šios rinkimų apygardos apylinkių atitinkamų sąrašų kandidatų pirmumo balsus.

6. Protokolo pasirašymo laikas 2016 m. _____ _____d. _____val. _____min.

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

_____apygardos rinkimų komisija Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLO skyrius Nr. _____

Skyriaus numeris - tai kandidatų sąrašo rinkimų numeris

kandidatų sąrašo pirmumo balsai

_____

(partijos (koalicijos pavadinimas))

1. Skaičiuojamų biuletenių skaičius _____

2. Biuletenių be pirmumo balsų skaičius _____

3. Kandidatų gautų pirmumo balsų skaičius _____

4. Kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius

Rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius
3.1	3.2	3.1	3.2	3.1	3.2	3.1	3.2	3.1	3.2
1		**30**		**58**		**86**		**114**	
2		**31**		**59**		**87**		**115**	
3		**32**		**60**		**88**		**116**	
4		**33**		**61**		**89**		**117**	
5		**34**		**62**		**90**		**118**	
6		**35**		**63**		**91**		**119**	
7		**36**		**64**		**92**		**120**	
8		**37**		**65**		**93**		**121**	
9		**38**		**66**		**94**		**122**	
10		**39**		**67**		**95**		**123**	
11		**40**		**68**		**96**		**124**	
12		**41**		**69**		**97**		**125**	
13		**42**		**70**		**98**		**126**	
14		**43**		**71**		**99**		**127**	
15		**44**		**72**		**100**		**128**	
16		**45**		**73**		**101**		**129**	
17		**46**		**74**		**102**		**130**	
18		**47**		**75**		**103**		**131**	
19		**48**		**76**		**104**		**132**	
20		**49**		**77**		**105**		**133**	
21		**50**		**78**		**106**		**134**	
22		**51**		**79**		**107**		**135**	
23		**52**		**80**		**108**		**136**	
24		**53**		**81**		**109**		**137**	
25		**54**		**82**		**110**		**138**	
26		**55**		**83**		**111**		**139**	
27		**56**		**84**		**112**		**140**	
28		**57**		**85**		**113**		**141**	
29									

Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas _____

(vardas, pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos sekretorius _____

(vardas, pavardė, parašas)

A. V.

Apygardos rinkimų komisijos **pirmininkas** _____

(vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____

(vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos **sekretorius** _____

(vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos **nariai:**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(komisijos nario vardas ir pavardė, parašas)

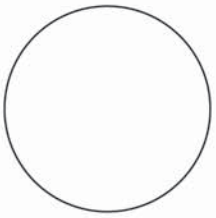

A.V

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

Rinkimų stebėtojų protestai ir pastabos

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu, neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

Vadovaudamasi Įstatymo 86 straipsnio 3 dalimi apygardos rinkimų komisija gali priimti sprendimą perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus biuletenius. Nustačiusi apylinkės rinkimų komisijos klaidą, apygardos rinkimų komisija **neturi** teisės pati taisyti jos dokumentų arba pavesti tai daryti apylinkės komisijos vadovams. Prireikus tai padaryti, apygardos rinkimų komisija surašo papildomą apylinkės balsų skaičiavimo protokolą, kuris pridedamas prie apylinkės komisijos surašyto balsų skaičiavimo protokolo.

Jeigu apygardos rinkimų komisija gavo biuletenių paštu, ji užpildo apylinkės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolą. Šios apylinkės **numeris** yra **nulis**, rinkėjų skaičius joje – nulis.

Kodas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
Vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-87

PIRMUMO BALSŲ PERSKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Pirmumo balsų perskaičiavimo tvarkos apraše nustatoma pirmumo balsų perskaičiavimo tvarka vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 82 straipsnio 7 dalimi, kurioje nustatyta, kad apygardos rinkimų komisija privalo perskaičiuoti dalies kandidatų sąrašų pirmumo balsus. Kandidatų sąrašai ir apylinkių rinkimų komisijos parenkami burtais.

2. Apygardos rinkimų komisija, naudodamasi Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos dalyje „Rinkimų vedlys“ (toliau – Vedlys), burtais parenka rinkimų apylinkę ar apylinkes bei kandidatų sąrašą ar sąrašus pirmumo balsams perskaičiuoti. Sąrašai parenkami rinkimų naktį tik tada, kai visos tos apygardos apylinkių rinkimų komisijos pateikia apygardos komisijai balsų skaičiavimo protokolus bei visą rinkimų medžiagą.

3. Perskaičiuojama 5 procentai visų rinkimų apygardoje kandidatų sąrašų (1 priedas).

4. Vedlyje atsitiktine tvarka sugeneruojamas sąrašas, kuriame nurodoma rinkimų apylinkių ir kandidatų sąrašų pavadinimai. Procedūra kartojama tris kartus. Taip sudaromi trys atsitiktiniai sąrašai su rinkimų apylinkių ir kandidatų sąrašų pavadinimais.

4. Atsitiktine tvarka sugeneruoti sąrašai atspausdinami, atspausdinti lapai sulankstomi ar sudedami į vokus, sumaišomi. Įpareigotas komisijos narys ištraukia vieną vieną sąrašą iš trijų.

5. Burtų būdu ištraukus vieną iš trijų popieriuje atspausdintų sąrašų, jis pažymimas Vedlyje.

6. Vedlys burtais sugeneruoti tris sąrašus leidžia tik vieną kartą.

7. Pirmumo balsai rinkimų naktį neperskaičiuojami. Nustatomas balsų perskaičiavimo laikas, kuris paskelbiamas kartu su perskaičiuoti atrinktais sąrašais (nurodant rinkimų apylinkes). Perskaičiavimo pradžia gali būti ne ankstesnė kaip 2016 m. spalio 10 d. 12 val. ir ne vėlesnė kaip 2016 m. spalio 10 d. 14 val. Vyriausiosios rinkimų komisijos įgalioto komisijos nario (apygardos kuratoriaus) leidimu balsai gali būti pradėti perskaičiuoti kitu laiku, kuris paskelbiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos svetainėje internete.

8. Apygardos rinkimų komisija priima sprendimą, kas perskaičiuoja balsus. Kai perskaičiuojami balsai, turi dalyvauti 3/5 apygardos rinkimų komisijos narių ir prireikus apylinkių rinkimų komisijų nariai. Rekomenduojama, kad balsus perskaičiuotų kitos rinkimų apylinkės komisijos nariai. Balsų perskaičiuoti negali šio sąrašo balsus suskaičiavę komisijos nariai.

9. Už balsų perskaičiavimo organizavimą atsako apygardos rinkimų komisijos pirmininkas.

10. Galimi du pirmumo balsų perskaičiavimo būdai:

10.1. Apygardos rinkimų komisija Vedlio 8 etapo 5 žingsnyje atspausdina perskaičiuojamos rinkimų apylinkės ir kandidatų sąrašo Suvestų pirmumo balsų lentelę. Pagal šią lentelę ir biuletenius sutikrina, ar lentelėje teisingai surašyti pirmumo balsai.

10.2. Vedlyje pirmumo balsai suskaičiuojami pakartotinai, kaip jie buvo skaičiuojami rinkimų apylinkėje (žiūrėti Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo naudojant „Rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarkos aprašo V skyriaus 29 punktą). Atspausdinamas „Balsų perskaičiavimo protokolas“ F4pS (2 priedas).

11. Jeigu, perskaičiavus balsus, nustatomi kitokie, negu buvo nustačiusi apylinkės rinkimų komisija, balsų skaičiavimo rezultatai, **Vedlyje** perskaičiuojami **visi** daugiamandatės rinkimų apygardos biuleteniai toje rinkimų apylinkėje, surašomi, pasirašomi ir **Vedlyje** patvirtinami nauji balsų skaičiavimo protokolai (F4pS ir F3S).

12. Vedlyje atspausdinama kandidatų sąrašų balsų perskaičiavimo suvestinė (3 priedas).

Balsų perskaičiavimo tvarkos aprašo
1 priedas

BALSŲ PERSKAIČIAVIMAS PAGAL APYGARDAS

Apygarda 2012 m. Seimo rinkimai	Apylinkių skaičius	2016 m. Seimo rinkimų partijų iškeltų kandidatų sąrašų skaičius	Partijų kandidatų sąrašų skaičius apygardoje	Perskaičiuojama 5 procentai kandidatų sąrašų apygardoje
1 Naujamiesčio				
2 Senamiesčio				
3 Antakalnio				
4 Žirmūnų				
5 Fabijoniškių				
6 Šeškinės				
7 Justiniškių				
8 Karoliniškių				
9 Lazdynų				
10 Naujosios Vilnios				
11 Panerių				
12 Verkių				
13 Centro--Žaliakalnio				
14 Šilainių				
15 Kalniečių				
16 Dainavos				
17 Petrašiūnų				
18 Panemunės				
19 Aleksoto-Vilijampolės				
20 Baltijos				
21 Marių				
22 Pajūrio				
23 Danės				
24 Saulės				
25 Aušros				
26 Nevėžio				
27 Vakarinė				
28 Aukštaitijos				
29 Marijampolės				
30 Alytaus				
31 Gargždų				
32 Šilutės				
33 Pietų Žemaitijos				
34 Tauragės				
35 Plungės				
36 Kretingos-Palangos				

Apygarda 2012 m. Seimo rinkimai	Apylinkių skaičius	2016 m. Seimo rinkimų partijų iškeltų kandidatų sąrašų skaičius	Partijų kandidatų sąrašų skaičius apygardoje	Perskaičiuojama 5 procentai kandidatų sąrašų apygardoje
37 Kuršo				
39 Akmenės-Mažeikių				
40 Telšių				
41 Kelmės-Šiaulių				
42 Raseinių-Kėdainių				
43 Kėdainių				
44 Radviliškio				
45 Kuršėnų-Dainų				
46 Žiemgalos				
47 Pasvalio-Pakruojo				
48 Biržų-Kupiškio				
49 Anykščių-Panevėžio				
50 Sėlos				
51 Utenos				
52 Visagino-Zarasų				
53 Nalšios				
54 Molėtų-Širvintų				
55 Nemenčinės				
56 Šalčininkų-Vilniaus				
57 Medininkų				
58 Trakų-Vievio				
59 Kaišiadorių-Elektrėnų				
60 Jonavos				
61 Ukmergės				
62 Jurbarko-Pagėgių				
63 Sūduvos				
64 Zanavykų				
65 Raudondvario				
66 Garliavos				
67 Prienų-Birštono				
68 Vilkaviškio				
69 Dzūkijos				
70 Varėnos-Trakų				
71 Lazdijų-Druskininkų				
Iš viso:				

Balsų perskaičiavimo tvarkos aprašo
2 priedas

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI **F4pS**

_____apygardos rinkimų komisija Nr. ___

_____ RINKIMŲ APYLINKĖS Nr. ___

BALSŲ PERSKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

II dalies skyrius Nr. ☐

Skyriaus numeris - tai kandidatų sąrašo rinkimų numeris

_____ **kandidatų sąrašas**

(partijos ar koalicijos pavadinimas)

1. Perskaičiuojamų biuletenių skaičius

Biuleteniai su paduotais už šį kandidatų sąrašą balsais (rinkimų apylinkėje ir balsavimo vokais) ☐

2. Biuletenių be pirmumo balsų skaičius

Perskaičiuojami biuleteniai, kuriuose nejrašytas nė vienas pirmumo balsas ☐

3. Kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius

Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas. ***Pirmiausia įrašoma perskaičiuotų (P) balsų skaičius, palyginimui įrašoma suskaičiuotų (S) balsų skaičius. Jeigu skaičiai nesutampa, kandidatų rinkimų numeris pažymimas.***

Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius (suskaičiuota S, perskaičiuota P)		Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius (suskaičiuota S, perskaičiuota P)		Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius (suskaičiuota S, perskaičiuota P)		Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius (suskaičiuota S, perskaičiuota P)		Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius (suskaičiuota S, perskaičiuota P)	
3.1	3.2		3.1	3.2		3.1	3.2		3.1	3.2		3.1	3.2	
	S	P		S	P		S	P		S	P		S	P
1			30			59			87			115		
2			31			60			88			116		
3			32			61			89			117		
4			33			62			90			118		
5			34			63			91			119		
6			35			64			92			120		
7			36			65			93			121		
8			37			66			94			122		
9			38			67			95			123		
10			39			68			96			124		
11			40			69			97			125		
12			41			70			98			126		
13			42			71			99			127		
14			43			72			100			128		
15			44			73			101			129		
16			45			74			102			130		
17			46			75			103			131		
18			47			76			104			132		
19			48			77			105			133		
20			49			78			106			134		
21			50			79			107			135		
22			51			80			108			136		
23			52			81			109			137		
24			53			82			110			138		
25			54			83			111			139		
26			55			84			112			140		
27			56			85			113			141		
28			57			86			114			Iš viso skiltyje		
29			58			Iš viso skiltyje			Iš viso skiltyje					
Iš viso skiltyje			Iš viso skiltyje											

4. Kandidatų sąrašo gautų peskaičiuojant pirmumo balsų skaičius

Susumuoti visus pirmumo balsus

S	P

Pirmumo balsus **perskaičiavo** rinkimų komisijos nariai:

_____ _____

(vardas ir pavardė, parašas) (vardas ir pavardė, parašas)

_____ _____

(apygardos ar apylinkės rinkimų komisijos pavadinimas) (apygardos ar apylinkės rinkimų komisijos pavadinimas)

Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas _____ (vardas ir pavardė, parašas)

Apygardos rinkimų komisijos sekretorius _____ (vardas ir pavardė, parašas)

Balsų perskaičiavimo tvarkos aprašo
3 priedas

BALSŲ PERSKAIČIAVIMO SUVESTINĖ

Sąrašas sudarytas 2016 m. spalio d. _____ val. VRK informacinės sistemos atsitiktinio parinkimo metodu. Atrinkti kandidatų sąrašai:

Eil. Nr.	Rinkimų apylinkės pavadinimas ir numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas ir numeris	Perskaičiavimo rezultatai (sutampa, nesutampa)	Perskaičiavimo rezultatų įvertinimas

Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Apygardos rinkimų komisijos sekretorius _____ _____
(parašas) *(vardas, pavardė)*

Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, naudojant „Rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarkos aprašo
1 priedas

SUSKAIČIUOTŲ

BIULETENIŲ

SKIRTUKAS

(perlenkti)

2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai

VIENMANDATĖS_____ RINKIMŲ APYGARDOS Nr. _____

_____RINKIMŲ APYLINKĖ Nr._____

PASTABA. Pildoma grafitiniu pieštuku

BIULETENIŲ SKAIČIAVIMAS

Balsuota už kandidatą _____
(vardas, pavardė)

Pluošte esančių biuletenių skaičius _____

Biuletenius skaičiavusių komisijos narių vardai, pavardės, parašai:

_____

_____

BIULETENIŲ PERSKAIČIAVIMAS

Pluošte esančių biuletenių skaičius _____

Biuletenius perskaičiavusių komisijos narių vardai, pavardės, parašai:

_____

9. KITA INFORMACIJA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2015 m. liepos 17 d. sprendimu Nr. Sp-265

KANDIDATŲ SĄRAŠO ARBA KANDIDATO PARĖMIMO ELEKTRONINIU BŪDU TVARKOS APRAŠAS

1. Kandidatų sąrašo arba kandidato parėmimo elektroniniu būdu tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma kandidatų sąrašo arba asmens iškėlimo ar išsikėlimo kandidatu parėmimo elektroniniu būdu tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis:

2.1. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 37 straipsnio 5 dalimi, kurioje nustatyta, kad rinkėjai gali elektroniniu būdu savo parašais paremti asmens išsikėlimą kandidatu.

2.2. Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 39 straipsnio 6 dalimi, kurioje nustatyta, kad rinkėjai gali elektroniniu būdu savo parašais paremti partijos, rinkimų komiteto iškeltą sąrašą.

2.3. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 38 straipsnio 6 dalimi, kurioje nustatyta, kad rinkėjai gali Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroniniu būdu savo parašais paremti asmens išsikėlimą kandidatu.

2.4. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymu, kurio 36 straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad rinkėjai gali Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroniniu būdu savo parašais paremti kandidatų sąrašo iškėlimą arba asmens iškėlimo ar išsikėlimo kandidatu į savivaldybės tarybos narius – merus.

3. Rinkėjai, norintys paremti kandidatų sąrašą arba asmens iškėlimą ar išsikėlimą kandidatu, turi prisijungti prie Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos Elektroninių viešųjų paslaugų teikimo posistemės Elektroninių viešųjų paslaugų modulio „Rinkėjo puslapis“ (toliau – portalas „Rinkėjo puslapis“) adresu www.rinkejopuslapis.lt.

4. Prisijungimas prie portalo „Rinkėjo puslapis“ vyksta per Elektroninius valdžios vartus, kur rinkėjai autentifikuojami Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos (VIISP) priemonėmis.

5. Portalas „Rinkėjo puslapis“ pagal Gyventojų registro tarnybos duomenis nustato prisijungusio rinkėjo deklaruotą gyvenamąją vietą ir priskiria savivaldybę (apygardą).

6. Nustačius prisijungusio rinkėjo savivaldybę (apygardą), pagal vykstančius rinkimus jam pateikiamas kandidatų sąrašas:

6.1. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų metu – pretendentų į kandidatus sąrašas;

6.2. Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą metu – partijų, visuomeninių rinkimų komitetų iškeltų kandidatų sąrašai;

6.3. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų metu – asmenų, kurių išsikėlimą galima paremti šioje rinkimų apygardoje, sąrašas;

6.4. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų metu – partijų, visuomeninių rinkimų komitetų iškeltų kandidatų sąrašai ir asmenų, kurių iškėlimą arba išsikėlimą į savivaldybės tarybos narius – merus galima paremti šioje savivaldybėje, sąrašas.

7. Kandidatų sąrašas arba asmuo, iškeltas ar išsikėlęs kandidatu, portale „Rinkėjo puslapis“ registruojamas vardinių parašų rinkimo lapų išdavimo dieną. Parašų rinkimas portale „Rinkėjo puslapis“ sustabdomas šių lapų grąžinimo rinkimų komisijai dieną, bet ne vėliau kaip likus 45 dienų iki Respublikos Prezidento rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą arba 40 dienų iki Seimo ir savivaldybių tarybų rinkimų.

8. Kandidatų sąrašą arba asmenį, iškeltą ar išsikėlusį kandidatu, pagal vykstančius rinkimus portale „Rinkėjo puslapis“ registruoja ir šį registravimą sustabdo:

8.1. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų metu – Vyriausioji rinkimų komisija;

8.2. Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą metu – Vyriausioji rinkimų komisija;

8.3. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų metu – apygardos rinkimų komisija;

8.4. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų metu – savivaldybės rinkimų komisija.

9. Rinkimų komisija skelbia vardinių parašų rinkimų lapų išdavimo datą ir jų grąžinimo datą, juose surinktų rinkėjų parašų skaičių ir aktualią kiekvieno kandidatų sąrašo ir asmens, iškelto arba išsikėlusio kandidatu, parašų rinkimo eigos būseną (renkami parašai, tikrinami parašai, parašai surinkti, parašai nesurinkti).

10. Rinkimų komisija elektroniniu būdu surinktus rinkėjų parašus atspausdina ir prideda prie tų, kurie yra surinkti vardiniuose parašų rinkimų lapuose.

11. Rinkėjai savo parašais paremti kandidatų sąrašą arba asmens iškėlimą ar išsikėlimą kandidatu gali tik vieną kartą, nepaisant to, ar paremia elektroniniu būdu, ar vardiniuose parašų rinkimų lapuose. Parėmus daugiau negu vieną kartą, visi parašai atmetami ir neįskaičiuojami į bendrą surinktų parašų skaičių.

12. Elektroniniu būdu savo parašais kandidatų sąrašą arba asmenį, iškeltą ar išsikėlusį kandidatu, parėmusių rinkėjų sąrašas pagal vykstančius rinkimus gali būti pateiktas:

12.1. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų metu – pretendento į Respublikos Prezidentus ar jo patikėtinio Vyriausiojoje rinkimų komisijoje prašymu;

12.2. Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą metu – partijos, visuomeninio rinkimų komiteto iškelto kandidatų sąrašo atstovo rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje prašymu;

12.3. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų metu – partijos atstovo rinkimams apygardos rinkimų komisijoje, iškelto arba išsikėlusio kandidatu asmens prašymu;

12.4. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų metu – partijos, visuomeninio rinkimų komiteto atstovo rinkimams savivaldybės rinkimų komisijoje, iškelto arba išsikėlusio kandidatu asmens prašymu.

13. Nurodytas rinkėjų sąrašas pateikiamas tik tos partijos, visuomeninio rinkimų komiteto ar kandidato atstovui rinkimams, kuriuos šie rinkėjai yra parėmę elektroniniu būdu.

14. Rinkimų komisijos pateikiamame elektroniniu būdu savo parašais parėmusių rinkėjų sąraše nurodomas asmens vardas, pavardė, gimimo data ir pasirašymo data.

15. Vyriausiosios rinkimų komisijos portale „Rinkėjos puslapis“ skelbiama ir nuolat atnaujinama kiekvieno kandidatų sąrašo ir asmens, iškelto arba išsikėlusio kandidatu, elektroniniu būdu surinktų parašų skaičius.

16. Rinkėjai, norėdami atšaukti elektroniniu būdu suteiktą paramą, tai gali atlikti portale „Rinkėjo puslapis“. Parašą galima atšaukti iki parašų rinkimo lapų grąžinimo rinkimų komisijai dienos.

RINKIMŲ APYLINKĖS DOKUMENTŲ PATEIKIMAS APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJAI (VAIZDINĖ MEDŽIAGA)

<table>
<tr><td> </td><td> 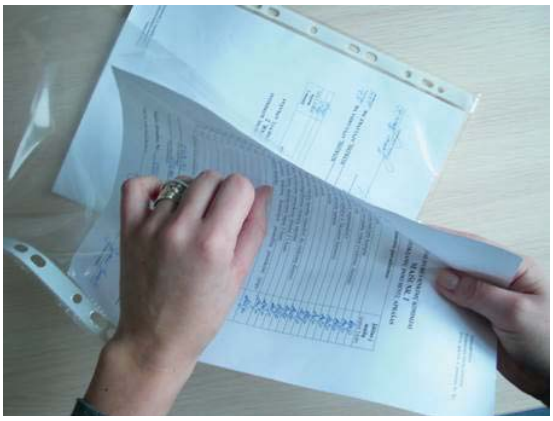 </td></tr>
<tr><td>1. Užpildykite maišų Nr. 1 ir Nr. 2 aprašus.</td><td>2. Įdėkite užpildytus aprašus į įmautes.</td></tr>
<tr><td> </td><td> </td></tr>
<tr><td>3. Užlenkite lapo viršų, kad lapo pritvirtinimas prie maišo būtų stipresnis, ir išmuškite skyles.</td><td>4. Perverkite per lapus plombas.</td></tr>
<tr><td> </td><td> </td></tr>
<tr><td>5. Užplombuokite maišą ir patikrinkite, ar tvirtai užplombavote.</td><td>6. Maišai paruošti pateikimui apygardos rinkimų komisijai.</td></tr>
</table>

Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, naudojant „Rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarkos aprašo
2 priedas

APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJAI
MAIŠE NR. 1
PATEIKIAMŲ DOKUMENTŲ APRAŠAS

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Įdėtas į maišą (įrašyti TAIP)
1.	Anuliuoti biuleteniai	
2.	Anuliuotų biuletenių nukirpti kampai	
3.	Panaudoti balsavimo vokai (vidiniai, išoriniai)	
4.	Nepanaudoti vokai (po II turo)	
5.	Išankstinio balsavimo lakštų pirmosios dalys	
6.	P6 prašymai (užpildyti ir likusios formos, po II turo)	
7.	Balsavimo namuose sąrašai (po II turo)	
8.	Atvykimo lapeliai	
9.	Rinkėjo kortelės	
10.	Išankstiniai rinkėjų sąrašai (naudoti iki rinkimų dienos)	
11.	Išankstiniai-pagalbiniai rinkėjų sąrašai	
12.	Apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolai (jeigu nebuvo skundų)	
13.	*	
14.	*	
15.	*	
16.	*	
17.	*	
18.	*	
19.	*	
20.	*	

***** - įrašoma kita panaudota ir nepanaudota rinkimų medžiaga.

_____ **RINKIMŲ APYGARDA NR.** _____
(pavadinimas)

_____ **RINKIMŲ APYLINKĖ NR.** _____
(pavadinimas)

Maišo plombos Nr. _____

Maišą sukomplektavo

_____ _____
(parašas) *(vardas ir pavardė)*

Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, naudojant „Rinkimų vedlį“, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų dokumentų pristatymo apygardos rinkimų komisijai tvarkos aprašo

3 priedas

APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJAI
MAIŠE NR. 2
PATEIKIAMŲ DOKUMENTŲ APRAŠAS

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Įdėtas į maišą (įrašyti TAIP)
1	Galiojantys biuleteniai	
2	Negaliojantys biuleteniai	

_____ **RINKIMŲ APYGARDA NR.** _____
(pavadinimas)

_____ **RINKIMŲ APYLINKĖ NR.** _____
(pavadinimas)

Maišo plombos Nr. _____

Maišą sukomplektavo

_____ _____
(parašas) *(vardas ir pavardė)*

Forma **B1** patvirtinta
Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-87

2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

RINKIMŲ BIULETENIŲ PERDAVIMO VYRIAUSIAJAI RINKIMŲ KOMISIJAI AKTAS (apygardos rinkimų komisija aktą perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai po kiekvieno rinkimų balsavimo, kartu su visa rinkimų medžiaga)

2016 _____ - _____

_____ apygardos Nr. _____ rinkimų komisija perduoda,
(pavadinimas)

o Vyriausioji rinkimų komisija priima galiojančius ir negaliojančius rinkimų biuletenius.

Rinkimų dokumento pavadinimas		**Gauta**		**Grąžinta**	
		Vnt.	nuo Nr. iki Nr.	Panaudoti (vnt.)	Anuliuoti (vnt.)
Rinkimų biuleteniai	Seimo rinkimų (vienmandatės)				
	Seimo rinkimų (daugiamandatės)				
	Iš viso: (vnt.)				

Perdavė
Apygardos rinkimų komisijos pirmininkas _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

Priėmė
Vyriausiosios rinkimų komisijos narys (-ė) _____ *(parašas)* _____ *(vardas, pavardė)*

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. Sp-46

RINKIMŲ KOMISIJŲ NARIŲ ATESTAVIMO METODINIAI NURODYMAI

1. Rinkimų komisijų narių atestavimo metodiniuose nurodymuose (toliau – Metodiniai nurodymai) nustatoma pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymą sudarytų rinkimų komisijų narių atestavimo ta apimtimi, kurią nustato Seimo rinkimų įstatymo 11 straipsnis, tvarka.

2. Metodiniuose nurodymuose vartojamos sąvokos:

2.1. **Rinkimų komisijos** – apygardų ir apylinkių rinkimų komisijos, sudarytos pagal Seimo rinkimų įstatymą.

2.2. **Atestavimas** – rinkimų komisijų narių veiklos vertinimas.

3. Rinkimų komisijų narių atestavimą vykdo:

3.1. apylinkių rinkimų komisijų narių – apygardų rinkimų komisijos;

3.2. apygardų rinkimų komisijų narių – Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK).

4. Apylinkių rinkimų komisijų narių atestavimui vykdyti apygardų rinkimų komisijose sudaroma darbo grupė (toliau – Apygardos rinkimų komisijos darbo grupė) iš ne mažiau kaip 3 asmenų. Į Apygardos rinkimų komisijos darbo grupę gali įeiti: apygardos rinkimų komisijos nariai, pasiūlyti teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos, savivaldybės, kuri visa ar jos dalis priskirta atitinkamai rinkimų apygardai, mero (administracijoje dirbantis karjeros valstybės tarnautojas), taip pat apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, jo pavaduotojas ir (ar) sekretorius.

5. Apygardos rinkimų komisijos darbo grupė vertina visų jos teritorijoje esančių rinkimo apylinkių rinkimų komisijų narių veiklą ir apygardos rinkimų komisijai teikia tvirtinti vertinimo rezultatus. Apygardos rinkimų komisija, vykdydama apylinkių rinkimų komisijų narių veiklos vertinimą, gali remtis visa jiems prieinama informacija apie apylinkių rinkimų komisijų narių veiklą. Tuo tikslu jie gali prašyti informacijos iš apylinkės rinkimų komisijos, pirmininko, pavaduotojo, sekretoriaus, narių, kurie privalo pateikti veiklos vertinimui reikalingą informaciją.

6. Apygardos rinkimų komisijos darbo grupė gali pateikti tokius pasiūlymus dėl rinkimų komisijos nario veiklos vertinimo apygardos rinkimų komisijai:

6.1. atestuoti;

6.2. neatestuoti;

6.3. nevertinti.

Sprendimą dėl apylinkių rinkimų komisijų narių atestavimo priima apygardos rinkimų komisija.

7. Apylinkės rinkimų komisijos narys atestuojamas, kai yra įvykdytos šios sąlygos:

7.1. laikėsi rašytinio pasižadėjimo, nepažeidė Seimo rinkimų įstatyme nustatytų reikalavimų;

7.2. tinkamai atliko apylinkės rinkimų komisijos nario pareigas pagal apylinkės rinkimų komisijos kompetencijai priskirtus įgaliojimus.

8. Apylinkės rinkimų komisijos narys neatestuojamas, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

8.1. nesilaikė rašytinio pasižadėjimo, pažeidė Seimo rinkimo įstatyme nustatytus reikalavimus;

8.2. nevykdė ar netinkamai vykdė apylinkės rinkimų komisijos nario pareigas pagal apylinkės rinkimų komisijai kompetencijai priskirtus įgaliojimus.

9. Apylinkės rinkimų komisijos narys nevertinamas, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

9.1. apylinkės rinkimų komisijos narys buvo paskirtas, tačiau nepradėjo eiti savo pareigų;

9.2. apylinkės rinkimų komisijos narys savo pareigas ėjo tik trumpą laiką (ne ilgiau kaip 14 dienų nuo rašytinio pasižadėjimo davimo dienos).

10. Pasiūlymus dėl atestavimo Apygardos rinkimų komisijos darbo grupė pateikia apygardos rinkimų komisijai per 10 dienų nuo balsavimo pabaigos, kuri juos privalo patvirtinti ne vėliau kaip 20 dienų nuo balsavimo pabaigos.

11. VRK yra sudaroma nuolatinė rinkimų komisijų narių atestavimo grupė (toliau – VRK atestavimo grupė) iš VRK narių ir (arba) VRK sekretoriato darbuotojų. VRK atestavimo grupės veiklai ir apygardų rinkimų komisijų narių veiklos vertinimui *mutatis mutandis* taikomi Metodinių nurodymų 5–10 punktai.

12. Neatestuotas rinkimų komisijos narys turi teisę paduoti skundą VRK. Šį skundą tiria VRK atestavimo grupė, kuri teikia VRK šiuo klausimu priimti sprendimą. VRK atestavimo grupė turi teisę patikrinti neatestuoto rinkimų komisijos nario pasirengimą vykdyti rinkimų komisijos nario pareigas. Jeigu neatestuotas rinkimų komisijos narys kviečiamas be pateisinamos priežasties neatvyksta į šį patikrinimą, laikoma, kad jis tokį patikrinimą atlikti atsisako.

13. Atestuoti rinkimų komisijų nariai gali būti skatinami įstatymų nustatyta tvarka.

14. Neatestuoti rinkimų komisijų nariai pagal Seimo rinkimų įstatymo 11 straipsnio 2 dalį negali 3 metus būti skiriami į rinkimų komisijas.

15. Pagal Metodinius nurodymus atliekamas atestavimas gali būti vykdomas per VRK informacinę sistemą.

16. Metodiniai nurodymai skirti apylinkių ir apygardų rinkimų komisijų nariams atestuoti.

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 8 d. sprendimo Nr. Sp-88

(Apygardos rinkimų komisijos nario veiklos vertinimo ataskaitos forma)

APYGARDOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO VEIKLOS VERTINIMO ATASKAITA

_____
(data, vieta)

Apygardos rinkimų komisijos pavadinimas:

Apygardos rinkimų komisijos nario vardas, pavardė:

Pareigos apygardos rinkimų komisijoje (pabraukti):
PIRMININKAS/PIRMININKO PAVADUOTOJAS/SEKRETORIUS/NARYS

I. Atsakykite į klausimus apie vertinamą apygardos rinkimų komisijos narį (TAIP/NE), įvertindami, ar jis tinkamai atliko apygardos rinkimų komisijos nario pareigas pagal apygardos rinkimų komisijos kompetencijai priskirtus įgaliojimus:

Nr.	Klausimas	Atsakymas (TAIP/NE)
1.	Apylinkės rinkimų komisijos narių mokymas	
2.	Apylinkių rinkimų komisijų kuravimas	
3.	Apygardos rinkėjų sąrašų tvarkymas	
4.	Dalyvavimas vykdant balsavimą iš anksto	
5.	Rinkimų dokumentų apylinkių rinkimų komisijai išdavimas ar priėmimas	
6.	Dalyvavimas nuolatinės tyrimo grupės veikloje dėl rinkėjų papirkimo	
7.	Dalyvavimas stebėsenos grupės veikloje dėl skleidžiamos politinės reklamos	
8	Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų tyrimas	
9.	Darbas su kompiuterine programa *RINKĖJAI*	
10.	Darbas su kompiuterine programa ADV	
11.	Darbas su e-paslaugų portalu RINKĖJO PUSLAPIS (www.rinkejopuslapis.lt)	
12.	Dalyvavimas apygardos rinkimų komisijos posėdžiuose	
13.	Pavestų užduočių atlikimas	
14.	Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo, Baltojoje knygoje esančių dokumentų išmanymas	

Pasiūlymas dėl atestavimo (pabraukti): ATESTUOTAS/NEATESTUOTAS/NEVERTINTAS

Trumpi motyvai:

Už vertinimą atsakingas (atsakingi) VRK narys (nariai):

_____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)*

Su vertinimu supažindinamas vertinamas asmuo, kuris nurodo, ar sutinka su vertinimu (pabraukti):
SU VERTINIMU SUTINKU/SU VERTINIMU NESUTINKU:

_____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)*

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2016 m. birželio 8 d. sprendimo Nr. Sp-88

(Apylinkės rinkimų komisijos nario veiklos vertinimo ataskaitos forma)

APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO VEIKLOS VERTINMO ATASKAITA

_____
*(data, vieta***)**

Apygardos rinkimų komisijos pavadinimas:

Apylinkės rinkimų komisijos pavadinimas:

Apylinkės rinkimų komisijos nario vardas, pavardė:

Pareigos apylinkės rinkimų komisijoje (pabraukti):

PIRMININKAS/PIRMININKO PAVADUOTOJAS/SEKRETORIUS/NARYS

I. Atsakykite į klausimus apie vertinamą apylinkės rinkimų komisijos narį (TAIP/NE), įvertindami, ar jis tinkamai atliko apylinkės rinkimų komisijos nario pareigas pagal apylinkės rinkimų komisijos kompetencijai priskirtus įgaliojimus:

Nr.	Klausimas	Atsakymas (TAIP/NE)
1.	Dalyvavimas apylinkės rinkimų komisijos narių mokymuose	
2.	Rinkėjų kortelės ir rinkimų medžiagos nešiojimas rinkėjams	
3.	Rinkėjų supažindinimas su rinkėjų sąrašais	
4.	Dalyvavimas vykdant balsavimą iš anksto	
5.	Balsavimo patalpų balsavimui iš anksto ar balsavimo dienai parengimas	
6.	Balsavimo patalpos atidarymas rinkimų dieną	
7.	Rinkimų dokumentų išdavimas rinkimų dieną	
8.	Balsų skaičiavimas	
9.	Pirmumo balsų skaičiavimas	
10.	Rinkimų dokumentų pristatymas apygardos rinkimų komisijai	
11.	Darbas su kompiuterine programa *RINKĖJAI*	
12.	Darbas su kompiuterine programa ADV	
13.	Darbas su e-paslaugų portalu RINKĖJO PUSLAPIS (www.rinkejopuslapis.lt)	
14.	Dalyvavimas apylinkės rinkimų komisijos posėdžiuose	
15.	Pavestų užduočių atlikimas	
16.	Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo, Baltojoje knygoje esančių dokumentų išmanymas	

Pasiūlymas dėl atestavimo (pabraukti): ATESTUOTAS/NEATESTUOTAS/NEVERTINTAS

Trumpi motyvai:

Už vertinimą atsakingas (atsakingi) apygardos rinkimų komisijos narys (nariai):

_____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)*

Su vertinimu supažindinamas vertinamas asmuo, kuris nurodo, ar sutinka su vertinimu (pabraukti):
SU VERTINIMU SUTINKU/SU VERTINIMU NESUTINKU:

_____ _____
(vardas, pavardė) *(parašas)*

ADMINISTRACINIO TEISĖS PAŽEIDIMO PROTOKOLAS Nr. __

201__ m. ____ ____ d.
Vilnius

Aš, _____, _____,
(vardas pavardė) *(pareigos)*

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 259, 259[1], 260 straipsniais, surašau asmeniui

DUOMENYS APIE TRAUKIAMĄ ATSAKOMYBĖN ASMENĮ:

1. Vardas, pavardė _____
2. Gimimo data ir vieta _____
3. Adresas, telefono Nr. _____
4. Darbo (mokymosi) vieta ir adresas, telefono Nr. _____
5. Pareigos _____
6. Ar buvo baustas administracinėmis nuobaudomis, jei buvo _____
   Kada ir už ką _____
7. Asmens tapatybę liudijantis dokumentas _____

_____
(serija, numeris, kada ir kieno išduotas)

Šį protokolą už tai, kad _____
(kur, kada, kas įvykdė teisės pažeidimą ir kuo jis pasireiškė; Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso arba kito įstatymo ar normatyvinio akto, numatančio atsakomybę už šį pažeidimą, straipsnis, kaltės įrodymai) _____

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, konstatuoju, kad

_____

pažeidė _____
(teisės akto pavadinimas, straipsnis, straipsnio dalis)

_____
_____
_____

ir tuo pažeidė Lietuvos Respublikos _____

TRAUKIAMO ADMINISTRACINĖN ATSAKOMYBĖM ASMENS PAAIŠKINIMAS (PASTABOS)

_____
_____
_____
_____
_____

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Protokolas surašytas dviem egzemplioriais. Su protokolu esu supažindintas ir man išaiškintos teisės ir pareigos, numatytos Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 272 straipsnyje.

Kiti duomenys, būtini administracinio teisės pažeidimo bylai išspręsti: _____
_____
_____
_____
_____

Prašau nerašyti administracinio nurodymo

_____
(administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens vardas, pavardė, parašas)

_____
(protokolą surašiusio asmens pareigybė, vardas, pavardė, parašas)

Administracinių teisės pažeidimų kodekso 272 straipsnis numato administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens teises ir pareigas:
„Administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, duoti paaiškinimus, pateikti įrodymus, pareikšti prašymus; nagrinėjant bylą, naudotis teisine advokato ar kito įgalioto atstovo, turinčio aukštąjį teisinį universitetinį arba jam prilyginamą išsilavinimą, pagalba; kalbėti gimtąja kalba arba ta kalba, kurią jis moka, ir naudotis vertėjo paslaugomis, jeigu nemoka lietuvių kalbos; apskųsti nutarimą byloje. Administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, duoti paaiškinimus, pateikti procesinius dokumentus ir su bylos nagrinėjimu susijusią informaciją, pareikšti prašymus elektronine forma elektroninių ryšių priemonėmis teisingumo ministro nustatyta tvarka. Administracinio teisės pažeidimo byla nagrinėjama dalyvaujant administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui. Nesant šio asmens, byla gali būti išnagrinėta tik tais atvejais, kai yra duomenų, jog jam laiku pranešta apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, ir jeigu iš jo negautas prašymas atidėti bylos nagrinėjimą. Tuo atveju, kai yra gautas prašymas atidėti bylos nagrinėjimą, ji gali būti išnagrinėta nedalyvaujant asmeniui, jeigu administracinio teisės pažeidimo bylą nagrinėjantis organas (pareigūnas), pripažinęs neatvykimo į bylos nagrinėjimą priežastis nesvarbiomis, atmeta administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens prašymą“.

Su protokolu susipažinau, protokolo tekstas išverstas į man suprantamą kalbą, vieną protokolo egzempliorių gavau. Teisės ir pareigos, numatytos Administracinių teisės pažeidimų kodekso 272 str., man išaiškintos.

_____
(administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens vardas, pavardė, parašas)

_____	_____	_____
(surašiusio protokolą pareigos)	*(parašas)*	*(vardas, pavardė)*

INFORMACIJA APIE VYRIAUSIĄJĄ RINKIMŲ KOMISIJĄ

Adresas: Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija
Gynėjų g. 8
LT 01109 Vilnius

Telefonas: (8-5) 239 6902
Faksas: (8-5) 239 6960

Elektroninis paštas: rinkim@vrk.lt
Interneto svetainė: http://www.vrk.lt

KOMISIJOS NARIAI

Vardas, pavardė	Pareigos	Kuruojama sritis	Telefono numeris	El. pašto adresas
Zenonas **VAIGAUSKAS**	pirmininkas		8 698 42282	zenonas.vaigauskas@vrk.lt
Laura **MATJOŠAITYTĖ**	pavaduotoja	Papirkimų tyrimų darbo grupės vadovė	8 611 34803	laura.matjosaityte@vrk.lt
Elena **MASNEVAITĖ**	pavaduotoja-sekretorė		8 614 91717	elena.masnevaite@vrk.lt
Laura **AUGYTĖ-KAMARAUSKIENĖ**	narė		8 610 04495	laura.kamarauskiene@vrk.lt
Julius **JASAITIS**	narys		8 616 19178	julius.jasaitis@vrk.lt
Ligita **KLAPAVŠČIUK**	narė		8 612 49207	ligita.klapavsciuk@vrk.lt
Donatas **LAURINAVIČIUS**	narys		8 612 01169	donatas.laurinavicius@vrk.lt
Irena **MALINAUSKIENĖ**	narė		8659 58037	irena.malinauskiene@vrk.lt
Svetlana **MISEVIČIENĖ**	narė	Papirkimų tyrimų darbo grupė	8 659 68634	svetlana.miseviciene@vrk.lt
Arnas **NEVERAUSKAS**	narys		8 659 26280	arnas.neverauskas@vrk.lt
Rokas **STABINGIS**	narys	Išankstinis balsavimas; komisijų narių atestavimas	8 663 74316	rokas.stabingis@vrk.lt
Jonas **UDRIS**	narys		8 616 19283	jonas.udris@vrk.lt
Valdemar **URBAN**	narys	Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas	8 659 58038	valdemar.urban@vrk.lt
Algis **URBONAS**	narys		8 699 64499	algis.urbonas@vrk.lt
Živilė **VERBYLAITĖ**	narė	Išankstinis balsavimas; balsų skaičiavimo protokolai	8 616 19267	zivile.verbylaite@vrk.lt
Justinas **ŽILINSKAS**	narys	Papirkimų tyrimų darbo grupė	8 663 61901	justinas.zilinskas@vrk.lt

SEKRETORIATAS

Rinkimų organizavimo skyrius

Vardas, pavardė	Pareigos	Kuruojama sritis	Telefono numeris	El. pašto adresas
Reda **DANIŠKEVIČIŪTĖ**	vedėja	Kandidatų rinkimų programų leidinys	(8~5) 239 6969 8 616 19295	reda.daniskeviciute@vrk.lt
Jurgita **BRUŽAITĖ**	vyriausioji specialistė	rinkim@vrk.lt pašto dėžutės administravimas; dokumentų registravimas	(8~5) 239 6902 8 616 19005	jurgita.bruzaite@vrk.lt
Tomas **JAKUTIS**	vyriausiasis specialistas	Balsavimo patalpų įrengimas; rinkimų medžiagos pristatymas apygardoms	(8~5) 239 6968 8 616 18990	tomas.jakutis@vrk.lt
Roma **RIMAVIČIŪTĖ**	vyriausioji specialistė	Išankstinis balsavimas	(8~5) 239 6967 8 616 18987	roma.rimaviciute@vrk.lt
Jonas **SPAIČYS**	vyriausiasis specialistas	1855 administravimas	(8~5) 239 6977 8 659 89383	jonas.spaicys@vrk.lt
Mindaugas **SKAČKAUSKAS**	darbuotojas	Balsavimo užsienyje organizavimas	(8~5) 239 6193 8 640 59711	mindaugas.skackauskas@lrs.lt

Finansų skyrius

Danguolė **JAKŠTIENĖ**	vedėja	Sąmatos, finansavimas, apskaitos registrai	(8~5) 239 6966 8 616 18992	danguole.jakstiene@vrk.lt
Jurgita **BRAZAUSKIENĖ**	vyriausioji specialistė	Finansavimas, apskaitos registrai, tabelių pildymas	(8~5) 239 6962 8 620 50320	jurgita.brazauskiene@vrk.lt
Jūratė **KLEVINSKIENĖ**	vyriausioji specialistė	Darbo užmokesčio skaičiavimas, deklaravimas, tabelių pildymas	(8~5) 239 6965 8 616 18965	jurate.klevinskiene@vrk.lt
Laima **KUČINSKIENĖ**	darbuotoja	Tabelių pildymas, anstolių patvarkymo vykdymo kontrolė, pažymų išrašymas	(8~5) 239 6933	laima.kucinskiene@vrk.lt

Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyrius

Lina **PETRONIENĖ**	vedėja	Politinės reklamos žymėjimas	(8~5) 239 6986 8 620 75010	lina.petroniene@vrk.lt
Rimantė **IVAŠKOVAITĖ**	vyriausioji specialistė	Politinės reklamos stebėsena	(8~5) 239 6900	rimante.ivaskovaite@vrk.lt
Janina **LATVIENĖ**	vyriausioji specialistė		(8~5) 239 6964 8 616 18964	janina.latviene@vrk.lt
Laima **LAZAUSKIENĖ**	vyriausioji specialistė		(8~5) 239 6989 8 616 18997	laima.lazauskiene@vrk.lt
Estera **MIEŽYTĖ**	darbuotoja	Rinkėjų papirkimų tyrimai	(8~5) 239 6970	estera.miezyte@vrk.lt
Vytautas **VILYS**	darbuotojas		(8~5) 239 6833	vytautas.vilys@vrk.lt

Kompiuterinių technologijų skyrius

Vardas, pavardė	Pareigos	Kuruojama sritis	Telefono numeris	El. pašto adresas
Eglė **BUZAITĖ**	vyriausioji specialistė	VRK IS sutrikimų klausimai; VRK IS posistemių RINKĖJAI ir DTS (Darbo užmokestis, tabeliai ir sąmatos) repeticijų koordinavimas; apygardos informatikų koordinavimas.	(8~5) 239 6464 8 659 54865	egle.buzaite@vrk.lt
Darius **GAIŽAUSKAS**	vyriausiasis specialistas	VRK IS sutrikimų klausimai; rinkimų rezultatų publikavimas; rinkimų dienos vedlio repeticijų koordinavimas; apygardos informatikų koordinavimas.	(8~5) 239 6976 8 616 19002	darius.gaizauskas@vrk.lt
Kristina **IVANAUSKAITĖ-PETTINARI**	vyriausioji specialistė	apygardose ir apylinkėse vykdomų VRK IS naudotojų mokymų koordinavimas; asmens duomenų apsauga	(8~5) 239 6982 8 616 19254	kristina.ivanauskaite-pettinari@vrk.lt
Mindaugas **MIZARAS**	vyriausiasis specialistas	Apygardose ir apylinkėse vykdomų VRK IS naudotojų mokymų koordinavimas	(8~5) 239 6528 8 633 22020	mindaugas.mizaras@vrk.lt
Silvija **BŪDVYTYTĖ**	darbuotoja	VRK IS sutrikimų klausimai	(8~5) 239 6454	silvija.budvytyte@vrk.lt
Jurij **KUZNECOV**	darbuotojas	VRK IS sutrikimų, susijusių su pareiškinių dokumentų pateikimu el. būdu, klausimai	(8~5) 239 6423	jurij.kuznecov@vrk.lt

Jūratė **SOKOLOVA**	darbuotoja	Viešieji ryšiai	(8~5) 239 6942	jurate.sokolova@vrk.lt

VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ 2016 M. SPALIO 9 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUOSE KURUOJAMOS RINKIMŲ APYGARDOS

Nr.	Apygardos pavadinimas	Kuratoriai	Nr.	Apygardos pavadinimas	Kuratoriai
1.	**Naujamiesčio**	E. Masnevaitė S. Misevičienė J. Udris	**37.**	**Kuršo**	D. Laurinavičius A. Neverauskas
2.	**Senamiesčio**		**38.**	**Mažeikių**	Ž. Verbylaitė J. Jasaitis
3.	**Antakalnio**		**39.**	**Akmenės–Mažeikių**	
4.	**Žirmūnų**		**40.**	**Telšių**	D. Laurinavičius A. Neverauskas
5.	**Fabijoniškių**		**41.**	**Kelmės–Šiaulių**	Ž. Verbylaitė J. Jasaitis
6.	**Šeškinės**		**42.**	**Raseinių–Kėdainių**	D. Laurinavičius A. Neverauskas
7.	**Justiniškių**		**43.**	**Kėdainių**	
8.	**Karoliniškių**		**44.**	**Radviliškio**	L. Kamarauskienė J. Žilinskas
9.	**Lazdynų**		**45.**	**Kuršėnų–Dainų**	
10.	**Naujosios Vilnios**		**46.**	**Žiemgalos**	Ž. Verbylaitė J. Jasaitis
11.	**Panerių**		**47.**	**Pasvalio–Pakruojo**	L. Kamarauskienė J. Žilinskas
12.	**Verkių**		**48.**	**Biržų–Kupiškio**	
13.	**Centro–Žaliakalnio**	L. Klapavščiuk I. Malinauskienė	**49.**	**Anykščių–Panevėžio**	
14.	**Šilainių**		**50.**	**Sėlos**	
15.	**Kalniečių**		**51.**	**Utenos**	V. Urban R. Stabingis
16.	**Dainavos**		**52.**	**Visagino–Zarasų**	
17.	**Petrašiūnų**		**53.**	**Nalšios**	
18.	**Panemunės**		**54.**	**Molėtų–Širvintų**	
19.	**Aleksoto–Vilijampolės**		**55.**	**Nemenčinės**	
20.	**Baltijos**	Ž. Verbylaitė J. Jasaitis	**56.**	**Šalčininkų–Vilniaus**	
21.	**Marių**		**57.**	**Medininkų**	
22.	**Pajūrio**		**58.**	**Trakų–Vievio**	
23.	**Danės**		**59.**	**Kaišiadorių–Elektrėnų**	
24.	**Saulės**	L. Kamarauskienė J. Žilinskas	**60.**	**Jonavos**	L. Klapavščiuk I. Malinauskienė
25.	**Aušros**		**61.**	**Ukmergės**	D. Laurinavičius A. Neverauskas
26.	**Nevėžio**		**62.**	**Jurbarko–Pagėgių**	
27.	**Vakarinė**		**63.**	**Sūduvos**	L. Matjošaitytė A. Urbonas
28.	**Aukštaitijos**		**64.**	**Zanavykų**	
29.	**Marijampolės**	L. Matjošaitytė A. Urbonas	**65.**	**Raudondvario**	L. Klapavščiuk I. Malinauskienė
30.	**Alytaus**		**66.**	**Garliavos**	
31.	**Gargždų**	D. Jankauskas A. Neverauskas	**67.**	**Prienų–Birštono**	L. Matjošaitytė A. Urbonas
32.	**Šilutės**		**68.**	**Vilkaviškio**	
33.	**Pietų Žemaitijos**		**69.**	**Dzūkijos**	
34.	**Tauragės**		**70.**	**Varėnos–Trakų**	V. Urban R. Stabingis
35.	**Plungės**	Ž. Verbylaitė J. Jasaitis	**71.**	**Lazdijų–Druskininkų**	L. Matjošaitytė A. Urbonas
36.	**Kretingos–Palangos**				

RINKIMŲ ORGANIZATORIAUS KNYGA

RENGIANT IR VYKDANT
2016 M. SPALIO 9 D.
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUS

Tiražas 8 000 egz.
Išleido Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija
Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius

Spausdino UAB „LODVILA“
www lodvila.lt